

T.C.

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TARİH ANABİLİM DALI

**3525 NUMARALI NÜFUS DEFTERİ'NE GÖRE
CİHANBEYLİ AŞİRETİ VE TÂBİ AŞİRETLERİN
SOSYO-EKONOMİK YAPISI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUSTAFA DOĞAN

DANIŞMAN

PROF. DR. TANER ASLAN

AKSARAY 2019

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

3525 NUMARALI NÜFUS DEFTERİ'NE GÖRE
CİHANBEYLİ AŞİRETİ VE TÂBİ AŞİRETLERİN
SOSYO-EKONOMİK YAPISI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUSTAFA DOĞAN

DANIŞMAN
PROF. DR. TANER ASLAN

AKSARAY 2019

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren 2 (iki) yıl sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Mustafa

Soyadı : DOĞAN

Bölümü : Tarih

İmza :

Teslim Tarihi : 10.10.2019

TEZİN

Türkçe Adı : 3525 Numaralı Nüfus Defteri'ne Göre Cihanbeyli Aşireti ve Tâbi Aşiretlerin Sosyo-Ekonomik Yapısı

İngilizce Adı : The Socia-Economic Structure Of The Cihanbeyli Tribe And Its Subjects According To The 3525 Numbered Population Register

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı:

MUSTAFA DOĞAN

İmza:

T.C.
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
JÜRİ ONAY SAYFASI

Mustafa DOĞAN..... tarafından hazırlanan "3525 Numaralı Nüfus Defterine Göre Cihanbeyli Ajit ve Tabii Ajitlerin Sosyo-Ekonomik Yapısı" başlıklı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çoğunluğu ile Aksaray Üniversitesi.....Tarih.....Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olarak kabuledilmiştir.

İMZA

Danışman: (Prof. Dr. Taner ASLAN)
(Tarih Anabilim Dalı, Aksaray Üniversitesi)

Üye: (Prof. Dr. Necmettin AYGÜN)
(Tarih Anabilim Dalı, Aksaray Üniversitesi)

Üye: (Dr. Öğr. Üyesi Recep KÜREKLİ)
(Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı,
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)

Tez Savunma Tarihi: 10/09/2019

Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 24/10/2019 tarih ve 2019/43-4 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Öğrencinin
Mustafa DOĞAN
İmza

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü
Doç. Dr. Sevilay USLU DİVANOĞLU

İmza

T.C.
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

3525 NUMARALI NÜFUS DEFTERİ'NE GÖRE
CİHANBEYLİ AŞİRETİ VE TÂBİ AŞİRETLERİN
SOSYO-EKONOMİK YAPISI

(Yüksek Lisans Tezi)

Mustafa DOĞAN, Aksaray-2019

ÖZET

Konar-göçer topluluklar Osmanlı Devleti'nde toplumu oluşturan asli unsurlardandır. Bu unsurlar önemli sayıdaki insan ve hayvan nüfusuyla devlet içinde her zaman dikkat çeken bir konumda olmuşlardır. Konar-göçerlerin esas meşgaleleri hayvan beslemek olmakla beraber, sınırlı orandaki zirai faaliyetler yanında sahip oldukları develer sayesinde taşımacılık sektöründe de rol oynamaktaydılar. Osmanlı Devleti, konar-göçer cemaatlerin her birine yaylak ve kışlak alanları belirli olan bir yurt veriyor; bu yurdun sınırlarını belirleyerek tahrir defterlerine kaydediyordu. Konar-göçerler böylelikle, kendilerine tahsis edilen yaylak ve kışlak sahalarında mevsimsel hareketlerini gerçekleştiriyorlardı. Bu topluluklardan biri de konumuz olan Cihanbeyli Aşireti'dir. Cihanbeyli Aşireti, Orta Anadolu'ya gelip yerleşmiş konar-göçerlerdendir. Yaşam sahaları güney-kuzey ekseninde Konya'nın kuzeyinde kalan Bolvadin-Yunak-Cihanbeyli hattının kuzey kısımlarından başlayarak Polatlı'ya, batı doğu ekseninde ise Afyon-Emirdağ'dan-Kulu İlçesi dışarda kalmak koşuluyla-Tuz Gölü'ne kadar uzanmaktaydı. Aşiret bu sahada kendisi dışında kendine bağlı olan sekiz aşiret veya cemaatle birlikte kışlak-yaylak hayatı sürmekteydi. Aşiretin bu sahaya gelip yerleşmeleri 1600'lü yılların ortaları gibidir. Bilhassa Anadolu'da Celâli Hareketleri'nin yarattığı düzensizliğe bağlı olarak boşalan köylerin, Kayseri-Malatya hattında yaşamakta olan pek çok konar-göçer gibi Cihanbeyli Aşireti ve bağlantılarının da bu süreçte Orta Anadolu'ya; şimdiki Cihanbeyli'den Polatlı'ya kadar olan sahada yerleşmelerinin önünü açmıştır. Bununla beraber, Osmanlı döneminde Anadolu'da yaşam sürmüş olan bazı konar-göçer teşekküller hakkında yapılan çalışmaların hem keyfiyet ve hem de kemiyet açısından maalesef istenilen ilmi düzeyde olmadığı söylenebilir. Bunlardan biri de Cihanbeyli Aşireti'dir. Bu çalışmada, Selçuklular önderliğinde başlayan Anadolu'yu yurt tutma faaliyetleri kapsamında Selçuklular

ile birlikte veya Selçuklu sonrasında çeşitli sebeplerle Anadolu'ya gelip yerleşen konar-göçer toplulukların zamanla Batı Anadolu nihayetine kadar yayılmalarının tarihi seyri ele alındıktan sonra konar-göçer toplulukların devlet tarafından iskân edilmelerinin sebepleri ve iskân hareketlerine dayalı faaliyetlerin hem devlet hem de konar-göçerler zaviyesinden nasıl bir seyir izlediği kısaca ortaya konulmaya çalışılmıştır. Akabinde Cihanbeyli Aşireti hakkında yapılan ve kaynak değeri taşıyan ilmi çalışmalar kısaca özetlendikten sonra Cihanbeyli Aşireti'nin meskûn olduğu coğrafyanın fiziki sınırları ile aşiretin idari, sosyal ve iktisadi hususiyetleri dile getirilmiş, aşiretin taşıdığı sosyal ve iktisadi potansiyel ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Bilim Kodu:

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Orta Anadolu, Konar-Göçerler, Cihanbeyli Aşireti

Sayfa Adedi:

Danışman: Prof. Dr. Taner ASLAN

AKSARAY UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES

**THE SOCIA-ECONOMIC STRUCTURE OF THE CİHANBEYLİ
TRIBE AND ITS SUBJECTS ACCORDING TO THE 3525 NUMBE-
RED POPULATION REGISTER**

(Master Thesis)

Mustafa DOĞAN, Aksaray-2019

ABSTRACT

Nomadic communities are one of the main elements that constitute the Ottoman society. These communities with their significant number of human and herd populations were always in a remarkable position for the state. Although the main occupation of the nomads was stock-farming, they had limited agricultural activities and played a role in the transport sector as well. The Ottoman Empire was giving summer pastures and winter quarters to each of these nomadic communities. The empire was determining the borders of these territories and recording in the tax registers (tahrir defterleri). Thus, the nomads carried out their seasonal movements in the fields of summer and winter quarters. One of these communities is the Cihanbeyli tribe. The Cihanbeyli tribe is one of those which settled in Central Anatolia. Their living space is on the north-south axis reaches to Polatlı from the northern parts of the Bolvadin-Yunak-Cihanbeyli line to the north of Konya and on the west-east axis reaches to the Salt Lake from Afyon-Emirdağ, excluding Kulu. The tribe in this territory was having a summer-winter quarter-life together with eight other tribes or communities, some of which were directly depended on the Cihanbeyli tribe. The tribe came and settled to this area around the middle of the 1600s. In particular, due to irregularity created by the Celali Rebellions in Anatolia, so many villages were emptied Cihanbeyli tribe and its links moved to Central Anatolia; this paved the way to the settlements in the territory from today's Cihanbeyli to Polatlı. However, it can be said that the studies conducted on some conglomerate organizations, which lived in Anatolia during the Ottoman period, were not in the desired scientific level both in terms of quality and quantity. One of them is the Cihanbeyli tribe. In this study, the historical progress of the spreading of the nomadic communities that settled in Anatolia in the leadership of Seljuks as part of the period of settling in Anatolia will be discussed. Then, the reasons for settling the nomadic communities and the activities based on the settlement movements in both the state and the nomadic settlements were tried to be explained

briefly. Subsequently, after summarizing the scientific studies on the Cihanbeyli tribe, the physiography borders and the administrative, social and economic characteristics of the tribe will be discussed.

Science Code :
Key Words : Ottoman Empire, Middle Anatolia, Nomads, Cihanbeyli Tribe
Number of Pages :
Supervisor : Prof. Dr. Taner ASLAN

İÇİNDEKİLER

ÖZET	IV
ABSTRACT.....	VI
KISALTMALAR.....	XIV
ÖNSÖZ	XV
GİRİŞ	1
I. BÖLÜM.....	8
CİHANBEYLİ AŞİRETİ VE TÂBİ AŞİRETLERİN ORTA ANADOLU'DA TEŞEKKÜLÜ VE İSKÂNLARI	8
1. 1. Konar Göçerlerin Anadolu'ya Gelişi	8
1. 2. Cihanbeyli Aşireti ve Kolları	18
1. 2. 1. Cihanbeyli Aşireti'nin Orta Anadolu'ya Yerleşmesinin Tarihi Seyri.....	18
1. 2. 2. Konar-Göçerlerin İskânı.....	31
1. 2. 3. Cihanbeyli Aşireti ve Kollarının İskânı	36
1. 2. 4. Cihanbeyli Aşireti ve Kollarının 1851'de Orta Anadolu'da Meskûn Olduğu Coğrafi Saha ve Sınırları	45
II. BÖLÜM	50
CİHANBEYLİ AŞİRETİ VE TÂBİ AŞİRETLERİN SOSYAL VE İKTİSADİ YAPILARI	50
2. 1. Cihanbeyli Aşireti	53
2. 2. Soryanlı Cemaati (Sehanlı + Hemanlı Aşiretleri ile Beraber).....	64
2. 3. Mikâilli Aşireti	77
2. 4. Şeyhbizinli Aşireti.....	85
2. 5. Tokallı (Tökeli) Aşireti	95
2. 6. Modanlı Aşireti	101
2. 7. Geygel Aşireti (Atmanlı ile Birlikte)	105
2. 8. Ziveli Aşireti	110
III. BÖLÜM	113

3525 NUMARALI CİHANBEYLİ AŞİRETİ İSKÂN DEFTERİ'NİN LATİN HARFLERE ÇEVİRİMYAZISI.....	113
3.1. Cihanbeyli ve Tâbi Aşiretlerin İstatistikî Bir Değerlendirmesi.....	232
SONUÇ.....	238
KAYNAKÇA.....	241
ÖZGEÇMİŞ.....	249

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: 1851’de Cihanbeyli Aşireti’nin Güney Sınırlarını Oluşturan Yerleşimler.....	48
Tablo 2: 1851’de Cihanbeyli Aşireti’nin Kuzey Sınırlarında Kalan Yerleşimler	49
Tablo 3: Cihanbeyli Aşireti’ni Oluşturan Köyler	53
Tablo 4: 1845 Kuraklığında-Kıtlığında Çeltek Köyü’nden Göç	56
Tablo 5: Çeltek Köyü’nde Hane Reislerinin Meşguliyetleri (1851).....	57
Tablo 6: Cihanbeyli Aşireti’ni Oluşturan Köylerin Hane/Aile Sayıları ile Kuraklık-Kıtlık Karşısında Verdikleri Göç Miktarları	61
Tablo 7: Cihanbeyli’den Kıtlık Karşısında Göç Ettikleri Mahaller	62
Tablo 8: Cihanbeyli Aşireti Köylerindeki Hane Reislerinin Meşguliyetleri (1851).....	63
Tablo 9: Soryanlı Cemaati’ni (Sehanlı + Hemanlı Aşiretleri) Oluşturan Köyler	65
Tablo 10: 1845 Kuraklığında-Kıtlığında Odabaşı Çiftliği Köyü’nden Göç	68
Tablo 11: Odabaşı Çiftliği Köyü’nde Hane Reislerinin Meşguliyetleri (1851)	69
Tablo 12: Soryanlı Cemaati’ni Oluşturan Köylerin Hane/Aile Sayıları ile Kuraklık-Kıtlık Karşısında Verdikleri Göç Miktarları	72
Tablo 13: Soryanlı Cemaatindekilerin Kıtlık Karşısında Göç Ettikleri Mahaller	73
Tablo 14: Soryanlı Cemaati ((Sehanlı + Hemanlı Aşiretleri) Köylerindeki Hane Reislerinin Meşguliyetleri (1851).....	75
Tablo 15: Mikâilli Aşireti’ni Oluşturan Köyler	77
Tablo 16: 1845 Kuraklığında-Kıtlığında Katrancı Köyü’nden Göç	79
Tablo 17: Katrancı Köyü’nde Hane Reislerinin Meşguliyetleri (1851)	82
Tablo 18: Mikaili Aşireti’ni Oluşturan Köylerin Hane/Aile Sayıları ile Kuraklık-Kıtlık Karşısında Verdikleri Göç Miktarları	84
Tablo 19: Mikaili Aşireti’nden Kıtlık Karşısında Göç Ettikleri Mahaller.....	84
Tablo 20: Mikaili Aşireti Köylerindeki Hane Reislerinin Meşguliyetleri (1851)	85
Tablo 21: Şeyhbizimli Aşireti’ni Oluşturan Köyler.....	85
Tablo 22: 1845 Kuraklığında-Kıtlığında Balçıkhisar Köyü’nden Göç.....	87
Tablo 23: Balçıkhisar Köyü’nde Hane Reislerinin Meşguliyetleri (1851).....	89
Tablo 24: Şeyhbizimli Aşireti’ni Oluşturan Köylerin Hane/Aile Sayıları ile Kuraklık-Kıtlık Karşısında Verdikleri Göç Miktarları	91
Tablo 25: Şeyhbizimli Aşireti’nden Kıtlık Karşısında Göç Ettikleri Mahaller	92
Tablo 26: Şeyhbizimli Aşireti Köylerindeki Hane Reislerinin Meşguliyetleri (1851).....	94
Tablo 27: Tokallı Aşireti’ni Oluşturan Köyler	95
Tablo 28: 1845 Kuraklığında-Kıtlığında Canımana Köyü’nden Göç.....	97
Tablo 29: Canımana Köyü’nde Hane Reislerinin Meşguliyetleri (1851).....	98
Tablo 30: Tokallı (Tökeli) Aşireti’ni Oluşturan Köylerin Hane/Aile Sayıları ile Kuraklık-Kıtlık Karşısında Verdikleri Göç Miktarları.....	100

Tablo 31: Tokallı (Tökeli) Aşireti’den Kıtılık Karşısında Göç Ettikleri Mahaller.....	100
Tablo 32: Tokallı (Tökeli) Aşireti Köylerindeki Hane Reislerinin Meşguliyetleri (1851)	101
Tablo 33: Modanlı Aşireti’ni Oluşturan Köyler	101
Tablo 34: Modanlı Aşireti’ni Oluşturan Köylerin Hane/Aile Sayıları ile Kuraklık-Kıtılık Karşısında Verdikleri Göç Miktarları	103
Tablo 35: Modanlı Aşireti’nden Kıtılık Karşısında Göç Ettikleri Mahaller.....	104
Tablo 36: Modanlı Aşireti Köylerindeki Hane Reislerinin Meşguliyetleri (1851).....	104
Tablo 37: Geygel Aşireti’ni Oluşturan Köyler	106
Tablo 38: Geygel Aşireti’ni Oluşturan Köylerin Hane/Aile Sayıları ile Kuraklık-Kıtılık Karşısında Verdikleri Göç Miktarları	109
Tablo 39: Geygel Aşireti’nden Kıtılık Karşısında Göç Ettikleri Mahaller.....	109
Tablo 40: Geygel Aşireti Köylerindeki Hane Reislerinin Meşguliyetleri (1851).....	110
Tablo 41: Ziveli Aşireti’ni Oluşturan Köyler	111
Tablo 42: Ziveli Aşireti Köylerindeki Hane Reislerinin Meşguliyetleri (1851).....	112
Tablo 43: Cihanbeyli ve Bağlı Aşiretlerin Köylerindeki Hane Reislerinin Meşguliyetleri (1851).....	235

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: Cihanbeyli ve Bağlı Aşiretlerin Nüfusu	234
Grafik 2: Cihanbeyli ve Bağlı Aşiretlerin Kuraklık-Kıtlık Karşısındaki Verdikleri Göçler	235
Grafik 3: Cihanbeyli ve Bağlı Aşiretlerin Kuraklık-Kıtlık Karşısında Göç Ettikleri Mahaller (1845)	237

HARİTALAR LİSTESİ

Harita 1: Cihanbeyli Aşireti'ni Oluşturan Köyler.....	54
Harita 2: Soryanlı Cemaati'ni (Sehanlı + Hemanlı Aşiretleri) Oluşturan Köyler	67
Harita 3: Mikâilli Aşireti'ni Oluşturan Köyler	78
Harita 4: Şeyhbizimli Aşiretini Oluşturan Köyler	87
Harita 5: Tokallı (Tökeli) Aşiretini Oluşturan Köyler.....	96
Harita 6: Modanlı Aşireti'ni Oluşturan Köyler.....	102
Harita 7: Geygel Aşireti'ni Oluşturan Köyler.....	107
Harita 8: Ziveli Aşireti'ni Oluşturan Köyler.....	111
Harita 9: Cihanbeyli ve Bağlı Aşiretlerin Yerleşim Alanları.....	233

KISALTMALAR

age	: Adı Geçen Eser
agm	: Adı Geçen Makale/Madde
Bk. bk.	: Bakınız
BOA.	: Başbakanlık Osmanlı Arşivi
Bs. bs.	: Basım/Baskı
C:	: Cilt
Çev.	: Çeviren/-ler
Der.	: Derleyen/-ler
diğ.	: diğerleri
Ed.	: Editör
E.T.	: Erişim Tarihi
H.	: Hicri
Haz.	: Hazırlayan/-lar
M.	: Miladi
NFS.d.	: Nüfus Defteri
s.	: Sayfa
S:	: Sayı
TTK	: Türk Tarih Kurumu
vb.	: ve benzeri
vs.	: ve saire

ÖNSÖZ

Tez çalışmam sırasında desteklerini esirgemeyen kıymetli hocam Prof. Dr. Taner Aslan'a, bilgi, birikim ve tecrübeleri ile bana yol gösteren ve destek olan değerli hocam Prof. Dr. Necmettin Aygün'e, önerileri ve katkılarından dolayı kıymetli hocalarım Doç. Dr. Turan Açıık, Dr. Öğr. Üyesi Recep Kürekli, Ar. Gör. Selim Karagöz ve Ar. Gör. Adem Keleş'e, ve yüksek lisans eğitimim boyunca bilgi ve tecrübeleri ile bana daima destek olan Aksaray Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'ndeki tüm hocalarıma teşekkürlerimi arz ederim.

Mustafa Doğan
Aksaray, 2019

GİRİŞ

Konar-göçerler, Osmanlı Devleti'nin tarih sahnesinde yerini almaya başladığı XIII. yüzyılın sonlarından bilhassa 1860'lı yıllara kadar uzanan süreçte toplumu oluşturan en önemli unsurlardan biri olmuştur. Âşıkpaşazâde'nin Osman Bey'in ailesini "göçer-evli", yani konar-göçer olarak ifade etmesi¹ bu bakımdan anlamlıdır. Yine beyliğin önceleri Söğüt ile Domaniç arasında kışlak-yaylak hayatı sürmesi bu örüntüyü destekler mahiyettedir.

Osmanlı Devleti, konar-göçer cemaatlerin her birine yaylak ve kışlak alanları belirli olan bir yurt veriyor; bu yurdun sınırlarını belirleyerek tahrir defterlerine kaydediyordu. Konar-göçerler böylelikle, kendilerine tahsis edilen yaylak ve kışlak sahalarında mevsimsel hareketlerini gerçekleştiriyorlardı². Konar-göçerler kışın konar hâle geçmek için umumiyetle çadırlarını şehir ve kasaba yakınlarındaki eski iskân merkezlerinin bulunduğu sahalara kurarlar, yazın ise daha serin alanlara göç ederlerdi. Bu gruplardan bir kısmının küçük çaplı da olsa ziraatle de uğraşmaları söz konusudur. Onların, hayvanlarına otlak ve su temin etme zarureti göçebelik vasıflarının devam etmesini gerektirmiştir³.

Osmanlı kırsalı köylüler ve konar-göçerlerin ortak yaşam alanıydı. Köylüler ziraatle uğraşırken, konar-göçerler ise hayvan besleyerek maişet temin etmekteydiler. Dolayısıyla kırsaldaki tarım alanları ile otlaklar her iki grubun mekânsal dağılımına aracılık etmekteydi. Tarih boyunca bu iki grup genelde rekabet hâlinde olmuştur. Zira köylüler için tarım alanları ve buralardan elde edilen mahsulat, yıllık geçimin olmazsa olmazı idi ve bu sermayenin yeni yeni otlaklar arayan konar-göçerlerin hayvan (koyun) sürüleri tarafından talan edilmesi ise

¹ *Âşık Paşazâde Tarihi*, C. Çiftçi (Haz.), Mostar Yayınları, İstanbul 2008, s. 38.

² Halil İnalçık, *Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi*, C: I, Eren Yayınları, İstanbul 2000, s. 75.

³ Yusuf Halaçoğlu, *XVIII. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun İskân Siyaseti ve Aşiretlerin Yerleştirilmesi*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1991, s. 14.

sık sık köylüler ile konar-göçerleri, akabinde ise konar-göçerler ile devleti karşı karşıya getirmekteydi. Bununla beraber ve devletin temayülü de genelde köylülerden yana olmasına rağmen, konar-göçerlik önemli bir sosyal ve iktisadi olgu olarak devam etmiştir.

Osmanlı Devleti, bilindiği üzere kendinden önce Anadolu'ya hâkim olmuş olan devletlerin tecrübelerini dikkate alan, kısmen veya tamamen bu tecrübeleri dönüştürerek iktisadi ve siyasi yapısını organize etmeyi başarabilen nadir devlet oluşumlarından biridir. Bu bağlamda Anadolu'da hüküm sürmüş olan Selçuklu, Akkoyunlu ve Dulkadirli gibi devlet teşekküllerinden miras kalan konar-göçerlik kültürünü bünyesine adapte eden Osmanlılar, konar-göçer zümrelerin hayat tarzlarına ciddi/keskin müdahalelerde bulunmak yerine, iyileştirmeler yapmak yoluyla onları sistemin içinde tutmuş ve hatta iktisadi sistemin bir parçası olarak varlıklarından istifade etme yolunu tercih etmiştir. Bu amaçla devlet, konar-göçer teşekküllerine genelde mekânsal dağılım veya başlarındaki idarecileri önceliğinde-çeşitli adlar vererek⁴ onları bir vergi birimi olarak örgütlemiş, tahrire tâbi tutmuş, hatta bir kısmına sancak veya kaza statüsü vererek bu sayıca büyük kitlelerin idaresine, güvenliklerinin sağlanmasına, adli ve hukuki işlerinin yerinde çözümlenmesine yönelik kolaylıklar sağlarken, bu suretle devlet hem konar-göçer yaşamın devamına ve hem de onların iktisadi bir birim olarak devlet hazinesine katkıda bulunmalarına giden yolu açmıştır. Bu yönü ile konar-göçerler sadece kırsaldaki yaşamın bir parçası değil, devlet hazinesinin, devlet siyasetinin vazgeçilmez bir unsuru olarak dikkatleri yüzyıllarca üzerlerine celp etmişlerdir. Ayrıca şehirlerin iâşesinde konar-göçerler olmazsa olmaz derecede önemli yer tutmaktaydılar. Şehir ve kasabaların et, süt, yağ ve peynir gibi hayvansal ürün ihtiyacının yanı sıra debbağ esnafının deri başta olmak üzere, dokumacı esnafının ihtiyaç duyduğu yün gibi hammadde kaynakları şüphesiz büyük oranda konar-göçerler tarafından sağlanmaktaydı. Dolayısıyla köylülük gibi konar-göçerlik de Osmanlı siyasi, toplumsal ve iktisadi örgütlenmesinin mühim bir parçası olduğundan Anadolu'nun tarih boyunca konar-göçerlikle iç içe geçmiş bir yaşam tecrübesine sahip olduğu rahatlıkla söylenebilir.

Konumuz olan Cihanbeyli konar-göçerleri, Anadolu'da yaşam süren diğer pek çok konar-göçer topluluk gibi Osmanlı'ya Selçuklu, Akkoyunlu ve Dulkadirli teşekküllerinden miras kalmış olup, asıl vatanları Güney Azerbaycan ile Anadolu'nun doğu ve güneydoğu kısımlarından Suriye'nin ortalarına kadar uzanan genişçe bir saha idi. Onlar, diğer pek çoğu gibi

⁴ "Rumeli'deki yürükler başlangıçta ya başlarındaki reislerin adına ya herhangi bir fârik ve mümeyyiz vasıflarına yahut da, en çok buldukları mahalle göre adlandırılmışlardır". Bk. M. Tayyib Gökbilgin, *Rumeli'de Yürükler, Tatarlar ve Evlâd-ı Fâtihân*, Y. Beyaz (Haz.), İşaret Yayınları, İstanbul 2008, s. 27.

çeşitli etkenler neticesinde zamanla Anadolu'nun dört bir tarafına dağılarak buralarda yaylak-kışlak hayatı yaşamaya başlamışlardı. Bu süreci şu şekilde özetlemek mümkündür:

Akkoyunlu Devleti'nin bakiyeleri ile Dulkadirli ulusundan olan ve Diyarbakır havalisinde yaylak-kışlak hayatı süren konar-göçerler, Osmanlı Devleti tarafından Bozulus adıyla yeniden örgütlenmişlerdi. Onlar Urfa-Mardin-Diyarbakır üçgeninde bulunan Berriyecik bölgesini kışlak, Erzurum-Kars platosunu ise yaylak olarak kullanmaktaydılar. Benzer şekilde Halep Türkmenleri Suriye'de kışlamakta, yaylak olarak da Sivas'ın güney kesimlerini kullanmaktaydılar. Avşar, Döğer, Beydili, İnallu gibi boylar Halep Türkmeni'ndendi. Avşar, Eymür ve Cerid gibi büyük taifelerden müteşekkil olan Dulkadirli Türkmenleri de Maraş ve Çukurova'dan başka Kayseri'ye kadar olan sahada yaylak-kışlak hayatı sürmekteydiler⁵. Bahsi geçen bu topluluklar, bilhassa Orta Anadolu'da 1600'lü yılların ortalarına doğru bazen aynı adlar ile bazen de daha başka adlar ile belirecek olan aşiret veya cemaatlerin insan kaynağını teşkil eden ana kütlelerdir. Benzer şekilde Atçekenler, Bozdoğanlar, Varsaklar ve Ulu Yörük taifeleri gibi daha pek çok büyük konar-göçer teşekküller, daha sonraki dönemlerde daha başka adlar altında Anadolu'da ortaya çıkacak olan konar-göçer oluşumların ataları olmalarıyla önem taşımaktadırlar. Bu bağlamda 1700'lerde Aksaray ve çevre yerleşimlerde ortaya çıkan ve bu süreçten sonra Aksaray-Kırşehir-Nevşehir sahasında yaylak-kışlak hayatı süren Danişmendli, Şerefli, Salarlı, Herikli, Kurutlu, Bekdik, Harbendeli, Çimeli, Karkın ve Şark Etraki (veya Ekecik Kürtleri) gibi konar-göçer toplulukların her biri-menşeleri aslen doğulu olan ve yukarıda adları geçen Bozulus, Halep veya Dulkadirli Türkmenlerinden türeyen/inen konar-göçer yapılanmaların parçalarıdır⁶. Ayrıca, XVII. yüzyılda Osmanlı merkez ve taşra yönetiminin, Celali hareketleri gibi büyük hadiselerin etkisiyle aksamaya başlaması konar-göçerlerin yaşam şartlarını da etkilemiş, adları geçen Bozulus Türkmenleri Batı Anadolu'ya, Halep ve Yeni İl Türkmenleri Anadolu'nun iç kısımlarına, Dulkadirli ise başta Bozok sahası olmak üzere Urfa'dan Aydın'a kadar geniş bir alana dağılmaya başlamışlardı. Devlet, bu toplulukları eski yurtlarına göndermede başarısız olunca, bu sefer onları yeni yerlerinde yeniden idari yapılandırmaya tâbi tutmuştur⁷. Cihanbeyli Aşireti de, ileride ayrıntıları verileceği üzere, bu sürecin bir sonucu olarak Orta Anadolu'da teşekkül etmiş aşiretlerden biridir.

⁵ Tufan Gündüz, *Danişmendli Türkmenleri*, Yeditepe Yayınları, İstanbul 2016, s. 21.

⁶ Necmettin Aygün, *Nüfus Defterleri'nde Aksaray'ın Sosyal ve Ekonomik Tarihi (1830-1845)*, C: I, Aksaray Üniversitesi Somuncubaba Tarih ve Kültür Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara 2016, s. 130-207.

⁷ Tufan Gündüz, "Konar Göçer", *DİA*, C: 26, Ankara 2002, s. 163.

Gökbilgin, 1957’de yayımlanan malum eserinde, “Yürükler hakkında, şimdiye kadar gerek memleketimizde gerek Avrupa’da birçok neşriyat yapılmıştır. Mühim bir kısmı Anadolu’daki yürük (türkmen) aşiretlerine âit bulunan bu tedkikler ekseriyâ etnoğrafya mâlûmatı vermekte, seyahat intibalarını nakil ve birçok hususlarda da hemen aynı şeyleri tekrar etmektedirler” derken, o yıllarda konar-göçerler hakkında yapılan ilmi çalışmaların yetersizliğine dikkat çekmekteydi. Gökbilgin, devlet arşivlerinde bulunan “tamamen orijinal ve şimdiye kadar işlenmemiş vesaikin” bu türdeki çalışmalar için merkez teşkil etmesi gerektiğini ifade etmekte ve “bu suretle bu muazzam imparatorluğun hakikî çehresinin, yüksek ve sağlam temellerinin meydana çıkarılmasına” vurgu yapmaktaydı⁸. Şüphesiz Gökbilgin’in gayret ve heyecanı ile ortaya çıkan birçok araştırması gelecek nesiller için çok mühim birer kılavuz olmuştur.

Konumuz olan Cihanbeyli Aşireti ve kolları/bağlantıları genelde Kürt, kısmen de Türkmenlerden müteşekkil olan bir aşiret konfederasyonudur. Bu durum 3525 numaralı iskân defterinde kendini gösterdiği gibi, 19. yüzyılın ilk yarısında Orta Anadolu’yu gezen seyyah Ainsworth’un gözlemleriyle de sabittir. Ainsworth, Kızılırmak ve Tuz Gölü arasında Türkmenlerin, Haymana taraflarına gidildikçe ise Türkmenlerle beraber Kürtlerin de görüldüğünü söyler. Kulu ve Haymana’daki Kürtlerden, “Etraftaki geniş yaylalarda her yöne dağılmış göçebe Kürtlerin çadırları görünüyor (...) Gölün (Tuz) doğu kıyılarına Türkmenler çadırlarını kurmuşlar.” biçiminde bahsetmektedir.⁹

Cihanbeyli Aşireti gibi içerisinde Kürtlerin yoğun olduğu Orta Anadolu’da yaşayan diğer bir aşiret konfederasyonu da Rişvan/Reşvan aşiretidir. Tarihe mal olmuş bu aşiretlerin günümüze olan yansımalarını “bir aşiret kültürü” bağlamına yerleştirmek, bu kültürün insanların tercihlerini tek başına yönlendirebilecek olmaktan uzak olduğuna hükmetmek¹⁰, yani aşiret kültürünün artık folklorik bir boyuta dönüş olduğu bilgisini öncelikli olarak belirtmek gerekmektedir.

Kolları ile birlikte, Cihanbeyli Aşireti hakkındaki çalışmaların kifayetsiz olduğu söylenebilir. Aşiretin siyasi, iktisadi ve sosyal yapıları hakkında gerçekleştirilmiş olan bir lisans üstü tezin henüz mevcut olmaması söz konusudur. Benzer şekilde bu konuda müstakil bir kitap veya bilimsel bir makale de mevcut değildir. Aşiret ve bağlantıları hakkındaki çalışmalar

⁸ Gökbilgin, *age*, s. X.

⁹ W. F. Ainsworth, *Travels and Researches in Asia Minor, Mesopotamia, Chaldea and Armenia*, Vol: 1, London 1842, p. 189.

¹⁰ Ferhat Tekin, “Göçmen Kürtlerde Aşiret Kültürü: Kulu Örneğinde Bir Değerlendirme”, *Kulu Sempozyumu Bildirileri (19-21 Ekim 2012-Kulu)*, İstanbul 2018, s. 156-160.

daha ziyade sınırlı sayıdaki yabancı seyyahların gözlemleri ile internet ortamında, web sayfalarındaki aile hatıratlarına dayanmaktadır. Orta Anadolu'daki konar-göçer yaşamı gözleme şansı bulan yabancı seyyahlar arasında George Perrot¹¹, W. F. Ainsworth¹², W. J. Hamilton¹³ ve C. Texier'in¹⁴ gözlemleri önemli olup¹⁵, bunlardan Perrot'un gözlem ve tespitleri araştırmamıza bir hayli katkıda bulunmuştur.

Seyyahların anlatıları önemli olmakla beraber konar-göçerlerin siyasi, sosyal ve iktisadi yaşam biçimleri hakkındaki bilgiler-menşei Osmanlı'nın son dönemi olan bazı sözlü anlatılar hariç-umumiyetle Osmanlı arşiv kaynaklarına dayanan ilmi çalışmalarda bulmak mümkündür. Tahrir Defterleri, Mühimme Defterleri, Maliyeden Müdevver Defterler ile Ahkâm Defterleri serileri en çok başvurulan kaynaklar arasındadır. Bu doğrultuda yerli araştırmacılar tarafından gerçekleştirilen ilmi çalışmaların Ahmet Refik¹⁶ ile başladığı, Tayyib Gökbilgin, Faruk Sümer¹⁷, Cengiz Orhonlu¹⁸, Yusuf Halaçoğlu ve İlhan Şahin¹⁹ ile önemli bir merhale kat ettiği söylenebilir. Yakın dönemde ise Tufan Gündüz²⁰ başta olmak üzere birçok araştırmacı tarafından gerçekleştirilen müstesna çalışmalar söz konusudur. Bu çalışmalar, konar-göçerlerin sosyal ve iktisadi örgütlenmelerini ziyadesiyle ortaya koyan öncü çalışmalardır. Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bulunan ve 1830'da başlanılan nüfus sayımlarını gösteren nüfus defterlerinin yakın dönemde araştırmacıların hizmetine sunulması ise Anadolu'daki konar-göçer taifelerin, Osmanlı'nın son zamanlarında veya Cumhuriyet devrinden önce almış oldukları yapısal şeklin, yani siyasi, sosyal ve iktisadi son örgütlenmelerinin hususiyetlerini görmede araştırmacılara daha farklı bakış açıları geliştirmeleri fırsatını sunmuştur. Bu bağlamda N. Aygün tarafından gerçekleştirilen bahsi geçen çalışma zikredilmelidir. Bununla beraber, Osmanlı döneminde bilhassa Orta Anadolu'da yaşam sürmüş olan konar-göçer teşekküller hakkındaki çalışmaların hem keyfiyet ve hem de kemiyet açısından istenilen düzeyde olmadığı söylenebilir. Cihanbeyli Aşireti ve bağlantıları da bu nevidendir.

¹¹ Georges Perrot, *Les Kurdes de L'Haimaneh, Revue des Deux Mondes*, Selim Karagöz (Çev.), Paris 1865.

¹² William Francis Ainsworth, *Travels and Researches in Asia Minor, Mesopotamia and Armenia*, Vol: I, London 1842.

¹³ W. J. Hamilton, *Researches in Asia Minor, Pontus and Armenia*, Vol: 2, London 1842. Türkçe Versiyonu: W. J. Hamilton, *Küçük Asya*, K. Toraman (Çev.), Midas Yayınları, Ankara 2013.

¹⁴ Charles Texier, *Küçük Asya Coğrafyası Tarihi ve Arkeolojisi*, C: 3, Ali Suat (Çev.), Enformasyon ve Dökümantasyon Hizmetleri Vakfı, Ankara 2002.

¹⁵ Diğerleri için bk. Rohat Alakom, *Orta Anadolu Kürtleri*, e-kitap, Evrensel Yayınları, İstanbul 2004, s. 11.

¹⁶ Ahmet Refik Altınay, *Anadolu'da Türk Aşiretleri (966-1200)*, La Kitap Yayınları, Ankara 2017.

¹⁷ Faruk Sümer, *Oğuzlar*, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul 1992.

¹⁸ Cengiz Orhonlu, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Aşiretlerin İskânı*, Eren Yayınları, İstanbul 1987.

¹⁹ İlhan Şahin, *Osmanlı Döneminde Konar-Göçerler*, Eren Yayınları, İstanbul 2006.

²⁰ Bahsi geçen eserin yanında bk. Tufan Gündüz, *Anadolu'da Türkmen Aşiretleri*, Yeditepe Yayınları, İstanbul 2015.

Cihanbeyli Aşireti, Orta Anadolu'ya gelip yerleşmiş konar-göçerlerdendir. Yaşam sahaları, günümüzdeki idari ayrıma ve coğrafi adlandırmaya göre, güney-kuzey ekseninde Konya'nın kuzeyinde kalan Bolvadin-Yunak-Cihanbeyli hattının kuzey kısımlarından başlayarak Polatlı'ya, batı-doğu ekseninde ise Afyon-Emirdağ'dan Cihanbeyli'ye kadar uzanmaktaydı.

Bu teze kaynaklık eden defter, her ne kadar Osmanlı Arşivi'nde nüfus defterleri serisinde yer almakta ise de ilgili defter nüfus defteri özelliği göstermeyip²¹, aslında bir iskân defteridir. Dolayısıyla Anadolu'da aşiretlerin iskânı meselesi Osmanlı'yı bir hayli meşgul etmiş bir meseledir. Osmanlı Devleti, konar-göçerlerden kaynaklanan eşkıyalık hareketlerini sonlandırmak önceliğinde kırsalda güvenlik ve asayiş temin etme düşüncesi başta olmak üzere, köylülerin üretim sahalarını korumak, bir sebeple âtıl kalan köy yerleşimlerini yeniden şenlendirmek, aşiretlerin sahip oldukları insan ve hayvan gücünden gereği gibi istifade etmek için 1691'den beri konar-göçerleri iskâna tâbi tutmuştur. Bu süreçte, olumlu bazı neticeler elde edilmekle birlikte, birçok konar göçer taife iskân yerlerinde durmayıp, istedikleri sahaları mesken tutmaya yönelerek eski yaşam biçimlerini devam ettirme yönünde hareket etmişlerdir.

1840'lara gelindiğinde devlet, Tanzimat-ı Hayriye'nin ilanı ile (1839) hızlanan modernleşme hareketleri bağlamında aşiretlerin Tanzimat-ı Hayriye'ye uygun olarak mal ve mülklerinin yazılıp bundan böyle "yerleşik ahali gibi" herkesin tahammülüne göre vergilendirilmesinin yeni usulün gereği olduğunun hicrî 1256/miladî 1840'ta Meclis-i Vâlâ tarafından kabul edilmesiyle aşiretler de değişim geçirmeye başlamışlardır²². Yeni düzenlemelere bağlı olarak, 1840'lardan itibaren aşiret reisleriyle devlet veya devletin taşradaki temsilcileri (kaza, sancak ve vilayet meclislerindeki idareciler) sıklıkla karşı karşıya gelmeye başlamışlardı. Bu süreçten sonra bazı konar-göçer aşiretler Tanzimat yenilikleri bağlamında yerleşik hayata geçip normal bir köylü vatandaş gibi yaşamayı tercih ederken, diğer bazıları da genelde başlarındaki reislerinin yönlendirmeleriyle eski konumlarını muhafaza etmek amacıyla aksi yönde hareket etmişlerdir. Ancak devlet, iskân hususunda kararlıydı. Bu bakış açısı ekseninde devlet, 1841 senesinden itibaren bütün aşiretlerin Tanzimat usullerine göre yönetilmesi kararını almış bulunmaktaydı²³.

²¹ Nüfus defterlerinin hususiyetleri için bk. Aygün, *age*, s. 6-9.

²² Abdullah Saydam, "XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Aşiretlerin İskânına Dair Gözlemler", *Anadolu'da ve Rumeli'de Yörükler ve Türkmenler Sempozyum Bildirileri (Tarsus 14 Mayıs 2000)*, Yörük Türkmen Vakfı Yayınları, Ankara 2000, s. 221.

²³ Ayrintısı ve Boynuinceli Aşireti örneği için bk. Necmettin Aygün, "Nüfus Defterleri'ne Göre Boynuinceli Aşireti (1830-1845)", *Belleten*, S: 295 (2018), s. 937-952.

Bu minvalde Orta Anadolu'daki konar-göçerleri iskâna tabi tutma işi devlet tarafından Ankara Valisi Mehmed Vecihi Paşa'nın uhdesine verilmişti. Vecihi Paşa'nın gayretleriyle 1848-1850 sürecinde Afşar ve Rışvan aşiretleri gibi büyük aşiretler yanında küçük aşiretler de iskâna tabi tutulmuştu. Yine devlet, aşiretlerin yerleşik düzene uyum sağlayabilmeleri için onlara tarım arazisi ve tohum yardımında da bulunmuştu²⁴. Konumuz olan Cihanşahlı Aşireti ve bağlantıları ile ilgili olan 1851 tarihli iskân defterinin yukarıda belirtilen 1848-1850 arasındaki iskân hareketleriyle bağlantılı olduğu anlaşılmaktadır.

Bu çalışma, Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde, Nüfus Defterleri tasnifinde NFS. d. 3525 kodu ile kayıtlı olan iskân defterinin Latin harflere çevrilmesi ve değerlendirmesine dayanmaktadır. Defter, Cihanbeyli Aşireti'nin meskûn oldukları köyler ile bu köylerde ikamet etmekte olan hane reislerinin adları ve ne işle meşgul olduklarını gösterdiğinden, Orta Anadolu'nun toplumsal yapısını görmeye imkân veren bazı göstergeleri hâvi olmasıyla önem taşımaktadır.

Genelde Osmanlı, daha özeldense Orta Anadolu kırsalının sosyal ve iktisadi tarihine ışık tutan bu çalışma iki ana bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm, "Cihanbeyli Aşireti ve Tâbi Aşiretlerin Orta Anadolu'da Teşekkülü ve İskânları" adını taşımaktadır. Bu başlık altında "Konar-Göçerlerin Anadolu'ya Gelip Yerleşmeleri", "Osmanlı Devleti'nin Konar-Göçerleri İskân Etme Faaliyetleri" ele alındıktan sonra "Cihanbeyli Aşireti" adında bir müstakil başlık ile devam edilmektedir. Bu son başlık altında, ilkin Cihanbeyli Aşireti hakkında yapılan ilmi çalışmalara yer verilmekte, akabinde mevcut literatüre göre Cihanbeyli Aşireti'nin idari, sosyal ve iktisadi yapısı üzerinde durulmaktadır. Sonrasında ise 3525 numaralı defterdeki veriler bağlamında aşiretin 1850'lerdeki sosyal ve iktisadi yapısına dair tespitlerde bulunulmuştur. III. Bölüm ise "3525 Numaralı Cihanbeyli Aşireti Defteri'nin Osmanlı Türkçesinden Günümüz Türkçesine (Latin Harflere) Çevrimyazısı" adını taşımaktadır. Bu kısım bütünüyle ilgili defterin Latin harflere çevrilmesi ve Cihanbeyli Aşireti'nin genel bir değerlendirmesinden oluşmaktadır. Bu bölümde verilen "Cihanbeyli ve Tâbi Aşiretlerin İstatistikî Bir Değerlendirmesi" adlı alt başlıkta 3525 numaralı nüfus defterindeki bilgiler ışığında Cihanbeyli Aşireti ve kollarına ait göç, nüfus ve meslekî bilgiler topluca değerlendirilmiştir.

²⁴ Saydam, agm, s. 227.

I. BÖLÜM

CİHANBEYLİ AŞİRETİ VE TÂBİ AŞİRETLERİN ORTA ANADOLU'DA TEŞEKKÜLÜ VE İSKÂNLARI

Bu bölümde, Selçuklular önderliğinde başlayan Anadolu'yu yurt tutma faaliyetleri kapsamında Selçuklular ile birlikte veya Selçuklu sonrasında çeşitli sebeplerle Anadolu'ya gelip yerleşen konar-göçer toplulukların zamanla Batı Anadolu nihayetine kadar yayılmalarının tarihi seyri ele alındıktan sonra konar-göçer toplulukların devlet tarafından iskân edilmelelerinin sebepleri ve iskân hareketlerine dayalı faaliyetlerin hem devlet hem de konar-göçerler zaviyesinden nasıl bir seyir izlediği bağlamında Cihanbeyli Aşireti ve bağlantılarının Orta Anadolu'ya gelip yerleşme süreçleri ile aşiret ve bağlantılarının iskân edilme süreci ele alınmıştır. Akabinde ise Cihanbeyli Aşireti ve bağlantılarının Orta Anadolu'da meskûn olduğu coğrafyanın sınırları belirtilmeye çalışılmıştır.

1. 1. Konar Göçerlerin Anadolu'ya Gelişi

Türkmenler başta olmak üzere konar-göçer toplulukların Anadolu'ya gelip yerleşme serüveninin uzun ve müşkül bir tarihi arka planı söz konusudur. Mâverâünnehir sahasında yaşayan Oğuzlar arasında İslam Dini'nin yayılması ile birlikte, Türkmenlerin Abbasi Halifesi'nin etkisi altında olan toprakların iç bölgelerine girme fırsatı doğmuştu.²⁵ Oğuzların Kınık boyuna mensup olan bu Türkmenler Batı Asya Medeniyeti'nin merkezinde Büyük Selçuklu

²⁵ Sümer, *age*, s 78-79. Bu süreci, Anadolu'nun bazı kısımları için 8. yüzyılın sonlarına doğru başlatmak mümkündür. Meselâ Çukurova'ya Abbasiler devrinde, Harun Reşid zamanında (786-809) Fergana, Belh, Harizm, Herat ve Horasan'dan pek çok Türk getirilerek Tarsus, Misis, Anazarba, Adana şehirleri ve civarlarına yerleştirmişlerdi. Bu iskân teşebbüsü Me'mun ve Mutasım zamanlarında da devam etmişti. Ayrıntısı için bk. Belâzurî, *Fütûhu'l-Buldan*'dan naklen Ali Sinan Bilgili, "Tarsus Türkmenleri (Varsaklar)", *Anadolu'da ve Rumeli'de Yörükler ve Türkmenler Sempozyumu (Tarsus 24 Mayıs 2000) Bildiriler Kitabı*, Yörük Türkmen Vakfı Yayınları, Ankara 2000, s. 9-49.

Devleti'ni kurmayı başardılar.²⁶ Kısa bir süre içerisinde Hazar Denizi'nin doğu ve güney taraflarında yayılmaya başlayan bu Türkmenler, ilk başta Samanoğulları ve Gazneli devletleri karşısında bu devletlerin sınır bölgelerini gayrimüslim aşiretlere karşı korumak konusunda taahhüt ederek bir müddet böyle geçindiler, ancak kısa bir süre sonra bu Oğuz Türkmenleri'nin nüfus olarak sayıları artmaya başladı.²⁷ Gazneli Devleti'nin zayıflaması ve Horasan halkının hoşnutsuzluğu,²⁸ genç emirzâdeler (şehzâdeler)'in ve Selçuklu savaşçılarının İran'ın içlerine doğru ilerlemesine neden olmuştu. XI. yüzyıl başlarıyla birlikte yoğunlaşmaya başlayan bu hareketler bağlamında, meselâ 1018'li yıllarda Çağrı Bey'in, topraklarını genişletme ve yeni yurt bulma adına Hazar Denizi'nin güneybatı ve batı kısımlarına komutasındaki 3000 kişilik bir orduyla uzun mesafeleri aşarak Doğu Anadolu'ya bir sefer yapmak üzere yola çıkması söz konusudur.²⁹ Böylelikle Anadolu'nun Türkleşme ve İslâmlaşma süreci de başlamış oluyordu. 1028 yıllarında tekrar Azerbaycan bölgesine gelen Çağrı Bey, kendisinden önce gelmiş bazı Türkmen kitlelerine rastlamıştır ve onlarla birlikte Anadolu topraklarına geçmiş, Van Gölü etrafına yerleşerek oraları istila etmişlerdir. Çağrı Bey'in bu seferler sonucunda tekrar Nişabur'a Tuğrul Bey'in yanına döndüğünde Anadolu topraklarında Türkmenlere karşı koyabilecek herhangi bir gücün olmadığını beyan etmiştir.³⁰ Bu haber, komşu devletler tarafından sıkıştırılmış durumda olan yurt arayışındaki Selçuklular için müjdeli bir haber olmuştu.

Tuğrul Bey, Azerbaycan ve Anadolu topraklarını ele geçirmek adına kardeşi İbrahim Yinal'a Azerbaycan'ı alma görevini verdiğiğinde toprakların genişletilme fırsatı doğmuştu. 1048'li yıllarda bir kısım Türkmenler, İbrahim Yinal'ın hâkimiyeti altında olan Hemedan bölgesine yerleşmeye çalıştılar, ancak İbrahim Yinal bu Türkmenler'e karşı "Memleketim sizin iskân edeceğiniz kadar geniş değildir. Bu nedenle doğrusu şudur ki Rûm (Anadolu) gazasına gidiniz ve Allah yolunda cihâd yapınız ben de arkanızdan gelip bu hususta size yardım edeceğim" demesiyle birlikte Türkmenler tekrar Azerbaycan, Kafkasya ve Doğu Anadolu topraklarına yönelmişlerdi.³¹

²⁶ Ebûlgazi Bahadır Han, (*Şecere-i Terakime*) *Türklerin Soy Kütüğü*, Muharrem Ergin (Haz.), Tercüman 1001 Temel Eser, Tercüman Gazetesi Yayınları, İstanbul, ty, s. 82.

²⁷ Osman Turan, *Selçuklular Zamanında Türkiye (Siyasi Tarih Alp Arslan'dan Osman Gazi'ye)*, Boğaziçi Yayınevi, İstanbul 2002, s. 15.

²⁸ Clifford Edmund Basworth, *Tarih-i Gazneviyan*, Hasan Anüş (Çev.), Emir Kebir Yayınevi, Tahran 1378, s. 264.

²⁹ Turan, *age*, s. 14-15.

³⁰ Osman Turan, *Selçuklular Tarihi ve Türk-İslam Medeniyeti*, Ötüken Yayınevi, İstanbul 2008, s. 89.

³¹ Abdolvahid Soofizadeh, "Selçuklular Döneminde Türklerin Doğu Anadolu ve Azerbaycan Bölgelerine Yerleşmeleri", Saadettin Gömeç ve diğ. (Haz.), *Er Kişi Ebulfez Elçibey'e Armağan*, Berikan Yayınevi, Ankara 2018. s. 40-41.

Bizans, Türkmenlerin Anadolu topraklarında hızlı bir şekilde ilerlemesini durdurmak adına Romanos Diogenes başta olmak üzere kalabalık bir ordu ile-ki orduda Balkanlar'daki Peçenek, Uz, Kıpçak ve Hazar Türkleriyle Slav, Alman (Gotlar), Bulgar, Frank, Ermeni ve Gürcüler bulunmaktaydı-Selçuklu Devleti'yle savaşmak üzere yola koyuldu.³² Nihayet 1071 Malazgirt Meydan Muharebesi ve Selçukluların bu savaştan galip ayrılmaları Anadolu topraklarının Türkmenlerin egemenliğine girmesine neden olmuştu. Malazgirt Savaşı öncesi Anadolu'da ciddi bir unsur olarak Bizans mukavemeti mevcuttu. Türk akınları yeterince hızlı gerçekleşmiyordu ve iskân da kalıcı olamıyordu.³³ Sultan Alparslan bu zafer sonrası birkaç Türk beyini Anadolu'nun fethiyle görevlendirdi. Bu beylikler kısa süre içerisinde Anadolu'yu bir Türk yurdu haline getirmenin yanı sıra kültürel, sosyal ve iktisadi açıdan da Anadolu'nun değişimine giden yolu açmışlardı.³⁴

Süleyman Şah'ın 1075 yılında Anadolu Selçuklu Devleti'ni resmen kurmasıyla artık Oğuz Türkmenleri'nin Anadolu topraklarına göç etmeleri hız kazanmıştı.³⁵ Bu zafer sonucunda Türk akıncı kuvvetleri, kendilerine karşı belirli hiçbir direnişle karşılaşmadan Anadolu topraklarında ilerlemeye hızlı bir şekilde devam etmişlerdi. Sel gibi akan bu Türkmenler, bu kez sadece bir akın amacıyla değil, artık fethettikleri bölge ve yörelerde yerleşmeye başladılar. Malazgirt zaferinden sonra Yukarı Fırat'ta Erzurum merkez olmak üzere Saltuklular (1072-1202), Aşağı Fırat'ta Erzincan-Şebinkarahisar şehirleri arasında Mengüçükler (1080-1228), Sivas başkent olmak üzere Orta-Anadolu'da Danişmendliler (1080-1178), Bitlis ve Erzen'de Demleçoğulları (1084-1393), Van Gölü etrafında Sökmenliler (Ahlatşahlar: 1110-1207), Diyarbakır'da Yıvaloğulları (1098-1183), Harput'ta Çubukoğulları (1085-1113) ve Hasankeyf, Mardin ve Harput merkez olmak üzere Güneydoğu Anadolu'da Artuklular (1102-1409) adlarında Türk devletleri kurulmuş ve bu devletler, Anadolu'nun bir Türk yurdu haline gelmesinde önemli roller oynamışlardır.³⁶ Türkiye Selçuklularının Anadolu'da hâkimiyetlerinin başlaması ile siyasi varlıkları sona eren bu Türk beyliklerinin yerini, bu defa Selçukluların son döneminde Anadolu'nun muhtelif şehirlerinde kurulan yeni Türkmen beylikleri almıştı. Anadolu'nun fiilen Moğol istilası altında bulunduğu bir dönemde kurulan bu beylikler, bu coğrafyada son derece önemli siyasi roller üstlendikleri gibi kültürel açıdan

³² Ali Sevim-Erdoğan Merçil, *Selçuklu Devletleri Tarihi Siyaset Teşkilat ve Kültür*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1995, s. 60.

³³ Refik Turan, "Sultan Alparslan 1063-1072", Refik Turan (Ed.), *Selçuklu Tarihi El Kitabı*, içinde, Grafik Yayınları, Ankara 2018, s. 87.

³⁴ *Anadolu Beylikleri El Kitabı*, Haşim Şahin (Ed.), Grafik Yayınları, Ankara 2016, s. 11.

³⁵ Turan, *Selçuklular Zamanında Türkiye*, s. 45.

³⁶ Sevim-Merçil, *age*, s. 72-73.

da önemli etkiler yaratmışlardı. Bunlar arasında Batı Anadolu'da kurulan Aydın, Saruhan, Karesi ve Menteşe oğulları gibi beylikler bu coğrafyada Türkmen unsurun kök salmasında önemli görevler üstlenmişlerdir. Orta Anadolu'da ise Germiyanogulları, Karamanogulları gibi güçlü beylikler hayatlarını sürdürürken, bir taraftan da Osmanlı Devleti'ni kuracak olan Osmanogulları Anadolu topraklarında baş gösterecektir.

Anadolu coğrafyası, bilindiği üzere 1000-1300 yılları arasındaki üç yüz yılda Türkistan, Horasan ve Azerbaycan'dan gelen büyük kitleler hâlindeki göçler ile yurt edinmeye başlanmış ve böylelikle Anadolu'nun etnik siması hızlı bir değişim sürecine girmiştir. Durum karşısında topraklarını savunmakta aciz kalan Bizans idaresi, Anadolu'da kalan Rum ahaliden bir kısmını Balkanlar'a taşımak mecburiyetinde kalmış, boşalan sahalar Türkmenlerce iskân edilmiştir³⁷. Zamanla Adalar Denizi'ne kadar olan coğrafya Türkmenler başta olmak üzere çeşitli etnik ve mezhebi âidiyetlere sahip ahali ile dolmuştur.

Horasan ve Azerbaycan bölgelerinde ikamet etmekte olan Türkmenlerin, 1220'lerden itibaren batıya doğru genişlemeye başlayan Moğol saldırıları karşısında yerlerini terk etmeleri, Anadolu'ya doğru ikinci bir göç dalgasına daha yol açmıştır³⁸. Bu göç dalgası ile birlikte Anadolu'daki konar-göçer nüfus daha da artış göstermiştir. Moğol baskısı karşısında, mesela Eleşkirt çevresinde bulunan altmış bin hanelik bir grup Ahlat ve çevresine, İspir, Bayburt ve Pasinler'de yaşamakta olan başka bir Türkmen grubu da buraları terk ederek Erzincan, Sinop ve Ayntap'a kadar yayılmıştı. Çağdaş bir müellif, Moğol önünden kaçan konar-göçerlerin kalabalıktan Aras Köprüsü'nü geçememiş olduğunu, "*Türkmenlerin Erran (Karabağ)'da karıncalar ve çekirgeler gibi kitleler teşkil*" ettiğini ifade etmektedir³⁹. Türkmen grupları, Selçuklu sultanları tarafından Bizans uçlarına yerleştirilmekteydi. Bu süreçte, Türkmenler Moğolların önünden kaçtığı gibi⁴⁰, Bizans Rumları da Türkmenlerin önünden kaçarak daha batıya doğru çekilmekteydiler. Menderes Havzası'nın sadece halkları değil, hücrelerine çekilmiş rahipleri tarafından dahi terk edilerek ıssızlaştığı⁴¹ bu süreçte, Türkmenlerin Doğu, Güneydoğu ve Orta Anadolu'dan Batı Anadolu'ya kadar yayılmalarını mümkün kılan ikinci bir göç hareketi yaşanıyordu. Bu son süreç, Anadolu açısından Türkmenlerin 1100'lerdeki

³⁷ Turan, *Selçuklular Tarihi ve Türk-İslâm Medeniyeti*, s. 277.

³⁸ Muammer Gül, *Orta Çağlarda Doğu ve Güneydoğu Anadolu*, Bilge Kültür Sanat Yayınları, İstanbul 2010, s. 85-103.

³⁹ Turan, *Selçuklular Tarihi ve Türk-İslâm Medeniyeti*, s. 303.

⁴⁰ Moğol baskısının etkisiyle Anadolu'da yaşanan göç olayına dair örnekler için bk. Halil İnalcık, "Osmanlı Devleti'nin Doğuşu Meselesi", O. Özel-M. Öz (Der.), *Söğüt'ten İstanbul'a*, Ankara 2000, s. 227-232.

⁴¹ Turan, *Selçuklular Tarihi ve Türk-İslâm Medeniyeti*, s. 300.

ilk yer değiştirme hareketlerine nazaran çok daha kalıcı olmasıyla önem taşımaktadır⁴². Bil-hassa Anadolu'nun güney kısımlarında ve Suriye'de Türkmen varlığı o derecede yoğunlaşmıştı ki, Memlûklü Devleti'nin kuzey sınırları (Malatya'dan Gazze'ye kadar olan saha) neredeyse Türkmenlerden sorulur olmuştu⁴³.

Orta Anadolu kırsalındaki yerleşimlerde günümüzde yaşamakta olan ahalinin buralara gelecek yerleşme serüvenleri yukarıda anlatılanlar ile birebir ilişkili olmakla beraber, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da egemenlik sürmekte olan Akkoyunlu Devleti'nin zamanla ortadan kalkması nedeniyle bu devletin hâkimiyetinde bulunan konar-göçer teşekküllerin ilkin Antep-Halep taraflarına, devam eden süreçte ise Dulkadirli toprakları ile Sivas-Malatya-Kayseri sahalarına yayılmaları/gelmeleri süreci ile daha çok ilişkili görünmektedir⁴⁴. Orta Anadolu kırsalının günümüzdeki toplumsal örgütlenmesinin daha ziyade bu son süreçle ilgili olduğunu söylemek mümkündür. Diğer bir ifade ile 1500'lü yıllara kadar Sivas-Kayseri-Maraş-Halep-Musul sahaları ve bu hattın ötesinde kalan coğrafyada çoktandır yaşamakta olan ahali, günümüzde Orta Anadolu'da yaşamakta olan nüfusun ilk yaşam alanlarındandı. Şöyle ki:

Akkoyunlu Devleti, Oğuzların Üçok koluna bağlı Bayındır boyu Türkmenlerince kurulmuştu⁴⁵. Devletin hâkimiyet alanlarında yaylakları Erzurum-Erzincan-Kemah ve Kars'a kadar uzanan ve Karakoyunlu Uluğu'nu meydana getiren daha başka konar-göçer tayfalar da bulunmaktaydı. Bu tayfalar, güz mevsiminin gelmesiyle birlikte Memlûk sınırında bulunan Urfa, Birecik, Mardin ve Rakka gibi yerleşimlere giderek kışlamaktaydılar. Yani güney-kuzey eksenli bir kışlak-yaylak hayatı söz konusuydu. Moğolların, Anadolu'da yaklaşık 80 yıl hâkimiyet sürdükten ve son Moğol-İlhanlı hükümdarı Said Bahadır Han'ın 1335'te, geride evlat bırakmadan vefatından⁴⁶ sonra Anadolu'dan çekilmeye başlamaları ile zamanla, meselâ 1380'lere geldiğinde, Musul'dan Erzurum'a kadar olan genişçe bir saha Akkoyunlu Devleti hâkimiyetine girmiş durumdaydı. Aynı süreçte Maraş-Elbistan-Hatay sahasında

⁴² Nitekim 1300'lere geldiğinde Denizli civarında iki yüz bin, Kastamonu havalisinde yüz bin, Kütahya-Karahisar arasında ise otuz bin çadır kadar konar-göçer Türkmen yaşamaktaydı. Köyceğiz-Uşak-Denizli sahasındaki Türkmenlerin sayısı iki yüz bin çadırı bulmuştu.

⁴³ Vahram Vekayinamesi'ne göre Türkmenler, Memlûk ordusuna 180.000 atlı çıkarabilmekteydiler. Bk. Altan Çetin, "Memlûklar Devrinde Türkmenlere Dair", A. Taşgın ve diğerleri (Ed.), *Ortaçağ Anadolu'sunda Bir Türkmen Şeyhi Dede Garkın, içinde*, İstanbul 2014, s. 222-227.

⁴⁴ Şahin, *age*, s. 55-83.

⁴⁵ Faruk Sümer, "Akkoyunlular", *DİA*, C: 2, İstanbul 1989, s. 270-274.

⁴⁶ Gül, *age*, s. 105-121.

hâkimiyet sürmekte olan Dulkadirli Türkmenleri (1337-1522) de fırsatı değerlendirerek Sivas-Bozok-Kırşehir havzasına doğru genişlemişlerdi⁴⁷. Akkoyunlu Uzun Hasan Bey'in Karakoyunlu Devleti'ne son vermesi, Akkoyunlu sınırlarının Halep'e kadar uzanan koridora sahip olmasını mümkün kılmıştı. Böylece Doğu ve Güneydoğu Anadolu sahasında yaşamakta olan *Musullu, Pürnek, Hamza Hacılı, Avşar, Bayat, İnallı, Tabanlı, Danişmendli ve Bicanlı* gibi aşiret (boy) ve cemaatler (oymaklar), devletin kurucu boyu olan Bayındır boyunun etrafında toplanarak, Akkoyunlu Devleti'ni meydana getirmişlerdi. Karakoyunluların ortadan kalkması ile Alpavut, Çakırlı, Karamanlı, Sa'dli gibi cemaatler Akkoyunlu boylar birliğine dâhil olmuşlardı. Bunlara Dulkadir, Halep ve İsfendiyar bölgesindeki bazı Türkmen boyları da katılmışlardı⁴⁸. Otlukbeli Savaşı'nda (1473) Akkoyunluların Osmanlılara yenilmesinin yanı sıra, Sufi-Şii propagandasının konar-göçer topluluklar arasında yaygınlaşmaya başlaması, Sünni devlet yapısına sahip Akkoyunlu devlet teşkilatının bozulup dağılmasına yol açmıştı. Varisler arasındaki taht mücadelelerinin yanında, konar-göçer tayfaların devletten bağımsız hareket etmeye meyilli oluşları gibi nedenler Akkoyunlu Devleti'nin yıkılış sürecini hızlandırmış ve devlet, Şah İsmail'in darbeleriyle 1510'lara doğru tarih sahnesinden silinmişti. Akkoyunlu Devleti'nin Anadolu'da etkisini kaybetmeye başlaması, Dulkadiroğullarının kısmen Memlûklüler, kısmen de Safevi ve Osmanlıların destekleriyle, Harput'tan Kırşehir'e, Yozgat ve Sivas'ın güneyindeki Gürün'den Hatay'a kadar olan sahada daha da etkin olmalarına yol açmıştı. Oğuzların Bozok kolundan oldukları bilinen Dulkadirli⁴⁹, Maraş-Bozok sahasında hâkimiyet sürmeleri sayesinde, pek çok Türkmen konar-göçerin de buraları vatan tutması mümkün olmuştur. Ayrıca, Dulkadirli⁵⁰lerin yoğun olarak yaşadıkları yerlerden birinin Yozgat sahası olması, buranın Osmanlı idari yapısında "Bozok" olarak adlandırılmasını gerektirmiştir⁵⁰.

Yavuz Sultan Selim zamanında Doğu (1514) ve Güneydoğu (1516-18) Anadolu'nun Osmanlı idaresine girmesi neticesinde bu coğrafyada Akkoyunlu ve Memlûk teşekküllerinden miras kalan konar-göçer tayfalar şüphesiz Bozok ve Üçok Türkmenleri ile bazı Kürt ve Arap cemaatlerinden oluşmaktaydı. Osmanlı Devleti ise bu konar-göçer grupları, yeknesak bir

⁴⁷ Refet Yinanç, "Dulkadiroğulları", *DİA*, C: 9, İstanbul 1994, s. 553-557.

⁴⁸ Gündüz, *Anadolu'da Türkmen Aşiretleri*, s. 28.

⁴⁹ Orhan Sakin, *Bozok Sancağı ve Yozgat*, Doğu Kütüphanesi Yayınları, İstanbul 2012, s. 47.

⁵⁰ Şahin, *age*, s. 77.

grup olarak kabul etmiş ve “Bozulus” adını verip, onları bir idari-mali ünite altında toplayarak yönetmeye/vergilendirmeye başlamıştı⁵¹. Bozulus Türkmenleri’ni meydana getiren aşiretlerin arasına zamanla Anadolu’nun güneyinde en yoğun konar-göçer grupların yaşadığı yerlerden olan Dulkadirli ve Halep Türkmenleri’ne mensup aşiretler de katılmışlardı. Bu bağlamda, Bozulus Türkmenleri içinde Dulkadirli Türkmenleri’nden olan 40 kadar aşiret bulunmaktaydı. *Avşar, Çağıranlı, Cerid, Karacaaraplı, Gündeşli, Çimeli, Dodurga ve Mihmadlı* bunlardan bazılarıdır. Bahsi geçen cemaat adlarına, meselâ Aksaray örneğinde 1830’lara tarihli muhtelif nüfus defterlerinde, daha ziyade *Boynuinceli Aşireti* adıyla anılan cemaatler veya bu cemaatlara ait köy isimleri olarak sıklıkla rastlamak mümkündür. Halep Türkmenleri’nden olduğu bilinen ve daha Akkoyunlular zamanından beri Halep ve civar yerleşimlerde ikamet etmekte olan *Harbendeli, Beğdili, Eymür, Döger, Acurlu, Avşar ve Alpli* gibi bazı cemaatler de Bozulus teşekkülünün içinde yer almaktaydı⁵².

Yaylak ve kışlak alanları arasında yer değiştirirlerken topraklarından geçtikleri sancak idarecilerinin konar-göçerlerden kanuna aykırı vergi talep etmeleri, yaylamak için Osmanlı-Safevi sınır boylarına kadar açılan konar-göçerlerin Kızılbaş eşkiyasının saldırılarına uğramaları gibi etkenler, Anadolu’nun doğusunda yaylak-kışlak hayatı süren konar-göçer tayfaları, Orta Anadolu’ya doğru göçe sevk etmiştir⁵³. Konar-göçerlerin Berriye ile Erzurum-Kars platoları arasında yaylak kışlak hayatı sürerlerken maruz kaldıkları uygulamalar Osmanlı Kanunnameleri’ne yansımıştır: “Erzurum ve Pasin sancaklarında resm-i yaylak deyü Kızılbaş taifesi yüz koyunda bir koyun ve Çobanbeği hakkı deyü üç yüz koyuna bir koyun alup fukaraya ziyade taaddi ederlermiş mezkûr sancaklarda yaylaya çıkanların ekseri Diyarbekir ulusu olup...”⁵⁴. Arşiv kayıtlarının yanında kaynağı belli olmayan bazı şifahi anlatılar da, Safevi baskısı altında kalan konar-göçerlerin ilkin Anadolu’nun güney taraflarına (Halep ve çevre mıntıkaya), daha sonra da Orta Anadolu’ya doğru yer değiştirdiklerini doğrulamaktadır: “1512 tarihinde Yavuz Sultan Selim’in İran savaşlarında Sünni Osmanlı’nın tarafını tu-

⁵¹ Gündüz, *Anadolu’da Türkmen Aşiretleri*, s. 40.

⁵² Gündüz, *Anadolu’da Türkmen Aşiretleri*, s. 42.

⁵³ Gündüz, *Anadolu’da Türkmen Aşiretleri*, s. 86. Ayrıca bk. *Küçük Asya’nın Bin Yüzü Ankara*, S. Aydın ve diğ. (Haz.), Dost Kitabevi, Ankara 2005, s. 156-160.

⁵⁴ Yaşanılan diğer sıkıntılara örnekler: “...Berriyede ümena yüz atlı ile bir obaya konup olanca arpaları ve beş on koyunları ve sair zahireleri ile ol gice ekl olunup Berriye’de şehir ve bazar olmayub bir yerde azıklanmaya mecalleri kalmayıp tamam acz ve zaruret çekerler imiş...”. Bununla beraber Osmanlı Devleti’nin bölgeye hâkim olmaya başlamasıyla konar-göçerlerin bu sıkıntılı durumları sona ermiş, Safevi Devleti’nin uygulamaları sona erdirilmiştir: “Kızılbaş zamanında hadis olan bid’atler ve mezalimi külliyen ref eyleyüp...”. Bk. Tufan Gündüz, “Bozulus Ne İdi?”, *Anadolu’da ve Rumeli’de Yörükler ve Türkmenler Sempozyumu (Tarsus 24 Mayıs 2000) Bildiriler Kitabı*, Yörük Türkmen Vakfı Yayınları, Ankara 2000, s. 125-135.

tan Lek Kürtleri'nin Anadolu'ya göç ettikleri iddia edilir. Bir müddet Anadolu'nun güneyinde kalan Lek Kürtleri sonra Anadolu'nun orta kesimlerine yönelmişlerdir". Benzer bir baskıya maruz kalan ve Sünni olan Şeyhbizimli Aşireti de Safevi sınırlarından ayrılarak Anadolu'nun daha içi kısımlarına göç etmiştir⁵⁵. Neticede bu yıllarda konar-göçerlerin doğudan Anadolu'nun daha iç kısımlarına doğru gerçekleştirdikleri büyük çaplı göç hareketlerinde Şii-Safevi baskısının⁵⁶ esas amil olduğu ve bu göçlerin XVI. yüzyıla girerken başlamış olduğu anlaşılmaktadır. Şüphesiz Kızılbaş'tan yüz çeviren konar-göçerlerin sığınağı Sünni Osmanlı oluyordu⁵⁷. Bu şekilde Türkmenler başta olmak üzere muhtelif menşedeki konar-göçerlerin 1500'lü yılların ilk yarısından itibaren yurtlarını terk etmeye başlayıp, Orta Anadolu'ya gelerek yerleşmelerinin arkasında, Bozulus Türkmenleri özelinde, pek çok etken bulunmaktaydı. Durumu T. Gündüz şu şekilde izah etmektedir:

“Gerek sınır ötesinden (Safevî Devleti'nden) gelen taarruzlar ve büyük sayılara ulaşan hayvan kayıpları, gerekse yaylak ve kışlak güzergâhı boyunca mahallî idarecilerin aşırı vergi talepleri ve bunların merkezî hükümet tarafından bir türlü önüne geçilememesi, Bozulus'un Berriye⁵⁸-Erzurum koridorundaki hayatını iyice çekilmez hale getirmişti. Öte yandan, Osmanlı-Safevî savaşlarının yeniden başlaması (1578) sebebiyle aşiretlerin yaylalara çıkması engellenmiş, çıkabilenler de eşkiya saldırısına maruz kalmıştı. Bu durum büyük koyun sürülerine sahip olan ve mevsimleri takip eden Bozulus'un otlak sıkıntısı çekeceğinin ve yavaş yavaş çatışmalardan etkilenen bölgeleri terk ederek ülkenin iç kesimlerine doğru kaymaya başlayacağını işareti gibi görünmektedir. Diğer taraftan, XVI. yüzyıl sonlarında (mesela 1578-1639 yılları arasında fasılalarla devam eden Osmanlı-İran savaşları vb. etkisiyle) ortaya çıkan büyük malî güçlüklerin ve bunu takip eden Celâlî buhranının Bozulus'un hayatını da yakından etkilemiş olabileceğini akla getirmektedir. Çünkü malî sarsıntı ve Celâlî Fetretî'nin Anadolu'da kır hayatının geniş ölçüde şehirlerle çekilmesine ve yer yer boşluklar doğmasına yol açtığı bilinmektedir. Bu boşlukların ziraî faaliyetlere eğilimli olmayan Bozulus, Dulkadir ve Halep Türkmenleri gibi konar-göçerler tarafından tabî bir şekilde doldurulmaya çalışıldığı öne sürülebilir. Çünkü yeni yaylak ve kışlak alanlarının aşiretler için câzip olabileceği akla gelmektedir”⁵⁹.

Verilen bilgiler her ne kadar XVI. yüzyılın ikinci yarısının şartlarına işaret ediyor ise de anlaşıldığı üzere Osmanlı-Safevi ilişkilerinin 1500'lü yılların başlarından itibaren aynı yüzyılın sonlarına kadar genelde çatışma hâlinde olması, Anadolu'nun doğu kısmında yaylak-kışlak hayatı süren konar göçerlerin yaşamlarını da etkilemiş, onlar güvenlik önceliğinde

⁵⁵ Sedat Ulugana, *Tarih İçinde Konya'daki Kürtler*, Peri Yayınları, İstanbul 2015, s. 9-10.

⁵⁶ Bu baskı, sınır boylarında bulunan yerel hanedanların kendi çıkarları önceliğinde sıklıkla taraf değiştirmeye meyilli oluşları ile, ki sınır boylarında tâbîlik süreklilik arz eden bir doğaya sahip değildi, alâkalı olabilmekteydi. Örnekler için bk. Fasih Dinç, “Osmanlı-İran Sınır Boyunda Sadaka Sağlama Biçimi Olarak Rehine Siyaseti”, İ. Özcoşar-S. Vali (Ed.), *Osmanlı Devleti ve Kürtler, içinde*, Kitap Yayınları, İstanbul 2017, s. 97-134.

⁵⁷ Ayrıntısı için bk. Nezahat Başçı, “Osmanlı-Safevi İlişkileri Bağlamında ‘Selimnâmelerde’ Kürtler”, İ. Özcoşar-S. Vali (Ed.), *Osmanlı Devleti ve Kürtler, içinde*, Kitap Yayınları, İstanbul 2017, s. 207-239.

⁵⁸ Berriyecik, 1518'de Diyarbekir Eyaleti'ne bağlı bir sancak idi. Sancağın sınırları şimdiki Suriye'nin kuzey kısımlarına kadar inmekteydi.

⁵⁹ Gündüz, *Anadolu'da Türkmen Aşiretleri*, s. 84.

yeni otlaklar bulma arayışı ile Anadolu'nun daha iç kısımlarına doğru yer değiştirmeye başlamışlardı. T. Gündüz bu konuda daha başka etkenleri de göz önünde tutmak gerektiğine dikkat çekmektedir:

“Bunların yanı sıra aşiretler açısından XVIII. yüzyılda Orta ve Batı Anadolu'daki ekonomik şartlar Doğu ve Güneydoğu Anadolu'ya göre daha elverişli hale gelmiş olabilir. Öte yandan aşiretlerin, kendilerine önceden tayin edilmiş bölgelerin dışına çıkarak dağılmaları, Ulus'un sancak statüsünü kaybetmesine sebep olmuştur. Bu gelişmeler aşiretlerin ödemeleri gereken vergilerinden kaçmaları için imkân hazırlamış gibi görünse de kısa sürede disiplin altına alınmaları yüzünden bu hususun kendilerine fazla bir menfaat sağlayamadığı savunulabilir. Bu cümleden olarak onların, Orta Anadolu'ya gelişlerinde vergi hususunun müessir bir rol oynadığını söylemek zordur. Öte yandan, II. Selim döneminde (1566-1574) yapılan tahrirde, Bozulus'un nüfusunda görülen fevkalâde artışın aşiretlerin yeni otlak ve yaylak alanları aramak mecburiyetinde kaldığını akla getiriyorsa da Bozulus'un Berriye-Erzurum koridorunu boşaltmasının, bir nüfus ihracı şeklinde değil, topluluğun ezici çoğunluğunun göç etmesi tarzında olması ve geride dikkate değer oranda ahali kalmaması sebebiyle bu hususun da mutlak amiller sayılması müşkil gözükmemektedir”⁶⁰.

Burada işaret edilen etkenler ile paralel olmak koşuluyla XVI. yüzyılda kendini gösteren nüfus artışı olgusunun, ki 1520-1580 döneminde %50'yi aşan bir nüfus artışı söz konusudur⁶¹, aynı şekilde konar-göçerler arasında da görülmesinin yarattığı “nüfus fazlasının ihracı” merkezli göç/yer değiştirme hareketlerinin de önemli bir etken olarak varlığı söz konusudur. Nüfusun artması, yerleşme dokusunun yoğunlaşması, tarım alanları gibi otlakların da artık yetersiz kalması ve hepsinden önemlisi devlet otoritesinin bilhassa kırsalda etkisini kaybetmeye başlaması hem yerleşikleri hem de konar göçerleri etkilemeye başlamıştı⁶². Bu etki öncelikli olarak yer değiştirme (göç etme) eksenli, akabinde de kargaşalık veya eşkıyalık hareketlerinde artış olarak kendini göstermiştir. Zira göç, sosyal ve iktisadi değişmelerin neticesinde ortaya çıkan bir olguydu. Bu bağlamda, Bağdat Eyaleti'nde 1550'lerden 1580'lere kadar konar-göçerlerin yerleşiklere yönelik istilaları söz konusuydu. Yine 1583 gibi erken sayılabilecek bir tarihte Orta Anadolu'da İnsuyu Kazası'nda Karacaviran Köyü halkı ile Atçekenlere bağlı Yamanlı Oymağı arazi kavgasına teşebbüs etmişlerdi⁶³. Tüm bu göstergeler artık mevcut otlakların konar-göçerlere yetmez hâle geldiğine ve yeni otlaklar aramak için konar-göçerlerin-doğal olarak-göç etmek zorunda kaldıklarına işaret etmektedir. Durum, ilerleyen dönemlerde daha da yoğunlaşarak devam etmiştir⁶⁴.

⁶⁰ Gündüz, *Anadolu'da Türkmen Aşiretleri*, s. 84.

⁶¹ İnalçık, *Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi*, C: I, s. 64.

⁶² Alpaslan Demir, “Aşiret Devlet İlişkileri ve Aşiretlerin Ekonomik Faaliyetleri”, A. Aköz-D. Yörük (Haz.), *Konya Araştırmaları Göç ve İskân*, Konya 2017, s. 67.

⁶³ Diğer örnekler için bk. Demir, *agm*, s. 68.

⁶⁴ “Şiddetli ve uzun geçen kış mevsimi muhtemel beslenememelerinden dolayı hayvanların telef olmasına ve buna bağlı olarak da köylünün yeni veya ek geçim imkânı temin etme kaygısıyla evini barkını terk edip göç etmelerine, dolayısıyla da perişan olmalarına sebep olabiliyordu. Ayrıca otlakların ziraata açılması veya ekili

Bu gibi etkenlere Çaldıran (1514), Mercidabık (1516) ve Ridaniye (1517) zaferleri ile başlayan ve Irakeyn Seferi (1533-1536) başarısı ile devam eden siyasi ortamın etkisini de eklemek gerekmektedir. Zira bu zaferler ile Osmanlı sınırlarının Bağdat ve Basra'dan Adalar Denizi'ne kadar uzanır hale gelmesi, doğal olarak geçim kaynakları hayvan beslemek olan konar-göçer aşiretlerin daha iyi şartlara sahip ve daha güvenli alanlara doğru yaylak arama merkezli göçlerinin önünü açmıştı. 1530'larda başlayan bu yer değiştirme hareketleri 300 yılı aşan bir süre almış, büyük oranda 1850'li yıllarda tamamlanmıştır. Tüm bu gelişmeler neticesinde, bir zamanlar Anadolu'nun doğu ve güneydoğu kısımlarında yaşamakta olan aşiretler ve bu aşiretlere mensup cemaatlerin her biri, 1700'lerin ortalarına geldiğinde Orta Anadolu'yu vatan edinmiş durumda idi⁶⁵.

Yukarıda belirtilen etkenleri veya tespitleri birkaç arşiv kaydı ile somutlaştırmak mümkündür. Bu bağlamda 1614 tarihli bir arşiv kaydına göre, Bozulus'a bağlı cemaatler Diyarbakır Eyaleti sınırları içerisinde yaylayıp kışlamaları gerekirken, onlar Anadolu Eyaleti sınırları içerisinde yaylayıp kışlamaya başlamışlardı. Yine 1615 tarihli başka bir arşiv kaydına göre Yörük Türkmen taifesi defterlerde yazılı olan yerleri haricinde yaylamaya başlamışlar ve bu bağlamda Sivas civarlarında bulunan yaylalara gelerek bura ahalisinin hayvan ve tarlalarına zarar vermişlerdi. 1699 tarihli bir hükme göre Yörük taifesinden olan bazı cemaatler iskân mahalleri olan İçel Sancağı'nın dışına: Alaiyye, Adana, Menteşe ve çevrelerine çıkarak ahalie çeşitli zararlar vermişlerdi. 1761 tarihli son bir örnek ise buraya kadar anlatılmak istenenleri özetler mahiyettedir. Buna göre, Türkmen taifesinden Çeyiçli Aşireti, Van'dan geldikleri yaylaklarına gitmeyip, birkaç seneden beri Tokat'ın köylerine konmuşlar ve zorla aldıkları yaylakları zapt etmişlerdi⁶⁶. Neticede Orta Anadolu, 1550'lerden 1800'lü yıllara uzanan süreçte daha önceki yaşam alanları Anadolu'nun doğu kısımları olan muhtelif adlardaki konar-göçerlerin yurt tuttıkları saha hâline gelmiştir.

alanların otlak olarak kullanılmaya çalışılması, Anadolu'da hayvancılık uğraşısının, öncesine oranla 1700'lerde önem kesp etmiş olduğuna yorumlanabilir. Bu bağlamda 1740'lara tarihli Karaman Ahkâm Defterleri'nde kırsaldan merkeze ulaşan şikâyetler arasında köylülerin veya konar-göçerlerin eskiden beri kullandıkları, otundan ve suyundan intifa' edegeldikleri yaylak, otlak ve meralarına alakası olmayanların sürülerini salarak işgal etmeleriyle (mera işgalleri) ilgili dava kayıtlarının sayıca bir hayli yer tutmuş olması söz konusudur. Vaziyet, Trabzon ve çevre coğrafya için de aynı yoğunluktadır. Dolayısıyla bu gelişme, Anadolu'da nüfusun çeşitli sebeplerle yer değiştirmekte olduğuna; nüfus baskısına işaret etmekte olduğu gibi hayvan beslemenin artık bir geçimlik ekonomik faaliyet olmasının yanında ticarî yönü de bulunan; değer kazanan bir faaliyete dönüşmüş olduğuna işaret etmektedir". Bk. Necmettin Aygün, "Osmanlı Devleti Kırsalında İktisadî Örüntüler ve Trabzon'da Koyun (Sürü) Sahipleri (1722)", *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, S: 25 (2018), s. 11-68.

⁶⁵ Aygün, agm, s. 910.

⁶⁶ Örnekler için bkz. Demir, agm, s. 68-71.

1. 2. Cihanbeyli Aşireti ve Kolları

İleride ayrıntısı verileceği üzere Cihanbeyli Aşireti ve bağlantıları dokuz farklı aşiretin birleşmesinden teşekkül etmiştir. Bu başlık altında, bağlantıları dışarıda bırakılmak koşuluyla sadece Cihanbeyli Aşireti'nin Orta Anadolu'ya yerleşmesinin tarihi seyri ele alınmıştır. Akabinde ise Cihanbeyli Aşireti ve bağlantılarının iskânı meselesi üzerinde durulmuş, nihayetinde de aşiretin Orta Anadolu'da meskûn olduğu sahanın sınırları belirtilmeye çalışılmıştır.

1. 2. 1. Cihanbeyli Aşireti'nin Orta Anadolu'ya Yerleşmesinin Tarihi Seyri

Bu kısımda ilkin, 1850'li yıllarda Cihanbeyli Aşireti ve bağlantılarının Orta Anadolu'da meskûn oldukları sahalarda daha evvelki dönemlerde kimlerin yaşamış olduğu hususunda bilgi verilmiş, akabinde ise bağlantıları dışarıda tutularak sadece Cihanbeyli Aşireti'nin Orta Anadolu'ya gelip yerleşme süreçleri izah edilmeye çalışılmıştır.

Önceki kısımlarda işaret edildiği üzere, Anadolu takribi 1000-1500 döneminde Türkistan, Horosan ve Azerbaycan'dan gelen ve çok büyük bir çoğunluğu Türkmen olan kitleler ile vatan olarak tutulmuş durumdaydı. Bu doğrultuda Aksaray, Koçhisar, Kulu, Haymana ve Konya gibi Orta Anadolu coğrafyasına gelip yerleşen oymaklardan bazılarının adlarını vermenin yanında diğer bazılarının da Orta Anadolu'da yerleştikleri mahallere dair bilgi vermek yeterli öngörüğü sağlayacaktır.

Nitekim tahrir kayıtlarına göre 1514'te Aksaray'daki bazı mezraa adları şu şekildeydi: Avşar Mezraası, Todurga Mezraası, Salur Mezrası, Sungur Mezraası, Döğer Mezraası, Ağcaköprü Mezraası, Dimeşki Mezraası, Saka Mezraası, Yazır Halil Mezraası, Danişmendli Mezraası, Kabakulak Mezraası, Musulu Mezraası, Aksungur Mezraası, Güregir Mezraası ve Bayadsalur Mezraası⁶⁷. Bahsi geçen bu adların genelde 24 Oğuz Boyu ve onların bağlantıları olan alt oymaklar ile Selçuklu'dan miras bazı devlet adamlarının/komutanlarının adları olduğu ortadadır. Bu devirde Aksaray'da Bektaşlı, Haymana, Yüzdecî⁶⁸ ve Tataran-ı Şeyullah ka-

⁶⁷ İbrahim Hakkı Konyalı, *Niğde Aksaray Tarihi*, C: I, Fatih Yayınevi, İstanbul 1974, s. 570-638.

⁶⁸ Yüz koyunda bir koyun olmak üzere vergi alındığından bu adı almışlardır. Danişmendli teşekkülündendirler: "Cemaat-i Yüzdeciyân-ı Danişmendli, Diyâr-ı Şarkdan gelüb eyyâm-ı şitâda Arab vilâyetinde kışlayub eyyâm-ı sayfda Kayseriye etrafında yaylarlar". Bk. Gündüz, *Danişmendli Türkmenleri*, s. 49.

bileleri ile Yörük cemaatleri ile Müstakil cemaatler olmak üzere altı farklı teşekkül bulunmakta olup, en büyük cemaat “Yüzdeciler” olarak kayıtlara giren cemaatti⁶⁹. Yüzdeciler Cemaati mensupları Aksaray, Koçhisar, Eskiil, Ereğli, Niğde, Anduğu ve Ürgüp kazalarına yayılmış durumdaydı⁷⁰. Ayrıca 1530’larda Yörük Dünderli, Sarıkız, Elagöz, Baymış, Mundi veya Mundi Aksaray’da Hasan Dağı’nda yaylayan cemaatlereydi. Bektaşlı cemaati mensupları ise bir hayli genişçe bir sahada yaylak-kışlak hayatı sürmekteydi⁷¹.

Orta Anadolu’da Selçuklu’dan miras Turgud, Bayburd ve Kosun aşiretleri Toroslar’dan başlayarak Kulu nihayetine kadar olan genişçe sahada (Konya Bozkırı ile Cihanbeyli Platosu’nda) hüküm sürmekteydiler. Bu oymaklar Osmanlı devrinde bir idari/mali ünite bağlamında Esbkeşan (Atçekenler)⁷² adı altında teşkilatlandırılmıştı. Bu topluluğun arasına zamanla Oğuz boylarından Alayundlu, Çepni ve Peçeneklerden; Dulkadirli ve Şamlulara mensup oymaklardan, İçil sahasından Varsaklar, Esenlüler, Eskiil sahasından Aışelü ve Boynuyumru oymaklar da gelip katılmıştı⁷³.

Atçekenlerin idari sahasında kalmakta olan Kulu sahası, esasında bütünüyle Atçeken Türkmenleri’nin yaşam alanıydı. Mesela Burunağıl Köyü 1500 yılı tahririnde Eskiil Kazası oymaklarından Yılmazlar Cemaati’nin mezraası, 1518 yılı tahririnde ise Ağabeylü Oymağı’nın bir kolu olan Göbeklü (Mancılar) Cemaati’nin hariçten tasarrufunda idi. XVI. asrın sonlarında Burunağıl Mezraası’nda sâkin olan Bayburd Kazası’na bağlı Taceddinli Oymağı mensupları bu mezraaya yerleşerek burayı köye dönüştürmüşlerdi. Bayburd-Kureyşözü oymaklarından olan Karacakeçilü Oymağı da Burunağıl’da yerleşik hayata geçmişti. Yine bugün Kulu ilçesinin köylerinden olan Gökler (Göklü), Evlâd-ı Yadigâr Oymağı’nın yurdu idi. Samsam⁷⁴ nam-ı diğer Taşluca Mezraası, Bayburd Kazası’na bağlı Receblü Oymağı’nın

⁶⁹ Hâl böyle iken bu cemaatin adına 1830’lara tarihli nüfus defterlerinde rast gelinmemektedir. Muhtemel bunlar, zamanla yerleşik hayata geçirilerek tımar sistemine alınmışlar ve böylece yek-vücut ve müstakil bir örgütlenme olma durumları zamanla kaybolup gitmiştir.

⁷⁰ Doğan Yörük, *XVI. Yüzyılda Aksaray Sancağı (1500-1584)*, Tablet Yayınları, Konya 2005, s. 67-89.

⁷¹ Konyalı, *age*, C: I, s. 636. Bektaşlı veya Bektaşoğlu, kişi adı olarak olmasa da “sülele” adı olarak 1830’lara tarihli nüfus defterlerinde Aksaray’ın hem şehir merkezinde hem de kırsalında bir hayli yaygındır.

⁷² Atçeken Coğrafyası’ndaki göçerlerin büyük bir kısmını Kilikya sınırından getirilen aşiretler oluşturmaktaydı. Kilikya Ermeni Krallığı’nın tehdidi altında bulunan İçel, Larende ve Taşılı’ni elde tutmak amacıyla Alaaddin Keykubad (1220-1237) zamanında göçebe Avşar, Ağaç-eri, Salur, Varsak, Gülnar, Turgud ve Bayburd Türkmenleri bu bölgeye yerleştirilmişti. Atçeken taifesinin bir grup kısımlarını ise Peçenek, Çepni, Alayundlu ve Kayı gibi Oğuz boylarına bağlı cemaatler ile bazı Moğol oymakları oluşturmaktaydı. Bk. Alaaddin Aköz, “Konya Çevresinde Moğol Aşiretler”, Alaattin Aköz-Doğan Yörük (Ed.), *Konya Araştırmaları Göç ve İskân, içinde*, Konya 2017, s. 92.

⁷³ Hasan B. Karadeniz, “Atçekenler ve Kulu”, *Kulu Sempozyumu Bildirileri (19-21 Ekim 2012-Kulu)*, İstanbul 2018, s. 71.

⁷⁴ Günümüzdeki adı Sarıyayla’dır. Köy civarında Samsam adında bir göl bulunmaktadır. Bu ad, Atçeken oymaklarından birinin adıdır. Bk. Barış Sarıköse, *Kulu Sosyal ve Ekonomik Tarih, Çizgi Yayınları*, Konya 2018, s. 24.

yurdu idi. Zamanla bu oymağın buradan ayrılmasıyla bu mezraayı Atçekenler'den Karaca-keçilü nam-ı diğer Murad Fakih Oymağı satın almış ve burayı köye dönüştürmüşlerdi⁷⁵. Neticede, XV ve XVI. yüzyıllarda günümüzdeki Cihanbeyli ve Kulu ilçelerinden oluşan sahada büyük oranda Atçekenler meskûndü ve onlar bu sahada, Kulu ile birlikte ağırlıklı olarak Obruk, Zıvarık, İnsuyu, İnevi ve Koçhisar'ın muhtelif köylerinde yaşarlardı. Kulu'da ayrıca Kara Tatarlar da yaşamaktaydı⁷⁶.

Bugünkü Kulu İlçesi'nin kuzey sahası, XVI. asırda Ankara Sancağı'na bağlı Haymana Kazası'na karşılık gelmekteydi. Bu saha XV ve XVI. yüzyıllarda Ankara Yörükleri'nin yaşam sahaları arasında idi. Ankara Yörükleri, 1571 tahririne göre Ulu Yörük, Kasaba Yörükleri, Haymana (Büyük ve Küçük), Karalar, Taceddinlü ve Aydın Beylü tatifelerinden oluşmaktaydı. Bu yürükler Ankara Sancağı haricinde Sivrihisar, Sultanönü (Eskişehir), Kütahya, Afyon ve Aksaray'a kadar olan genişçe bir sahada yaylak-kışlak hayatı sürmekteydiler. Bahsi geçen Karalar tatifesi erken bir tarihte Dulkadirli'den gelmiş yürüklerdendi. Zira 1523 tarihli tapu-tahrir defterinde bu husus zikredilmektedir. Ankara Yörük tatifelerinden olan Haymana tatifeleri ise hem nüfus ve hem de cemaat sayısı açısından bünyesinde en fazla konar-göçer barındıran taife idi. Haymana Ovası'na yayılmış olan bu tatifenin adı ile ilk kez 1523/1530 tahririnde karşılaşılmaktadır. Onlar 1523 tahririnde Ankara, Bacı, Çubuk, Murtazaabad kazaları ile Çukurcak ve Kasaba nahiyelerinde bulunan mezraaları asıl yurt olarak kullanmaktalar iken, sancak sınırları dışında bulunan Aksaray, Koçhisar, Sivrihisar, Kalecik, Karaman, Sultanönü, Karahisar-ı Sahib ve Turgud sahalarını da yurt olarak kullanmaktaydılar. Asıl yurtları haricinde önemli sayıda buldukları yurtları (1523'te 20 cemaat ile) Koçhisar ve (27 cemaat ile) Aksaray sahası idi⁷⁷. Bahsi geçtiği üzere birçok cemaat 1520'lerde ülkenin farklı muhitlerinden gelerek Haymana Ovası'nı yurt tutmuştu. Bu bağlamda, Dulkadirli'den bir, Şark'tan üç, Adana'dan bir, Ayntab'dan iki cemaat, Kırşehir veya Karaman sahasından gelenler ile birlikte Haymana Ovası'na yerleşmiş durumdaydı. Sadece bu göstergeler bile 1500'lü yılların ilk birkaç on yılında Akkoyunlu ve Dulkadirli devletlerinin siyasi varlıklarını kaybetmelerinin hemen akabinde bunların bakiyeleri olan tatifelerin Orta Anadolu'ya gelip yerleştiklerini göstermektedir. Bu gibi yer değiştirme hareketleri ilerleyen yıllarda artarak devam etmiştir.

⁷⁵ Karadeniz, agm, s. 75.

⁷⁶ Kulu ve çevre sahada yaşayan diğer cemaatler için bk. Sarıköse, *age*, s. 37-39.

⁷⁷ Emine Erdoğan, "Ankara Yörükleri (1463, 1523/30 ve 1571 Tahrirlerine Göre)", *OTAM*, S: 18 (2005), s. 124.

Nitekim XVI. yüzyılın ikinci yarısına gelindiğinde, bilhassa yüzyılın ilk yarısında Akkoynlu ve Dulkadirli devlet teşekküllerinin siyasi varlıklarını kaybetmelerine bağlı olarak Orta Anadolu’da yaylak-kışlak hayatı süren konar-göçerler arasına yenilerinin gelip girmesi söz konusudur. Bu dönemde Yüzdeciler, Haymana Kabilesi, Tataran-ı Şeyullah Kabilesi ve Bektaşlılar Aksaray’daki en önemli konar-göçer menşeli cemaatler olarak kalmaya devam etmişlerse de yeni bazı teşekküller ile karşılaşılması söz konusudur. Mesela 1584 tahririnde, Aksaray’daki 13 kadar köyün Yüzdeciler, Atçeken Cemaatleri, Adana Perakendeleri (veya Dulkadiriyeye Perakendesini) ile Ankara Haymanaları’nın yerleşmeleriyle köy halini aldığı belirtilmiştir⁷⁸.

Buraya kadar verilen bilgiler Orta Anadolu’daki konar-göçer toplulukları ortaya koymak amacı taşıyor gibi görünse de asıl maksat, görüldüğü gibi Aksaray, Koçhisar, Kulu, Haymana ve çevre muhitte XV. Yüzyıl ve XVI. yüzyılın ilk yarısına ait tahrir yazımları ile sair arşiv kaynaklarında Cihanbeyli Aşireti adının geçmemekte olduğunu, yani günümüzdeki adlandırma ile Konya Bozkırı’ndan başlayarak Cihanbeyli ve Haymana platolarını kapsayan genişçe sahada Cihanbeyli taifesinin henüz meskûn olmadığını göstermeye dönüktür. Dolayısıyla Cihanbeyli Aşireti ve onun gibi onlarca konar-göçer teşekkülün Orta Anadolu’ya gelip yerleşmelerini⁷⁹ 1570’lerde Anadolu’da etkisini gösteren nüfus artışı⁸⁰ ve nüfus artışı ile bağlantılı olan ancak pek çok daha başka sebepten neşet eden, 1590’larda artış göstermeye başlayan Celali terörünün yarattığı şartların neticesinde yoğunluk kazanan göçlerde aramak gerekmektedir⁸¹. Nitekim 1500’lerin sonlarında Osmanlı-İran savaşları nedeniyle Anadolu’nun doğu kısmının ekonomik ve sosyal bünyesi bir hayli zayıflamıştı. Buna istinaden

⁷⁸ 1571’de Koçhisar Kazası’ndan 50 cemaat, Aksaray Kazası’ndan ise 45 Cemaat Haymana Tayfası arasına; Ankara Sancağı’na nakledilmişti. Yörük, *age*, s. 67-89.

⁷⁹ Bu aşamanın bir ön aşamasının, daha önce ifade edildiği üzere 1520’lerde Akkoynlu ve Dulkadirli devletlerinin tarih sahnesinden geçmesiyle geride kalan ahalsinin sağa sola dağılmaya başlamaları olduğu hatırd tutulmalıdır.

⁸⁰ 1576 tarihli Amasya tahrir defterindeki verilere göre köylerde topraksız ve bekâr nüfus yığılması söz konusuydu. O. Özel’in ifadesiyle Amasya kırsalı ve köylü toplumu patlamak üzereydi. Ve sonunda 1590’larda da patladı. Nüfusun önemli bir kısmı güvenlik kaygısıyla memleketlerini terk etmek zorunda kalmıştı. Bir kısmı da Celali olmuştu. Bk. Oktay Özel, *Türkiye 1643*, İletişim Yayınları, İstanbul 2013, s. 88, 108, 114. Devlet, bu patlamanın Anadolu kırsalında yarattığı etkiyi görebilmek için Anadolu’nun büyük bir kesimini 1640’larda saymaya girişmişti.

⁸¹ Tüm Osmanlı tarihi boyunca Aksaray Sancağı’nda konar-göçerlerin hem sayıca hem de coğrafi alan genişliği bakımında en fazla bulunduğu saha Eyyubili Nahiyesi’nin tuttuğu saha idi. Nahiye 1530’larda toplam 30 köy ve 42 mezraa bulunmaktaydı. Ancak 1584 tahririne/yazımına göre bir patlama yaşanmıştır: 166 köy. Bunların 34’ü eski, 132’si ise yeni kurulmuş köylerdi. Bu bilgi Aksaray kırsalının tarihi için bir eşittir. Zira köy sayısının 1500’lü yılların ilk yarısına nazaran ikinci yarısında neredeyse beş kata çıkması, Eyyubili Nahiyesi başta olmak üzere Aksaray Sancağı’nda ülke genelinde olduğu gibi bir nüfus artışıyla açıklanacağı gibi sancağın dışarıdan yoğun göç almasıyla açıklanabilir. Bu dönemde (1584’te), Koçhisar Kazasının nüfusu da öncesine oranla %100 artış göstermişti. Bkz. Yörük, *age*, s. 113. Bu artışın bir kısmı kazanın kendi nüfusundaki artış olabileceği gibi diğer bir kısmının ise göçlerle gelen nüfustan kaynaklanan artış olacağı malumdur.

Doğu Anadolu'dan Orta Anadolu'ya doğru göçler başlamış⁸², Orta Anadolu'da “şarkiyân” adında yerleşim adları ortaya çıkmıştı. Bu minvalde, mesela Koçhisar Kazası'nda, 1584'te Cemaat-i Haymana-yı Şarkiyân ile Perakende-i Adana adlarında yeni konar-göçer toplulukları kayıtlara girmiştir⁸³. Bu yeni teşekküllerin Bozulus ve Dulkadirli Türkmenlerinin parçaları olduğundan şüphe yoktur. Kısacası 1500'lerin ikinci elli yılını kapsayan dönem Anadolu'nun muhtelif sahalarda yaylak-kışlak hayatı sürmekte olan konar-göçerlerin Orta Anadolu'ya yerleşmeye başladıkları bir döneme işaret etmektedir⁸⁴.

Celali hareketlerinin Anadolu'da yarattığı olumsuzlukları örnekler ile çoğaltmak mümkündür. O. Özel bir araştırmasında Amasya Kazası'nda 1576'dan 1643'e kadar geçen süreçte çeşitli sebeplere dayalı olarak ortadan kaybolan 144 köyden 101'inin bir daha geri gelmemesine yok olduğunu belirttikten sonra, bu köylerden bir kısmının XVI. yüzyıl boyunca adım adım yerleşikliğe geçen konar-göçer Türkmenlerin oluşturduğu “etrakiye” köyleri olduğunu ifade etmekte ve akabinde de bu köy sakinlerinin tekrar göçebelige (yani hayvancılığa) döndükleri yorumunda bulunmaktadır. Aynı dönemde vergi veren nüfus da %80 oranında azalmıştı⁸⁵. 1600'lerin ilk 30-40 yılında şiddetlenen Celali Fetretinin neticesinde Orta Anadolu'nun bazı kesimlerinde (mesela Amasya, Canik ve Bozok'ta) nüfusun %80'e varan oranlarda azaldığı bilinmektedir⁸⁶. Benzer şekilde araştırmalar, Konya ve çevresinde XV ve XVI. yüzyıllarda konar-göçerler tarafından kurulan köylerin büyük bir çoğunluğunun (%83,4'ü) 1600-1650 döneminde, yani Celali kargaşalıklarının yaşandığı bir dönemde ortadan kalktığına işaret etmektedir⁸⁷. Bu durumun Celali Hareketleri ile olan bağı malum olduğu gibi Konya Bozkırındaki iklime dayalı (kuraklık ve buna bağlı olarak toprağın yer yer çölü andıran vaziyeti yanında kıtlık ve bunların da bir neticesi olan üretim/verim seviyesindeki düşüklük) hayat şartlarının çok sıkıntılı olması da göz ardı edilemeyecek bir etkidir⁸⁸.

⁸² Emine Erdoğan, “Göç Olgusunun 16. Yüzyıl Osmanlı Kırsal Yaşamına Etkisi Üzerine Bazı Tespitler”, 38. ICANAS (Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi, Bildiriler (10-15 Eylül 2007-Ankara), C: I, Ankara 2011, s. 348.

⁸³ Yörük, *age*, s. 121.

⁸⁴ Anadolu'daki küçük nüfuslu konar-göçerlerden biri olan Çemeli Oymağı'nın doğudan gelerek Orta Anadolu'ya; Aksaray'a yerleşmesinin tarihi seyri için bk. Necmettin Aygün, “1830'larda Aksaray'daki Konar-Göçer Topluluklardan Çemeli Cemaati”, *Cappadocia Journal of History and Social Sciences*, Vol: 9 (2017), pp. 384-401.

⁸⁵ Özel, *age*, s. 118-122.

⁸⁶ Sadullah Gülten, *Bozok Türkmenleri*, Pervane Yayınları, İstanbul 2015, s. 91.

⁸⁷ İlker Yiğit, “İşkân Sürecinde Konar-Göçerler: Konya ve Çevresi Örneği (XV-XX. Yüzyıllar)”, M. Şeker ve diğ. (Ed.), *Uluslararası Orta Anadolu ve Akdeniz Beylikleri Tarihi, Kültürü ve Medeniyeti Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, C: II, içinde, Konya 2016, s. 578-598.

⁸⁸ “...Celali isyanları etkisini en fazla korumasız Konya ovası köylerine yerleşmiş Atçekenler üzerinde göstermiştir. Öyle ki, hadiselerin üzerinden otuz yıl geçmesine rağmen evvelce Atçekenlerin sakin olduğu köyler, ya terk edilmiş durumda ya da 3-5 nefer barındırır konumdadır. Nitekim XVI. yüzyıl sonlarında Atçekenlerin yurdlarında ve Atçeken kazalarında yerleştikleri köy sayısı 468 iken bu rakam XVII. asır ortalarında 130'a

Benzer şekilde, bu süreçte Atçeken taifelerinin meskûn olduğu sahanın kuzeyinde bulunan Büyük ve Küçük Haymana kazalarına bağlı 80 köyden 70'i viran olmuştu⁸⁹. Neticede Celali kargaşalığının Anadolu kırsalında yarattığı sıkıntıyı T. Gündüz'ün ifadeleriyle özetleyip nihayete erdirmek mümkündür: “Celâlî Fetreti'nin Anadolu'daki kır hayatının geniş ölçüde şehirlere çekilmesine ve yer yer boşluklar doğmasına yol açtığı bilinmektedir. Bu boşlukların ziraî faaliyetlere eğilimli olmayan Bozulus, Dulkadir ve Halep Türkmenleri gibi konargöçerler tarafından tabii bir şekilde doldurulmaya çalışıldığı öne sürülebilir. Çünkü yeni yaylak ve kışlak alanlarının aşiretler için cazip olabileceği akla gelmektedir”⁹⁰. Nitekim Cihanbeyli Aşireti ve bağlantılarının Orta Anadolu'ya gelip yerleşmeleri, izah edileceği üzere, yukarıda belirtilen şartların sonucuydu.

Şifahî anlatılar da dahil olmak üzere mevcut literatürde aşiret adı olan “Cihanbeyli” adının Karakoyunlu hükümdarı meşhur Cihan Şah'tan (1438-1467)⁹¹ gelmiş olduğuna dair bilgi bulunmamakta ise de bu ihtimal göz ardı edilmemelidir. Zira Osmanlı kayıtlarında aşireti ifade etmek için Cihanbeyli yanında Cihanşahlı kullanımı da mevcut olduğu gibi Karakoyunlu Devleti sınırlarının Cihan Şah zamanında en geniş hâlini alması; Horosan'dan Erzurum'a, Şirvan'dan Basra'ya kadar uzanmış olması⁹² da önemlidir. Zira aşağıda yer verilen şifahi anlatılarda aşiretin Hazar Denizi'nin güneyi, Azerbaycan, İran-Mazenderan ile olan bağlantıları sıkça belirtilmektedir. Dolayısıyla devletin tarih sahnesinden çekilmesi akabinde geriye kalan ahâlisinin bu ad ile anılır olması ihtimal dâhilindedir.

Aşiretin Anadolu'ya gelişi veya Anadolu'ya yayılması hakkındaki birçok sözlü rivayet söz konusudur. Çoğu birbiriyle uyuşmayan bu rivayetlerden bazıları şu şekildedir: “Canbeg aşireti, iddialara göre Hazar Denizi'nin güneyindeki İran, Mazanderan bölgesinden Güneydoğu Anadolu'ya doğru yerleşmiş, bugün son yüzyıllar içerisindeki serüvenlerle İç Ege'den Suriye, Kafkaslar ve İran'a kadar yayılmış (...) Büyüklerimizin anlattığına göre Canbegan aşireti Elazığ bölgesinden dağılmış ve Sivas, Malatya, Adıyaman ve Dêrsim gibi illere yerleşmiş. Sonra 1700-1800 yılları arası Orta Anadolu bölgesine göç etmişler (Çorum, Amasya,

düşmüştür. Diğer taraftan, Atçekenlerin yurdlarını terk etmeleri XVII. yüzyılın ikinci yarısında da devam etmiştir”. Bk. Karadeniz, agm, s. 69, 77.

⁸⁹ Karadeniz, agm, s. 76.

⁹⁰ Gündüz, *Anadolu'da Türkmen Aşiretleri*, s. 84.

⁹¹ Enver Konukçu, “Cihan Şah”, *DİA*, C: 7, İstanbul 1993, s. 536.

⁹² Cihan Şah'ın, Akkoyunlular ile gerçekleşen bir savaştan geri dönerken Bingöl ile Kiği arasındaki Sancak mevkiinde Uzun Hasan'ın baskınına uğrayarak ölmüş olması (bk. Faruk Sümer, “Karakoyunlular”, *DİA*, C: 24, Ankara 2001, s. 434-438 ile, yani bu saha ile Osmanlı devrinde bu ada sahip aşiretin en eski yaşam sahasının Diyarbekir-Harput sahası olması arasında bir bağlantı olduğu ortadadır.

Konya, ...). Hatta İnan Mazenderan ve Horasan bölgelerinde bile Canbeganlar varmış”⁹³. Diğer bir hikâye ise Malatya’nın güneyinde meskûn olan aşiretin 1785’te Osmanlı’nın sürgünü neticesinde Haymana’ya gelip yerleştiklerini konu edinmekle beraber⁹⁴, bu iddia, aşağıda örnekleri gösterileceği üzere kronolojik bakımdan tutarsızdır. Bu rivayetler arasında tarihsel süreçle en tutarlı olanı ve Osmanlı arşiv kayıtları ile de önemli oranda uyuşanı mevcuttur. Buna göre: “Canbek Aşireti’nin 16. yy’daki yurtları Harput, Baskil ve Diyarbakır’ın güneyiydi. 17. yy’da Harput’tan ayrılan Canbek’in bir kolu Sivas Kangal yöresine yerleşmiştir. Daha sonra buradan ayrılan bir kol Yozgat’ta 15 köy kurmuş, bir süre sonra Amasya, Tokat ve Çorum’un köylerine de dağılmış ve yerleşmişlerdir”⁹⁵.

Bu türdeki şifahi bilgilerin her birinin şüphesiz tarihte bir karşılığı vardır. Ancak aşiretin göç merkezli tarihi seyri hakkındaki en tutarlı bilgileri Osmanlı arşiv kayıtları vermektedir. Bu bağlamda Cihanbeyli taifesinin Anadolu’daki yurtları hakkındaki ilk bilgiyi tahrir yazılarından edinmek mümkündür. Nitekim Cihanbeyli teşekkülüne:

-1568’de “Cihanbeğlü Cemaati” adı ile Bozulus Türkmenleri çatısı altında Diyarbekir (Amid) Sancağı’nda⁹⁶ rast gelinmektedir.

Harput’un Diyarbekir Eyaleti sınırlarında kaldığı dikkate alındığında⁹⁷, yukarıdaki anlatıda geçen, “Canbek Aşireti’nin 16. yy’daki yurtları Harput, Baskil ve Diyarbakır’ın güneyiydi” ifadesi arşiv kayıtlarıyla uyuşmakta, hakikati yansıtmaktadır.

Bu tarihten sonra aşiretin Malatya’nın batısına geçtiğine dair sadece tek bir arşiv kaydı tespit edilebilmiştir. 1590 tarihli olduğu anlaşılan bu kayda göre, Aksaray Sancağı sınırlarında sakin Karamanlı taifesinden Cihanbeylü ile Ankara Sancağı sınırlarında sakin Bozcalı taifeleri hırsızlık, yol kesme, gelip geçenlerin yağmalama ve öldürme gibi zararlarda buldukları, üzerlerine uyarmak kastıyla devletin adamlar göndermesine rağmen itaat etmedikleri gibi cenge de tutuştukları, hayli kalabalık oldukları vb. anlatılmaktadır. Aynı belgede geçen “ahar toprakda sakin oldukları ecilden bilâ emir üzerlerine varulmayub bu babda emr-i şerifim

⁹³ <http://canbegasireti.com/hakkimizda/> (E.T. 18.06.2019).

⁹⁴ Ulugana, *age*, s. 13.

⁹⁵ <https://www.facebook.com/%C4%B0mam-R%C4%B1za-Oca%C4%9F%C4%B1-Canbek-A%C5%9Fireti-1587478204849073/> (E.T. 18.06.2019).

⁹⁶ Yusuf Halaçoğlu, *Anadolu’da Aşiretler, Cemaatler, Oymaklar (1453-1650)*, C: II, Togan Yayınları, İstanbul 2011, s. 476.

⁹⁷ Özlem Başarır, “XVIII. Yüzyılda Diyarbekir Voyvodalığı’nın Mekânsal Örgütlenmesi”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, S: 18 (2011), s. 196-229.

recasına”⁹⁸ ifadesi ise konumuz olan Cihanbeyli taifesinin henüz 1590’larda Aksaray Sancağı sınırları içerisinde meskûn olan taifelerden biri olmadığına işarettir. Muhtemel onlar bu yıllarda Kayseri dolaylarında yaylamaya devam etmekle beraber ta Aksaray Sancağı sınırlarına kadar olan alana (Kızılırmak havzası üzerinden; Kırşehir taraflarından) yayılarak yağma hareketlerinde bulunmaktaydılar. Bu gibi geçici olan ve yağma amacı taşıyan yer değiştirmeler bir tarafa bırakılsa dahi Cihanbeyli Aşireti’nin Kayseri dolaylarına kadar yayıldığı bir gerçektir. Ayrıca Cihanbeyli Aşireti’ne mensup bu kolun, bu yıllarda Karamanlı taifesinden olarak gösterilmesinin tarihi hadiselerle uyumlu olduğu belirtilmelidir. Zira Karakoyunlu hükümdarı Cihan Şah’ın 1467’deki ölümünden sonra yerine geçen Hasan Ali’nin tahta geçer geçmez Uzun Hasan’dan intikam almak amacıyla düzenlediği 1468’deki savaşta yenilmesi akabinde Gence ve Berdea yöresinde oturan Karamanlı Kabilesi’ne sığınmış olması gerçeği⁹⁹ zamanla Cihanşahlı ile Karamanlı taifeleri arasındaki bir yakınlaşmayı sağlamış olmalıdır. Akabinde, Osmanlı devrinde Karamanlı Türkmenleri’nin Anadolu’da bilhassa Diyarbekir, Maraş, Adana, Kayseri ve Konya Bozkırı’nda yaylak-kışlak hayatı süren bir teşekkül olması, bunlardan bir kısmının 1584’te “Karamanlı Cemaati” adı ile Danişmendli Türkmenleri taifesi çatısı altında Kayseri civarını yaylak, Arap vilayetini de kışlak olarak kullanması söz konusudur¹⁰⁰. Dolayısıyla Cihanbeyli taifesinin Karamanlı ile birlikte anılması, Cihanbeyli’nin bu kolunun nüfusça en azından tâbi oldukları Karamanlı’dan küçük olmasına işaret ediyor olmasının yanında her iki konar-göçer taifenin 1590’larda Kayseri civarını (Kayseri-Sivas-Malatya arasındaki sahayı) birlikte yaylak olarak kullanmaları ile de alakalıdır.

Buraya kadar verilen bilgiler özetlendiğinde, anlaşılan Cihanbeyli konar-göçerleri, yukarıdaki sözlü anlatılarda da geçtiği üzere, Baskil üzerinden daha batıya, Kangal-Sivas’a ve akabinde de Kayseri yönüne doğru yayılmaya başlamışlardır. Bu yayılma sürecinin, izah edileceği gibi, 1600’lü yılların ilk 10 yılında da devam ettiği söylenebilir. Bu son sürece dair arşivlerimizde önemli bilgiler mevcuttur. Bu bağlamda öncelikle Danişmendli konar-göçer teşekkülü hakkında bilgi vermek gerekmektedir.

Anadolu’daki Bozulus Türkmeni ile Dulkadirli ve Halep Türkmeni gibi büyük konar-göçer teşekküllerden bir şekilde kopan aşiretlerin 1580’lerde devlet tarafından “Danişmendli” adı

⁹⁸ Ankara ve Aksaray idarecileri bu yazı ile Cihanbeyli ve Bozcalı taifelerinin üzerlerine varmak; silahlı kuvvet kullanmak için devletten izin istemektedirler. Devlet de gerekli izni bu yazı ile vermiş ve şer ile haklarından gelinmesini emretmiştir. Bk. Altınay, *age*, s. 54.

⁹⁹ Sümer, *agm*, s. 437.

¹⁰⁰ Halaçoğlu, *Anadolu’da Aşiretler, Cemaatler, Oymaklar*, C: III, s. 1313-1317.

altında birleştirilmesiyle Danişmendli Kazası ortaya çıkmıştı. Kazaya adını veren Danişmendli Aşireti, 1582 tahririnde Kayseri’de görülmektedir. Kayseri’de görülen bu tayfa buraya Şark tarafından gelmiş olup, onlar aslında Şam dolaylarında olan mahallerde kışlamakta, Kayseri dolaylarında ise yaylamaktaydılar¹⁰¹. Ancak 1613 tarihli olduğu anlaşılan bir dizi arşiv kaydına göre Danişmedli Türkmenleri ile sair konar-göçer teşekküller “birkaç seneden beru olıgelene muhalif” Suriye’de (Şam dolaylarında) kışlamayı bırakarak Anadolu, Karaman ve Rum’da (Amasya-Sivas) kışlamaya başlamışlardı. Bu oymaklar Bozulus ve Türkmen taifelerinden olan Mamalu, Kâfırcalı, Alembeyli, Yahyalı, Danişmendlü, Boynucelü, Mihmad, Kulak ve Kürd adı verilen cemaatlerden oluşmaktaydı¹⁰². Anlaşıldığı veçhile, daha önceleri Anadolu’nun doğu kısımlarından (Erzurum-Kars sahasından) Şam’ın nihayetine kadar uzanan sahada kuzey-güney eksenli olacak şekilde, yaylak-kışlak hayatı süren oymakların 1600’lü yılların ilk on yılında Orta Anadolu’ya; bilhassa Sivas-Kayseri-Yozgat sahasına girişleri yaşanmıştır.

Bahsi geçen Danişmendli Kazası teşekkülleri devlet tarafından 1656’da yeni bir tahrir¹⁰³ tâbi tutulmuştu. Bu sayımın ortaya çıkmasında bilhassa Celali fetreti ile kaza nüfusundan bir kısmının sağa sola dağılmış olması etkili olabileceği gibi, Şark’tan gelen yeni katılımlar ile kazanın nüfusça büyümüş olması ve buna bağlı olarak da artan nüfusun, “nüfus ihracı” bağlamında Anadolu’nun muhtelif sahalarına dağılmış olması, bundan mütevellid nüfusun tekrar sayılarak kazaya taalluk eden devlete ait vergilerin tespit edilip belirlenmesi ihtiyacı etkili olmalıdır. Dolayısıyla 1656 tahririnden evvel, yukarıdaki sözlü rivayette de geçtiği üzere Cihanbeyli Aşireti’nin veya aşiretin bir kolunun Harput’tan ayrılarak (tahminen 1610 yılına doğru) Sivas-Kangal taraflarına yer değiştirmesi ve böylelikle de Danişmendli Kazası idaresine girmesi söz konusu olmuş olmalıdır. Akabinde de aynı aşiret, yine tahminen 1640’larda Orta Anadolu’nun daha batısına geçmiş olmalıdır. Nitekim bahsi geçen 1656 tahririne göre, Danişmendli Kazası teşekkülleri bu tarihte iki ana kola: “Rum Evi” ve “Aydın Evi” ayrılmış durumdaydılar. Ve Cihanşahlı Oymağı Kürdmihmadlı, Karalı, Sermayeli ve Karamanlı gibi birkaç teşekkül ile birlikte Aydın Evi gurubu tarafında kalmıştı. Gündüz bu konu ile ilgili

¹⁰¹ Tufan Gündüz, XVII. ve XVIII. Yüzyıllarda Danişmendli Türkmenleri, Yeditepe Yayınları, İstanbul 2005, s. 41-48, 97.

¹⁰² Aynı tarihte Suriye’de (Şam-ı Şerif’te) kışlamayı bırakıp Anadolu’da, Karaman Eyaleti (eyaletin doğu sınırını Kayseri oluşturmaktaydı) sınırlarında kışlayıp yaylayan diğer boylar Halep Türkmeni ve Yeniil Haslarına bağlı olan Türkmen taifelerinden Mamalı, Karakoyunlu, Çeltikli, Sırıklı, Bozlu, Şam Piyadeleri, Abalı, Karakocalar, Avşar, Kızık, Cirit, Urcan, Musacalı ve Elçi cemaatleri idi. Bk. Altınay, *age*, s. 69-70.

¹⁰³ Bu dönemdeki sayımları gerektiren şartlar hakkında bk. Oktay Özel, “Osmanlı Demografi Tarihi Açısından Avarız ve Cizye Defterleri”, bilhassa 30. ve 66. dipnotlar: https://www.academia.edu/5204053/Demografi_Tarihi_A%C3%A7%C4%B1s%C4%B1ndan_Avar%C4%B1z_ve_Cizye_Defterleri (E.T. 14.07.2019).

olarak, “Aydın Evi Danışmedlileri eski yurtlarını terk ederek Afyon’dan Aydın’a kadar uzanan yaylalara gitmişler ve onları geri döndürmek mümkün olmamıştır” demektedir. Yani Aydın Evi’nin Orta Anadolu’nun doğusu olan Sivas-Kayseri-Yozgat sahasından, 1656 tahririnden kısa bir zaman önce Orta Anadolu’nun batı tarafına (Haymana’ya) yer değiştirmesi söz konusudur.

Neticede bu göstergeler, 1650’li yıllarda Cihanbeyli Aşireti’nin artık Orta Anadolu’nun en batısı olarak kabul edebileceğimiz Emirdağ ile Cihanbeyli Platosu arasında kalan sahada meskûn durumda olduğuna, aşiretin Cihanbeyli Platosu’na gelme ve yerleşme sürecinin tamamlanmış olduğuna muhkem delildir. Kısacası aşiretin Cihanbeyli Platosu’na yerleşmesini 1600-1650 arasındaki bir tarihe, bilhassa da 1640’lı yıllara doğru, yani Celali kargaşalıklarının ikinci evresinin sona erdiği¹⁰⁴, ancak bu kargaşalıklar nedeniyle Orta Anadolu kırsalındaki köylerin çok büyük oranda boşalmış olduğu bir zamana yerleştirmek mümkündür. Böylece Orta Anadolu’da boşalan köyler Şark’tan gelen konar-göçerler tarafından doldurularak buralar Şarklıların yeni memleketleri oluyordu¹⁰⁵. Bu tespiti destekleyen bir şifahi bilgiyi buraya almak açıklayıcı olacaktır. Bu doğrultuda 1861’de Haymana’da bulunan G. Perrot, Kürtlerin¹⁰⁶ Haymana taraflarına geliş tarihini de merak eder ve bununla ilgili araştırma yapar. Konu ile ilgili şunları söyler: “Kürtler Osmanlı’nın kargaşa içinde olduğu dönemleri fırsat bilerek Anadolu’nun çeşitli yerlerine yayıldılar. Bu (...) insanların ne zaman nereden geldikleri hakkında tarihi bir kaynak olmadığı için bunu belirlemek çok güçtür. Haymana’da yaşlı bir adama buraya geliş tarihlerini sordum. O bana kesin olarak bilmediğini, fakat yaklaşık 200 yıl önce gelmiş olmaları gerektiğini söyledi. Dediğine göre onun babası ve dedeleri burada doğmuştu”¹⁰⁷. Burada geçen “Osmanlı’nın kargaşa içinde olduğu dönemleri fırsat

¹⁰⁴ Oktay Özel, “Şiddetin Egemenliği 1550 ila 1700 Arasında Celaliler”, C. Woodhead (Ed.), *Osmanlı Dünyası, içinde*, Alfa Yayınları, İstanbul 2018, s. 245-268. Ayrıca, zamanın şartlarının kısa bir anlatısı için bk. Özel, *age*, s. 126.

¹⁰⁵ Konar-göçerlerin bu gibi etkenlerle yer değiştirmelerinin devlet eliyle, zorunlu iskân hareketleri bağlamında gerçekleşmediği bilhassa bilinmelidir. İnternet ortamdaki, sanal ortamdaki bilgiler, ki bunların büyük bir kısmı şifahi anlatılardır, aşiretlerin doğudan devlet eliyle alınarak Anadolu’ya zorla dağıtılıp yerleştirildiği yönündeki bilgilerden oluşmaktadır. XX. yüzyılın ideolojik gelişmelerinin ürünü olan bu tür anlatıları Osmanlı tarihinin geneline uygulama arızası maalesef sanal ortamı esir almış gibidir. Sanal ortamdaki bu bilgiler ekseriyetle 1800’lü yılların hatıralarını içermektedirler ve XVI. yüzyıl ile devamındaki dönemlerin şartlarıyla alakaları yoktur. Daha evvelki kısımlarda izah edildiği üzere 19. yüzyılda Tanzimat Hareketleri bağlamında gerçekleşen iskân hareketleri, ırkı ve mezhebi aidiyetleri ne olursa olsun Anadolu’daki tüm konar-göçerleri modernleşme ve merkezileşme düşüncesi önceliğinde yerleşik hayata geçirmek amacı taşıyan hareketler kapsamında olup, bunlardan bir kısmı da isyan eden veya eşkıyalıkla meşgul olan aşiretleri dağıtarak etkilerinin azaltılmasını amaçlayan “güvenlikçi” yaklaşımın bir neticesidir.

¹⁰⁶ Seyyah belirtmemiş olmakla beraber bulunduğu saha, ileride ayrıntıları verileceği üzere Şeyhbizünlü Aşireti’nin meskûn olduğu sahadır.

¹⁰⁷ Perrot, *Les Kurdes de l’Haimaneh*, Revue des Deux Mondes, 1865, p., 12-13.

bilerek Anadolu'nun çeşitli yerlerine yayıldılar” ifadesinin Celali Hareketlerine işaret olduğuna şüphe yoktur. Yine “... bana kesin olarak bilmediğini, fakat yaklaşık 200 yıl önce gelmiş olmaları gerektiğini söyledi” ifadesi de 1661'e karşılık gelmektedir, ki bu tarih bizim Cihanbeyli özelinde izini sürdürdüğümüz 1640'lı yıllara çok yakın bir tarihtir ve şifahi anlatılarda bu gibi 20-30 yıllık sapmalar oldukça olağandır. Bu arada, tamamlayıcı bir bilgi olması açısından Celali kargaşasının ilk devresinin 1608'de, ikinci devresinin de 1640'ta sona erdiği kabul edilmektedir. İkinci devrenin başlangıcı Abaza Mehmet Paşa'nın 1623'teki isyanıyla patlak vermişti. Bu dönem, IV. Murad'ın (1623-1640) “kısa ömürlü karşı harekatiyle” 1640'ta tamamlanmıştı. Dolayısıyla Celali kargaşasının yoğunluk açısından en önemli evresinin 1590'lar ile 1640'lar arası olduğu kabul edilmektedir. En nihayetinde Celali kargaşasının ilk devresindeki şartların Cihanbeyli Aşireti'nden bir kolun Harput'tan ayrılarak Sivas-Kangal, akabinde de Kayseri taraflarına göç etmesine, İkinci devresindeki şartların ise aynı aşiretin Orta Anadolu'nun batısına (Afyon ile Cihanbeyli Platosu sahasına¹⁰⁸) göç etmesine imkân verdiği söylenebilir¹⁰⁹. Kısacası Celali Fetreti, birçok konar-göçer teşekkül gibi Cihanbeyli Aşireti'nin de Orta Anadolu'ya yerleşmesine yol açmıştır denebilir. Aşiret, bundan sonraki süreçte kendi yaşam sahasına yakın¹¹⁰ veya uzak (Şark'tan) olan coğrafyalardan göç almaya devam ederek, aynı sahada yaşam sürüp günümüze kadar gelebilmiştir.

Bu arada, doğrudan irtibatını tespit edemediğimiz ancak Cihanbeyli Aşireti'nin bir kolu olduğunu düşündüğümüz bir teşekkül daha söz konusudur. Meselâ 1658-59'da, Cihanşahlı Cemaati veya bu cemaate bağlı aynı addaki bir kolu Danişmendli Türkmenleri üst çatısı altında Cevanişür (Civanşir) taifesine bağlı olarak Aydın Evi grubunda görmekteyiz. Ayrıca Danişmendli'ye bağlı olan “Cihanşahlı Mahallesi Cemaati” adındaki grubun Danişmendli'ye bağlı diğer obalar ile birlikte 1701-1702'de Afyon ve çevresinde boş duran 42 köye iskân edilmeleri emredilmişti. Cihanşahlılar, burada Çölabad Kazası'nda Hori¹¹¹ ve

¹⁰⁸ Burada sıklıkla kullanılan Cihanbeyli sahası/platosu vb. idari veya coğrafi adlandırmaların XX. yüzyıl ürünü olduğu, bu sahanın kadim Haymana sahasının güney tarafları ile Konya Bozkırı'ndaki Esbkeşan konar-göçer teşekküllerinden Turgut ahalisinin meskûn olduğu kuzey sınırlarından müteşekkil bir saha olduğu bilinmelidir. Bu durum ileride ayrıca izah edilecektir.

¹⁰⁹ Halaçoğlu, *Anadolu'da Aşiretler, Cemaatler, Oymaklar*, C: II, s. 474.

¹¹⁰ Bu bağlamda, Aksaray Sancağı'nda meskûn konar-göçerlerden yüzden fazla hane yurtlarını terk ederek Ankara Sancağı'na bağlı Haymana'daki Cihanbeyli Aşireti içine girmiş, bir kısmı da çevre mahallere dağılmışlardı. Devlet ise gidenlerin geri getirilmesini emretmişti. Bk. Aygün, “Boynuinceli Aşireti”, s. 933.

¹¹¹ Bu köy “Furi” olarak adlandırılan köy olmalıdır. Bk. Üçler Bulduk, *Karahisar-ı Sahib Sancağı*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2013, s. 131. Akkoyunlu bakıyyesi konar-göçerlerin Afyon ile olan bağlantıları hakkında aynı eserde s. 152'ye bakılabilir.

Beşir köylerine yerleştirileceklerdi. Bu grubun da yine Civanşir adındaki Cemaate bağlı olması söz konusudur¹¹².

Bunların aksine, Cihanbeyli Aşireti'nin bir kısmı ise hiçbir şekilde Orta ve Batı Anadolu taraflarına göç etmeyip, kadim kışlak sahaları olan Elazığ-Diyarbakir-Malatya arasındaki sahada yaşam sürmüşlerdir¹¹³.

Cihanbeyli Aşireti, konumuza kaynaklık eden 1851 tarihli iskân defterine göre dokuz farklı aşiretten oluşan bir "aşiret konfederasyonu" idi. Konu bütünlüğü bağlamında federasyona bağlı Modanlı ve Şeyhbizünlü aşiretlerinin Haymana'ya gelişleri hakkında da bilgi vererek bu kısmı sonlandıralım.

Herhangi bir arşiv kaynağına dayanmayan bir sözlü rivayete göre, Orta Anadolu'ya gelip yerleştiği bilinen en eski Kürt göçünün, Modanlı (Mudkanlı) aşireti tarafından 1184'te yapıldığı ifade edilmektedir¹¹⁴. Akabinde göçler devam etmiştir, "1573 yılına ait bir fermada Modanlı adında bir Kürt aşiretinin Haymana yöresine gelip yerleştiği söylenir. Bu yerleşme statik değildir. Aşiret, yazlık kışlık şeklinde bir hayat sürdürmüştür"¹¹⁵.

Modanlı Aşireti'nden sonra Haymana'ya çok erken tarihlerde gelip yerleşmiş bir diğer aşiret ise Şeyhbizinli Aşireti'dir. Bu aşiretin Şark'tan Orta Anadolu'ya olan göçlerinin Osmanlı-İran savaşlarına dayandığı anlatılmaktadır. Bu anlatılara göre, "oluşan otorite boşluğu, ekonomik çöküntü ve sınırların sık sık değişmesi göçün nedenleri olarak gösteriliyor. Ancak bütün bu nedenlerden daha güçlü bir neden Şexbizinilerin hakimiyeti altında yaşadığı İran'ın Şii mezhebine tabi olmasıdır. Çünkü Şexbiziniler Sünni fıkıh mezhebine tabi idiler. İran devleti Sünni Osmanlıyla yapmış olduğu bu savaşları fırsat bilerek Şexbizinileri Osmanlı tarafına sürmüştür"¹¹⁶. Önceki kısımlarda izah edildiği üzere bu anlatılar büyük olasılıkla

¹¹² Altınay, *age*, s. 130.

¹¹³ 1766'da Anadolu'dan Musul'a kadar uzanan sahada dolaşan C. Niebuhr bu aşireti 10.000 çadır (hane) olarak tespit etmiştir. "Ulus" adıyla da anılan aşiret mensupları eşkıyalıkları nedeniyle 1701 tarihli bir emir ile Rakka'ya, Ruha (Urfa) taraflarına sürülmeleri emredilmişti. Aşiretin bir kısmı ise geride; Malatya, Arapkir ve Divriği taraflarında kalmıştı. Aynı tarihlerde aşiret, bu sefer Tunceli tarafında kalan Çemişkezek, Pertek ve Sağman taraflarına yönelerek bura ahalilerini köylerinden sürerek kendileri yerleşmiş olduklarından, devlet 1705 tarihli bir emirle yine Rakka'ya iskân edilmelerini emretmişti. Bununla beraber, bu iskân teşebbüsleri pek bir sonuç vermemiş, aşiretin Diyarbakir-Harpüt sahasında yaşaması devam etmiştir. Bk. Halaçoğlu, *İskân Siyaseti ve Aşiretlerin Yerleştirilmesi*, s. 46, 50, 88, 111, 113. Bu gelişmeler, aşiretin nüfusça artmış olması nedeniyle yeni yaylak sahaları aramakta olduğuna yorumlanabilir.

¹¹⁴ Ulugana, *age*, s. 9.

¹¹⁵ Ulugana, *age*, s. 9. Yavuz S. Selim'in İran Seferi öncesindeki süreçten evvel devirlerde konar-göçerlerin Orta Anadolu'ya göçleri sınırlıdır. Bununla beraber Orta Anadolu'da bazı Kürt köyleri de ortaya çıkmıştır. Bunlar için bk. Alakom, *age*, s. 34-35.

¹¹⁶ Ulugana, *age*, s. 10. Diğer bir rivayet daha mevcuttur. Bu rivayetin XIX. yüzyıldaki iskân hareketleriyle bağlantılı olduğu anlaşılmaktadır. Bu rivayete göre aşiret mensupları 1829'da Palu'dan gelen Kürtlerden müteşekkildir. Bk. Alakom, *age*, s. 71. Diğer bir anlatı ise daha esaslı olup Haymana Yurtbeyli Beldesi sâkinlerine

1512'deki Çaldıran Savaşı'nın sonrasındaki bir sürece karşılıktır. Bu anlatıları Osmanlı arşiv kayıtları ile desteklemek mümkündür. Bu minvalde Osmanlı tahrir yazımlarına göre Dukadirlî'den bir, Şark'tan üç, Adana'dan bir, Ayntab'dan iki cemaat, Kırşehir veya Karaman sahasından gelenler ile birlikte 1520'lerde Haymana Ovası'na yerleşmiş durumdaydı¹¹⁷. Bu bağlamda Şark'tan Haymana'ya gelip yerleşen üç cemaatten ikisinin Modanlı ve Şeyhbızınli, üçüncüsünün de, önceki kısımlarda kendilerine yer verilen Reşvanlı olduğu akla gelmektedir¹¹⁸.

Tüm bu göstergeler, Cihanbeyli Aşireti ve bağlantılarının Harput ve çevre sahalardan çıkarak Orta Anadolu'ya; Haymana sahasına gelip yerleşme tarihinin Celali Fetreti'nin yaşandığı 1590-1640 arasındaki sürece karşılık geldiğini göstermektedir. İlave edelim ki bu göç, devletin baskısıyla değil, aşiret ve bağlantılarının Anadolu'nun sunmuş olduğu sonsuz derecedeki sosyal ve iktisadi imkânları elde etmek arzusuna dayanan bir yer değiştirmenin neticesidir.

aittir: “Köse Abdullah ve Karaoğlan adındaki iki kardeş Urfa'nın Siverek ilçesinden Orta Anadolu'ya göç etmişler. Bu olay Şeyhbızınların Doğu'dan İç Anadolu'ya göçlerinin temelini oluşturmuş ve ilk olarak Haymana bölgesine gelen Şeyhbızınlar da onlar olmuş. İlk Karacadağ (Karecırağ) bölgesine yerleşmişler, orada bir süre kaldıktan sonra Kozanlı ile Yeşilköy (Tikulağ) arasındaki “Gelin Kaya” denilen mevkiye geçmişler. Orada da bir süre kalan bu iki kardeş daha sonra Yurtbeyli'yi yurt edinmişlerdir. Burada Köse Abdullah ile Karaoğlan'ın arası açılınca Karaoğlan ayrılıp bugünkü Sinanlı köyünü kurmuş. Halk dilinde Köse'ye “küse”, Abdullah'a da “Avdılla”denilmektedir. Köse Abdullah, Küsevdilla ve söylene söylene Küsevdili oluvermiştir. Hala çevre köylerce Yurtbeyli'ye “Küsevdili”a denilmektedir. Köse Abdullah ve Karaoğlan, Katran kuyularından (Katrancı) Devecipınarı'na, Cihanşah tepesine ve oradan da Deve yolu olan “Kuçike Kuna”ya kadar olan yerleri kendi üzerlerine tapulamış. Daha sonraları Köse Abdullah'ın iki yeğeni Halil ve İbrahim, Haymana yöresine gelmişler ve Balçıkhisar ile Pınarbaşı (Baltalin)ni kurmuşlardır. Köse Abdullah'ın torunu ise Altıpınar (Yenicik)'a gidip yerleşmiş ve o köyde böylece kurulmuştur. Altıpınar'a o yüzden çevrede “Turın”denilmektedir. Belde şimdi 15 kabileden oluşmuş, bu kabilelerin en büyükleri Kel Ahmet, Meran, Gozel ve Askolar'dır. Bu kabile üyelerinin 40 değişik soyadları var. Belde Başkanı, Şeyhbızın aşireti ile ilgili bir tespitini ise şu şekilde belirtiyor: “Beldenin yaşlılarından edindiğim bilgilere göre bizim anayurdumuz İran ile Irak arasındaki Leer (Lor) bölgesidir. Bu bölge Moğol istilasına uğrayınca aşiretimiz dağılıp herbiri bir tarafa (Irak'ın Bazayan bölgesi, Süleymaniye, Musul, Kerkük, Doğu ve Güneydoğu Anadolu) yayılmışlardır”. Bk.<http://www.celtiklikoyu.com/koyumuz-celtikli/koyumuzu-taniyalim/koyumuz-hakkında/koyumuzun-komsulari>. Başka bir şifahî bilgi için bk. <http://www.tyb.org.tr/seyhbizinlilar-1045yy.htm>. (E.T. 14.07.2019).

¹¹⁷ Erdoğan, “Ankara Yörükleri”, s. 125.

¹¹⁸ İlerleyen dönemlerde Haymana'ya gelip yerleşen, 1850'lerde ise Cihanbeyli Aşireti konfederasyonu çatısı altında idare edilen diğer aşiretlerden biri de Şexanlı (Şihanlı) Aşireti'dir. Bu aşiretin 1780'li yıllarında Urfa ve çevre muhitten göç edip Haymana dolaylarındaki köylere yerleştikleri ifade edilmektedir. Daha sonra ise Mikaili Aşireti'nin bir kolu 1855 yılında Ağrı yöresinden gelip Polatlı'nın İner adlı köyüne ve çevresine yerleşmişti. Aynı şekilde Terkân (Têrikî) Aşireti'nden bir kesim Muş, Diyarbakir ve Malazgirt yöresinde şiddetli kuraklık yüzünden “Büyük Yahya Bey” öncülüğünde Orta Anadolu'ya göç etmişti. Bk. Ulugana, *age*, s. 11-12.

1. 2. 2. Konar-Göçerlerin İskânı

Osmanlı Devleti'ni teşkil eden unsurlardan biri şüphesiz konar-göçer olarak tabir edilen zümredir¹¹⁹. Bu konar-göçer zümre yörük, aşiret veya aşiretlerin bir alt birimi olan cemaat adı ile anılmaktadır. İsminden de anlaşılacağı üzere yarı göçebe olan bu zümreye, Osmanlı Devleti yaylak ve kışlak alanları belli olan bir yurt veriyor ve bu yurdun sınırlarını da belirleyerek tahrir defterlerine kaydediyordu. Konar-göçerler bu şekilde kendilerine tahsis edilen yaylak ve kışlak sahalarında mevsimsel olarak göç hareketlerini gerçekleştiriyorlardı. Yaşam tarzları itibari ile her ne kadar hayvancılık yaparak, at, deve, katır, koyun, keçi gibi hayvan sürüleri yetiştirse de; bazı konar-göçerlerin kısmi de olsa tarımla meşgul olduklarını görüyoruz. XIX. yüzyıla gelindiğinde ise konar-göçer olarak idare edilmekte olan oymakların meskûn oldukları köylerde çok büyük bir oranda ziraatle meşgul olmaları söz konusudur. Nitekim 1830'larda Aksaray kırsalında meskûn olan konar-göçerlerin ziraat yaptıkları açıktır¹²⁰. Benzer şekilde konumuz olan Cihanbeyli Aşireti ve bağlı aşiretler de, ayrıntıları ileride verileceği gibi, 1851'de artık büyük oranda hayvancılık kadar tarım ile de maişet temin etmekteydiler.

Şüphesiz ki; konar-göçerler, Osmanlı Devleti'nin gelişmesinde, yeni fethedilen yerlerin Türkleştirilmesinde olduğu kadar, boş yerlerin şenlendirilerek ekonomik bir hareketlilik sağlanmasında, kasaba ve köylerin kurulmasında da büyük bir önem arz etmişlerdir. Bu minvalde Osmanlı Devleti, kuruluş, genişleme, duraklama ve gerileme devirlerinde siyasi, iktisadi ve içtimai vaziyetin değişmesine bağlı olarak konar-göçerleri yerleşik hayata geçirirken farklı politikalar takip etmişlerdir. Devlet, kuruluş ve genişleme devirlerinde dışa dönük bir iskân politikası takip ederek, yeni fethedilen toprakları terk eden yerli halkın yerine konar-göçer aşiretleri yerleştirip buraları Türkleştirerek şenlendirmiştir. Devlet, dinamizmini kaybedip duraklama ve gerileme dönemine girdiği zaman ise "iç iskân" bağlamında bir politika takip ederek, bu dönemde eşkıyalık, şekavet veya çeşitli nedenlerle yerlerini terk eden ahalinin boş bıraktığı ve zamanla harap hâle dönüşmüş yerleri yeniden şenlendirip ziraata açabilmek için konar-göçer aşiretleri yerleştirmeye teşvik etmiş; onların insan ve hayvan gücünden faydalanmıştır. Bununla birlikte, XVIII. yüzyılın sonlarına doğru kaybedilen topraklardan kaçan ahalinin iskânı meselesi de ayrı bir gâile olarak devleti meşgul etmiştir. Bu

¹¹⁹ Orhonlu, *age*, s. 12.

¹²⁰ Aygün, *age*, s. 123.

bağlamda tamamen içe doğru başlayan muhacir akını ile meşgul olmak durumu ortaya çıkmıştır. Devlet bunun için bir muhacirin komisyonu kurarak iskân politikasını daha sistemli olarak yürütmüştür¹²¹.

Osmanlı Devleti kuruluş devrinde, yerleşik halka nazaran daha savaşçı vasıfları, bir disiplin ve teşkilat içinde olmaları hasebiyle yeni fethedilen yerlerin Türkleşmesi için konar-göçer Türk aşiretlerini o bölgelere sürgün yoluyla yerleştirmiştir. Bu dönemde yapılan iskânların daha çok Rumeli bölgesine olduğu görülmektedir¹²². Nitekim Rumeli Fatih Süleyman Paşa zamanında Rumeli’de fethedilen topraklardan kaçan yerli ahalinin yerine buraları Türkleştirip şenlendirmeleri için aşiretler yerleştirilmiştir¹²³. Yine I. Bayezid zamanında 1400-1401’de tuz yasağını kabul etmeyen ve Menemen ovasında kışlayan aşiretlerden “*Göçereliler*” Filibe tarafına, Çelebi Mehmet döneminde isyan halinde olan Tatarlar da Dobruca ve çevresine yerleştirilmişlerdir. Bu şekilde yapılan iskânların II. Bayezid’in saltanatının sonuna kadar devam ettiği görülmektedir. Bu doğrultuda 1501 senesinde isyan eden bazı Şii Türkmenler Modon ve Koron’un alınmasıyla birlikte buralara sürgün edilmesi, bu şekilde de Bektaşiliğin Arnavutluk’a kadar yayılması söz konusu olmuştur. Yine 1510 yılında Teke-eli sipahilerinin tımarlarının ellerinden alınıp lââyık olmayanlara devredilmesi dolayısıyla imtiyazlarını kaybettiklerinden, çıkardıkları Şah-Kulu Baba Tekeli İsyanı nedeniyle, devlet bir kısım ahaliyi Teke-ili haricine sürmüştür¹²⁴.

Neticede kuruluş ve genişleme devirlerinin ardından; XVI. yüzyılın sonlarından itibaren devletin, dinamizmini ve genişleme durumunu kaybedip duraklamaya başlamasıyla, dışa dönük olarak telakki ettiğimiz iskân politikası yerini yavaş yavaş bir “iç iskân politikası” olarak konar-göçerlerin yerleşik hayata geçirilmesine bırakmıştır.

Osmanlı Devleti, konar-göçerlerden kaynaklanan eşkıyalık hareketlerini sonlandırmak önceliğinde kırsalda güvenlik ve asayişini temin etmek başta olmak üzere, köylülerin üretim sahalarını korumak, bir sebeple atıl kalan köy yerleşimlerini yeniden şenlendirmek, aşiretlerin sahip oldukları insan ve hayvan gücünden gereği gibi istifade etmek için, ki nüfusları, meselâ

¹²¹ Halaçoğlu, *İskân Siyaseti ve Aşiretlerin Yerleştirilmesi*, s. 2-3.

¹²² Ömer Lütfi Barkan, “Osmanlı İmparatorluğunda Bir İskân ve Kolonizasyon Metodu Olarak Sürgünler”, *İktisat Fakültesi Mecmuası*, C: XIII, İstanbul 1953, s. 56-78.

¹²³ Barkan, agm, s. 544-545.

¹²⁴ Şehabettin Tekindağ, “Teke-eli ve Tekeoğulları”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Enstitüsü Dergisi*, S: 7-8 (1977), s. 56-61.

Anadolu Eyaleti'ndeki mevcut nüfusun %15'leri¹²⁵, Ankara Sancağı içindeki mevcut nüfusun ise %39-43'leri¹²⁶ civarındaydı, onları yerleşik hayata alarak vergiye tabi tutmak ve böylelikle vergi tahsilini kolaylaştırmak, bazı aşiret reislerinin maiyetlerine haksız vergi vb. talepleri nedeniyle oluşan şikâyetleri engellemek gibi beklentiler veya kaygılar temelinde 1691'den beri konar-göçerleri iskâna tâbi tutmuştur. Bu dönemdeki iskân uygulamalarının genelde sorun çıkararak konar-göçerler üzerinden hayata geçirildiği söylenebilir¹²⁷. Süreçte, olumlu bazı neticeler elde edilmekle birlikte, birçok konar göçer taife iskân yerlerinde durmayıp, istedikleri sahalara mesken tutmaya yönelerek eski yaşam biçimlerini devam ettirme yönünde hareket etmişlerdir. Zira konar-göçerlerin kemikleşmiş yarı özerk yaşam tarzlarını terk ederek Osmanlı'nın merkezîyetçi-kuralcı devlet yapısına alışmaları şüphesiz güçtü. Bu doğrultuda devletin konar-göçerleri yerleşik hayata teşvik ederek yerleştirmeye çalışmasını Orta Anadolu'da yaylak-kışlak hayatı süren Bekdik konar-göçerleri üzerinden izlemek mümkündür.

Buna göre, 1530'da Aksaray Kazası'na bağlı Eyyubili Nahiyesi'nde Bekdik adında bir mezraa mevcuttu. Danişmendli Türkmenlerinin Kayseri havalisinde buldukları sırada gerçekleşen 1582'deki tahrirde Bekdik adında bir teşekküle rast gelinmemektedir. Ancak, daha 1530'da Kırşehir sahasında Varsak Aşireti'ne bağlı olan bir Bekdik Aşireti mevcuttu. Bu durumda, 1530'da Aksaray'da Eyyubili Nahiyesi'nde var olan Bekdik Mezraası'nın, Kırşehir'deki bu Bekdik Aşireti'nin yaylak alanı olması gerektiği akla gelmektedir. Dolayısıyla, Anadolu'da Bekdik adına en erken tarihli rast gelinen yerlerden birinin Kırşehir-Aksaray sahası olduğu ortaya çıkmaktadır. Bekdik Aşireti, 1656'daki tahrirde 73 hâne vergi nüfusu ile Kırşehir-Nevşehir-Aksaray sahasında bulunan Rum Evi Danişmendlileri çatısı altındırlar. Kısacası Bekdik Aşireti, 1656'da Boynuinceli Aşireti önderliğindeki aşiretler birliğine girmiş durumdadır¹²⁸. Bekdik Boyu'nun iskânı ise şu şekilde gerçekleşmişti:

“1700'lere gelindiğinde ise Bekdik Aşireti için zorunlu iskân günleri başlar. Bu minvalde, Bekdik Aşireti'nin 1713'ten biraz önce Maraş'a iskân edildikleri ve buradaki Bektutiye Medresesi'ne vakıf reayası yazıldıkları görülmektedir. Bunlar vergilerini Maraş'ta bulunan Bektutiye (Mektutiye) Câmii ve Medresesi'ne vermekteydiler. Maraş'ta bulunan (Kara) Bekdik ahalisinin vergilerini Bektutiye Vakfı'na vermeyi kendilerinin talep etmiş olmaları, onların vakıf statüsünden yararlanmak istemelerinin sonucu olma-

¹²⁵ Abdulah Saydam, “Sultanın Özel Statüye Sahip Tebaası: Konar-Göçerler”, *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S: 20 (2009), s. 14.

¹²⁶ Erdoğan, “Ankara Yörükleri”, s. 119-135.

¹²⁷ İskâna neden olan siyasi, sosyal ve askeri gelişmeler hakkında bk. Halaçoğlu, *age*, s. 28-42. Bu yıllarda devletin sorun çıkararak konar-göçerleri cezalandırma amacı taşıyan zorunlu iskân (sürgün) mahalli genelde Rakka idi. Harbendeli Cemaati örneği için bk. Aygün, *age*, C: I, s. 136.

¹²⁸ Aygün, *agm*, s. 934-937.

lıdır. Böylece onlar devlet memurlarının (ehl-i örfün vb.) kanuna aykırı vergi taleplerinden kurtulmuş olacaklardı. Bu durum onların, ayrıca nüfuslarında ve dolayısıyla da iktisadî güçlerinde sıkıntılı bir hâlde bulunmakta olduklarına da işaret olmalıdır. Nitekim onlar 1714'te Maraş'taki iskân yerlerini terk edip Aksaray yakınlarına gelerek burada yerleşmişler, hudutlarında zabıt olmaması sebebiyle de yolları basarak, yolcuların mallarını yağmalamışlar, benzeri kötülüklerde bulunmuşlardı. Şekavetlerinin gittikçe artması ve devlete olan 5000 kuruş borçlarını da ödememeleri üzerine, vergilerine 5000 kuruş daha zam yapılması istenmişti. Anlaşılan Bekdik ahalisi, Kırşehir-Aksaray sahasında yaşadıkları günlerde kendi hallerinde olmayıp, ahaliye zarar vermeleri, şekavetle meşgul olmaları veya aynı sahadaki bir başka konar-göçer teşekkül ile problem yaşamaları nedeniyle olsa gerek devlet tarafından Maraş'a zorunlu iskâna tâbi tutulmuşlardı. (...) Maraş'tan ayrılan Karabekdik adındaki bu teşekkül, 1722'de, bu sefer Ereğli ile Karapınar arasında bulunan Hortu Hanı adındaki mahalle iskân edilmişti. Onlar devlet tarafından buraya iskân edildiğinde, aynı zamanda her bir hânesine de ziraat alanları verilmiş, boşta duran Yenice ve Ağaçalı köyleri de kendilerine tahsis edilmişti. Bununla birlikte Bekdik ahalisi, çeşitli bahaneler ileri sürerek iskân mahallerini terk etmeye ve konar-göçerliğe yeniden dönmek için devletten yeni taleplerde bulunmaya başlamışlardı. Devlet ise, bu talepleri kesinlikle reddetmişti (...) Aslen Kırşehir-Aksaray coğrafyasında meskûn olan ve bu şekilde, iskâna tabi tutularak farklı coğrafyalara dağıtılan Bekdik Cemaati'nden bir kısım ahali, 1830'lara tarihli nüfus defterlerinde yer alan kayıtlara göre, eski yurtları olan Eyyubili Kazası sahasında Bekdik Cemaati'ne bağlı Bekdik adındaki köyde 18 hânedede 56 erkek (toplamda 112 kişilik) nüfus ile ikamet ediyorlardı. Anlaşılan Bekdiklerden bir kısmı iskân esnasında, iskândan kaçarak veya iskân edildikleri yerlerden zamanla ayrılarak eski yurtlarında; Aksaray'da kalmayı/toplanmayı başaramışlardır.”¹²⁹.

Görüldüğü gibi devlet, iskân olayına daha ziyade güvenlik-asayiş veya harap olmuş mahallerin şenlendirilmesi, konar-göçerler ise eski memleketlerinden ayrı düşmemek veya yerleşik hayata geçerek merkezi devletin yaptırımlarıyla karşı karşıya kalmamak zaviyesinden bakmaktaydı. Her iki tarafın gerekçelerinin kendi bakış açılarına göre haklı olduğu da söylenebilir.

Konar-göçerlerin İskân edilmesi bazen yeni bir şehrin kurulmasına da hizmet etmekteydi. Nitekim Nevşehir'in bir köyden kasabaya dönüşmesi sürecine, XVIII. yüzyılda Orta Anadolu'daki en büyük nüfuslu konar-göçer teşekküllerden biri olan Boynuinceli Aşireti'ne mensup cemaatlerin büyük katkısı vardır. Nevşehir, Muşkara adındaki köyün yeni baştan imar ve inşasıyla köyden şehre dönüştürülmüş bir yerleşimdi. III. Ahmed devri sadrazamı Nevşehirli Damad İbrahim Paşa, Ürgüp Kazası'nın Uçhisar Nahiyesi'ne bağlı Muşkara Köyü'nde doğmuştu. İbrahim Paşa, ilk aşamada memleketi Muşkara'nın kendisine hibe ve temlik edilmiş olduğu ile ilgili kararı kayınpederi olan padişah'tan çıkartarak işe başlamıştır. Bu amaçla 1721 yılıyla birlikte Muşkara ve Ürgüp'te çeşme, cami, medrese, mektep, imaret,

¹²⁹ Aygün, agm, s. 934-937.

kitaplık, han, hamam, dükkân gibi pek çok dini ve sosyal tesis bina edilmişti¹³⁰. İbrahim Paşa'nın İstanbul'dan çıkarttığı fermanlar ile 1727 ve sonrasında Nevşehir'e yerleştirilmeleri emredilen konar-göçer teşekküllerden biri de Boynuinceli Aşireti'ne bağlı muhtelif cemaatlerdi. Boynuinceli mensupları genelde Aksaray'a bağlı Eyyubili Kazası'nda oturmakta idiler. Nevşehir'in nüfusça desteklenmesi maksadıyla, Boynuinceli Türkmenleri'ne bağlı konar-göçer teşekküllerden 800 hanenin veya 1486 kişinin yazılarak/seçilerek kasabaya iskânına karar verilmiş, konu ile ilgili 17 Ağustos 1729 tarihli emir İstanbul'dan Kayseri mollasına ve mahallin diğer idarecilerine gönderilmişti. Uzun bir süreden beri Nevşehir'e çok yakın bir yer olan Eyyubili Kazası'nda yaşıyor olmalarının yanı sıra, bunlar arasında okur-yazar, hac görevini yapmış, kudretli (servet sahibi) kimselerin bulunması Boynuinceli Türkmenleri'nin tercih edilmesinde etkili olmuştur¹³¹. Nitekim yukarıda belirtildiği üzere, Nevşehir'e zorunlu iskâna tâbi tutulan konar-göçer tayfalar içerisinde en kalabalık kısmı Boynuinceli'ye bağlı muhtelif cemaatlere mensup olanlar oluşturmaktaydı¹³².

İskân hareketleri, bütünüyle devletin zorlamasıyla gerçekleşen uygulamalar değildi. Bu bağlamda 1603'te Taval Mehmet'in neden olduğu kargaşa neticesinde Konya, Aksaray ve Kayseri gibi Orta Anadolu'daki yerleşim yerlerinde boşalmalar ortaya çıkmıştı, hatta Konya-Kadınhanı ve çevre muhitteki köyler neredeyse boşalmış durumdaydı. Bu olumsuzluk XVIII. yüzyılda da devam ettiğinden, devlet 1721-1727 sürecinde Kadınhanı çevresine Bozulus oymakları yanında diğer cemaatlerden de yerleştirmişti. Oğulbeyli Oymağı bunlardan biridir. Kadınhanı ve çevresinin bu şekilde devlet eliyle şenlendirilmesi, kendiliğinden gerçekleşen iskân hareketlerine de vesile olmuştur. Bu münasebetle, Kadınhanı'na bağlı Atlandı Köyü'ne Bozulus oymaklarından Küşne, Kara Halilli, Danişmendli ve Çiyan oymaklarından 200 hane kendiliğinden gelip yerleşmişti¹³³. Bu gösterge, konar-göçerlerin iskânının bütünüyle devlet eliyle gerçekleşmediğinin en güzel örneklerindedir.

¹³⁰ Paşa sadece Nevşehir'i değil, Ürgüp'ü de yeniden inşa etmişti. Bk. Mustafa F. Gül, "Nevşehirlî Damat İbrahim Paşa'nın İskân Faaliyetleri: Lâle Devri'nin Şanlı Şehri Nevşehir", *Tarihin Peşinde*, S: 10 (2010), s. 244, 248.

¹³¹ Şahin, *age*, s. 253.

¹³² Nevşehir'e yerleştirilen Boynuinceli Aşireti Birliği'ne bağlı cemaatlerin adları ve hâne sayıları şu şekildedir: (birliğe adını veren) Boynuinceli 98 hâne (ev), Büyüksalarlı 102 hâne, Hacıahmedli 60 hâne, Küçükşalarlı 106 hâne, Karacakürdlü 59 hâne, Danişmendli, Dumanlı 127 hâne, Sıdıklı, Herikli 107 hâne, Bekdik 79 hâne, Çeçeli, Turasanlı, Kütüklü 35 hâne, Deliler 29 hâne, Savcılı 174 hâne, Kurtulu 43 hâne, Kürdmihmadlı 72 hâne, Horasanlı (Turasanlı) 22 hâne, Kursulu 40 hâne, Kurutlu 40 hâne ve Adakurutlusu 65 hâne. Bk. Zeynep Korkmaz, *Nevşehir ve Yöresi Ağızları*, C: I, Ankara Üniversitesi DTCF Yayınları, Ankara 1977, s. 11-27. Yerleştirilenler 1258 haneye karşılık gelmektedir.

¹³³ Barış Sarıköse-Selma Turhan Sarıköse, *Kadınhanı (1844-1845)*, Çizgi Yayınları, Konya 2015, s. 37.

1. 2. 3. Cihanbeyli Aşireti ve Kollarının İskânı

1840'lara gelindiğinde devlet, benimsenen merkezileşme fikri ve bununla bağlantılı olarak toplumu oluşturan kesimler üzerinde otoriteyi tesis etme önceliğinde konar-göçerlerin ıslahına ve iskânına daha bir ehemmiyet vermeye başlamıştır. Tanzimat-ı Hayriye'nin ilanıyla (1839) hızlanan modernleşme hareketleri bağlamında Tanzimat Fermanı'nın üç öncelikli ilkesi olan askerlik, vergi ve asayiş konusu öncelikli hedefler arasına girmiştir. Bu gelişme ise her açıdan konar-göçer aşiretlerin klasik örgütlenmelerini derinden etkilemiştir. Aşiretlerin Tanzimat-ı Hayriye'ye uygun olarak mal ve mülklerinin yazılıp bundan böyle "yerleşik ahali gibi" herkesin tahammülüne göre vergilendirilmesinin yeni usulün gereği olduğunun hicri 1256/miladi 1840'ta Meclis-i Vâlâ tarafından kabul edilmesiyle, aşiret idarecileri sıkıntılı bir sürece girmişlerdi¹³⁴. Zira eskiden aşiretler tek tek birey olarak vergilendirilmek yerine topluca vergilendirilmekte, kimden ne kadar vergi tahsil edileceği, aşiret beyi konumundaki aşiret miri tarafından belirlenmekte, bu sırada pek çok kişiden vergi alınmayarak onların vergileri de aşiretin fakir fukarasından tahsil edilmekteydi. Aşiret üyelerinden bu şekilde toplanan vergiler bazı zamanlarda hazineye ulaşmadan aşiret beylerinin ellerinde kalarak tarumar olmakta, bu sefer ağalar/beyler bir yıl içerisinde ikinci kez aşiret ahalisinden vergi toplamaya kalkışarak onları iyice perişan hâle getirmekteydiler. Vergi meselesinin yanında devlet, aşiretlerin yerleşik düzene alınmasıyla onların ziraatle uğraşacağı ve böylece üretime katkıda bulunacağını da hesaplamaktaydı¹³⁵.

Dolayısıyla aşiretlerin klasik statüleri ile bunlardan kaynaklanan problemlerin ıslahı veya tasfiyesi gerekiyordu. Zira aşiretlerin klasik idare usulleriyle devletin modernleşme veya merkezileşme hamleleri gerçekte iki zıt kutbu ifade etmekteydi. Yeni düzenlemelere bağlı olarak, 1840'lardan itibaren aşiret reisleriyle devlet veya devletin taşradaki temsilcileri (kaza, sancak ve vilayet meclislerindeki idareciler) sıklıkla karşı karşıya gelmeye başlamışlardı. Ayrıca, Tanzimat'ın ilanından (1839) sonra vergilerin âdilâne toplanması amacıyla taşrada, her bir kazada tesis edilen muhassıllık meclisleri¹³⁶ kısa sürede olumlu etki göstermişti. Nitekim Aksaray sahasında meskûn Boynuincelü Aşireti'ni oluşturan bazı cemaatler (başta Hacıahmedlü Cemaati olmak üzere) ile Şerefli Aşireti, aşiret idarecilerin zulümlerinden kurtulmak ve normal halkın (yerleşik ahalinin) sahip olduğu haklara/yükümlülüklere

¹³⁴ Saydam, "XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Aşiretlerin İskânına Dair Gözlemler", s. 221.

¹³⁵ Vecihi Paşa'nın bu konuyu kapsayan raporu için bk. Faruk Söylemez, *Osmanlı Devleti'nde Aşiret Yönetimi-Rişvan Aşireti Örneği*, Kitabevi Yayınları, İstanbul 2011, s. 172.

¹³⁶ İlber Ortaylı, *Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahalli İdareleri (140-1880)*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2000, s. 32-45.

sahip olmak için Tanzimat-ı Hayriye şartlarında idare edilmek amacıyla devlete başvurarak Aksaray Kazası Muhassıllığı'na bağlanmayı talep etmişlerdi¹³⁷. Bu süreçten sonra bazı konar-göçer aşiretler Tanzimat yenilikleri bağlamında yerleşik hayata geçip normal bir köylü vatandaş gibi yaşamayı tercih ederlerken, diğer bazıları da başlarındaki reislerinin yönlendirmeleriyle eski konumlarını (konar-göçerlik veya aşiret statüsünü) muhafaza etmek amacıyla aksi yönde hareket etmişlerdi.

Ancak, devlet iskân hususunda kararlıydı. Orta Anadolu örneğinde aşiretlerden kaynaklanan eşkıyalık hareketlerinin almış olduğu boyut, ülkenin birçok sahasında fukaranın neredeyse malından ve canından ümidini kesmesi derecesine varmıştı. Ankara ve Bozok Valisi Vecihi Paşa'nın 20 Aralık 1848 tarihli yazısına göre Orta Anadolu'da, Tanzimat'ın ilk on yılında aşiretlerin yol açtığı kargaşalık nedeniyle ekonomik ve ticari hayat neredeyse durma noktasına varmıştı. Kimi aşiretler devletten daha güçlü bir konumda idiler. Bu süreçte, Orta Anadolu'daki (Bozok, Kayseri, Sivas ve Konya) konar-göçerleri iskâna tabi tutma işi, devlet tarafından Ankara Valisi Mehmed Vecihi Paşa'nın uhdesine verilmişti. Vecihi Paşa'nın iskân planına göre ortalama olarak her 5 yerli hane (bu bazen 6 veya 7 hane şeklinde gerçekleşmiştir) arasına bir konar-göçer hane (aile) yerleştirilecekti. Bu bağlamda, 1848-49 yılları konar göçerlerin iskânında önemli mesafelerin kat edildiği bir sürece karşılıktır. Devlet ise kendisinden hangi aşiretin nereye yerleştirileceğine dair bir liste hazırlamasını istemiştir. Vecihi Paşa'nın gayretleriyle 1848-1850 sürecinde Afşar ve Rışvan aşiretleri gibi büyük aşiretler yanında küçük aşiretler de¹³⁸ iskâna tâbi tutulmuştu. Devlet, iskân aşamasında ikna yolu yanında, iskân çalışmaları bitinceye kadar aşiret beylerinin göz altına alınmasını da uygulamaya koymuştur. Ayrıca, iskân edilenlerden firar etmeyeceklerine, eşkıyalık yapmayacaklarına dair senet alınmış, bunlar muhtar ve imamları marifetiyle kefalete bağlanmıştı. Bu tedbirler sayesinde firarlar önemli ölçüde azalmıştı. Bu arada devlet, aşiretlerin yerleşik

¹³⁷ Abdullah Saydam, "Tanzimat İlkelerinin Aşiretlere Uygulanmasına Bir Örnek: Boynuinceli Aşireti", *Türk Kültürü*, S: 503-504 (2005), s. 78-92. Bunlar arasında Hacı Ahmedli Cemaati mensubu 150 kişiden oluşan bir grup yer almaktaydı. Bunların ifadelerine göre beyleri kendilerinden muhtelif adlarla veya "vergiye zam geldi" diyerek fazla para almakta idiler. Yine bunlar, diğer ahali gibi Tanzimat-ı Hayriye usulüne dahil edilerek iskân edilmeyi talep etmişlerdi. Yine bu kişiler, beylerinin, "Türkmenler itaatsizdir" demelerinin tamamen kendi menfaatlerinden kaynaklandığını belirtmişlerdir. Bk. Saydam, "XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Aşiretlerin İskânına Dair Gözlemler", s. 222.

¹³⁸ Bu minvalde, tarih boyunca ilkin Diyarbakır-Halep sahasında iken akabinde Malatya ve Sivas sahasına göç ederek burayı yurt tutan ve sonrasında Yozgat-Kırşehir üzerinden Keskin'e ve oradan da Aksaray'a gelip yerleşen Harbendeli Cemaati de Aksaray sahasında bulunan ancak genelde meskûn olmayan boş köylere dağıtılarak yerleştirilmişlerdi. Ayrıntısı için bk. Aygün, *age*, C: I, s. 134.

düzene uyum sağlayabilmeleri için onlara tarım arazisi, öküz ve tohum yardımında da bulunmuştur¹³⁹.

Bu doğrultuda Rışvan Aşireti'nin iskân süreci, haklarında bilgi edinemediğimiz diğer aşiret/cemaat yapılarının iskân sürecine dair de bir hayli gösterge barındırmaktadır. XVI. yüzyılda Malatya Sancağı'nda yaylak-kışlak hayatı yaşayan aşiretlerden olan Rışvan oymakları nüfuslarının artması gibi etkenler neticesinde 1500'lü yılların sonlarına doğru Anadolu'ya dağılmaya başlamışlardı. Bunlardan bir kısmı Adana üzerinden Konya'ya (şimdiki Cihanbeyli ve Kulu yörelerine) gelip yerleşmişlerdi. Konya'daki Rışvan oymaklarından bir kısmı ise Bozok Sancağı'ndaki yaylalara gitmeye ve zamanla da buralarda meskûn olmaya başlamışlardı. Rışvan Aşireti'nden Hacebanlı Oymağı'ndan bazı teşekküller 1821'de Bozok, Kırşehir, Ankara ve Haymanateyn kazalarında kışlamakta, baharda ise Bozok Sancağı'nın Akdağ Kazası'ndaki yaylalarda yaylamaktaydı. Rışvan Aşireti'nden bir kısım oymaklar Haymana ve Çiçekdağı kazalarında kışlarken, Sivas'a 12 saat mesafesi bulunan Uzunyayla'yı da yaylak olarak kullanmaktaydılar¹⁴⁰. Anlaşıldığı gibi aşiret ve bağlantıları Konya'nın kuzeyinden (buradakilerinin kışlağının Paşadağı olduğu belirtilmektedir)¹⁴¹ Haymana ve Bozok'a, oradan da Sivas'ın güneyine kadar uzanan genişçe bir sahada kışlak-yaylak hayatı sürmekteydiler. Bu derecede geniş bir sahada kışladan yaylaya, yayladan kışlaya gidip-gelme, doğal olarak yol üzerindeki köylülerin, yerleşiklerin zarar-ziyana maruz kalmalarıyla sonuçlanabiliyordu. Bu gibi zararları defetmek amacıyla devlet, Rışvan Aşireti mensuplarını ilkin 1830 yılında Sivas Eyaleti'nin muhtelif kasaba ve köylerine kabile kabile yerleştirmişti. Bu şekilde Sivas, Konya ve Ankara'da yerleştirilenlerin başlarına da birer nazır, ki bunlar aşiret beyleri idi, tayin edilerek verilen bu unvanlar ile onlar kontrol altında tutulmaya çalışılmıştı¹⁴². Bununla beraber devlet, yerel idarecilerin gayretleriyle 1840 yılından itibaren iskân işine daha da önem vermeye başlamış olup, bu doğrultuda devlet Rışvan ahalisini Bozok Sancağı köyleri ile Mamalı ve Süleymanlı (Kırşehir) kazalarına ikişer-üçer hane olarak,

¹³⁹ Saydam, "XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Aşiretlerin İskânına Dair Gözlemler", s. 227.

¹⁴⁰ Anadolu'nun orta ve doğusunda yaylak kışlak hayatı süren konar-göçerlerden olup da yolu Uzunyayla'ya düşmeyen yok gibidir. Vecihi Paşa'nın bir raporuna göre Maraştaki Afşar Aşireti yaz mevsiminde oradan kalkarak Uzunyayla'nın bir tarafındaki yaylaya, Konya, Ankara ve Bozok yörelerinde kışlayan Rışvan Aşireti de yazın Uzunyayla'nın bir başka tarafına gidip yaylamaktaydı. Bk. Söylemez, *age*, s. 171. Bu duruma Boynunceli (bk. Aygün, *age*, s. 152) ile konumuz olan Cihanbeyli ve bağlantılarından müteşekkil göçerleri de eklemek mümkündür.

¹⁴¹ Paşadağı, Şereflikoçhisar/Ankara. Konya Ovası'nda kışlayan bu 1000 hanenin-muhtemel daha yakın olması nedeniyle-Uzunyayla'ya gitmeyip, Üçkapılı Mevkii'nde yayladıkları bilinmektedir. Üçkapılı Mevkii Akdağ'ın en ünlü ve en büyük yaylası idi. Bu yaylaya üç geçitten: Akdağ, Demirkazık ve Kartalkaya varılmaktaydı ve bu geçitler halk arasında Maden Geçidi, Niğde Geçidi ve Kayseri Geçidi olarak adlandırılmaktaydı. Bk. Söylemez, *age*, s. 209.

¹⁴² Söylemez, *age*, s. 175.

yani ana kütleyi parçalayıp eksilterek iskân etmeye başlamıştı. Nitekim 1842’de Rişvanlı oymaklarıyla Mulukânlu Aşireti’ne mensup bazı topluluklar Bozok Sancağı köylerine yerleştirilerek dağıtılmışlardı. 1843 senesinde 1600 haneden fazla bir nüfus Esbkeşan Kazası başta olmak üzere Konya’nın muhtelif yerlerine iskân edilmişler ise de iskân sonrasında gerekli kontrollerin yapılmaması dolayısıyla bu ahali Sivas taraflarına firar etmişti. İskân edilen Rişvanlılardan sadece 200 hane yerlerinde kalmıştı¹⁴³. 1847’de Rişvan Aşireti’ne mensup 285 hanenin Esbkeşan Kazası dâhiline yerleştirilmesi planlanmıştı. 1849 yılına gelindiğinde ise Konya Ovası’nda ellişer altmışar hane, parça parça olacak şekilde toplamda 1000 hane olarak kışlamakta/yaşamakta olan aşiret mensuplarının Konya Ovası’na iskân edilecekleri devlete rapor edilmişti¹⁴⁴. Anlaşıldığı kadarıyla bu tarihlerde Rişvanlılardan toplamda 1200 hane Esbkeşan Kazası sahasına (Konya’nın kuzey veya kuzeydoğu kesimlerine) yerleştirilmişti. İskân için hangi mevsimin daha uygun olduğu hususunda yerel idarecilerden bilgi istemesi, devletin iskân işini titizlikle yürütmek istediğini, iskân işine büyük bir özen gösterdiğini ortaya koymaktadır¹⁴⁵.

Bahsi geçen 1000 hane haricinde aşiretin bu tarihlerde 500 hane kadarı Kırşehir’deki Çiçekdağı ve İlkardağı dolaylarında, 150 hane kadarı Ankara’nın Budaközü Kazası’nda, 150 hane kadarı Yozgat’taki Akdağ, Karahisar, Behramşah ve Sorgun taraflarında, 150 hane kadarı da Aksaray Sancağı-Koçhisar Kazası’nda kışlamaktaydı. Aşiretin önemli bir kütlesi de Haymanateyn Kazası’nda toplu halde yaşamaktaydı. Neticede, aşiretin Haymana taraflarında yaşayan ve esas kısmını oluşturan kütlesi 1849 yılı birlikte Ankara, Kırıkkale, Kırşehir ve Yozgat’ın muhtelif köylerine üçer-beşer hane olacak şekilde yerleştirilmeye başlanmıştı¹⁴⁶. İskândan sorumlu Vecihi Paşa’nın 16 Şubat 1849 tarihli yukarıdaki yazısına göre, bölgenin en büyük aşireti olan Rişvan iskân edilerek itaat altına alınırca, bölgede yaşayan Cihanbeyli ve Afşar aşiretlerinin de boyun eğmeleri mümkün olacaktır. Dolayısıyla, konumuz olan Cihanbeyli Aşireti ile ilgili iskân defteri, Orta Anadolu’daki-yukarıda bahsi geçen-Rişvan Aşi-

¹⁴³ Saydam, “XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Aşiretlerin İskânına Dair Gözlemler”, s. 225.

¹⁴⁴ Karadeniz, agm, s. 78 ve Söylemez, *age*, s. 176.

¹⁴⁵ Söylemez, *age*, s. 178.

¹⁴⁶ Rişvan Aşireti ahalişi iskâna ikna edilince, her oymağın başına bir askeri birlik verilerek Ankara ve Bozok sancakları kazalarından Akdağ, Karahisar, Behramşah, Sorgun, Kızılkoca, Süleymanlı, Selmanlı, Konur, Budaközü, Keskinler vesair uygun kazalar ile Balâ kasabasına yerleştirilmişlerdi. Bununla beraber iskân edilenlerin iskândan kaçmaları da sıklıkla ortaya çıkmaktaydı. Ayrıntısı için bk. Faruk Söylemez, Bozok Sancağı’nda Rişvan Oymakları”, s. 147. Bk. <https://bozoksempozyumu.bozok.edu.tr/dosya/cilt1/140-149.pdf> (E.T. 28.05.2019) ve Söylemez, *age*, s. 197-202.

reti ve benzeri aşiretlerin 1848-50 arasında üçer beşer hane olarak köylere dağıtılıp parçalanmalarına, ufalanmalarına dayanan iskân hareketlerinin bir parçası olarak görülebilir. Nitekim bahsi geçen Cihanbeyli Aşireti ve bağlantıları ile ilgili iskân defteri 1851 tarihlidir.

Konu bütünlüğü bağlamında, Cihanbeyli Aşireti ve bağlantıları ile ilgili olan 3525 numaralı nüfus defterine göre aşiret ve bağlantılarının iskânı hakkında bilgi verelim. Öncelikle belirtmek gerekir ki, bu defter Cihanbeyli Aşireti ve bağlantıları olan diğer aşiretlerin Rışvan Aşireti gibi “dağıtılarak” iskân edilmiş olduklarına dair bilgi vermemektedir. İlgili iskân defteri, aşiretin yaşamakta oldukları/meskûn oldukları köylerinden firar etmeyecekleri, eşkıyalık yapmayacakları gibi hususlara dair ağa ve beyleri ile muhtar ve imamları marifetiyle kefalete bağlanmalarından müteşekkil tutanaklardan oluşan bir defterdir.

Bu defter haricinde müteferrik bazı arşiv belgeleri, aşiret ve bağlantılarının iskân edilmesi için Meclis-i Âlî-yi Umûmi’de karar alındığı ve bu karara bağlı olarak da padişahın iradesinin/emrinin çıktığını göstermektedir. Bu karara göre aşiret ve bağlantılarının iskânı Ankara Mutasarrıfı Vasıf Paşa’ya verilmişti. Ankara Eyaleti sınırlarında kalan Haremeyn Perakendesini ile diğer perakende aşiretlerin iskânı da bu görev dâhilinde idi. 27 Şubat ve 17 Mart 1845 tarihli olan bu kayıtlarda aşiretin iskânına başlanıp başlanmadığı veya iskânın ne şekilde gerçekleşeceği hususlarında bilgi bulunmamaktadır¹⁴⁷. Ancak her hâlükârda en erken 1844 yılının sonlarında veya en geç 1845 yılının ilk iki ayında alınan bir kararla aşiretin iskânına karar verildiği kesindir.

Bu iskânın -1849 tarihli Vecihi Paşa’nın malum sözü dikkate alındığında- gerçekleşmediği söylenebilir. Dolayısıyla Cihanbeyli ve bağlantılarının Rışvanlı gibi üçer beşer hane olacak şekilde dağıtılarak farklı sahalara iskân edildiklerine dair bilgiye rast gelinmemiştir. Anlaşılan, Vecihi Paşa’nın 1849 tarihli yukarıdaki yazısında geçen, “bölgenin en büyük aşireti olan Rışvan iskân edilerek itaat altına alınır, bölgede yaşayan Cihanbeyli ve Afşar aşiretlerinin de boyun eğmeleri mümkün olacaktır” mealindeki ifade gerçekleşmiş, yani 1849-1850 arasında Rışvan ve Afşar aşiretlerinin Orta Anadolu’nun muhtelif sahalara dağıtılarak yerleştirilmiş olması¹⁴⁸ Cihanbeyli ve onunla bağlantılı olan aşiret beylerini de bir bakıma hizaya getirmiştir. Bu bağlamda Cihanbeyli ve bağlantılı konar-göçerlerin 1849-1851 sürecinde iskân edildiği bir gerçektir ve bu duruma 3525 numaralı defterin sonunda yer alan kefaletnamelerde de kısaca değinilmektedir. Bunlardan birinde “ol vechile iskânları icrâ kılınmış

¹⁴⁷ BOA. İ. DH 99/5008-1-2.

¹⁴⁸ Bu süreçte Rışvan ve Afşar aşiretlerinden ne kadarının nerelere yerleştirildiğini gösteren bir liste için bk. Söylemez, *age*, s. 121.

ise de...” ifadesi geçerken¹⁴⁹, defterin sonunda yer alan ve Cihanbeyli Aşireti Kaymakamı ve azalarının imzasını taşıyan bir diğer yazıda ise, Haziran 1851’de Tuğlak adındaki yerde bir umum meclis kurulduğu (Meclis-i Kebîr-i Umûmî), meclise Aşayir-i Seb’a Kaymakamlığı tabir edilen Cihanbeyli ve bağlı aşiretlerin bilcümle ihtiyar, muhtar, hanedan ve söz sahiplerinin katıldığı ifade edilmektedir. Bu toplantıda aşiretin iskânı ve münasip mahallere yerleştirilmesine müstenid olan padişah emrine bağlı kalınarak aşiretin iskân edildiği belirtilmekte, ancak bazı aşiretlerin iskân oldukları köylerin mera ve mezraalarının taşlık olduğundan hareketle hayvanlarının telef olduğu, kendilerinin de ekin mahsûlünden mahrum oldukları için bunların buralardan alınarak Haymana Kazası ile Aksaray Kazası’nda olan ve eşkıya baskısı nedeniyle elli seneyi aşkındır boş duran birkaç adet viraneye “toplucu nakledildikleri” anlatılmaktadır¹⁵⁰.

Hülâsa, bu bilgilere göre bir iskânın gerçekleştiği kesindir. Bu süreçte normalden fazla kalabalık olan köy ahalisinden bir kısmının alınarak nüfusu az olan köylere veya hiçbir şekilde meskûn olmayan bazı mahallere yerleştirilmiş olmaları da ihtimal dahilindedir. Bununla beraber, Cihanbeyli ve bağlantılarının iskânı, kuvvetle muhtemel, büyük oranda aşiret ahalisinin zaten yaşamakta oldukları, yani kışlak olarak kullandıkları köylerde kalmaya/meskûn olmaya icbar edilmeleri ve eskiden olduğu gibi Sivas taraflarına gidip gelmelerinin yasaklanması şeklinde gerçekleşmiş görünmektedir. Böylece aşiret ahalisi meskûn oldukları köylerinde ziraat yapacak veya köyleri ve çevresiyle sınırlı kalacak şekilde hayvan besleyeceklerdi. Bu durum, aşiretin yaşam alanının kuzey güney doğrultusunda Ankara ile Konya; batı-doğu doğrultusunda ise Afyon ile Kırşehir arasında sınırlandırılması demektir. Nitekim arşiv kaynağımız olan 3525 numaralı defterdeki bir kefaletnamede yer alan ifade bu anlamda önemlidir: “Hepimiz muhtar ve müdür ve kaymakam tarafından icabına göre yazma ve basma mürur tezkiresi almadıkça iki saat mesafede bulunan köylere veya diğer mahallere gitmeyip, hiçbir kimseyi de salıvermeyeceğimize...”. Neticede 3525 numaralı nüfus defterine göre Cihanbeyli Aşireti ile idari anlamda ona bağlı konumdaki Mikaili, Şeyhbizimli, Modanlı, Atmanlı, Hemanlı, Sehanlı, Ziveli ve Geygel’den oluşan dokuz aşiretin liderleri ve sair ileri gelenlerinin ortak mühürleri, imzaları ile kefalet altına alınmaları söz konusudur¹⁵¹. Aşiret beyleri ile yine bu aşiretlerin diğer ileri gelenleri olan muhtar, ihtiyar, hanedan ve

¹⁴⁹ BOA. NFS. d. 3535, s. 121.

¹⁵⁰ BOA. NFS. d. 3535, s. 123.

¹⁵¹ İlgili metin için bk. BOA. NFS. d. 3535, s. 121-123.

diğer söz sahipleri iskânları bağlamında 1851 tarihli bu kefâletnameler ile devlete şu şekilde söz veriyorlardı:

- Aşair-i Seb'a (Yedi Aşiret) Kaymakamlığı olarak adlandırılan aşiretlerden Terkânlı (Tirikânlı) hariç dokuz aşiret ahalileri olarak öncelikle ahalilerimizden olup hıyanetle ve yaramazlıkla meşgul olan, ırz ve edebiyetle olmayıp uygunsuz fiillerde bulunanları emniyet ve huzurumuz için Cihanbeyli Meclisi'ne ihbar edeceğimizi, defteri yani kaydı tutularak adları belli olan bu kişilerin aşiretlerimiz içerisinde def edileceğini ve uygun olan mahallere iskân edilmelerinin talebimiz olduğunu,
- Bunlardan geriye kalan komşularımız bundan böyle meskûn olduğumuz köylerimizde öşürlerimizi ödemek üzere ziraatle, ziraate kudreti olmayanlarımız ise çobanlık, hizmetkârlık, deveçilik ve gerektiği zaman ortakçılık ile meşgul olacağımızı, başıboş bir ferdimizin bırakılmayacağını,
- Hayvanlarımızı kemal-i derecede koruyup kollayarak (hıfz ederek) köylerimize ve civar köylerimize, vakti geldiğinde müsaade buyurulan meralarımıza gidip gelirken, mera mahallinde ikamet ederken kimsenin ekili tarlalarına ve mahsullerine bir türlü zarar ve ziyan vermeyeceğimize,
- Şayet zarar vuku bulur ise erbab-ı muhamminin tahmini ve belirlemiş olduğu miktarı ne kadar mahsule karşılık geliyor ise ödemede gevşeklik göstermeyeceğimize (ödeyeceğimize),
- Hepimiz muhtar ve müdür ve kaymakam tarafından icabına göre yazma ve basma mürur tezkiresi almadıkça iki saat mesafede bulunan köylere veya diğer mahallere gitmeyip¹⁵², hiçbir kimseyi de salıvermeyeceğimize,
- İhtiyaç zuhurunda, acil bir durum nedeniyle tezkiresiz gitmiş olanlar var ise durumu derhal muma-ileyhimaya¹⁵³ bildireceğimize ve emsali yaşanmaması için ilgiliye gerekli uyarının, tedbin yapılacağına, "terbiyesine şitâb",
- Köylerimize izin almadan bir kimse gelir ise hanelerimizde göz altında tutulup, ahvali araştırıldıktan sonra gerekli makamlara ihbar edileceğine,
- Şayet köylerimize yaramaz makulesinden, asker firarisinden veya eşkıyalıkla meşgul olan bir kimse-izinli veya izinsiz-gelir ise muma-ileyhimaya haber verilerek tutuklayıp teslim edeceğimize,

¹⁵² Anlaşılan yürüme mesafesi olarak iki saat tutan uzaklıktaki yerleşimlere izin almadan gidip gelebilecekler iken, iki saatten fazla mesafede olan yerleşimlere gitmek için amirleri olan muhtar, müdür veya kaymakamdan izin belgesi (mürur tezkiresi) almaları gerekiyordu.

¹⁵³ Burada, Kaza Kaymakamı ile Kaza Müdürü/Müdürleri ifade edilmektedir.

- Bize uzak veya yakın konumda olan bilcümle ahalinin malı veya canına zarar vermeyeceğimize ve eğer zarar vermeye cüret edenler olur ise bir gün gizlemeyip muma-ileyhimadan mevcut olanlarına haber vererek terbiye edilmelerine sebep olacağımıza,
- Meskûn olduğumuz köylerimizde halimizle meşgul olup, firar yolu ile hanelerimizle bir tarafa gitmeyeceğimize, velev bir küçüğün (sıgarın) firarı icap eder ise gittiği mahal araştırılıp, müdür ve kaymakamız tarafına ifade vereceğimize, yakalanarak terbiye edilip hanesinde ikametini sağlayacağımıza,
- Kefâletimiz ve taahhüdümüz nedeniyle hisselerimiz olan vergilerimizi zamanında ödeyeceğimize,
- Aramızdan kura ile alınacak asker neferini bahane/mazeret üretmeden vereceğimize, asker (asakir-i nizamiyeden) olup da firar edenler kardeş ve akrabamız ve komşumuz velev evladımız olsun araştırıp buldurarak muma-ileyhimaya teslim edeceğimize,
- Tüccar ve ehl-i ırz güruhundan başka hizmetkâr, çoban ve emsali kişilerde bargir (eşek, katır vb.) bulunursa eğer derhal sattırılması ve bu gibi kimselerin bargir tedarik etmeleri lazım gelir ise ruhsat verilmeyeceğini¹⁵⁴ ve durumu muma-ileyhimaya bildireceğimizi,
- Aşiretlerimizden herhangi birinin içinde bir uygunsuzluk ortaya çıkar ise gizlemeye cesaret ettiklerini duyduğumuzda geriye kalan aşiretler ahaliyi yekdil ve yekcihet olarak; hep birlikte o aşirete davacı olarak ceza kanununa göre aşiretçe terbiyelerine gayret olunacağını birbirimize ve aşiret ahaliyelerine kefil olarak taahhüt ettiğimizi,
- Velhasıl yukarıda beyan ettiğimiz hususlarda kanuna aykırı şekilde hareket etmeyeceğimizi, cüret eden olur ise ilgililere haber vererek terbiye edilmemizi talep edeceğimizi taahhüt ettiğimizi, bu hususlarda birbirlerimize müteselsilen kefil olduğumuzu arz ve ifade ederek işbu varakaya yazdık.

Devletin aldığı tedbirlere bağlı olarak ahalinin verdiği bu taahhütler, şüphesiz aşiretlerin nizam altına alınarak normal vatandaşların sahip oldukları hak ve hukukuna bağlanmasını amaçlamaktaydı. Bu minvalde Sultan Abdülmecid, Afşar Aşireti'nin iskânı ile ilgili bir fermanında şöyle demektedir, "Aşâir-i merkûmenin her ne suretle olur ise olsun kadîmden me'lûf oldukları göçebelik hallerinden ve sefâletten kurtulub müteammim-i nimet ve emn u rahat ve ziraat ve hirâset ve icrâ-yı san'at ve ticaretle mükteseb-i taayyüş ve menfaat olmaları matlûb-ı padişâhanem olduğundan..."¹⁵⁵. Bu bakış açısı ekseninde devlet, 1841 senesinden

¹⁵⁴ Bu yasak, muhtemel, iskân edilenlerin kolayca veya hızlıca kaçarak başka bir kaza veya sancak içerisine karışmasına engel olmayı amaçlamaktaydı.

¹⁵⁵ Saydam, "XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Aşiretlerin İskânına Dair Gözlemler", s. 225.

itibaren bütün aşiretlerin Tanzimat usullerine göre yönetilmesi kararını almış ve bu karar Rışvan ve Cihanbeyli'yi oluşturan dokuz aşiret örneklerinde görüldüğü üzere, kademe kademe olacak şekilde 1850'li yıllara kadar hayata geçirilmiştir.

Tez konumuz olan 3525 numaralı defterin son iki sayfasında hemen hemen yukarıdaki ifadeleri kapsayan üç farklı kefaletname mevcuttur. İlk kefaletname bir hayli ayrıntılı olup, bahsi geçen dokuz aşiret ahalisinin, ikincisi bu dokuz aşiretin hanedanı ve söz sahibi olan yaklaşık 94 kişinin, üçüncüsü ise bu aşiretlerin müdürleri ile azalarından oluşan toplam 39 kişinin müteselsilen birbirlerine kefil edilerek taahhüt altına alınmalarını göstermektedir.

Yukarıda yer verilen ve aşiretin birbirlerine kefil edilmesiyle ilgili olan üç ayrı kefaletnamede geçen ifadeler, Cihanbeyli Aşireti ve bağlantıları olan toplamdaki dokuz aşiretin 1851'de "Aşair-i Seb'a Kaymakamlığı" olarak adlandırılan "Cihanbeyli ve Tevabii Aşiretler" olduğu ifade edilmektedir. Yine bu kayıt, 1851'de Cihanbeyli ve bağlantılarının/kollarının bir kaza meclisi tarafından¹⁵⁶: "Meclis-i Cihanbeyli" idare edilmekte olduğunu ortaya koymaktadır. Kaza meclisi Cihanbeyli kaymakamı yanında Cihanbeyli Naibi Mehmed Nureddin, Tahrirat Kâtibi Seyit İsmail, Mal Kâtibi Abdullah Rakım ile Cihanbeyli Nüfus Mukayyidi Seyit Kâmil'den oluşmaktaydı¹⁵⁷. Bunların yanında bahsi geçen dokuz aşiret, dokuz farklı müdür ile toplamdaki 31 aza ile idare edilmekteydiler. Nitekim ilgili kefaletnâme metinlerinin altına basılan mühürlere göre:

- Cihanbeyli Aşireti'nin müdürü Seyit Şeyh İbrahim idi ve kendisi haricinde 8 azası,
- Ziveli Aşireti'nin müdürü İsmail olup, ayrıca 5 azası,
- Hemanlı Aşireti'nin müdürü Seyit Hasan idi ve 2 de azası,
- Mikaili Aşireti'nin müdürü Hacı Osman idi ve 2 de azası,
- Atmanlı Aşireti'nin müdürü Osman adını taşımaktaydı ve 2 azası,
- Geygel Aşireti'nin adını tespit edemediğimiz müdürünün haricinde 3 azası,
- Şeyhbizinli Aşireti'nin adını tespit edemediğimiz müdürünün haricinde 3 de azası,
- Modanlı Aşireti'nin adını tespit edemediğimiz müdürünün haricinde 3 de azası,
- Sehanlı (Şihanlı: Şeyhanlı) Aşireti'nin müdürü Seyit Mustafa idi ve 3 de azası bulunmaktaydı.

¹⁵⁶ Kaza İdare Meclisi, kaymakam başkanlığında, mal müdürü, tahrirat kâtibi, kaza hâkimi (naib), müftü ve varsa gayrimüslim cemaatlerin ruhani resileri gibi tabii üyeler ve ikisi müslim, ikisi gayrimüslim dört seçilmiş üyeden oluşması gerekiyordu. Bk. Ortaylı, *age*, s. 82.

¹⁵⁷ BOA. NFS. d. 3535, s. 123.

Şüphesiz Cihanbeyli üst çatısı altındaki aşiretlerin bu tarz örgütlenmeleri devletin Tanzimat merkezileşmesi bağlamında aşiretleri kontrol altına alma düşüncesine dayalı olan idari reformlar kısmının bir sonucudur. Bilindiği üzere 1840'lar ile birlikte devlet, konar-göçerleri nüfus büyüklüklerine göre kaza (kaymakamlık), müdürlük veya ser-muhtarlık gibi idari adlar altında yönetmeyi denemiştir. Ancak "kaymakam" unvanı alan aşiret idarecilerinin kanna aykırı hareket etmeyi gelenek haline getirmeleri karşısında devlet, aşiretlerin bu idari özerklikleri kaldırılarak onları aynı coğrafyayı paylaştıkları kaza veya sancaklara bağlamış¹⁵⁸, böylece aşiretlerin yarı özerk olan yapıları da bu şekilde tarihe karışmıştır.

Bunların yanında Aşayir-i Seb'a Kaymakamlığı'nın adı her ne kadar yedi farklı aşirete karşılık gelmekte ise de aşiret sayısının ne zaman ve hangi sebepler neticesinde dokuza çıkmış olduğunu, Kaymakamlığa ait meclisin neden "Cihanbeyli Meclisi" olarak adlandırıldığını, kısacası bu dokuz aşiret içerisinde Cihanbeyli adının hangi sâikler neticesinde, en azından idari anlamda, diğer sekiz aşiret üzerinde hâkim konuma eriştiğini -şimdilik- bilemiyoruz. Bu durum muhtemel adı geçen aşiretlerin devlet tarafından bir kazaya; kaymakamlığa dönüştürülmesi esnasında Cihanbeyli Aşireti beyinin devletle daha sıkı ilişkiler içerisinde bulunmasının, siyaseti iyi organize etmesinin, kısacası daha becerikli, daha ileri görüşlü biri olmasının sonucu gibidir.

1. 2. 4. Cihanbeyli Aşireti ve Kollarının 1851'de Orta Anadolu'da Meskûn Olduğu Coğrafi Saha ve Sınırları

Ayrıntıları verildiği üzere Cihanbeyli Aşireti, Anadolu'nun doğu kısımlarından gelerek Orta Anadolu'ya yerleşmiş konar-göçerlerdendir. Yaşam sahaları günümüzdeki idari ve coğrafi ayrıma, adlandırmaya göre güney-kuzey ekseninde Konya'nın kuzeyinde kalan Emirdağ-Yunak-Cihanbeyli hattının kuzey kısımlarından başlayarak Polatlı'ya, batı doğu ekseninde ise Afyon-Emirdağ'dan Tuz Gölü'ne kadar uzanmaktaydı. Araştırmamıza kaynaklık eden 3525 numaralı nüfus defterinde yer alan köylerin günümüzdeki karşılıkları olan yer adları haritaya yerleştirildiğinde aşiretin yaşadığı sahanın sınırlarını tespit edebilmek mümkün olmaktadır. Bu doğrultuda Cihanbeyli Aşireti'nin güney sınırları aynı zamanda Esbkeşan (Atçekenler) Taifesi'nin kuzey sınırlarını oluşturduğu ortaya çıkmaktadır. Esbkeşan konar-gö-

¹⁵⁸ 18 aşiret veya cemaatten oluşan Boynuinceli Aşireti örneği için bk. Aygün, "Boynuinceli Aşireti", s. 937-952.

çerlerinin meskûn olduğu sahanın (Konya Bozkırını ile Cihanbeyli Platosu'nun) kuzey sınırlarında Esbkeşan'dan olan Turgud Kazası ahaliyi meskûn bulunmaktaydı. Turgud Kazası'nın kuzey sınırları ile Cihanbeyli Aşireti ve ona bağlı olan aşiretlerin güney sınırları hemen hemen aynı sahada kesişmekteydi:

“Esbkeşan'ı oluşturan kazalardan biri Turgud Kazasıdır. Kaza, 1742'de “Konya Sancağına bağlı Turgud Nahiyesi” adı ile arşiv kayıtlarında geçmektedir. 1830'larda Turgud Kazası, Akşehir gölünün kuzeyinden başlayıp güneyde Larende'nin (Karaman'ın) batısındaki şimdi Kâzımkarabekir denilen (Gaferiyat/Geferiyad/Gaferiye: Mahmudlar) kasabaya kadar uzanmaktaydı. Turgud Kazasının merkezi, Akşehir gölünün doğusunda kalan ve aynı adı taşıyan köydü. Bu sınırlar, 1830'larda da değişmemiş görünmektedir. Nitekim 1830 yılına ait Esbkeşan Kazası ilk nüfus sayımı defterine göre (NFS.d. 3390, vrk.1-22); Kolukısa, Gözlü, Atlandı¹⁵⁹ (Atlandı'da Bozulus Türkmenlerinden Armudlu Cemaati meskûndü) ve Akgöl köyleri; yine Bozulus Türkmenlerinden İzzeddin Cemaati, Pirbeyli Köyünde meskûn olan İzzeddin Cemaati, Küçükhasan Çiftliği Köyünde (Konya İli Çeltik İlçesine bağlı köy) meskûn İzzeddin Cemaati ile Çeltik Köyü adındaki yerleşimler veya cemaatler Turgud Kazası idarî sahasında kalmaktaydı (...) Turgud Kazasının bulunduğu sahada, diğer bir ifade ile Turgud Kazasının kuzey ve kuzeydoğu kısımlarında/sınırlarında aynı zamanda Cihanbeyli Aşiretine bağlı olan ahali de meskûndü. Nitekim yukarıda bahsi geçen Çeltik ve Küçükhasan Çiftliği, aynı zamanda Cihanbeyli Aşireti mensuplarının da meskûn olduğu yerleşimler arasındaydı. Anlaşıldığı kadarıyla günümüzdeki Çeltik İlçesi hem Turgud ve hem de Cihanbeyli konargöçer teşekküllerinin meskûn oldukları bir sahadır. Bu durum daha sınırlı olmak üzere Konya İlinin Yunak İlçesi için de geçerlidir”¹⁶⁰.

Şimdiki Cihanbeyli İlçe merkezinin, tarihte Cihanbeyli Aşireti idari sahasında kaldığı veya Cihanbeyli Aşireti'nin de merkezi olduğu düşünülmemelidir. Şöyle ki:

“1830'lara tarihli nüfus defterlerine ve bilhassa Cihanbeyli Aşireti ile ilgili olan nüfus defterine (NFS.d. 3525) göre 1830'larda “Cihanbeyli” adında bir yerleşim adı mevcut değildir. Günümüzdeki Cihanbeyli İlçesinin eski adı İnevi'dir ve 1830'larda İnevi, Esbkeşan konar-göçer teşekküllerine bağlı bir köy yerleşimi olup, köyde oturmakta olan ahaliye ait nüfus bilgileri Esbkeşan tayfası ile ilgili olan nüfus defterlerinde kayıtlıdır (mesela bkz. NFS.d. 3390). Kısacası günümüzdeki Cihanbeyli İlçe merkezi, 1830'larda Esbkeşan idarî sahası içinde kalmaktaydı. Kuzeyde kalan Kulu ve civarından başlayan Esbkeşan sahası, şimdiki Cihanbeyli (İnevi ve İnsuyu) sahasından devam ederek Eskil'e ve buradan da Toroslara kadar inmekteydi. Cihanbeyli Aşiretine mensup ahali ise, 1830'larda İnevi ve İnsuyu'nun batısında kalan Böğrüdelik Köyü (Cihanbeyli İlçesine bağlı köy) ile daha güneyde kalan Saray Köyü (Konya İli-Sarayönü İlçesi); en batıda Afyon-Bolvadin ile neredeyse sınır teşkil eden Küçükhasan Çiftliği Köyü ile Çeltik Köyü (Çeltik İlçesi-Konya) ve bu köyler arasında kalan Konya bozkırında¹⁶¹ yaşamaktaydılar”¹⁶².

¹⁵⁹ Atlantı ve Kolukısa günümüzde Konya İli Kadınhanı İlçesine; Gözlü ise Konya'nın Sarayönü İlçesine bağlıdır.

¹⁶⁰ Aygün, *age*, s. 197-207.

¹⁶¹ Bu ifadeyi, “Konya Bozkırını'nın kuzeyine karşılık gelen ve günümüzdeki adı Cihanbeyli Platosu olarak bilinen sahada yaşamaktaydılar” biçiminde tashih etmek gerekmektedir.

¹⁶² Aygün, *age*, s. 198.

Anlaşıldığı kadarıyla Cihanbeyli Aşireti ve bu aşirete ait teşekküller, 1845'te, güneydeki (Kuluköy hariç¹⁶³) Cihanbeyli-Çeltik çizgisinden kuzeydeki Polatlı-Haymana çizgisine kadar uzanan genişçe bir sahaya yayılmış haldeydiler¹⁶⁴.

Neticede, 1830-1851 arasındaki süreçte Cihanbeyli Aşireti ve bu aşirete ait teşekküllerin güneydeki sınırlarını (aşiretin güneydoğu kısımlarında kalan Kulu ile İnevi ve İnsuyu köyleri hariç) Cihanbeyli-Çeltik çizgisinin oluşturduğu, Cihanbeyli Aşireti'ne mensup ahalinin, 1830'larda (İnevi ve İnsuyu'nun batısında kalan) Böğrüdelik Köyü ile daha güneyde kalan Saray Köyü (Konya İli-Sarayönü İlçesi); en batıda Emirdağ-Afyon ile neredeyse sınır teşkil eden Küçükhasan Çiftliği Köyü ile Çeltik Köyü (Çeltik İlçesi-Konya) ve bu köyler arasında kalan Cihanbeyli Platosu'nda yaşamakta oldukları söylenebilir. Çeltik, Pirbeyli ve Küçükhasan Çiftliği hem Turgut Kazası ve hem de Cihanbeyli Aşireti'ne bağlı olan yerleşimlerdendi. Bu durum daha sınırlı olmak üzere Konya İli'nin Yunak İlçesi ile İnevi ve İnsuyu köyleri için de geçerlidir¹⁶⁵. Araştırmaya kaynaklık eden 3525 numaralı nüfus defterine göre Cihanbeyli Aşireti'nin meskûn olduğu sahanın güney sınırlarındaki köy yerleşimleri ve günümüzde bağlı buldukları idari yapı (ilçe/il) aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

¹⁶³ Kulu, 1830'da "Kuluköy" adı ile Esbkeşan'a bağlıdır. 1833'e tarihli bir nüfus icmal defterine göre Esbkeşan teşekkülünün bir parçası olan Kureyşözü Kazası'na bağlı bir köy idi. Kulu haricinde kazaya Kuzini/ ve İnevi adındaki iki köy daha bağlı idi. Kozini şimdiki Kozan olmalıdır. 1845 nüfus sayımının icmalini gösteren deftere göre de Kureyşözü, "Kaza-i Turgud maa Kureyşözü" adı ile Esbkeşan'a bağlıydı. Bk. Aygün, *age*, s. 202. Kulu'nun/Kureyşözü'nün Esbkeşan ile olan idari bağıllığı XVI. yüzyıla kadar inmektedir. Zira XVI. yüzyılda Turgud Kureyşözü ve Bayburd Kureyşözü olmak üzere, anlaşılan, aynı sahanın iki parça hâlinde idare edilmesi söz konusudur. 1642'de bu iki parça birleştirilmiş ve Kureyşözü adı verilen yeni bir kaza idaresi ortaya çıkmıştır. Kureyşözü Kazası'nın idari sahası güneydeki Tavşancalı'dan (Omeranlı'dan) Kuzeydoğu'daki Yazıçayırı'na kadar uzanmaktaydı. 1590'larda başlayan Celali eşkıyalıkları bölgeyi de etkilemiş, köylerin pek çoğu boşalmış; nitekim toplam 49 köyden oluşan Kureyşözü'nün köy sayısı 1642'deki sayıma göre 14'e düşmüştür. Benzer şekilde, 1698'de Konya genelinde yaygın olan veba salgını da nüfusun kırılmasının başka bir nedenidir. Anadolu'nun dört bir tarafına dağılan Esbkeşanlar'ın yurtlarına döndürülmeleri için devlet 1755'te bir emir yayımlamış olmakla beraber 1768'de sadece 261 nefer eski yurdlarına geri gelmişti. Bununla beraber, Kulu-boğlu Mustafa Bey ve oymağının 1708 veya 1780'de Afyon tarafından; Karabağ'dan bugünkü Kulu'ya yerleşmesiyle günümüz Kulu'nun sosyal yapısı ortaya çıkmaya başlamıştır. Bk. Karadeniz, *agm*, s. 69 ve Mehmet Yılmaz, "Tanzimat Döneminde Yapılan Nüfus Sayımlarına Göre Kulu Köyü", *Kulu Sempozyumu Bildirileri (19-21 Ekim 2012)*, İstanbul 2018, s. 86.

¹⁶⁴ Aygün, *age*, s. 200.

¹⁶⁵ İnevi ve İnsuyu köyleri, hem Esbkeşan ve hem de Esbkeşan olmayan ahalinin meskûn olduğu yerleşimlerdir. 1830 tarihli Esbkeşan nüfus defterine göre, İnevi ve İnsuyu köylerinde 88+12=100 erkek (200 erkek-kadın) yaşamaktaydı. Sadece bu defter esas alındığında İnevi ve İnsuyu yerleşimlerinde Esbkeşan tayfasının yaşadığı ve bu iki yerleşimin de Esbkeşan'a bağlı olduğu ortaya çıkmaktadır. Oysa 1830'da başlayan ve 1831 yazına doğru sona eren umum nüfus sayımlarının sonuçlarını gösteren bir icmal defterine göre, Konya Sancağı sahasında kalan ve iki köyden oluşan "İnsuyu" adında bir müstakil kazanın var olduğu görülmektedir (NFS. d. 3480). Bahsi geçen iki köyün İnsuyu ve İnevi olacağı malumdur. Bu iki köyde, toplam 530 erkek (1060 erkek-kadın) nüfus kayda girmiştir. Bu durumda, İnevi ve İnsuyu köylerinin beşte birinin Esbkeşan; beşte dördünün ise Esbkeşan olmayan (ancak Cihanbeyli Aşireti'nden de olmayan) ahali yaşamaktaydı. 1833 yılına ait başka bir nüfus icmal defterinde ise İnsuyu Kazası'nın, kaza merkezi olan İnsuyu ile İnevi ve Savarık adlarında köy yerleşimleri mevcuttu. Bk. Aygün, *age*, s. 202. Muhtemel Turgud Kazası bölünerek İnsuyu Kazası kurulmuştur. Bu sırada Turgud'un kaza merkezi de Turgud'tan Atlantı'ya geçmiştir. Bk. Yılmaz, *agm*, s. 87.

Tablo 1: 1851’de Cihanbeyli Aşireti’nin Güney Sınırlarını Oluşturan Yerleşimler

Eski Adı	Bağlı Bulunulan Üst Aşiret/ Alt Aşiret veya Cemaat	Günümüzdeki Adı ve Bağlı bulunduğu İlçe/İl
Çeltik Köyü	Cihanbeyli Aşireti	Çeltik İlçesi/Konya
Aliçomak Köyü	Cihanbeyli Aşireti	Yukarıaliçomak Mah. Çeltik/Konya, Aşağıaliçomak Köyü, Emirdağ/Afyon
Pirbeyli Köyü	Cihanbeyli Aşireti	Piribeyli Mah. Yunak/Konya, Aşağıpiribeyli Köyü, Emirdağ/Afyon
Viran Köyü ¹⁶⁶	Cihanbeyli Aşireti	Örenköy Köyü, Emirdağ/Afyon
Ağzıaçık Köyü	Cihanbeyli Aşireti	Yukarı Ağzıaçık/Yeşilyayla Mah. Yunak/Konya
Yunak Köyü	Cihanbeyli Aşireti	Yunak/Konya
Pir Kadıruşağı Köyü	Cihanbeyli Aşireti	-
Kurdoğlu Köyü	Cihanbeyli Aşireti	Kurtuşağı (Kurdan) Mah. Yunak/Konya
Küçükhasan Çiftliği	Cihanbeyli Aşireti	Küçükhasan Mah. Çeltik/Konya
Ada (Kasımoğlu) Köyü	Cihanbeyli Aşireti	Adakasım Mah. Çeltik/Konya
Esmamuşağı Köyü	Cihanbeyli Aşireti	-
Böğrüdelik Köyü	Cihanbeyli Aşireti	Böğrüdelik Mah. Cihanbeyli/Konya
Saray Köyü	Cihanbeyli Aşireti	Sarayönü/Konya

Bu tabloya göre Cihanbeyli Aşireti’nin güney sınırlarının batı-doğu doğrultusunda Emirdağ/Afyon’un Konya İli ile sınır oluşturduğu sahada kalan köyler ile başlamakta ve Cihanbeyli’ye varmadan Böğrüdelik ile sona ermekte olduğu söylenebilir. Aşiretin en güneyde kalan yerleşimi ise anlaşılan Saray Köyü (Sarayini/Sarayönü) idi. Tarifi yapılan bu sınırlardan teşekkül eden havzada Cihanbeyli Aşiretine bağlı olan 13 köy ahalisi meskûn idi.

Cihanbeyli Aşireti ile bağlı sekiz aşiretten oluşan Cihanbeyli konfederasyonunun kuzey sınırları ise Şeyhbizünlü Aşireti’nin en kuzeyde kalan köyleri ile sınırlıydı. Bu köyler günümüzdeki Haymana İlçe merkezinin bir miktar kuzeyinde kalan Durutlar, Sarıgöl, Karaömerli ve Dereköy köylerini kapsamaktaydı. Bu hat, doğu-batı ekseninde Polatlı ilçe merkezinden Kulu-Ankara karayolu üzerinde kalan Bezirhane yerleşimi arasına uzanan bir hat ile ifade

¹⁶⁶ “1710-1740 yılları arasında zorunlu iskana tabii tutulan yörük boylarından altı aile tarafından kurulmuştur. Köyde yaşayanlar 2008 yılında yedinci kuşağı temsil etmektedirler. Örenköy; daha sonraki dönemlerde başka bölgelerden gelen ailelerin de katılımı ile yedi kışlak ve bir köy merkezinden oluşan yapısına kavuşmuştur. 170 yıl kadar idari olarak Konya Akşehir’e bağlı kalmıştır. 1871 tarihli Konya Vilayet Salnamesinde köyümüzün adı "Viran karyesi" olarak geçmektedir. 1871 tarihinde 10 hane (aile) ve 34 vergi veren hane reisi bulunmaktadır. İlçe merkezi olan Akşehir’e uzaklığı 14 saatlik yürüyüş mesafesi olarak aktarılmıştır ki bu süre 70 km olarak da zikredilebilir. 1834 tarihli tapu kayıtlarında da köyün adı Viran karyesi olarak yazılıdır. Yakın zamana kadar köy merkezine ilaveten Hacıahmetli, Leylekli, Koyunçalı, Sergurut, Belkuyu gibi kışlak yerleşimlerinde yaşayan köy halkı, Leylekli ve Hacıahmet yaylalarının birleşerek köy olması, Koyunçalı ve Sergurut gibi yaylalarının eski özelliklerini kaybetmesine bağlı olarak Örenköy merkezinde toplanmıştır”. Bk. <http://www.orenkoyluler.com/Page2.aspx> (E.T. 01.06.2019).

edilebilir. Bu sınırın Ankara-Gölbaşı İlçesi ile en yakın temas noktasını ise Oyaca Yeşilçam Köyü oluşturmaktaydı.

Tablo 2: 1851’de Cihanbeyli Aşireti’nin Kuzey Sınırlarında Kalan Yerleşimler

Eski Adı	Bağlı Bulunulan Üst Aşiret/Alt Aşiret veya Cemaat	Günümüzdeki Adı ve Bağlı bulunduğu İlçe/İl
Durutlar	Cihanbeyli Aşireti/Şeyhbizinli Aşireti	Durutlar, Haymana/Ankara
Sarıgöl	Cihanbeyli Aşireti/Şeyhbizinli Aşireti	Haymana/Ankara
Karaömerli	Cihanbeyli Aşireti/Şeyhbizinli Aşireti	Haymana/Ankara
Dere	Cihanbeyli Aşireti/Şeyhbizinli Aşireti	Dereköy, Haymana/Ankara

Bu bilgilere göre kısaca, Cihanbeyli Aşireti ve bağlantıları olan sekiz aşiretin günümüzdeki coğrafi ayrımına göre İç Anadolu Bölgesi’nde Cihanbeyli ile Haymana platolarını kapsayan sahada meskûn oldukları söylenebilir (bk. Harita 1).

II. BÖLÜM

CİHANBEYLİ AŞİRETİ VE TÂBİ AŞİRETLERİN SOSYAL VE İKTİSADİ YAPILARI

Araştırmamıza kaynaklık eden 3525 numaralı ve 21 Şaban 1267 (21 Haziran 1851) tarihli iskân defteri aşiret adı ve bu aşiretlere bağlı olan köy adlarına göre tertip edilmiştir. Bu doğrultuda, defterde her bir aşirete (boya) farklı bir kısım ayrılmış olup, bu kısım aşiretin adı ile başlamakta, köylerin adları ve bu köylerde meskûn olan hane reislerinin adlarıyla devam etmektedir. Aşiret bireyleri deftere kaydedilirken sadece aile reislerinin adlarına yer verilmiş, ailenin diğer bireyleri hakkında herhangi bir kayda yer verilmemiştir. Dolayısıyla kayda alınan hane reisleri üzerinden değerlendirmelerde bulunmaya imkân vermesi, bu defterin ayırt edici ilk ve en önemli özelliğidir. Defterde hane/aile reisinin ne işle meşgul olduğu, “Ağnam-keş ve üç çift öküzüyle rençber olduğu”, “Bir çift öküzüyle rençber ve ashab-ı ağnam bulunduğu”, “Karyeden Halil Efendi çobanı olduğu”, “Bu dahi rençber ve karyenin imamı olduğu”, “Kendisinin devesiyle ticaret eylediği”, “Abdal olduğu” gibi kısa ancak önemli ibarelerle belirtilmiştir. Bu kısa ibareler üzerinden özelde her bir aşiretin, daha genelde ise Cihanbeyli ve bağlantıları olan konar-göçerlerin sosyal ve iktisadi potansiyeli anlaşılmasına ve anlatılmaya çalışılmıştır.

Defterin ayırt edici bir diğer özelliği de hicri 1261, miladi 1845 yılında Orta Anadolu’da etkisini şiddetle gösteren kuraklığa dayalı kıtlık yüzünden evini barkını terk etmek zorunda kalarak başka mahallere yerleşen hane reislerinin defterde tek tek belirtilmiş olmasıdır. Bu durum, “61 senesi nakl-i hane idüb Uşak Kazası'na gitmiştir”, “61 senesi nakl-i hane iderek Karahisar’a gitmiştir”, “61 senesi kahtı cihetle nakl-i hâne iderek Eskişehir Kazası’nda meskûn olduğu”, “61 senesi kahtı mülâbesesiyle nakl-i hâne iderek el-ân Çorum Sancağı’nda bulunduğu” gibi ifadelerle gösterilmiştir. Böylelikle 3525 numaralı nüfus defteri

üzerinden Cihanbeyli ve bağlantılarını oluşturan konar-göçerlerin hem 1845 hem de 1851'deki hane sayılarının yanında, kıtlığa dayanan göçler üzerinden kıtlığın her bir köy yerleşimine yaptığı olumsuz etkiyi köylerin haricinde aşiret geneli ve bölge bazında ortaya koyabilmek, görebilmek şansı da bulunmaktadır. Dolayısıyla defter, belirtilen bu iki ana konu çerçevesinde incelenmeye, izah edilmeye çalışılmıştır. Yeri gelmişken Orta Anadolu'da etkisini gösteren 1845 kıtlığı hakkında bilgi vermek gerekmektedir. Şöyle ki:

Anadolu'nun muhtelif sahalarında 1839'da başlayan kuraklığa dayalı kıtlık, şiddetini ve etki sahasını 1845-46'da artırmıştı. Karadağ ve Mısır da dahil olmak üzere dünyanın bazı kısımlarında da görülen 1845 kuraklığı Anadolu'da bilhassa Ankara, Konya ve Hüdavendigâr vilayetlerinde etkisini göstermişti. Bu süreçte hububat ve su kıtlığı ortaya çıkmış, mahsulden kaynaklanan verimsizlik/kıtlık ölüm olaylarına dahi yol açmıştı. Zahire kıtlığı, zahire fiyatlarının artmasına yol açtığından, zahire temini meselesi bu yıllarda devletin çözüm aradığı en önemli meselelerinden biri hâline gelmişti. Konya Vilâyeti'nde kurak giden havaların olumsuz etkileri 1839 yılında belirginleşmeye başladığından, Konya Müşiri Ali Paşa, tedbir olarak halkın ihtiyaçlarını dikkate alarak hububat ihracatının yasaklanmasını, 1839'da devletten talep etmişti. 1845 senesinde yağmur ve kar az yağmış, bu nedenle de Ankara Eyaleti'nin tarım ürünleri, daha tarladayken telef olmuştu. Önceki senelere ait ürünün tüketilmiş olması da kıtlık olayının şiddetini artırmıştı. Kuraklık, Ankara, Çankırı ve çevre sahada etkili olmuştu. 17 Ekim 1845 tarihli bir yazı, tarım ürünlerinin telef olması da dahil Aydın ve Konya sahalarındaki kuraklığın olumsuzluklarını devlete bildirmekteydi. 26 Temmuz 1745 tarihli başka bir yazıda ise Ankara'daki Ankara Suyu'nun kuraklık nedeniyle çekilmek üzere olduğu, halkın su ihtiyacının giderilmesi için bu suyun üstüne bir bent¹⁶⁷ inşa edilmesi gerektiği belirtilmekteydi. Birkaç seneden beri devam edegelen hububat kıtlığı nedeniyle, devlet 1845 yılında ahalinin ihtiyaçlarını karşılamaya başlamıştı. Kuraklık, kıtlık ve pahalılık Kayseri, Sivas ve Diyarbakir'e kadar uzanmıştı. Devletin ahaliye olan yardımları, Çankırı örneğinde, 1846'da da devam etmiştir. Yerel idarecilerin devlet ile olan yazışmalarına göre 1845 kıtlığının Konya ve Ankara vilâyetlerinin yanı sıra Afyon, Eskişehir, Bursa, Bolu, Bozok ve Kocaeli'ni de kapsamı söz konusudur. Yağış azlığına dayalı bu kuraklık etkisiyle Haziran 1845'te Bolu'nun Gerede Kazası, Ankara ve Diyarbakir yörelerinden insanların göç etmeleri vuku bulmuştu. Ankara Eyaleti'nde kıtlığın daha ziyade Ankara'nın kuzey veya

¹⁶⁷ Günümüzde bu sahanın Bentderesi adıyla anılması, 1845 kuraklığının bir hatırası olmalıdır.

kuzeybatı taraflarında (Pazarköy, Günyüzü, Beypazarı, Ayaş, Yabanabat, Çubukabat, Bayanabat ve Mürtezabat kazalarında) olduğu belirtilse de¹⁶⁸, bu çalışmada örnekleri verileceği üzere Haymana sahası da aynı sonuçlar ile karşı karşıya kalmıştır. Mevcut literatürde 1845 kıtlığının Ankara'nın güney taraflarındaki (Haymana ve Cihanbeyli sahasındaki) boyutlarına dair yeterli bilgi bulunmamasıyla birlikte, 3525 numaralı defterdeki kayıtlar, ileriki kısımlarda örneklendirileceği üzere, Haymana ve Cihanbeyli sahasının da bu kıtlıktan yoğun şekilde etkilendiğini ortaya koymaktadır. Zira bütünüyle terk edilen veya nüfusunun yarısını kaybeden köy sayısı hiç de az değildir. Dolayısıyla 3525 numaralı defterin, Orta Anadolu'daki 1845 kıtlığına yeni bilgiler katmasıyla farklılık gösteren bir defter olduğu da rahatlıkla söylenebilir.

Bahsi geçtiği üzere Cihanbeyli Aşiret Federasyonu dokuz farklı aşiretin (boyun) birleşmesinden ortaya çıkmış olup, 1851'de Aşayir-i Seb'a Kaymakamlığı (Yedi Aşiret Kaymakamlığı) tarafından idare edilmekteydi. Bu dokuz boy 3525 numaralı defterin sonunda yer alan kefaletnamelerdeki mühürlere göre Cihanbeyli, Mikâilli, Şeyhbizinli, Modanlı, Atmanlı, Hemanlı, Sehanlı, Ziveli ve Geygel'den oluşmaktaydı. Bununla beraber ilgili defterin ana metni, yani iç kısmındaki kayıtlarda daha başka aşiret/cemaat adları mevcut olduğu gibi, kayda alınma sıralaması da değişiklik göstermiştir:

Defterin Sonundaki Ad ve Sıralama	Defterin İçindeki Ad ve Sıralama
Cihanbeyli Aşireti	Cihanbeyli Aşireti
Mikâilli Aşireti	Soryanlı Cemaati
Şeyhbizinli Aşireti	Mikâilli Aşireti
Modanlı Aşireti	Şeyhbizinli Aşireti
Atmanlı Aşireti	-
Hemanlı Aşireti	Tokallı Aşireti
Sehanlı Aşireti	Modanlı Aşireti
Ziveli Aşireti	Geygel Aşireti
Geygel Aşireti	Ziveli Aşireti

Yukarıdaki çizelgede görüldüğü üzere ve defterdeki kayıtlar iyice tahkik edildiğinde, metnin iç kısımlarında adları geçmeyen Atmanlı Aşireti'nin Geygel Aşireti'ne dâhil köylerden biri (muhtemel Derekışla) ile temsil edilmesi, yine metnin içinde adları geçmeyen Hemanlı ve

¹⁶⁸ Ayrıntısı için bk. Mehmet Yavuz Erler, *Osmanlı Devleti'nde Kuraklık ve Kıtlık Olayları (1800-1880)*, Libra Yayınları, İstanbul 2010, s. 139-146.

Sehanlı aşiretlerinin de Soryanlı Cemaati ile temsil edilmesi, Tokallı Aşireti'nin ise Şeyhbizinli Aşireti ile ünsiyeti bulunan bazı köylerin, Şeyhbizinli ile ünsiyeti bulunmayan diğer köyler ile beraber bir üst çatı örgütlenmesi olarak yerini alması söz konusudur.

Velhasıl bu kısımda 3525 numaralı nüfus defterine göre Cihanbeyli Aşireti ve ona bağlı olarak idare edilen aşiretlerden her birinin meskûn oldukları köyler ile bu köylerden oluşan sahayı tespit ettikten sonra kayda alınan hane reislerinin meslekleri/uğraşaları üzerinden ilgili boyun sosyal ve iktisadi durumlarına dair tespitlerde bulunulmuş, 1845 kuraklığı da dâhil olmak üzere çeşitli sebeplere dayalı olarak ortaya çıkan nüfus hareketlerine yer verilmiştir. Konu bazı arşiv kayıtları ve seyyahların gözlemleri ile desteklenmiş, grafik ve tablolar ile de somutlaştırılmıştır.

2. 1. Cihanbeyli Aşireti

Cihanbeyli Aşireti başlığı altında toplamda 13 köy mevcuttur. Bu köylerin büyük bir çoğunluğu günümüzdeki Konya İlinin Çeltik, Yunak ve Cihanbeyli İlçelerinde (Cihanbeyli İlçesinde sadece bir köy: Böğrüdellik), az bir kısmı da Afyon'un Emirdağ İlçesinin doğu kısımlarında yer almaktadır (bk. Tablo 3). Hâl böyle iken günümüzdeki İnsuyu ve İnevi'ni kapsayan sahaya, ki buraların Esbkeşan'a tâbi Türkmen köyleri olduğu izah edilmişti, Cumhuriyet devrinde Cihanbeyli adının verilmesi bir tezat oluşturmaktadır.

Tablo 3: Cihanbeyli Aşireti'ni Oluşturan Köyler¹⁶⁹

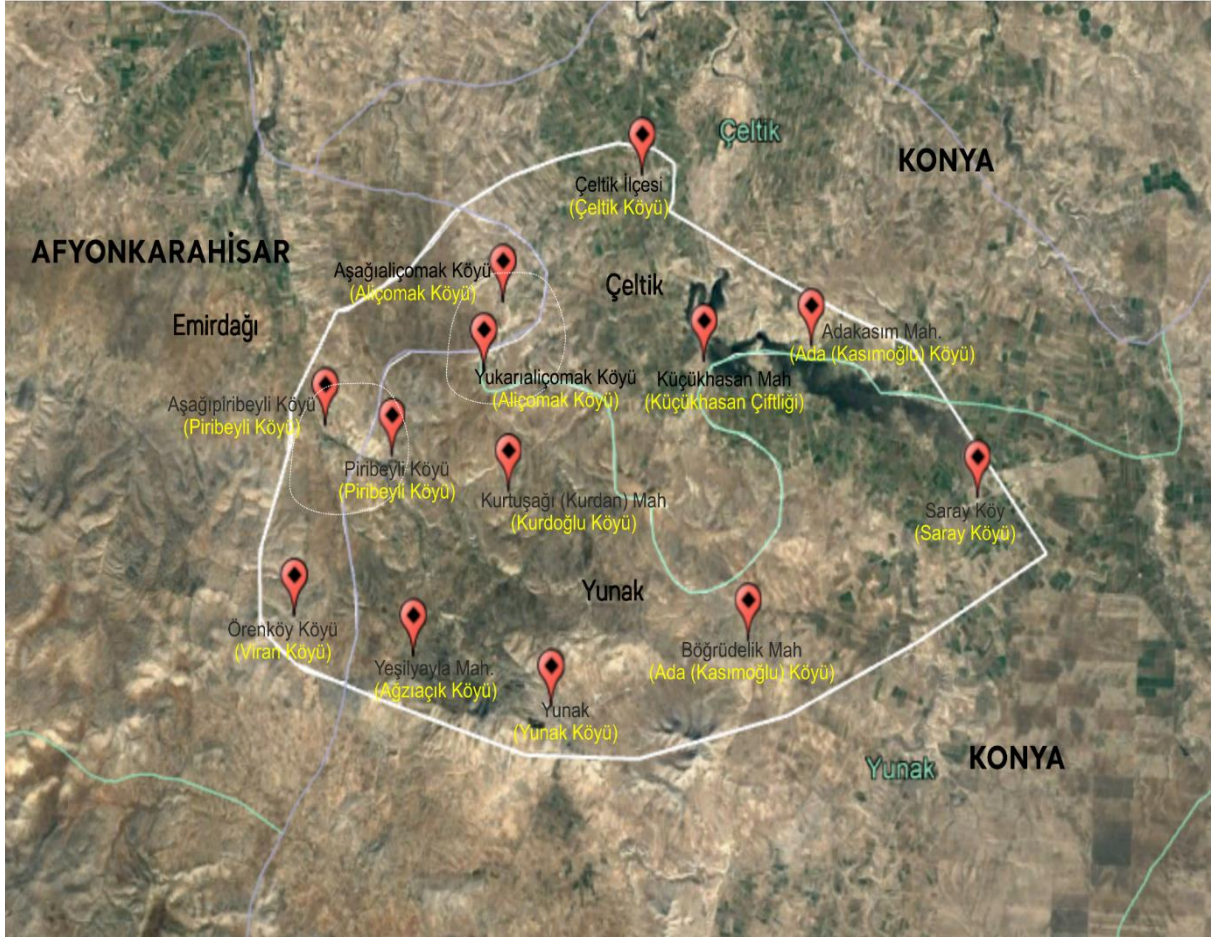
Eski Adı	Aşiret/Cemaat Adı	Günümüzdeki Adı ve Bağlı Bulunduğu İlçe/İl
Çeltik	Cihanbeyli Aşireti	Çeltik İlçesi/Konya
Aliçomak	Cihanbeyli Aşireti	Yukarıaliçomak Mah. Çeltik/Konya, Aşağıaliçomak Köyü, Emirdağ/Afyon
Pirbeyli	Cihanbeyli Aşireti	Piribeyli Mah. Yunak/Konya, Aşağıpiribeyli Köyü, Emirdağ/Afyon
Viran ¹⁷⁰	Cihanbeyli Aşireti	Örenköy Köyü, Emirdağ/Afyon

¹⁶⁹ BOA. NFS. d. 3525, s. 2-24.

¹⁷⁰ "1710-1740 yılları arasında zorunlu iskana tabii tutulan yörük boylarından altı aile tarafından kurulmuştur. Köyde yaşayanlar 2008 yılında yedinci kuşağı temsil etmektedirler. Örenköy; daha sonraki dönemlerde başka bölgelerden gelen ailelerin de katılımı ile yedi kışlak ve bir köy merkezinden oluşan yapısına kavuşmuştur. 170 yıl kadar idari olarak Konya Akşehir'e bağlı kalmıştır. 1871 tarihli Konya Vilayet Salnamesinde köyümüzün adı "Viran karyesi" olarak geçmektedir. 1871 tarihinde 10 hane (aile) ve 34 vergi veren hane reisi bulunmaktadır. İlçe merkezi olan Akşehir'e uzaklığı 14 saatlik yürüyüş mesafesi olarak aktarılmıştır ki bu süre 70 km olarak da zikredilebilir. 1834 tarihli tapu kayıtlarında da köyün adı Viran karyesi olarak yazılıdır. Yakın zamana kadar köy merkezine ilaveten Hacıahmetli, Leylekli, Koyunçalı, Sergurut, Belkuyu gibi kışlak yerleşimlerinde yaşayan köy halkı, Leylekli ve Hacıahmet yaylalarının birleşerek köy olması, Koyunçalı ve Sergurut gibi yaylalarının eski özelliklerini kaybetmesine bağlı olarak Örenköy merkezinde toplanmıştır". Bk. <http://www.orenkoyluler.com/Page2.aspx> (E.T. 01.06.2019).

Eski Adı	Aşiret/Cemaat Adı	Günümüzdeki Adı ve Bağlı Bulunduğu İlçe/İl
Ağzıaçık	Cihanbeyli Aşireti	Yukarı Ağzıaçık/Yeşilyayla Mah. Yunak/Konya
Yunak	Cihanbeyli Aşireti	Yunak/Konya
Pir Kadıruşağı	Cihanbeyli Aşireti	-
Kurdoğlu	Cihanbeyli Aşireti	Kurtuşağı (Kurdan) Mah. Yunak/Konya
Küçükhasan Çiftliği	Cihanbeyli Aşireti	Küçükhasan Mah. Çeltik/Konya
Ada	Cihanbeyli Aşireti	Adakasım Mah. Çeltik/Konya
Asmanuşağı	Cihanbeyli Aşireti	-
Böğrüdellik	Cihanbeyli Aşireti	Böğrüdellik Mah. Cihanbeyli/Konya
Saray	Cihanbeyli Aşireti	Saray, Yunak/Konya

Harita 1: Cihanbeyli Aşireti'ni Oluşturan Köyler¹⁷¹

Bu çalışmada her bir köyü tek tek ele alarak incelemek pek çok zorluğu beraberinde getirmekte olacağından, her bir aşiretten bir köy seçilerek ayrıntısıyla incelenmeye çalışılacak, diğer köylerin ise farklılık taşıyan bazı hususiyetleri üzerinde durulacak, bunların sosyal ve iktisadi veçheleri oluşturulacak tablo ve grafikler ile ortaya konulmaya çalışılacaktır.

¹⁷¹ Çalışmada kullanılan tüm haritalar güncel Google Earth harita bilgilerinden istifade edilerek yapılmıştır.

Bu doğrultuda Cihanbeyli başlığı altında kayda giren ilk köy Çeltek (Çeltik) Köyü'dür. Bu köy aşiretin hususiyetlerini görmek bağlamında örnek olarak alınmıştır. Her ne kadar açık bir kayıt yok ise de Cihanbeyli Aşireti'nin idari merkezinin Çeltek Köyü olduğu anlaşılmaktadır. Zira aşirete ait en kalabalık hane sayısı bu köydedir. Köyde 1851'de 114 hane reisinin adı kaydedilmiştir. Bu tarihten önceki süreçte 1845 kuraklığı nedeniyle 14 hane köyden ayrılıp muhtelif mahallere gitmişlerdir. 2 hane de tarihi belirtilmeyen bir zamanda asıl vatanları, "vatan-ı asliyeleri" olan Harbendeli¹⁷² ve Şeyhbizinli aşiretlerine gitmişlerdir. Anlaşılan iskân sürecinde, aşiret ahalisinden olmayanlar köylerden çıkarılarak asıl vatanları olan kendi aşiret köylerine dönmeye, katılmaya teşvik edilmişlerdir. Bu demektir ki, kıtlık olmasa idi köyde, Çeltek'te 1851'de 129 hane ikamet ediyor olacaktı. Bu köyde aynı zamanda, meselâ 1830'da Esbkeşan'dan Turgut Kazası'na bağlı Bozulus Türkmeni İzzeddinli Cemaati'nden 20 hane daha yaşamaktaydı¹⁷³. Birlikte hesaplandığında Çeltik Köyü'nde, meselâ 1845'e kadarki süreçte toplamda yaklaşık 149 hanenin yaşamış olması gerektiği ortaya çıkmaktadır, ki bu nüfus, diğer köylerin hane sayıları dikkate alındığında, bu zamanda köyden ziyade büyükçe bir kasabaya karşılık gelmektedir (bk. Tablo 6).

Bu arada 1845 kıtlığı-kuraklığı nedeniyle köyden ayrılmak zorunda kalan 14 hanenin büyük oranda köyün batı taraflarında kalan Afyon, Kütahya ve Uşak ile güney taraflarında kalan Esbkeşan ve Akşehir taraflarına göç etmeleri söz konusu olup, bu tercihin neden Çeltek Köyü'nün doğu (şimdiki Cihanbeyli veya Tuz Gölü) ve kuzey (Haymana) taraflarına doğru gerçekleşmediğini düşündürmektedir. Kanaatimizce Haymana ve Tuz Gölü sahasının zaten normalde az yağış alan bir saha olmasının yanında, 1845 kıtlığı -Afyon-Kütahya sahasına nazaran- buralarda çok daha şiddetli etki bırakmış olduğundan, Haymana ve Cihanbeyli tarafları tercih edilmemiş olmalıdır. 1845 kıtlığı-kuraklığı nedeniyle köy, mevcut hane sayısının %10,8'ini kaybetmiştir (bk. Tablo 6). Ayrıca 1845 kıtlığı, muhtemel aynı sülâlelerden bazılarının göç etmesine diğer bazılarının da aynı köyde kalmasıyla da sonuçlanabiliyordu. Bu doğrultuda Çeltek Köyü'nde hane 39'da kayda giren Kuyumcuoğlu Hasan, kıtlık nedeniyle 1845'te Afyon'a göç edip köyden ayrılmış iken, kardeşleri olduğu anlaşılan Kuyumcuoğlu Mehmed ile Kuyumcuoğlu Bektaş 1851'de hâlen Çeltek Köyü'nde meskûndurlar¹⁷⁴.

¹⁷² Aşiret hakkında bk. Aygün, *age*, C: I, s. 130.

¹⁷³ Aygün, *age*, C: I, s. 203.

¹⁷⁴ BOA. NFS. d. 3525, s. 3.

Tablo 4: 1845 Kuraklığında-Kıtlığında Çeltek Köyü'nden Göç¹⁷⁵

Hane Sırası	Adı	Göç Ettiği Mahal
20	Cavış oğlu Hasan	61 senesi kahtı mülabesesiyle nakl-i hâne idüb Çölovası ¹⁷⁶ Kazası 'na gitmiştir
39	Kuyumcuoğlu Hasan	61 senesi nakl-i hâne iderek Karahisar 'a gitmiştir
42	Mustafa oğlu Osman	61 senesi nakl-i hâne idüb Uşak Kazası 'na gitmiştir
43	Mustafa oğlu Ali	Bu dahi
45	Dermancıoğlu Mustafa	61 senesi nakl-i hâne idüb Akşehir Kazası 'na gitmiştir
46	Durkaşlıoğlu Hasan	Bu dahi
56	Tataroğlu Bekir	61 senesi nakl-i hâne iderek Altuntaş Ovası 'na ¹⁷⁷ gitmiştir
62	Koncu oğlu Veli	61 senesi nakl-i hâne idüb Uşak Kazası 'na gitmiştir
74	Hızıroğlu İsmail	61 senesi nakl-i hâne idüb Çölovası Kazası 'na gitmiştir
83	Kocnek oğlu Mehmed	61 senesi nakl-i hâne idüb mahalli na-malum olduğu
86	Bostancıoğlu Ahmed	61 senesi Boladin (Bolvadin) Kazası 'na gitmiştir
101	Gazıoğlu Hacı Mehmed	61 senesi nakl-i hâne idüb mahalli na-mevcûd
118	Hacı oğlu Ahmed	61 senesi Esbkeşan 'a nakl itmiştir
119	Molla oğlu Türkman Haydar	Bu dahi

Çeltek Köyü'nün sosyal yapısına işaret eden bazı bilgiler mevcuttur. Bu bağlamda, 3525 numaralı deftere göre Sahdelioğlu Hacı Mehmed Efendi köyün imamlık görevini yürütmektedir. 1851'de köydeki 113 hane reisinden biri yetim ve sabi (Abdi oğlu Hasan), üçü yetim (Türkoğlu Hasan, Aşır oğlu Mustafa ve Sarıoğlu Ahmed'in oğlu Mehmed) biri abdal¹⁷⁸ yani çalgıcı (İsmail oğlu Bayram), biri alil yani özürlü, (Abik oğlu Ebubekir), beşi Kıbtî (Bekir oğlu Osman, Kara oğlu Abdal Bekir, Türkman oğlu Bekir, Bekir oğlu Serban Dede ve Bekir oğlu Zerdüm Musa) ve iki hane reisi de askerdir (Arkçioğlu Mehmed ve Hacı Bekir oğlu Ali)¹⁷⁹.

Bunların dışında kalan hane reislerinin meslekleri/uğraşmaları büyük oranda rençperlik ve koyun besleme, diğer bir ifade ile tarım ve hayvancılık üzerinedir. Bu durum deftere, "bir çift

¹⁷⁵ BOA. NFS. d. 3525, s. 2-6.

¹⁷⁶ Çölovası olarak bilinir. Günümüzde Afyon'un Dinar İlçesinin köyleri bu sahada kalmakta olup, bu köyler Türkmen köyleridir. Bk. <https://www.dinar.bel.tr/afyon-dinar/ilcemiz-yakin-tarihi/> (E.T. 14.07.2019).

¹⁷⁷ Kütahya'da kalmaktadır.

¹⁷⁸ Abdallık kültürü hakkında bk. Mehmet Çevik, *Abdal Fıkraları Üzerine Bir İnceleme*, Ürün Yayınları, Ankara 2018. Anadolu'daki Abdal kültürünün kökenlerini dünyevî olan herşeyi arkaya atan ve yalnızca ilahi aşkı önemseyen Popüler Kalenderilik'te aramak mümkündür. Bk. A. Yaşar Ocak, *Kalenderiler*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1999, s. 5, 121, 159, 172, 217.

¹⁷⁹ BOA. NFS. d. 3525, s. 2-6.

öküzüyle rençber olduğu, bir çift öküzüyle rençber ve sahib-i ağnam idüğü” biçiminde kaydedilmiştir¹⁸⁰. Tarımla, ziraatla uğraşan köylüler “bir çift öküzüyle rençber” ibaresiyle bir çift (2 adet) öküz ile gösterilmişlerdir. Çeltik Köyü’nde bu kuralın dışında kalan iki hane mevcuttur. Bunlardan köyün ilk hanesinde kayda giren ve muhtemeldir ki “taşıdığı “bey” unvanına da bakılırsa köyün en makbul kişisi olduğu açık olan “Ömer Bey oğlu Osman Bey “ağnam-keş ve üç çift (altı adet) öküzüyle rençber olduğu” ifade edilirken, hane 24’te kayda alınan Barazi oğlu Ahmed de “iki çift öküzüyle rençber ve ashab-ı ağnam olduğu” yani koyun sahibi olduğu belirtilmiştir¹⁸¹.

Tablo 5: Çeltik Köyü’nde Hane Reislerinin Meşguliyetleri (1851)¹⁸²

Köy Adı	Hane Sayısı	Sadece Öküzüyle Rençber (Ziraatçı)	Sadece Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençber ve Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençber ve Koyun Tüccarı	Koyun Sahibi ve Koyun Tüccarı	Sadece Koyun Tüccarı	Deve Sahibi	Devesiyle Ticaret Yapmakta	Çerçi	Çoban	Amele/Irgad	Yetim-Sabi	Abdal	Özürülü	Asker	Diğer
Çeltik	113	28	-	62	1	1	-	1	2	1	1	2	4	1	1	2	6 ¹⁸³

Çeltik Köyü’nde tarım ve hayvancılık yanında yine bu mesleklerle bağlantılı işlerle uğraşan hane reisleri mevcuttur. Meselâ kardeş oldukları anlaşılan ve farklı iki hane reisi olan Kuyumcuoğlu Mehmed ile Kuyumcuoğlu Musa’nın deveci olduğu veya kendi devesiyle ticaret yaptığı belirtilmiştir. Muhtemel onlar develeriyle taşımacılık yaparak para kazanmaktaydılar. Benzer şekilde Fakıoğlu Hasan’ın kendi devesini gütmenin yanında ticaretiyle de meşgul olduğu, Kuyumcuoğlu Bektaş’ın çerçi olduğu, Hacıoğlu Mustafa’nın koyun sahibi olmanın, koyun beslemenin, “ağnam-keş” yanında yoz¹⁸⁴ tüccarı da olduğu belirtilmiştir. Köyde bazı hane reisleri de çobanlık (Haso oğlu Kurt Mehmed köyden Halil Efendi’nin çobanıdır) ve amelelik (Alemdar oğlu Halil ve Karaoğlu Ahmed) ile meşguldür. Hane 1’de kayda giren Ömer Bey oğlu Osman Bey ile hane 4’te kayda giren Halil Efendi’nin (Abdi oğlu Halil), defterin kayda alınma biçiminin müsaade ettiği kadarıyla, köydeki diğer hane reislerine göre daha varlıklı veya itibarlı (ağa veya bey konumunda) oldukları söylenebilir.

¹⁸⁰ BOA. NFS. d. 3525, s. 2-6.

¹⁸¹ BOA. NFS. d. 3525, s. 2.

¹⁸² BOA. NFS. d. 3525, s. 2-6.

¹⁸³ Bir hane reisinin mesleği belirtilmemiş, sadece vefat ettiği belirtilmiştir. Beş hane reisinin ise Kıbtî olduğu belirtilmiştir. Kıbtî halkı için bk. “Kıbtîler” DİA (Haz.), DİA, C: 25, Ankara 2002, s. 424-426.

¹⁸⁴ Koyun tüccarı. Anadolu’da yoz tabiri keçi, koyun sürüsüne / kısır ve erkek davardan oluşan sürüye / yazın kırdı kalıp otlatılan davara vb. denmekteydi. Bk. <https://kelimeler.gen.tr/yo-z-nedir-ne-demek-337849> (E.T. 15.07.2019).

Buraya kadar, Cihanbeyli Aşireti menşeli olan 13 köyden hane sayısı en kalabalık olan Çeltek Köyü, 3525 numaralı defterdeki bilgiler çerçevesinde değerlendirilmiştir. Bunlara göre ve Tablo 5 dikkate alındığında köyün sosyal ve iktisadi örgüsü hakkında kısaca şunlar söylenebilir. Köyde, 1851’de kayıt altına alınan toplam 113 hane reisinden 28’i, genelde bir çift öküzü ile¹⁸⁵ sadece tarımsal faaliyetlerle, 62’si ise hem tarım yapmakla ve hem de ganem (koyun ve keçi) beslemekle uğraşmaktadır. Kısacası 113 hane reisinin 90’ı (yaklaşık %79’u) doğrudan tarım ve hayvancılık ile, geriye kalanların büyük bir kısmı da yine hayvancılıkla alakalı olan sektörlerde (devecilik, koyun tüccarlığı vb.) faaliyet göstermektedirler. Köyde mesleği sadece koyun beslemek olan herhangi bir hanenin bulunmaması söz konusu olup, bu durum vakti zamanında aşiret mensupları için bir kışlak olarak kullanılmaya başlanan Çeltek yerleşiminin konar-göçerlik hususiyetlerinin önemli oranda, yerleşiklik/köylülük yönünde değişim geçirmiş olduğunun göstergesidir. Sadece beş hane reisinin (hane reislerinden %4’ünün) ticaretle meşgul olması ise genel nüfusa göre sınırlı kalmış olsa da tarım ve hayvancılığın baskın olduğu bir toplumsal yapıda bu oranın önemszenmesi gerekmektedir.

Çeltek Köyü’nin siyasi ve iktisadi görünümü hakkındaki tespitler bunlardan ibarettir. Cihanbeyli Aşireti başlığı altında kayda alınan diğer 12 köy, Çeltek Köyü ile birlikte değerlendirildiğinde aşiretin 1850’li yıllardaki sosyal ve iktisadi veçhesine dair kısaca şunlar söylenebilir:

- Çeltek Köyü’nün, diğer 12 köye nazaran hane sayısının fazlalığı nedeniyle (Çeltek, hane sayısı bakımından kendine en yakın sayıda olan Pirbeyli Köyü’nün neredeyse iki katı kadar bir hane sayısına sahiptir, bk. Tablo 6) aşiretin merkez köyü veya idari merkezi olabileceği ifade edilmiş ise de “Aşiret Ağası” unvanına sahip olan Küçük Hasan oğlu Mehmed, Küçükhasan Çiftliği Köyü’nde ikamet etmektedir¹⁸⁶. Bu durum, aşiret bazında merkez köyün Küçükhasan Çiftliği olması gerektiğini akla getirmektedir. Ancak, iktisadi potansiyel açısından bakıldığında Küçükhasan Çiftliği Köyü, Çeltek ile boy ölçüşebilecek kapasiteye sahip değildir.
- Viran, Böğrüdelik, Pir Kadıruşağı ve Aliçomak köyleri hane sayısı bakımından aşiretin en düşük hane sayısına sahip köyleridir. Bu durum bu köylerin tarım-ziraat faaliyetlerine

¹⁸⁵ Bunların kara sığır öküzü olduğu görülmektedir. Mesela Kurdoğlu Köyünde, hane 1’de kayda giren Kurdoğlu Osman’ın meşgalesi, “eskiden beri iki çift öküzü olup rençberlik hizmetiyle iştigâl eylediği”, Küçükhasan Çiftliğinden olup hane 1’de kayda giren Küçükhasan oğlu Mehmed için, “eskiden beri iki çift kara sığır öküzü olarak rençberlik hizmetinde meşgul olduğu” kaydı düşülmüştür. Bk. *BOA. NFS. d. 3525*, s. 16-17.

¹⁸⁶ *BOA. NFS. d. 3525*, s. 16-17.

uygun olmamasına, su imkânlarının yetersizliğine, mera vb. sahalarının yetersizliği nedeniyle hayvancılığa da müsait olmamasına yorulabilir. Yani bu köyler nüfus çekebilecek doğa zenginliğine sahip görünmemektedir.

- Bu nedendir ki, 1845 kıtlığı-kuraklığı nedeniyle en fazla hane sayısı kaybeden köyler yine bu köyler olmuştur. Bu bağlamda 10 haneden oluşan Viran Köyü’nde 1845 kıtlığı nedeniyle, 1851’de sadece 2 hane kalabilmiş, gerisi köyü terk ederek Aydın’a gitmiştir (bk. Tablo 7). Geriye kalan iki haneden ikisinin (Hacı Ömer oğlu Hacı Osman ve Hacı Osman oğlu Hacı Musa) de koyun tüccarı ve deve sahibi olması¹⁸⁷, yani ziraatçılıkla doğrudan bağlantılı olmamaları köyde kalmalarında etkili olmalıdır. Zira onların faaliyetleri ağırlıklı olarak ticaret ve taşımacılık üzerine olup, nispeten köyün sınırlarını aşan bir karaktere sahiptir.
- Hane reislerinin yarısından fazlasının deve sahibi olması, Saray Köyü’nü diğer aşiret köylerinden ayıran en önemli özelliktir. Bahsi geçen hane reisleri deve yanında koyun beslemekte, rençperlik de yapmaktadırlar¹⁸⁸. Birçok deveye sahip olma ve bu develeri taşımacılıkta kullanarak ticaretiyle meşgul olma açısından Yunak Köyü’nden Hacı Pehlivan oğlu Osman Ağa yörede dikkat çeken bir şahsiyettir. Bununla beraber deve sahibi olma veya devecilik uğraşısı aşiret genelinde düşük sayılabilecek bir orana karşılık gelmektedir; yaklaşık %5,3 (bk. Tablo 8).
- 1845 kıtlığı-kuraklığı nedeniyle aşiret köylerinden ayrılan 115 hanenin 40 hanesi (%34,7’si) Cihanbeyli’nin batısında kalan Afyon ve çevre sahaya (Karahisar, Bolvadin, Emirdağ vb.), 24 hanesi (%20,8’i) de Eskişehir, Uşak, Kütahya ve Aydın’a göç etmişlerdir. Bu şekilde Cihanbeyli Aşireti’nin batı taraflarına (Anadolu’nun batısına) toplamda 64 hanenin (%55,6’sının) göç etmesi söz konusudur (bk. Tablo 7).
- Bahsi geçen bu 115 hanenin 25 hanesi (%21,7’si) aşiretin güney veya güneybatı tarafları olan Konya ve çevre sahaya (Konya, Akşehir, Ilgın, Esbkeşan, Karapınar ve Hocantı Aşireti) göç etmişlerdir. Geriye kalan hanelerin ise Anadolu’nun muhtelif sahalarına (Çorum, Çerkeş, Yabanlı Cemaati-Kayseri, Tokat, Viranşehir-Urfa, Aksaray vb) yer değiştirmeleri gerçekleşmiştir (bk. Tablo 7). Göç edilen yerler arasında ve bilhassa doğu yönünü temsilen Çorum ve Çerkeş öne çıkmaktadır. Göç etmeyip kalan hane reisleri arasında Asmanuşağı, Böğrüdelik ve Saray köyleri örneğinde “Çorumluoğlu” sülale

¹⁸⁷ BOA. NFS. d. 3525, s. 11.

¹⁸⁸ BOA. NFS. d. 3525, s. 23.

adına da sıklıkla rast gelinmektedir¹⁸⁹. Cihanbeyli Aşireti haricinde bağlantılı aşiretlerden olan Soryanlı Cemaatine bağlı olan Yapıcı Köyü'nden, 1845 kıtlığı nedeniyle ayrılmak zorunda kalanların çok büyük oranda Çorum'a göç etmeleri söz konusudur¹⁹⁰.

- Aşireti oluşturan 13 köy içerisinde mesleği sadece dülgerlik olarak gösterilen üç hane reisi bulunmakta olup, bunlardan ikisi Ali Çomak, diğeri de Kurdoğlu köylerinde ikamet etmektedirler¹⁹¹.
- Kendi davarını güdenler hariç, hane reisi olarak mesleği davar (koyun-keçi) çobanı olanlar ile ilgili kayıtlardan hareket edildiğinde Çelttek'ten Halil Efendi/Halil Bey, Pirbeyli'den Hacı Mehmed, Ali Çomak'tan Hasan Ağa, Pirbeyli'den Aşir veya Alishir Ağa, Yine Pirbeyli'den oldukları düşünülen Hacı Mehmed, Hacı Osman oğlu Yusuf Ağa ve Gürcüoğlu, Yunak'tan Hacı Ali (Hacı Bektaş olmalı) oğlu Yusuf, Cabu oğlu Memiş, Hacı Musa, Köse oğlu Ahmed, Köse oğlu İbrahim, Şeyh Hüseyin, Pir Kadiruşağı'ndan Calidoğlu Yusuf, Küçükhasan Köyü'nden Küçük Hasan oğlu Mehmed, aynı Mehmed Ağa'nın komşusu Memiş, Himmet oğlu Türkmen Hamza, Kurdoğlu'ndan Deli Osman (Osman Ağa), Çakallıoğlu Hasan, Adakasım'dan Ali Ağa (Hacı Ömer oğlu Ali olmalı), Ömer Ağa (Hacı Ömer oğlu Ömer), Topaloğlu Mehmed, Öküz Osman (Kasım oğlu Osman olmalı), Kasım oğlu İbiş, Mustafa, Asmanuşağı'ndan Molla Hasan oğlu Abdullah ve Osman ve Ali müstakil sürüye sahip olmalarıyla öne çıkmaktadırlar. Bu kimselerin, meskûn oldukları köylerdeki diğer hayvan besleyenlere nazaran bir miktar daha varlıklı kimseler oldukları anlaşılmaktadır. Ayrıca Yunak Köyü'nde sürü sahibi olarak çoban tutanların sayısı, diğer köylere nispetle fazla sayıdadır. Yine aynı köyden Hacı Pehlivan oğlu Osman'ın (Çapur Osman/Kara Osman) develeri için çoban tuttuğu da dikkate alındığında, Yunak'taki hayvan besiciliğinin diğer köylere oranla farklılık taşımakta olduğu söylenebilir. Bu arada, 13 köy içerisinde hane reisi olarak en çok çoban çıkaran köylerin Yunak ve Kurdoğlu köyleri olduğu görülmektedir¹⁹². Bunları Pirbeyli, Ada ve Asmanuşağı köyleri takip etmektedir. Bu köylerde çobanlık ile meşgul olanların oranı %20'leri aşmaktadır; neredeyse her dört hane reisinden biri çobanlık ile meşguldür.
- Müstakil çobanları olan hane reisleri olduğu gibi, aynı köylerin davarlarını topluca gütmek-beslemek için müstakil çobanları da olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda Pirbeyli'den iki farklı hane reisi köyün davar çobanı iken, Asmanuşağı'ndan da yine iki

¹⁸⁹ BOA. NFS. d. 3525, s. 20, 22, 23.

¹⁹⁰ BOA. NFS. d. 3525, s. 56-57.

¹⁹¹ BOA. NFS. d. 3525, s. 6-7.

¹⁹² BOA. NFS. d. 3525, s. 16.

hane reisi; biri davar çobanı, diğeri ise sığır çobanı olarak görev yapmaktadırlar. Diğer köylerde ise bu şekilde bir vazifeli mevcut değildir. Aşirete bağlı 13 köy içerisinde sadece Asmanuşağı'nda sığır çobanının bulunması dikkat çekmektedir¹⁹³.

- Yunak Köyü'nden, yukarıda bahsi geçen Abdullah oğlu Kara Osman'ın dört adet semiz devesi mevcut olup, o bunları kiraya vererek ve sair ticaretle meşgul olmaktadır. Aynı köyden üç farklı hane reisi de Osman'ın develerini gütmekle, “serbânlıkla” geçinmektedirler¹⁹⁴.
- Aşirete bağlı 13 köyde, din adamı olarak görev yapan hane reislerinin sayısı bir hayli düşüktür. Sadece dört köyde imam ve hatip mevcuttur: Çeltek, Ağzıaçık, Yunak ve Böğürdelik.

Hülâsa, aşiret genelinde tarım ve hayvancılık baskın şekilde ana geçim kaynağıdır. Sadece tarım ile meşgul olan hane sayısı genelin %24,4'üne, hem tarımla uğraşan hem de hayvan besleyen hane sayısı ise genelin %29,5'ine karşılıktır. Yani doğrudan tarım ve hayvancılık ile meşgul olan hane sayısı genelin yaklaşık %55'ine karşılık gelmektedir. Bu sayıya sadece koyun ve deve sahibi olanlar ile işi çobanlık olanlar eklendiğinde aşiret sâkinlerinin neredeyse %75 oranında tarım ve hayvancılıkla meşgul oldukları ortaya çıkmaktadır. Tarım ve hayvancılık sektörü üzerinden bu işin ticaretini yapanlar ve tarım-hayvancılığa hizmet eden işlerde çalışanlar (amele/ırgad olanlar) da hesaba katıldığında ahalinin yaklaşık ahalinin yaklaşık %86'sının doğrudan tarım ve hayvancılık sektörü vasıtasıyla maişet temin ettikleri anlaşılmaktadır. Geriye kalan nüfusun %1,2'sini çerçiler, %1,7'sini hizmetkarlar, %1,0'ını din adamları, 1,2'sini abdallar, %2,0'ını yetim ve sabiler, %1,0'ını askerler ve %3,8'ini de diğer kategorisinde toplanan fevt, mefkud, sa'il, vs. kayıtlı kişiler oluşturmakta olup, bunların dışındakilerin (%2,3'ünün) ise meslekleri kayıtlı değildir.

Tablo 6: Cihanbeyli Aşireti'ni Oluşturan Köylerin Hane/Aile Sayıları ile Kuraklık-Kıtlık Karşısında Verdikleri Göç Miktarları¹⁹⁵

Adı	Hane Sayısı (1845)	Kuraklık-Kıtlık Nedeniyle Göç Eden Hane Sayısı	Kalan Hane Sayısı (1851)	Göç Eden Hane Oranı
Çeltek	129	14 + 2 ¹⁹⁶	113	% 10,8
Aliçomak	19	3 + 1 ¹⁹⁷	15	% 15,7
Pirbeyli	69	26	43	% 37,6

¹⁹³ BOA. NFS. d. 3525, s. 2-22.

¹⁹⁴ BOA. NFS. d. 3525, s. 13-14.

¹⁹⁵ BOA. NFS. d. 3525, s. 2-24.

¹⁹⁶ Köyden kuraklık nedeniyle değil, asıl vatanları olan kendi aşiretleri içine dönmek üzere ayrılmışlardır.

¹⁹⁷ Hane 14'teki Sarı oğlu Mustafa'nın sadece “gittiği” belirtilmiş, ne sebeple ve nereye gittiği ise belirtilmemiştir.

Adı	Hane Sayısı (1845)	Kuraklık-Kıtlık Nedeniyle Göç Eden Hane Sayısı	Kalan Hane Sayısı (1851)	Göç Eden Hane Oranı
Viran	10	8	2	%80
Ağzıaçık	42	25	17	%59,5
Yunak	42	8 + 1 ¹⁹⁸	33	%19,0
Pir Kadiruşağı	18	4	14	%22,2
Kurdoğlu	30	2	28	%6,6
Küçükhasan Çiftliği	34	6	28	%21,4
Ada	36	10	26	%27,7
Asmanuşağı	49	6	43	%12,2
Böğrüdelik	13	1 + 4 ¹⁹⁹	8	%7,6
Saray	25	2	23	%8
Toplam	516	115 + 8	393	%22,2

Tablo 7: Cihanbeyli'den Kıtlık Karşısında Göç Ettikleri Mahaller²⁰⁰

Adı	Kıtlık Nedeniyle Göç Eden Hane Sayısı	Göç Edilen Mahal ve Göç Eden Hane Sayısı
Çeltek	14	Uşak-3, Çölovası (Afyon)-2, Esbkeşan-2, Akşehir-2, belli değil-2, (Afyon)Karahisar-1, Altuntaş Ovası (Afyon)-1, Bolvadin-1
Aliçomak	3	Karahisar-1, Akşehir-1, Yabanlı Cemaati-1
Pirbeyli	26	Konya Kazası-7, Karahisar-6, Kütahya-4, Emirdağı-3, Eskişehir-3, Akşehir-1, Tokad-1, belli değil-1
Viran	8	Aydın-8
Ağzıaçık	25	Karahisar + Karapınar-19, Konya Kazası-2, belli değil-2, Bolvadin-1, Akşehir-1
Yunak	8	Eskişehir-4, Karahisar-3, Çorum Sancağı-1, belli değil-1
Pir Kadiruşağı	4	Bolvadin-2, Karahisar-1, Hocantı Aşireti-1
Kurdoğlu	2	Karahisar Kazası'nda Musacalı Aşireti-2
Küçükhasan Çiftliği	6	İlgın-5, Karahisar-1
Ada	10	Bolvadin-3, Esbkeşan-2, Karahisar-2, Akşehir-1, Kütahya-1, Viranşehir ²⁰¹ (Urfa)-1
Asmanuşağı	6	Çerkeş-4, Çorum-1, Kadı-1
Böğrüdelik	1	Karataş Köyü (Aksaray)-1
Saray	2	Çorum-1, Uşak-1
Toplam	115	

¹⁹⁸ Terkânlı Bazo hanesiyle köyden firar etmiştir. Nerede olduğu bilinmemektedir.

¹⁹⁹ Dört hane reisi kayıptır-kaçaktır. İki hane reisinin 1262'de yani 1846'da kayıplara karıştıkları belirtildiğine göre, bu dördünün de kuraklık sebebiyle köylerini terk ettikleri veya izlerini kaybettirdikleri düşünülebilir.

²⁰⁰ BOA. NFS. d. 3525, s. 2-24.

²⁰¹ Hane 31, Viranşehirli Kara Ahmed, "Vatan-ı asliyesi olan Viranşehir'e 61 senesi nakl-i hane itmiştir".

Tablo 8: Cihanbeyli Aşireti Köylerindeki Hane Reislerinin Meşguliyetleri (1851)²⁰²

Köy Adı	Hane Sayısı	Sadece Öküzüyle Rençper (Ziraatçı)	Sadece Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençper ve Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençper ve Koyun Tüccarı	Koyun Sahibi ve Koyun Tüccarı	Sadece Koyun Tüccarı	Deve Sahibi	Devesiyle Ticaret Yapmakta	Çerçi	Çoban	Amele/Irgad	Din Adamı	Hademe/Hizmetli	Yetim veya Sabi	Abdal	Özürlü	Asker	Diğer
Çeltek	113	27		62	1	1		1	2	1	1	2	1 ²⁰³		4	1	1	2	6 ²⁰⁴
Alıçomak	15	2		5						1	3	2							2 ²⁰⁵
Pirbeyli	43	1		26					1		7	3		2	1				2 ²⁰⁶
Viran	2						2 ²⁰⁷												
Ağzıaçık	17	5		4					1	1 ²⁰⁸		1	1	2			2		
Yunak	33	5	4 ²⁰⁹			4			1	1	9		1			4 ²¹⁰	3 ²¹¹		1 ²¹²
Pir Kadiru-şağı	14	7	3 ²¹³								4								
Kurdoğlu	28	14 ²¹⁴	1			4 ²¹⁵					8								1 ²¹⁶
Küçükhasan Çiftliği	28	21 ²¹⁷			4 ²¹⁸						1			1					1 ²¹⁹
Ada	26	9	1	6	1						6 ²²⁰			1 ²²¹	2				
Asmanuşağı	43	3	11 ²²²	7	1	8	2			1 ²²³	6 ²²⁴	1		1				2	
Böğrüdellik	8	1	1	2		1					1	1 ²²⁵	1 ²²⁶						

²⁰² BOA. NFS. d. 3525, s. 2-24.

²⁰³ Köyün imamı olup aynı zamanda rençperdir.

²⁰⁴ Bir hane reisinin mesleği belirtilmemiş, sadece vefat ettiği belirtilmiştir. Beş hane reisinin Kıbtî olduğu belirtilmiştir.

²⁰⁵ Dülger.

²⁰⁶ Bunlardan bir hane reisi ihtiyar olup yardımla geçinmekte, diğeri ise köyün kızırıdır.

²⁰⁷ Ayrıca develeri de mevcuttur.

²⁰⁸ “Tacir ve çerçi” ifadesi kullanılmıştır.

²⁰⁹ Bunlardan bir hanenin sığırı da mevcuttur, diğeri üç hane reisi kendi davarını gütmekle meşguldür.

²¹⁰ Aynı zamanda çiftçilikle uğraşmaktadırlar.

²¹¹ Davarıyla meşguldür. Diğerlerinden bir hane reisi oğlu Memiş’in davarını, bir diğeri ise Köseoğlu İbrahim’in davarını gütmektedir.

²¹² İhtiyardır, yardımlarla geçinmektedir.

²¹³ Davarını gütmekle meşguldürler.

²¹⁴ Öküzü mevcut olmayıp rençper değildir, köyden Çakallıoğlu Ömer’in çiftçisidir.

²¹⁵ Bunlardan biri kendi sığırını gütmekle meşguldür.

²¹⁶ Dülgerdir.

²¹⁷ Bunlardan altısı sadece çiftçi olarak kaydedilmiştir.

²¹⁸ Bunlardan üçü aynı zamanda davar (koyun-keçi) sahibidir.

²¹⁹ Başkalarının ianesiyle geçinmektedir.

²²⁰ Bunlardan biri için “kendi bir çift öküz peydah eylemiş olduğu” ifadesi mevcuttur.

²²¹ Kasım oğlu İbiş’in “otakçısı”dır.

²²² Bunlardan bir hane reisi, davarı yanında devesini de gütmektedir.

²²³ Aynı zamanda terzidir.

²²⁴ Bunlardan biri köyün davar, diğeri de köyün sığır çobanıdır.

²²⁵ Ali Kâhya’nın çiftini sürmektedir.

²²⁶ Aynı zamanda bir çift öküzüyle rençperdir.

Köy Adı	Hane Sayısı	Sadece Öküzüyle Rençper (Ziraatçı)	Sadece Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençper ve Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençper ve Koyun Tüccarı	Koyun Sahibi ve Koyun Tüccarı	Sadece Koyun Tüccarı	Deve Sahibi	Devesiyle Ticaret Yapmakta	Çerçi	Çoban	Amele/İrgad	Din Adamı	Hademe/Hizmetli	Yetim veya Sabi	Abdal	Özürlü	Asker	Diğer
Saray	23	1		4				15 ²²⁷							1				2 ²²⁸
Toplam	393	96	21	116	7	18	4	16	5	5	46	10	4	7	8	5	6	4	15
%	100	24,4	5,3	29,5	1,7	4,5	1,0	4,0	1,2	1,2	11,7	2,5	1,0	1,7	2,0	1,2	1,5	1,0	3,8

2. 2. Soryanlı Cemaati (Sehanlı + Hemanlı Aşiretleri ile Beraber)

Defterde, Soryanlı Cemaati başlığı adı altında 40 köy gösterilmiştir (bk. Tablo 9). Bu derecede kalabalık köy sayısına sahip olma, doğaldır ki Soryanlı'nın birkaç cemaat veya aşiretin birleşmesinden kaynaklandığını akla getirmektedir. Zira diğer aşiretlerin hiçbiri bu sayıdaki köye sahip değillerdir. Bu cemaat altında kayda giren ilk sekiz köyün Soryanlı, geri kalanının ise Hemanlı ve Sifhanlı/Seyfanlı (Sehanlı/Şehanlı) imlalarıyla kayda giren aşiretlere tâbi köyler oldukları tahmin edilmektedir. Nitekim Soryanlı Cemaati başlığı adı altında ikinci sırada kayda giren Odabaşı Çiftliği Köyü hane 26'da kayda alınan Kirbeyoğlu Süleyman için "61 senesi nakl-i hane iderek Seyfanlı Aşireti derununda olduğu" kaydı düşülmüştür²²⁹. Bu durum Soryanlı başlığı altındaki köy yerleşimlerinin birkaç aşiret veya cemaate karşılık gelmekte olduğunun göstergelerindedir. Bunun yanı sıra yine Soryanlı Cemaati başlığı altında kayda giren Kesikkavak-Emirler ve Konakvirmez gibi Haymana İlçesi sınırlarında kalan bazı köylerin de -sözlü kültürde- Şehanlı/Sehanlı yerleşimi olduğunun belirtilmesi söz konusudur²³⁰.

Defterde Soryanlı Cemaati'ne bağlı gösterilen 40 köy, Ankara'ya bağlı Haymana ve Polatlı ilçelerinin en güneyde kalan yerleşimleri ile Konya'ya bağlı Yunak'ın en kuzeydoğusu, Çeltik'in en doğusunda ve Cihanbeyli'nin de en kuzeybatısında kalan sahayı kaplamaktadır. Diğer bir ifade ile cemaate ait köy yerleşimleri bu beş ilçe sınırlarının kesiştiği bir sahayı ifade etmektedir. Bu saha içerisindeki sınırlar kuzey-güney doğrultusunda Polatlı Türktaciri

²²⁷ Bu kişiler aynı zamanda koyun beslemekte, rençperlik de yapmaktadırlar.

²²⁸ Bunlardan birinin mesleği belirtilmemiş, diğeri için ise "çift sahibi değildir" ibaresi mevcuttur.

²²⁹ BOA. NFS. d. 3525, s. 26.

²³⁰ <https://nisanyanmap.com/?y=Kesikkavak&t=&lv=1> (E.T. 25.07.2019).

Köyü (veya Haymana-Kirazoğlu Köyü) ile Kadınhanı-Sarıkaya Köyü'nü; batı-doğu doğrultusunda ise Yunak-Kurtuşağı Köyü ile Cihanbeyli-Kelhasan Köyü'nü ve bunlar arasında kalan sahayı kapsamaktaydı. Bununla beraber bu sahayı aşan iki köy mevcuttur. Bu köyler, Sığırcık ve Bozluca köyleri olup, günümüzde Eskişehir İli Sivrihisar İlçesi'ne bağlıdırlar²³¹. Bahsi geçen bu sahanın aynı zamanda Esbkeşan Türkmenleri ve Bozulus'a tâbi Türkmenlerin yaşam sahalalarıyla iç içe olması bura ahalsinin etnisite bakımından çeşitlilik göstermesini de beraberinde getirmiştir. Günümüzdeki idari ayrıma göre köylerin onunun Polatlı, dokuzunun Yunak, altısının Haymana, ikisinin Çeltik, ikisinin Cihanbeyli ve diğer ikisinin Sivrihisar'a, birinin de Kadınhanı ilçe sınırlarında kalması söz konusudur. Geri kalan yedi köyün ise günümüzde hangi yerleşime karşılık geldikleri tespit edilememiştir.

Bu kadar kalabalık sayıdaki köylerin cemaat veya aşiret bazında bir idari merkezinin var olması gerektiği düşünülmele beraber, 3525 numaralı defter böyle bir ayrıntı sunmamaktadır. Bu durumda farklı havzalardaki her beş on köyün bir birim olarak görülüp, bunlardan birinin merkezi konum teşkil etmeye aday olduğu akla gelmektedir. Dolayısıyla Soryanlı için birden fazla (Soryanlı, Sehanlı ve Hemanlı'dan hareketle en az üç) merkezin var olduğu düşünülebilir. Bilhassa hane sayıları yüksek olan köylerin bu anlamda merkez olmaya aday oldukları söylenebilir.

Soryanlı bağlamında 3525 numaralı defterde kayda giren ilk köy Yunak İlçesine bağlı İmamoğlu Köyü'dür. Bu köyün neden ilk sırada kayda alındığını gösteren bir işaret mevcut değildir. Defterde, bu cemaat adı altında kayda giren ilk sekiz köy içerisinde Odabaşı Çiftliği'nin, diğerlerine nazaran merkez olabilecek sosyal ve iktisadi potansiyel taşıdığı söylenebilir.

Tablo 9: Soryanlı Cemaati'ni (Sehanlı + Hemanlı Aşiretleri) Oluşturan Köyler²³²

Eski Adı	Aşiret-Cemaat Adı/ Üst Aşiret	Günümüzdeki Adı ve Bağlı Bulunduğu İlçe/İl
İmamoğlu	Soryanlı/Cihanbeyli	İmamoğlu, Yunak/Konya
Odabaşı Çiftliği	Soryanlı/Cihanbeyli	Odabaşı, Yunak/Konya
Hacıfazlı	Soryanlı/Cihanbeyli	Hacıfakılı, Yunak/Konya
Sığırcık	Soryanlı/Cihanbeyli	Sığırcık, Sivrihisar/Eskişehir
Kurduşağı	Soryanlı/Cihanbeyli	Kurtuşağı, Yunak/Konya
Buzluca	Soryanlı/Cihanbeyli	Buzluca, Sivrihisar/Eskişehir

²³¹ Bu durumu olağan karşılamak icap etmektedir. Zira arazi yapısını gösteren bir haritaya bakıldığında Tuz Gölü sahasından, Cihanbeyli-Çeltik hattından Eskişehir il merkezine varınca tek bir dağ engeline takılmadan varmak mümkündür.

²³² BOA. NFS. d. 3525, s. 24-68.

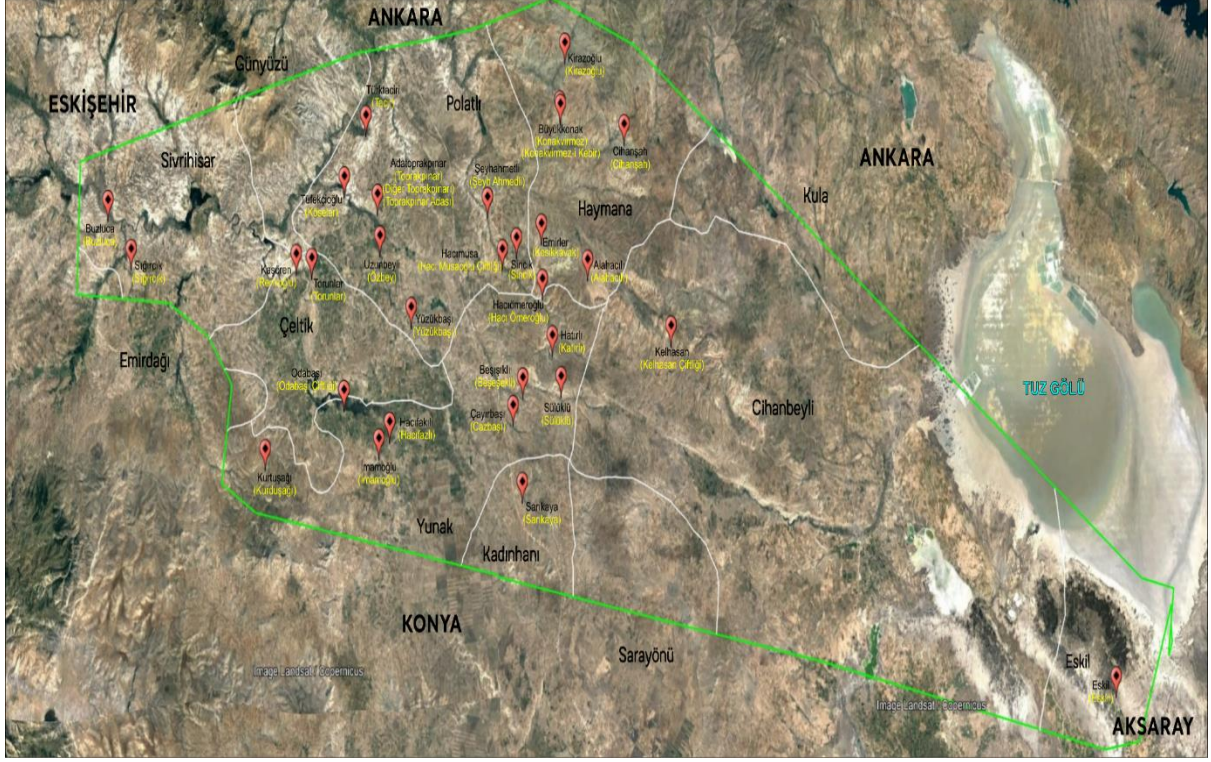
Eski Adı	Aşiret-Cemaat Adı/ Üst Aşiret	Günümüzdeki Adı ve Bağlı Bulunduğu İlçe/İl
Torunlar	Soryanlı/Cihanbeyli	Torunlar, Çeltik/Konya
Renkoğlu	Soryanlı/Cihanbeyli	Kaşören, Çeltik/Konya
Köseler	Soryanlı/Cihanbeyli	Tüfekçioğlu, Polatlı/Ankara
Piri Sultan	Soryanlı/Cihanbeyli	-
Eskiil	Soryanlı/Cihanbeyli	Eskil/Aksaray
Özbey	Soryanlı/Cihanbeyli	Uzunbeyli ²³³ , Polatlı/Ankara
Toprakpınar	Soryanlı/Cihanbeyli	Adatoprakpınar, Polatlı Ankara
Yüzükbaşı	Soryanlı/Cihanbeyli	Yüzükbaşı, Polatlı/Ankara
Çavdar	Soryanlı/Cihanbeyli	-
Diğer Toprakpınarı	Soryanlı/Cihanbeyli	Adatoprakpınar, Polatlı Ankara
Beşşekli	Soryanlı/Cihanbeyli	Beşşıklı, Yunak/Konya
Sarıkaya	Soryanlı/Cihanbeyli	Sarıkaya, Kadınhanı/Konya
Cazbaşı	Soryanlı/Cihanbeyli	Çayırbaşı ²³⁴ , Yunak/Konya
Sülüklü	Soryanlı/Cihanbeyli	Sülüklü, Yunak/Konya
Katırlı	Soryanlı/Cihanbeyli	Hatırlı, Yunak/Konya
Kelhasan Çiftliği	Soryanlı/Cihanbeyli	Kelhasan, Cihanbeyli/Konya
Uzunoğlu Çiftliği	Soryanlı/Cihanbeyli	-
Hacı Ömeroğlu	Soryanlı/Cihanbeyli	Hacıömeroğlu, Yunak/Konya
Alahacılı	Soryanlı/Cihanbeyli	Alahacılı, Haymana/Ankara
Hacı Musaoğlu Çiftliği	Soryanlı/Cihanbeyli	Hacımusaa, Polatlı/Ankara
Sincik	Soryanlı/Cihanbeyli	Sincik, Polatlı/Ankara
Kesikkavak	Soryanlı/Cihanbeyli	Emirler, Haymana/Ankara
Tutoğlu	Soryanlı/Cihanbeyli	-
Bıçakoğlu	Soryanlı/Cihanbeyli	-
Yapıcı/Yaycı	Soryanlı/Cihanbeyli	-
Konakvirmez	Soryanlı/Cihanbeyli	Büyükkonak, Haymana/Ankara
Konakvirmez-i Kebir	Soryanlı/Cihanbeyli	Büyükkonak, Haymana/Ankara
Cihanşah	Soryanlı/Cihanbeyli	Cihanşah, Haymana/Ankara
Kirazoğlu	Soryanlı/Cihanbeyli	Kirazoğlu, Haymana/Ankara
Şeyh Ahmedli	Soryanlı/Cihanbeyli	Şeyhahmetli, Polatlı/Ankara
Toprakpınar Adası	Soryanlı/Cihanbeyli	Adatoprakpınar, Polatlı/Ankara
Tacir	Soryanlı/Cihanbeyli	Türktaciri, Polatlı/Ankara
Eskiçavuş	Soryanlı/Cihanbeyli	-

²³³ Günümüzde Uzunbeyli Mahallesi'nde, eski câminin yanındaki mezarlıkta Muhammed bin Ali, vefatı 1861 ifadeli mezar taşı bulunmaktadır. Bk. <http://www.polatli.gov.tr/uzunbeyli-mahallesi> (E.T. 22.07.2019). Bu kişi, 3525 numaralı defterde, Özbey Köyü hane 1'de kayda giren Mehmed oğlu Hacı Ali'dir.

²³⁴ Beşşıklı Köyü'nün Çayırbaşı Yaylası adı ile yaylası idi. Bk. <https://nisanyan-map.com/?lv=2&y=%C3%87ay%C4%B1rba%C5%9F%C4%B1&t=&srt=x&u=1&ua=0> (E.T. 22.07.2019).

Eski Adı	Aşiret-Cemaat Adı/ Üst Aşiret	Günümüzdeki Adı ve Bağlı Bulunduğu İlçe/İl
Ardıçviranı	Soryanlı/Cihanbeyli	-

Harita 2: Soryanlı Cemaati'ni (Sehanlı + Hemanlı Aşiretleri) Oluşturan Köyler

Odabaşı Çiftliği Köyü'nde 1851'de 55 hane reisinin adları kaydedilmiş olup, bu tarihten az bir zaman önce 1845 yılındaki kıtlık-kuraklıkta köyden göç eden üç hanenin varlığı söz konusudur. Göç eden bu üç kişiden ikisinin Konya Sancağı dahilindeki Ilgın Kazası ve Doğanhisar Köyü'ne gittiği görülmektedir (bk. Tablo 10). Diğer bir kişi ise kıtlık yılında Seyhanlı Aşireti içerisine hanesiyle beraber gittiği anlaşılmaktadır. Kuraklık esnasında böyle bir tercihte bulunmak, kişinin kendisini daha güvende hissedeceği ve ekonomik anlamda daha elverişli imkanları sunan bir ortama sığınmak mecburiyetinde kalma durumuyla açıklanabilir. İleride de karşılaşılabilecek üzere başka sebepler dışında şahısların bu tarz hareketlenmelerinin kuraklık-kıtlık gibi durumlar husule geldiğinde görülmesi dikkati çekmekte olup, daha bir anlamlı olmaktadır. Bu kişilerin akraba ya da yakınları yanlarına gittikleri de düşünülebilir. 1845 kıtlığı-kuraklığı nedeniyle köy, mevcut hane sayısının %5,4'ünü kaybetmiştir. Buna karşın %94,6'sının konumlarını muhafaza ederek köylerinden ayrılmadıkları ifade edilebilir (bk. Tablo 12).

Tablo 10: 1845 Kuraklığında-Kıtlığında Odabaşı Çiftliği Köyü'nden Göç²³⁵

Hane Sırası	Adı	Göç Ettiği Mahal
26	Kirbeyoğlu Süleyman	61 senesi nakl-i hâne iderek Seyfhanlu Aşireti derûnunda olduğu
52	Tanaoğlu İbiş	61 senesi nakl-i hâne iderek Doğanhisar Karyesi'nde olduğu
54	Tanaoğlu Deli Hasan	61 senesi nakl-i hâne idüb Ilgın Kazası'nda bulunduğu

Odabaşı Çiftliği Köyü'nün sosyal yapısına işaret eden bazı bilgiler bulunmaktadır. Bu bağlamda, 3525 numaralı deftere göre 1851'de köydeki 55 hane reisi içinden dördünün hademe/hizmetkar ve ikisinin de özür sahibi kişiler olduğu görülmektedir. Özür sahibi olanlardan Kirbeyoğlu Yusuf için “bî-kes ve ‘alil olduğu” şeklinde kayıt düşülmüş iken, hane 47'deki Mehmed için “sakat ve ‘alil olup, sâ'illik (dilencilik) ile meşgul” olduğu belirtilmiştir.²³⁶ Hademelerin içinden ikisinin “ağa” ve birinin de “ata” olarak kayıtlara geçmiş kişilere hizmet etmiş olması bunların nüfuzlu insanların maiyetinde vazife almış olduklarını gösterir niteliktedir. Diğer bir hademenin ise hane 46'daki Mehmet Ali'nin hizmetinde olduğu anlaşılmaktadır.

Bunların dışında kalan hane reislerinin meslekleri/uğraşaları büyük oranda rençperlik, koyun ve deve besleme, diğer bir ifade ile tarım ve hayvancılık üzerinedir. Bu durum kayıtlara, “bir çift öküzüyle rençber olduğu, bir çift öküzüyle rençber ve ağnam-keş olduğu, kendisinin devesini ra'î ve ticareti ile bulunduğu” biçiminde geçmiştir. Bu son kayıt tarzı kişilerin tarım ve hayvancılık dışında yine bu faaliyetlere dayalı olarak ticaret yaptıklarını göstermektedir. Odabaşı Çiftliği Köyü'nde bu tarz dokuz kayıta rastlanmakta olup, bunlardan yedisi koyun, ikisi de deve tüccarıdır.

Odabaşı Çiftliği Köyü'nde tarım ve hayvancılık faaliyetleriyle bağlantılı olarak yedi kişinin çoban olduğu görülmektedir (bk. Tablo 11). Bunlardan beşi davar çobanı, biri sığır çobanı ve son kişinin de devesini gütmekte olduğu görülmektedir. Çobanların da benzer şekilde hizmetkarlar gibi nüfuzlu insanların yanlarında çalıştığı da görülmektedir. Mesela, hane 41'deki Kaymakcioğlu İsmail'in, köylüsü olan Süleyman Ağa'nın çobanı olduğu kayıtlara geçmiştir. Yine aynı köyden Yalnız oğlu Halil'in, Hüseyin Ağa oğlu Ömer'in davar çobanı olduğu kayıtlıdır. Bunların dışında köyün hayvanlarını güden ve çobanı durumunda olanlara da elbette rastlanmaktadır. Mesela, hane 50'deki Çarikoğlu Hasan köyünün sığır çobanıdır.

²³⁵ BOA. NFS. d. 3525, s. 25-27.

²³⁶ BOA. NFS. d. 3525, s. 26.

Tablo 11: Odabaşı Çiftliği Köyü'nde Hane Reislerinin Meşguliyetleri (1851)²³⁷

Köy Adı	Hane Sayısı	Sadece Öküzüyle Rençber (Ziraatçı)	Sadece Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençber ve Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençber ve Koyun Tüccarı	Koyun Sahibi ve Koyun Tüccarı	Sadece Koyun Tüccarı	Deve Sahibi	Devesiyle Ticaret Yaptıkta	Çerçi	Çoban	Amele/Irgad	Yetim-Sabi	Abdal	Özürlü	Asker	Diğer
Odabaşı Çiftliği	55	14		14	4	3		2	2		7				2		7 ²³⁸

Odabaşı Çiftliği Köyü'nde 1851'de kayıt altına alınan toplam 55 hane reisinden 14'ü, bir çift öküzü ile sadece tarımsal faaliyetlerle, 14'ü ise hem tarım ve hem de ganem (koyun ve keçi) beslemekle uğraşmaktadır. Bu bilgilere göre 55 hane reisinin 28'i (yaklaşık %51'i) doğrudan tarım ve hayvancılık ile, geriye kalanların büyük bir kısmı da yine hayvancılıkla alakalı olan sektörlerde (devecilik, koyun tüccarlığı vb.) faaliyet göstermektedir. Köyde mesleği sadece koyun beslemek olan herhangi bir hane bulunmamakla birlikte ziraatle uğraşanlara nispetle az sayıda olan iki deve sahibinin varlığı dikkati çeker. Bu durum Odabaşı Çiftliği yerleşiminin konar-göçerlik hususiyetlerinin önemli oranda, yerleşiklik/köylülük yönünde değişim geçirmiş olduğunun göstergesidir. Sadece dokuz hane reisinin (hane reislerinden %16,3'ünün) ticaretle meşgul olması söz konusudur. Tarım ve hayvancılığın baskın olduğu bir toplumsal yapıda bu oran önemli olup, Odabaşı Çiftliği Köyü'nde sadece ziraat ile uğraşanlara nispetle ziraat yanında koyun veya deve sahiplerinde görüldüğü gibi hayvancılıkla ve ticaretle uğraşanların ekonomik anlamda daha fazla güç sahibi kişiler oldukları tahmin edilebilir. Öküzüyle rençber olanların bu işi Odabaşı Çiftliği Köyü'nde bir çift öküz ile yaptıkları dikkate alındığında koyun ve deve sahibi olmanın kişilere ekonomik bir üstünlük kazandırdığı aşikardır. Deve sahibi olan kişilerin nakliyecilik gibi farklı bir iş kolunda çalışmaları da mümkün görünmektedir.

Odabaşı Çiftliği Köyü'nin siyasi ve iktisadi görünümü hakkındaki bu tespitlerden sonra, Soryanlı Cemaati başlığı altında kayda alınan diğer köyler, Odabaşı Çiftliği ile birlikte değerlendirildiğinde cemaatin 1850'li yıllardaki sosyal ve iktisadi veçhesine dair kısaca şunlar söylenebilir:

²³⁷ BOA. NFS. d. 3525, s. 25-27.

²³⁸ Bunlardan dördü hademe gerisi fevt olarak kayıtlıdır.

- Odaşı Çiftliği Köyü’ne oranla Yüzükbaşı Köyü’nün Soryanlı Cemaati içinde sayıca en fazla (bir hane farkla) nüfusu teşkil ettiği görülmekle birlikte, siyasi ve iktisadi potansiyel olarak daha geride kaldığı söylenebilir. Bunda koyun ve deve sahipleri ile ağa olarak kayda alınan kişilerin adedinin Odaşı Çiftliği Köyü’nde nispeten fazla olması etkili olmaktadır.
- Kurduşağı, Piri Sultan, Tutoğlu ve Cihanşah köyleri hane sayısı bakımından aşiretin en düşük hane sayısına sahip köyleridir. Bu durum bu köylerin tarım-ziraat faaliyetlerine uygun olmamasına, su imkânlarının yetersizliğine, mera vb. sahalarının yetersizliği nedeniyle hayvancılığa da müsait olmamasına bağlanabilir. Yani bu köyler nüfus çekebilecek doğa zenginliğine sahip görünmemektedir.
- Bu nedenledir ki, 1845 kıtlığı-kuraklığı nedeniyle en fazla hane sayısı kaybeden köyler arasında yine bu köylerin varlığı söz konusudur. Bu bağlamda 6 haneden oluşan Kurduşağı Köyü’nde 1845 kıtlığı nedeniyle, 1851’de sadece 1 hane kalabilmiş, gerisi köyü terk ederek (%83,3’ü) başka bir köye gitmiştir. Geriye kalan bir hanedeki Haydar oğlu Kürt Mustafa’nın ziraatın yanında koyun sahibi olarak hayvancılıkla uğraşmasının onun bu köyde kalıcı olması yönünde etkili olduğu söylenebilir. Köyler içinde kıtlık-kuraklık en fazla göç verenler köy başı 21 hane ile Alahacılı ve Kel Hasan Çiftliği’dir. Göçün en fazla etkilediği köyler ise yukarıda bahsi geçen Kurduşağı ve Bıçakoğlu Köyü (%76,4 oranıyla) olmuştur (bk. Tablo 12).
- Şeyh Ahmedli, Kesikkavak, Uzunoğlu Çiftliği, Katırlı, Sarıkaya ve İmamoğlu köylerinin en fazla deveye sahip olduğu görülmektedir. Deve sahibi bu köylerden kıtlık sebebiyle göç edenlerin nispeten sınırlı olması bu açıdan anlamlıdır. Soryanlı Cemaati içinde deve sahipleri sadece koyun sahibi olanlardan fazladır. Birçok deveye sahip olma ve muhtemel olarak bu develeri taşımacılıkta kullanarak ticaretiyle meşgul olma açısından Bozluca Köyü’nde sâkin olan Hacı Mehmed oğlu Ali’nin kendi develeriyle meşgul olduğu görülmektedir. Bununla beraber deve sahibi olma veya devecilik uğraşısı cemaat genelinde düşük sayılabilecek bir orana karşılık gelmektedir; %4,4. Yine bu açıdan cemaatte devesiyle ticaret yapanların oranının %0,7 seviyelerinde kaldığı tespit edilmiştir (bk. Tablo 14).
- 1845 kıtlığı-kuraklığı nedeniyle cemaat köylerinden ayrılan 229 haneden 14 hanenin Batı Anadolu ve Marmara istikametinde olan Sakarya, Kütahya, Afyon, Uşak ve Aydın’a gittiği tespit edilmiş olup, bu şekilde Soryanlı Cemaati’nin batı taraflarına

(Anadolu'nun batısına) %6,1 oranında göç etmesi söz konusudur. Cemaatten Karadeniz Bölgesi'nde kalan Tokad, Çorum ve çevresine 40 hanenin gittiği tespit edilmiştir. Bu rakam %17,4'lük bir orana karşılık gelmektedir. İstanbul, Malatya ve Adana'ya olan birer göç ve nereye gittiği belli olmayanların (%1,3 + 11,3'lük kısım) dışında göç edenlerin büyük oranda İç Anadolu dahilinde kalan Eskişehir, Ankara, Konya, Aksaray ve Akşehir'e gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu kişiler içinde aşiretleri derununa giden kimseler %25,3'lük kısmı oluşturmakta olup, toplamda 1845 kıtlığı-kuraklığı nedeniyle İç Anadolu dahilindeki göç oranı %63,9'dur.

- Cemaati oluşturan 40 köy içerisinde mesleği sadece imam ve hatip olan iki hane reisi bulunmakta olup, bunlardan biri Tacir Köyü'nde ikamet etmekte olan Seyyid oğlu Hacı Mehmed Efendi hatiplik, diğeri de Konakvirmez-i Kebir Köyü'nün sakini olan Hacı Musa oğlu Molla Bekir imamlık mesleğini icra etmektedirler.
- Cemaat köylerinde çobanlık yapmakta olan toplamda 165 kişi vardır. Bunların bir kısmı kendi davarını veya devesini gütmekle meşgul iken bir kısmı da başkasına veya köyüne çobanlık hizmeti vermektedir. Bunlardan yüzünün koyun çobanı, üçünün kuzu çobanı, sekizinin sığır çobanı ve otuz dokuzunun deve çobanı olduğu görülmektedir. Diğerlerinin ise “kendi hayvanlarının çobanı”, “karye çobanı” ve “falan ya da filan kimsede çoban olduğu” şeklinde kaydedildiği görülmektedir.
- Cemaate bağlı köylerde koyun sahipleri içinden yirmi hane reisinin “sağmal” hayvanı olup, sağmal sahibi olanların ikisi kendi davarı çobanı ve biri de ayrıca deve sahibidir. Sağmal sahibi olmanın kişiler için önemli bir ekonomik getirisi vardır. Zira sağmal koyunlardan elde edilen sütün kullanım amacına göre farklı kişilerle alış-ve-riş imkânı sunduğu ifade edilebilir. Sağmal sahiplerinin Soryanlı Cemaati'ne bağlı 40 köy içindeki oranı %1,8'dir.

Hülâsa, cemaat genelinde tarım ve hayvancılık baskın şekilde ana geçim kaynağıdır. Sadece tarım ile meşgul olan hane sayısı genelin %21,7'sine, hem tarımla uğraşan hem de hayvan besleyen hane sayısı ise genelin %11,1'ine karşılıktır. Yani doğrudan tarım ve hayvancılık ile meşgul olan hane sayısı genelin yaklaşık %35'ine karşılık gelmektedir. Bu sayıya deve sahibi olanlar ile işi sadece çobanlık olanlar da eklendiğinde cemaat mensuplarının yaklaşık %55 oranında tarım ve hayvancılıkla meşgul oldukları ortaya çıkmaktadır. Tarım ve hayvancılık sektörü üzerinden bu işin ticaretini de yapanlar ve tarım-hayvancılığa hizmet eden işlerde çalışanlar (amele/ırgad olanlar) da hesaba katıldığında ahalinin yaklaşık hesaba ka-

tıldığında ahalinin yaklaşık %65'inin doğrudan tarım ve hayvancılık sektörü vasıtasıyla ma-
işet temin ettikleri anlaşılmaktadır. Geri kalan nüfusun %9,2'lik kısmı -asker, din adamı,
hizmetli, çerçi, abdal, yetim ve sabi ile yaşlı ve özürlü olanlardan oluşmaktadır. Bunların
dışında nüfusun %6,2'sini diğer kategorisinde toplanan fevt, mefkud, sa'il, vs. kayıtlı kişiler
oluşturmakta olup, %19,8'inin ise meslekleri kayıtlı değildir.²³⁹

**Tablo 12: Soryanlı Cemaati'ni Oluşturan Köylerin Hane/Aile Sayıları ile Kuraklık-Kıtlık
Karşısında Verdikleri Göç Miktarları²⁴⁰**

Adı	Hane Sayısı (1845)	Kuraklık-Kıtlık Nedeniyle Göç Eden Hane Sayısı	Kalan Hane Sayısı (1851)	Göç Eden Hane Oranı
İmamoğlu	28	2	26	%7,1
Odabaşı Çiftliği	55	3	52	%5,4
Hacıfazlı	22	8	14	%36,3
Sığırcık	25	9	16	%36
Kurduşağı	6	5	1	%83,3
Buzluca	16	10	6	%62,5
Torunlar	21	1	20	%4,7
Renkoğlu	32	2	30	%6,25
Köseler	20	-	20	-
Piri Sultan	9	3	6	%33,3
Eskiil	26	-	26	-
Özbey	44	11	33	%25
Toprakpınar	11	2	9	%18,1
Yüzükbaşı	56	6	50	%10,7
Çavdar	35	6	29	%17,1
Diğer Toprakpınarı	10	1	9	%10
Beşeşekli	28	4	24	%14,2
Sarıkaya	24	5	19	%20,8
Cazbaşı	18	3	15	%16,6
Sülüklü	14	2	12	%14,2
Katırlı	51	6	45	%11,7
Kelhasan Çiftliği	42	21	21	%50
Uzunoğlu Çiftliği	47	6	41	%12,7

²³⁹ Göç etmelerinin yanında bir mesleği olanlar oranlara dahil edilmiştir.

²⁴⁰ BOA. NFS. d. 3525, s. 24-68.

Adı	Hane Sayısı (1845)	Kuraklık-Kıtlık Nedeniyle Göç Eden Hane Sayısı	Kalan Hane Sayısı (1851)	Göç Eden Hane Oranı
Hacı Ömeroğlu	23	6	17	%26
Alahacılı	47	21	26	%44,6
Hacı Musaoğlu Çiftliği	45	15	30	%33,3
Sincik	15	3	12	%20
Kesikkavak	30	-	30	-
Tutoğlu	8	3	5	%37,5
Bıçakoğlu	17	13	4	%76,4
Yapıcı/Yaycı	31	14	17	%45,1
Konakvirmez	25	7	18	%28
Konakvirmez-i Kebir	14	1	13	%7,1
Cihanşah	9	2	7	%22,2
Kirazoğlu	20	7	13	%35
Şeyh Ahmedli	32	2	30	%6,2
Toprakpınar Adası	22	4	18	%18,1
Tacir	46	4	42	%8,6
Eskiçavuş	28	-	28	-
Ardıçviranı	20	1	19	%5
Toplam	1.072	229	843	%21,3

Tablo 13: Soryanlı Cemaatindekilerin Kıtlık Karşısında Göç Ettikleri Mahaller²⁴¹

Adı	Kıtlık Nedeniyle Göç Eden Hane Sayısı	Göç Edilen Mahal ve Göç Eden Hane Sayısı
İmamoğlu	2	Tabanlı Kazası-1, Terkanlı Aşireti derunu/içerisi-1
Odabaşı Çiftliği	3	Seyfhanlı Aşireti derunu-1, Doğanhisar-1, Ilgın-1
Hacıfazlı	8	Akşehir-6, Arkıdhanı-1, Sarısu-1
Sığırcık	9	Mikailli Aşireti derunu-4, belli değil-2, Bolvadin-1, Sarısu-1, Tuzbaşı'nda Şerefli derununda-1
Kurduşağı	5	Sarısu Köyü-5
Buzluca	10	Musacalı Aşireti tarafında-5, Ayaş-3, Aydın-2
Torunlar	1	Mikailli Aşireti derunu-1
Renkoğlu	2	Kütahya-1, Tabanlı Kazası-1

²⁴¹ BOA. NFS. d. 3525, s. 24-68.

Adı	Kıtlık Nedeniyle Göç Eden Hane Sayısı	Göç Edilen Mahal ve Göç Eden Hane Sayısı
Köseler	-	-
Piri Sultan	3	Çorum-1, Günyüzü Kazası-1, belli değil-1
Eskiil	-	-
Özbey	11	Uşak-2, Ankara-1, Haymana-1, Tacirli-1, Kurtoğlu Köyü-1, Tokad-1, Vilayet-i Ekecik-1, Vilayet-i Yüreğir-1, Sakarya civarında-1, Mikaili Aşireti derunu-1
Toprakpınar	2	belli değil-2
Yüzükbaşı	6	belli değil-3, Akşehir-1, Uşak-1, Karataş-1
Çavdar	6	Çerkeş Kazası-2, belli değil-2, Şeyhbizimli Aşireti derunu-1, Aşireti derunu-1
Diğer Toprakpınarı	1	Eskişehir-1
Beşeşekli	4	Tabanlı-1, Esb-keşan-1, Atmanlı Kazası-1, Aşireti derunu-1
Sarıkaya	5	Habeş Kazası-1, Şorba Kazası-3, Çerkeş-1
Cazbaşı	3	İstanbul-1, Çerkeş Kazası-2
Sülüklü	2	Tabanlı Kazası-2
Katırlı	6	Ziveli derunu-1 , Atmanlı derunu-1, Şeyhbizimli derunu-1, belli değil-3
Kelhasan Çiftliği	21	Terkanlı Aşireti derunu-8, Ziveli Aşireti derunu-2, Konya-1, Haymana-1, Günyüzü Kazası-1, Kazova Kazası-2, Murtazaâbâd-1, Han Kazası-1, Esb-keşan-2, belli değil-2
Uzunoğlu Çiftliği	6	Şeyhbizimli Aşireti derunu-3, Kazovası-2, Bozkır-1
Hacı Ömeroğlu	6	İskilib-1, Günyüzü-1, Akşehir-1, Esb-keşan-2, Karapazar-1
Alahacılı	21	Aksaray Kazası-9, Karataş-1, Balanlı-1, Çorum-1, Çerkeş-1, Uşak-1, İskilib-1, Ziveli derunu-2, Atmanlı derunu-1, Hacebanlı derunu-1, Şeyhbizimli derunu-1, Modanlı derunu-1
Hacı Musaoğlu Çiftliği	15	Pürnek Kazası-2, Esb-keşan-3, Akşehir-1, Çorum-1, Şeyhbizimli derunu-2, İskilib-1, Mikaili derunu-1, Mihmanlı derunu-1, Aşireti derunu-1, belli değil-2
Sincik	3	Sudirem Kazası-2, Tabanlı Aşireti derunu-1
Kesikkavak	-	-
Tutoğlu	3	Toyçayırı-2, Ilgın Kazası-1
Bıçakoğlu	13	İskilib-8, Günyüzü-2, Kuluköyü-1, Akşehir-1, belli değil-1
Yapıcı/Yaycı	14	Çorum-10, Ziveli-1, İskilib-1, Ankara'nın Çukurâbâd-1, belli değil-1
Konakvirmez	7	Ziveli-5, Çorum-1, belli değil-1

Adı	Kıtlık Nedeniyle Göç Eden Hane Sayısı	Göç Edilen Mahal ve Göç Eden Hane Sayısı
Konakvirmez-i Kebir	1	Şeyhbizinli tarafı-1
Cihanşah	2	Çorum-2
Kirazoğlu	7	Çorum-2, Hameyn Aşireti derunu-3, Karapazar-1, belli değil-1
Şeyh Ahmedli	2	Malatya-1, Hameyn Aşireti derunu-1
Toprakpınar Adası	4	Ziveli-1, belli değil-3
Tacir	4	İlgın-1, Bâlâ Kasabası Burgaz Köyü-1, belli değil-2
Eskiçavuş	-	-
Ardıçviranı	1	Çerkeş-1
Toplam	229	

Tablo 14: Soryanlı Cemaati ((Sehanlı + Hemanlı Aşiretleri) Köylerindeki Hane Reislerinin Meşguliyetleri (1851)²⁴²

Köy Adı	Hane Sayısı	Sadece Öküzüyle Rençper (Ziraatçi)	Sadece Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençper ve Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençper ve Koyun Tüccarı	Koyun Sahibi ve Koyun Tüccarı	Sadece Koyun Tüccarı	Deve Sahibi	Devesiyle Ticaret Yapmakta	Çerçi	Çoban	Amele/İrgad	Din Adanı	Hademe/Hizmetli	Yetim veya Sabi	Abdal	Özürlü	Asker	Diğer
İmamoğlu	28	2		7				5 ²⁴³		1	6			1	2	1			3 ²⁴⁴
Odabaşı Çiftliği	55	14		14	4	3		2	2		7			4			2		3 ²⁴⁵
Hacıfazlı	22 ²⁴⁶	1	2	5							3								3
Sığırcık	25 ²⁴⁷	13			1						2								
Kurduşağı	6 ²⁴⁸	1		1															
Buzluca	16 ²⁴⁹	2					1	2			1								
Torunlar	21	10		1			1	2			5				1				
Renkoğlu	32	20		1			5			1	2			1					
Köseler	20	7		2				3			4					3			1 ²⁵⁰
Piri Sultan	9	3					1			1						1			

²⁴² BOA. NFS. d. 3525, s. 24-68.

²⁴³ Bunlardan biri aynı zamanda koyun sahibidir.

²⁴⁴ Bunlar şu şekilde kayıtlıdır: “Musinn u ihtiyâr olub sadakaya muhtaç olduğu, tâcir ve çoban olduğu, amel-mânde”.

²⁴⁵ Bunlar “fevt” olanlardır.

²⁴⁶ Sekiz kişinin mesleği verilmemiştir.

²⁴⁷ Dokuz kişinin mesleği verilmemiştir.

²⁴⁸ Dört kişinin mesleği verilmemiştir.

²⁴⁹ On kişinin mesleği verilmemiştir. Bu şekilde mesleği verilmeyen kişiler artık dipnotta gösterilmeyecektir. Anlaşılması açısından bu ve üstündeki dipnotlar yeterli görülmektedir.

²⁵⁰ Hacı Mehmed oğlunun otağcısı.

Köy Adı	Hane Sayısı	Sadece Öküzüyle Rençper (Ziraatçı)	Sadece Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençper ve Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençper ve Koyun Tüccarı	Koyun Sahibi ve Koyun Tüccarı	Sadece Koyun Tüccarı	Deve Sahibi	Devesiyle Ticaret Yapmakta	Çerçi	Çoban	Amele/İrgad	Din Adamı	Hademe/Hizmetli	Yetim veya Sabi	Abdal	Özürlü	Asker	Diğer
Eskiil	26	18			1		3				4								
Özbey	44	25					4				2			1					1
Toprakpınar	11	4					1			1	2								3
Yüzükbaşı	56	21		1		2	4				11			2	3				3
Çavdar	35	4	2	7				2		1	5	6			2				2 ²⁵¹
Diğer Toprakpınarı	10	2	1	3							1								2 ²⁵²
Beşeşekli	28	4	1	5	5			1		2	2								4 ²⁵³
Sarıkaya	24		1	2	4	3		4		1	1								3 ²⁵⁴
Cazbaşı	18	3		4	1					1	4							1	1 ²⁵⁵
Sülüklü	14			6	1						4							1	
Katırlı	51	11	4		6	1	1	7		3	6					1			5 ²⁵⁶
Kelhasan Çiftliği	42	1	2	7		4				1	2			2					4 ²⁵⁷
Uzunoglu Çiftliği	47	1		9	2		1	4	1	3	10	1				8			1
Hacı Ömeroğlu	23	1		6	2				2	2	1				1		1	1	
Alahacılı	47	3		12				1		1	3	1		1	2		1	1	
Hacı Musaoğlu Çiftliği	45	11		3		1	2	2		1	3				2		1		4
Sincik	15			6		1				1	2			1					1
Kesikkavak	30	6		2				4		4	7								7
Tutoğlu	8				1		2				2								
Bıçakoğlu	17	2		1					1										1
Yapıcı/Yaycı	31	1		4				1			6					3	1		1
Konakvirmez	25	2		1		4	1				7					2			1
Konakvirmez-i Kebir	14	6					3				2		1				1		
Cihanşah	9				1						6								
Kirazoğlu	20			3				2		2	5				2				1
Şeyh Ahmedli	32	2	7	1			3	5		2	7				1		1		1
Toprakpınar Adası	22	3	3				5	1		2	1				1			1	1
Tacir	46	14		3		2			2		14		1		1	1			6
Eskiçavuş	28	7		1			7			3	7								3

²⁵¹ Mefkud.

²⁵² Tacir ve kilci.

²⁵³ Biri fevt diğerleri amelmande.

²⁵⁴ Terzi, amelmande, ahalice kabul insan.

²⁵⁵ İki çift öküzüyle tacir ve rençber.

²⁵⁶ Köy muhtarı ve diğerleri.

²⁵⁷ Sa'il, tacir ve ikisi mefkud.

Köy Adı	Hane Sayısı	Sadece Öküzüyle Rençper (Ziraatçı)	Sadece Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençper ve Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençper ve Koyun Tüccarı	Koyun Sahibi ve Koyun Tüccarı	Sadece Koyun Tüccarı	Deve Sahibi	Devesiyle Ticaret Yapmakta	Çerçi	Çoban	Amele/İrgad	Din Adamı	Hademe/Hizmetli	Yetim veya Sabi	Abdal	Özürlü	Asker	Diğer
Ardıçviranı	20	5		1			1				8				1		2		1
Toplam	1.072	233²⁵⁸	23	119²⁵⁹	29	21	46	48	8	34	165	8	2	13	19²⁶⁰	20²⁶¹	12	3	67²⁶²
%	100	21,7	2,1	11,1	2,7	1,9	4,2	4,4	0,7	3,1	15,3	0,7	0,1	1,2	1,7	1,8	1,1	0,2	6,2

2. 3. Mikâilli Aşireti

Mikailli Aşireti adı altında toplamda 7 köy mevcuttur (bk. Tablo 15). Bu köylerin büyük bir çoğunluğu günümüzdeki Polatlı-Haymana ilçelerinde yer almakta olup, Ankara İlinin sınırları içerisinde kalmaktadır. Bir başka ifadeyle Mikailli Aşireti mensupları 1851 yılında Polatlı-Haymana sahasında meskûn durumdadırlar (bk. Harita 3).

Tablo 15: Mikâilli Aşireti’ni Oluşturan Köyler²⁶³

Eski Adı	Aşiret-Cemaat Adı/ Üst Aşiret	Günümüzdeki Adı ve Bağlı Bulunduğu İlçe/İl
Katrancı	Mikâilli/Cihanbeyli	Katrancı, Haymana/Ankara
Timurözü	Mikâilli/Cihanbeyli	Demirözü, Haymana/Ankara
Karabey Kışlası	Mikâilli/Cihanbeyli	Karabenli, Polatlı/Ankara
Yenimehmed	Mikâilli/Cihanbeyli	Yenimehmetli, Polatlı/Ankara
-	Mikâilli/Cihanbeyli	Ilıca, Polatlı/Ankara
Hacı Muslu	Mikâilli/Cihanbeyli	Hacımuslu, Polatlı/Ankara
Kırsakallı	Mikâilli/Cihanbeyli	²⁶⁴

²⁵⁸ Bunlardan ikisi “bostancı” biri “sahib-i çift” ve ikisi de “çiftçi” olarak kaydedilmiştir.

²⁵⁹ Burada mesleği kaydedilen koyun sahiplerinin koyunlarından yirmi adedi “sağmal” hayvan olup, sağmal sahibi olanların ikisi kendi davarı çobanı ve biri de ayrıca deve sahibidir.

²⁶⁰ Aşirette bazı hane reislerinin “yetim” veya “eytâm” olarak kaydedildiği görülürken hanelerdeki bazı kişilerin “sabi” olduğu belirtilmiştir. Ayrıca “öksüz” olarak kaydedilenlerin de varlığı söz konusudur. Bunların dışında aşirette vefat edenlerle ilgili olarak “Fevt olub eytâmı kaldığı”, “Kendüsü fevt olub hânesi dahi perişan olduğu”, “Sene 61 târihinde fevt olub yetimleri dahi ne mahalde olduğu na-ma’lûm” gibi ifadeler yer verilmesi dikkati çekmektedir.

²⁶¹ Bunlardan dördü “davulcu” biri de “zurnacı” olarak kayıtlara geçmiştir. Ayrıca abdal/çalıcı taifesinden sekizinin Kıbtîlerden oluşması dikkati çekmektedir.

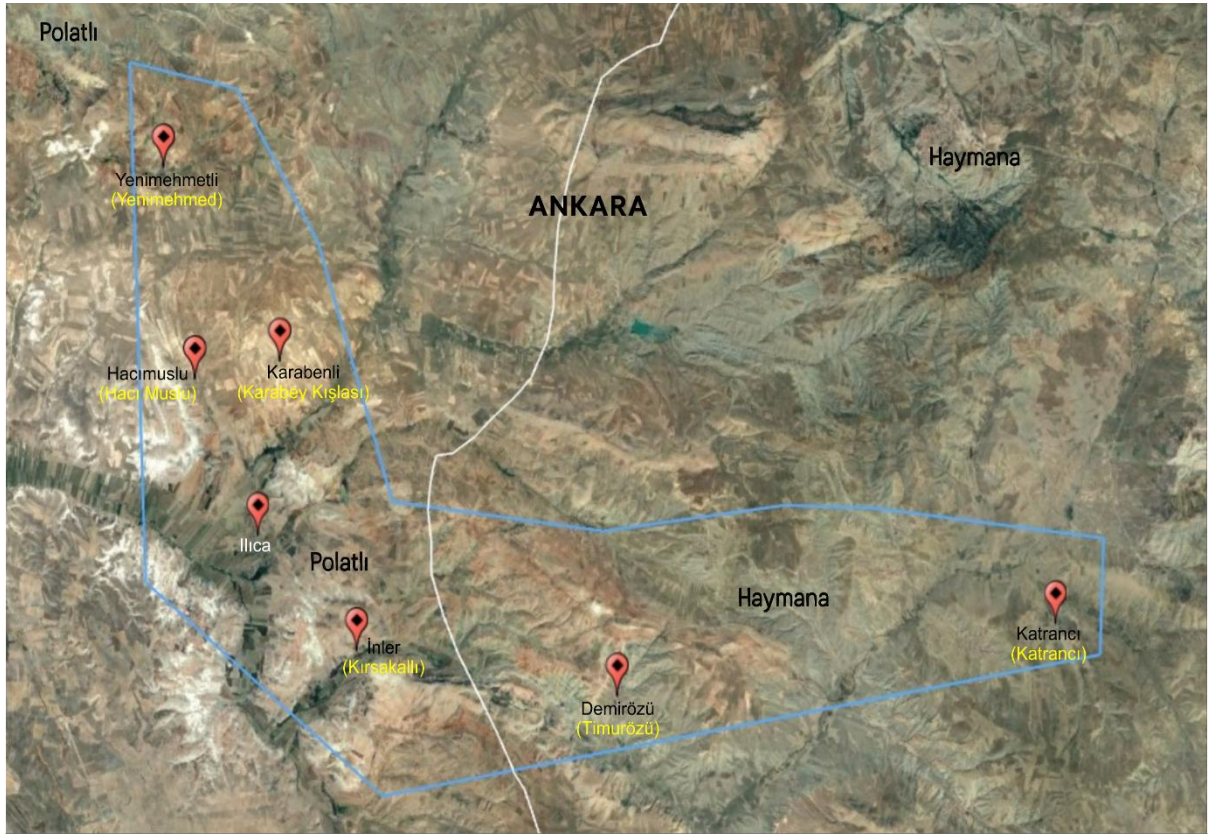
²⁶² Bu gruptaki kişilerin farklı şekillerde kaydedildiği görülür: “Mefkud, fevt, amelmande, musin ve nâ-tüvâna, İhtiyar, sâ’il, fukara, bî-kes, terzi, kilci, tâcir, sadakaya muhtaç, ehalinin adem-i kabul veya değil (bu tarz kişiler için ahalinin kefil olup olmadığı belirtilmiştir), kızır/muhtar, ağa, otağcı vs. Ayrıca Kıbtî olan sekiz kişi bulunmaktadır.

²⁶³ BOA. NFS. d. 3525, s. 68-78.

²⁶⁴ Polatlı İner Köyü olabilir. Bk. <http://ankaraili.blogcu.com/inler-polatli/3922922> (E.T. 25.07.2019).

Mikailli Aşireti bağlamında 3525 numaralı defterde kayda giren ilk köy Haymana İlçesine bağlı Katrancı Köyü'dür. Defterde, bu aşiret adı altında kayda giren köyler içerisinde Katrancı Köyü'nün, diğerlerine nazaran merkez olabilecek sosyal ve iktisadi potansiyel taşıdığı söylenebilir. Bu açıdan Katrancı Köyü örnek olarak seçilmiş ve ayrıntısıyla işlenmeye çalışılmış olup, bunun sonucunda Mikailli Aşireti'ndeki diğer köylerle de bağlantılı olarak önemli ayrıntılar elde edilmiştir.

Harita 3: Mikâilli Aşireti'ni Oluşturan Köyler

Katrancı Köyü'nde 1851'de 67 hane reisinin adları kaydedilmiş olup, bu tarihten az bir zaman önce 1845 yılındaki kıtlık-kuraklıkta köyden göç eden yedi hanenin varlığı söz konusudur. Göç eden bu yedi kişiden üçü Kırkağaç (Manisa), ikisi Adapazarı ile Eskişehir ve birinin de Çarşamba Kazası'na gittiği görülmektedir. Diğer bir kişi ise "Memleketi cânibine azimet itmiş olduğu" şeklinde kayıtlıdır (bk. Tablo 16). 1845 kıtlığı-kuraklığı nedeniyle Katrancı Köyü, mevcut hane sayısının %10,4'ünü kaybetmiştir. Buna karşın Katrancı Köyü'nden %89,6'sının konumlarını muhafaza ederek kıtlık-kuraklık esnasında köylerinden ayrılmadıkları ifade edilebilir (bk. Tablo 18).

Tablo 16:: 1845 Kuraklığında-Kıtlığında Katrancı Köyü'nden Göç²⁶⁵

Hane Sırası	Adı	Göç Ettiği Mahal
5	Diyarbakirlioğlu Yusuf	Memleketi cânibine azimet itmiş olduğu
9	Koca Ömer oğlu Hasan	Sene 61 Adapazarı'na nakl-i hane itmiş olduğu
16	Şatı oğlu Mehmed	Sene 61 Eskişehir'e nakl-i hane itmiş olduğu
22	Emin oğlu Ali	Sene 61 Kırkağaç tarafına nakl-i hane itmiş olduğu
23	Cebrail oğlu Rasil	Sene 61 Çarşamba Kazası'na nakl-i hane itmiş olduğu
24	Kara Rasil oğlu Mehmed	Sene 61 Kırkağaç tarafına nakl
25	Abuzaroglu Şems	Bu dahi Kırkağaç'da sene 61

Katrancı Köyü'nün sosyal yapısına işaret eden bazı bilgiler bulunmaktadır. Bu bağlamda, 3525 numaralı deftere göre 1851'de köydeki 67 hane reisi içinden biri terzi üçü de çerçi olarak kaydedilmiştir. Terzi olan şahıs Osman oğlu Öksüz Abdullah olup, kendisi için "Terzi esnafından olduğu" kaydı mevcuttur. Çerçi olanlar ise Molla Süleyman oğlu Rasil, Kara Mehmed oğlu İsmail ve Hızır oğlu İbrahim'dir.

Katrancı Köyü ile ilgili olarak Perrot'un, Mikâillü Aşireti'nin sosyal ve iktisadi durumu hakkındaki gözlemleri daha başka ayrıntıları göz önüne getirmektedir. Bu bağlamda Perrot, 29 Eylül 1861'de Haymana'nın Katrancı Köyü'ne gider²⁶⁶. Yani, 3525 numaralı defterin kayda alındığı tarihten 10 yıl sonra. Buranın gördüğü en büyük Kürt köyü olduğunu söyler. Bazı ailelerin evlerine döndüğünü, bazılarının hala büyük kara çadırlarında olduğunu belirtir. "Bu çayırılıkta, yüz kadar deve duruyor, kervan dinleniyor. Düz bacalı evlerin bacalarında uçları aşağı sarkan çullar görünüyor. Kara çadırlar hala kazıklarında dikili duruyorlar. Yemek hazırlayan kadınlar çadırların arasından gidip geliyorlar. Boyunlarında gümüş sikkelerden kolyelerle çocuklar yerde yuvarlanıyorlar ve taylar kişneyerek annelerini arıyorlar."²⁶⁷ Perrot eserinde Kürt kadınlarının ve erkeklerinin kıyafetlerinden bahsederken, kadınların geldikleri yerdeki Kürt akrabalarından farklı giyindiklerini söyleyerek, bunu yaşadıkları iklime bağlar. Ayrıca özellikle erkeklerin Türk erkeklerinden çok da farklı giyinmediğinden söz eder. Sadece feslerinin Türklerinki gibi köşeli değil, yuvarlak olduğunu belirtir.²⁶⁸ Kendisinin buranın ahalisinin gördüğü ilk Avrupalı olduğunu, dolayısıyla insanların ona şaşkın gözlerle bak-

²⁶⁵ BOA. NFS. d. 3525, s. 68-71.

²⁶⁶ Köy, Mikâilli Aşireti köylerindedir.

²⁶⁷ Age, 19.

²⁶⁸ Age, 21.

tığını söyler. Bey unvanını verdikleri liderlerinin evine misafir olur ve beyin evinin içyapısını, sofranın kurulup yemeğin servis edilışinden sofraya oturuluş şekline ve yemekten sonra gelen kahveye ve içilen tütüne kadar detaylı olarak anlatır.²⁶⁹

Seyyahı en çok şaşırtan şeylerden birisi de insanların kışın soğuk günlerinde yakacak olarak kullanmak üzere hazırladıkları tezek olmuştur. Seyyah tezeğin hazırlanışını detaylı olarak anlatır. Yemeklerin bu tezekle hazırlanması, hatta bir keresinde tütününün bile bir tezek parçasıyla yakılması onu çok şaşırtır.²⁷⁰ Perrot, Karaömerli, Eskiçalı, Tamburoğlu, Evliyafakı ve diğere ziyaret ettiğı köylerin tümünde aynı kıyafetlere, aynı dile ve aynı davranış şekillerine rastladığını yazar. Her gittiğı yerde Kürtlerin çadır kültürlerini unutmadıklarını fakat evler de inşa ettiklerini gördüğünü yazar. Seyyahın bölge Kürtlerinin iktisadi yaşamları hakkında söyledikleri belirtilmeye değerdur:

“Hem çadır hem ev kullanmaları ne göçebe ne yerleşik olduklarını gösteriyor. Bazı alanları temizleyip sürmüşler fakat tarım onlar için hala ikincil bir uğraş konumunda. Sadece kendi tüketimleri için buğday ve arpa ekıyorlar. Geçimlerini bunun üzerinden sağlamıyorlar. Kendilerini süslemeye bayılıyorlar ve pahalı kıyafetlerini, Grenli dokulu Şam çeliğı silahlarını, reislerinin sahip olduğı güzel yarış kısraklarını tarımdan kazandıklarıyla almıyorlar. Onları bu kadar zengin yapan şey yetiştirip İstanbul’a, İzmir’e ve Trabzon’a sattıkları atlar, hayvan sürüleridir. Buradan İstanbul’a yolculuk 40 gün sürer. Katarancı Köyü Haymana’nın en zengin köylerinden biridir. Kervancılara kiraladıkları 60 develeri vardır. Tam yetişkin bir deve 8,000 para (piastre), yaklaşık 1,600 frank ediyor. Diğere hayvanların ederine göre bu muazzam bir rakam. Tarla sürebilen yetişkin bir öküzün ederi 1,000 paradır. Henüz sabana sürülecek kadar değilse sadece 6,000 eder. Burada bir deveye sahip olmak batıda bir yük gemisine sahip olmak gibidir. Bu develerle Anadolu’nun her yerine taşımacılık yapılabilir. Bununla beraber bu develerin hiçbirisi Anadolu’da doğmamıştır; bunların hepsi Suriye’den geliyor. Kürtlerin iddia ettiklerine göre develer yaşadıkları bu yerde üreyemezler. Fakat Yunanistan’da Türklerin idaresi zamanından kalan develeri hala görmek mümkün. Ayrıca Aşağı Toksana’da, Pisa civarlarında da görülebilir. Muhtemelen Kürtler bu hayvanı doğduğu ve en uygun şartlarda büyüdüğü anavatanları olan Suriye’den almayı daha kârlı görüyorlar.”²⁷¹

²⁶⁹ Age, 21.

²⁷⁰ Texier de Haymana’dan bahsederken buranın sakinlerinin eski zamanlardan beri tezeğı yakarak ısındıklarından bahseder. Çünkü bölgenin başlıca özel karakteri ağaçtan hemen hemen tamamen yoksun olmasıdır. Bk. Charles Texier, *Küçük Asya Coğrafyası, Tarihi ve Arkeolojisi*, C: 2, A. Suat (Çev.), Ankara 2002, s. 430.

²⁷¹ Perrot, age, 25. Son derece ırkçı görüşlere sahip, aryan ırkın üstünlüğünü savunan Perrot, Kürtlerin bu coğrafyaya zorla sürüldüklerini (exodus kelimesini kullanır), Hint-Avrupa ailesinin bir üyesi olan bu üstün ırkın Türklerden kurtarılması gerektiğini söyler²⁷¹. “Kürtler Küçük Asya’nın bu merkezi bölgelerinde sayıca çok az olmalarına rağmen yakınlarında yaşayan herkes onlardan korkarlar ve yanlarına yaklaşmaya cesaret edemezler. Türk yöneticiler Kürtlere büyük özen gösteriyor. Tüm resmi işlerle ve vergiyle beyler ve yetkili memurlar ilgileniyorlar. Halkın taleplerini çok fazla geri çevirmemeye çalışıyorlar.” Perrot eserini şu paragrafla tamamlarken içindeki Türk düşmanlığını ve ırkçılığını da açıkça göstermekten uzak duramaz: “Haymana’yı terk etmeden önce şunu hatırlatalım; Medlerin veya Asurluların medeniyetlerinin zirvesi olan bu yerleşimler, kayalara kazınan buradaki medeniyetler batının uzantısı olarak bu coğrafyada yer etmiştir. Yüzyıllar önce bu medeniyetler Tatar istilacılar tarafından el değiştirdi. Buralara göçen Kürtler, muhteşem bir geçmiş bırakan ataların mirasını geri almakla sorumludur. Eğer tahminlerimiz bizi yanıltmazsa Med Kralı Siyaksares ve Persli Kirus’un kazandığı zaferlerden sonra Küçük Asya’nın merkezini işgal eden İran kökenli bu nüfus Yunanlar ve Ermeniler ile birlikte bu bölgeyi domine edecek, Türkleri adım adım, azar azar yok edecekler ya da en azından onları azınlığa indirgeyip kendilerine bağımlı hale getirecekler. Bu Hint Avrupalıların antik

Perrot'un bir diğeri önemli eseri ise *Souvenirs d'un Voyage en Asie Mineure*'dir. Bu eserde İç Anadolu Kürtleri ile ilgili önemli bilgiler mevcuttur: "Kara çadırlarında kalan bu bölgedeki Kürtler tarla ekip biçmezler. Hiçbiri saban sürmeyi beceremez. Bunlar sadece çobanlık yaparlar ve sattıkları tek şey hayvanlardır. Ev nedir bilmezler. Bunlara yakından bakınca âri ırktan olduklarını görürsünüz. Sadece biraz daha az güzel ve az intizamlıdırlar. İranlılara çok benzerler. Ok gibi kaşlar, kara gözler, düz burun, düzgün şekilli dudaklar, çenede kara ve gür sakallar vardır. Türkçe konuşurlar fakat ağır aksanları vardır. Bana öyle geliyor ki bunlar sadece Kürtlerdir. Adapazarı'ndan bir Ermeni bunlardan büyükbaş hayvan almaya geldi (...) Kürt inek çobanları Ankara'dan Konya'ya kadar olan bölgede büyük hayran sürülerini otlattılar."²⁷²

Katrancı Köyü'nde hane reislerinin meslekleri/uğraşmaları büyük oranda rençperlik, koyun ve deve besleme, diğeri bir ifade ile tarım ve hayvancılık üzerinedir. Bu durum kayıtlara, "bir çift öküzüyle rençber olduğu, iki çift öküzüyle rençber olduğu, kendisinin devesi serbânı olduğu, kendisi davarını râ'î ider çoban olduğu, tüccâr-ı ağnâm, celeb tüccârı" biçiminde yansımıştır. Bu son iki kayıt tarzı kişilerin tarım ve hayvancılık dışında yine bu faaliyetlere dayalı olarak ticaret yaptıklarını göstermektedir. Katrancı Köyü'nde bu tarz on kayıta rastlanmakta olup, bunlardan yedisi koyun, üçü de deve tüccarıdır.

Katrancı Köyü'nde tarım ve hayvancılık faaliyetleriyle bağlantılı olarak on üç kişinin çoban olduğu görülmektedir. Bunların sekizinin davar çobanı, dördünün deve çobanı ve birinin de inek çobanı olduğu görülmektedir. Çobanlardan hane 12'deki Bezakioğlu Abdullah, inek çobanlığı yapmaktadır. Çobanların hizmetini gördükleri kişilere bakarak, nüfuzlu insanların yanlarında çalıştığı söylenebilir. Mesela, hane 42'deki Şemseddin oğlu Hüseyin'in, Suğur Bey'de serbân olduğu kayıtlara geçmiştir. Yine aynı köyden hane 44'teki Türkmanoğlu Mustafa'nın, Şemdîn Ağa'nın serbânı olduğu kayıtlıdır.

tarihçilerin İskitler, modern tarihçilerin Moğollar ve Tatarlar dedikleri bu Turanlılara karşı son galebesi olacak. Adları ne olursa olsun bu halklar insanlık tarihine çok küçük katkıda bulunmuşlardır, yıkıcı rolleri hep daha fazla olmuştur." Bk. *Age*, s. 39-40.

²⁷² George Perrot, *Souvenirs d'un Voyage en Asie Mineure, The Paper*, Paris 1864, s. 317-318.

Tablo 17: Katrancı Köyü'nde Hane Reislerinin Meşguliyetleri (1851)²⁷³

Köy Adı	Hane Sayısı	Sadece Öküzüyle Rençper (Ziraatçı)	Sadece Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençper ve Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençper ve Koyun Tüccarı	Koyun Sahibi ve Koyun Tüccarı	Sadece Koyun Tüccarı	Deve Sahibi	Devesiyle Ticaret Yapmakta	Çerçi	Çoban	Amele/Irgad	Yetim-Sabi	Abdal	Özürlü	Asker	Diğer
Katrancı	67 ²⁷⁴	15	10	-	-	-	7	5	3	3	13	-	-	-	-	-	4 ²⁷⁵

Katrancı Köyü'nde 1851'de kayıt altına alınan toplam 67 hane reisinden 15'i, çift sahibi olup, sekizi bir çift yedisi ise iki çift öküzüyle rençperlik yapmaktadır. Öküzü ile sadece tarımsal faaliyetlerle uğraşanların dışında, köyde hem tarım ve hem de ganem (koyun ve keçi) beslemekle uğraşan yoktur. Bu bilgilere göre 67 hane reisinin 15'i (yaklaşık %22,3'ü) doğrudan tarım ve hayvancılık ile, geriye kalanların büyük bir kısmı da yine hayvancılıkla alakalı olan sektörlerde (devecilik, koyun tüccarlığı vb.) faaliyet göstermektedir. Köyde mesleği sadece koyun beslemek olan on hane bulunmakla birlikte ziraatle uğraşanlara nispetle az sayıda olan üç deve sahibinin varlığı dikkati çeker. Bu durum Katrancı yerleşiminin konar-göçerlik hususiyetlerinin önemli oranda, yerleşiklik/köylülük yönünde değişim geçirmiş olduğunun göstergesi sayılabilir. Köyde on hane reisinin (hane reislerinden %14,9'unun) ticaretle meşgul olması söz konusudur. Sadece tarım ve hayvancılıkla uğraşanlara nispetle Katrancı Köyü'nde ticaretle uğraşanların ekonomik anlamda daha fazla güç sahibi kişiler oldukları tahmin edilebilir.

Katrancı Köyü'nün siyasi ve iktisadi görünümü hakkındaki bu tespitlerden sonra, Mikaili Aşireti başlığı altında kayda alınan diğer köyler, Katrancı Köyü ile birlikte değerlendirildiğinde aşiretin 1850'li yıllardaki sosyal ve iktisadi veçhesine dair kısaca şunlar söylenebilir:

- Mikaili Aşireti'ne bağlı 7 köy içerisinde nüfusu en kalabalık olan Katrancı Köyü'dür. Tarım, hayvancılık ve ticaret gibi iktisadi potansiyel açısından diğerlerine göre en üstün konumda olan da yine bu köydür. Katrancı Köyü nüfusu Mikaili Aşireti nüfusunun %38,5'ini oluşturmakta iken, iktisadi potansiyel açısından bu oran %32,1 olmaktadır (bk. Tablo 18 ve 20).

²⁷³ BOA. NFS. d. 3525, s. 68-71.

²⁷⁴ Yedi kişinin meslekleri kayıtlı değildir.

²⁷⁵ Biri terzi diğerleri fevt olarak kayıtlıdır.

- Kırsakallı Köyü hane sayısı bakımından aşiretin en düşük hane sayısına sahip köyüdür. Köyün aşiret içinde %4,5'lik bir nüfusa sahip olduğu söylenebilir. Köyde hayvancılıkla uğraşanların kat'i üstünlüğü söz konusu olup, ilginçtir ki 1845 kuraklığında buradan herhangi bir göç yaşanmamıştır. Benzer şekilde Hacımuslu Köyü'nden de dışarıya bir göçle karşılaşılmaz.
- 1845 kıtlığı-kuraklığı nedeniyle en fazla hane sayısı kaybeden köy Katrancı köyü olup, nüfusunun %10,4'ünü kaybetmiştir. Bunun dışında Timurözü, Karabey Kışlası ve Yenimehmed köylerinden kıtlık nedeniyle göç edenlerin nereye gittikleri belli olmayıp, bunların Mikaili Aşireti içinden göç edenlerin yaklaşık %21'ine karşılık geldiği ifade edilebilir. Göçten en fazla etkilenen ise Ilıca Köyü olduğu tahmin edilen yerleşimdir. Zira nüfusunun %18,7'sini kaybetmiştir (bk. Tablo 18).
- Aşirette deve sahibi ve devesiyle ticaret yapanların oranı %8'dir. En fazla deveye sahip köyler sırasıyla; Katrancı, Karabey Kışlası, Kırsakallı ve Timurözü'dür.
- Köyler içinde en fazla çerçilikle uğraşanlar sırasıyla; Yenimehmed ve Katrancı, Hacımuslu, Timurözü ve Karabey Kışlası'dır. Bunların aşiret hane reisleri içindeki oranı %5,7'dir (bk. Tablo 20).
- Mikaili Aşireti dahilindeki köylerde herhangi bir askerî ve dinî görevli mevcut değildir.
- 1845 kıtlığı-kuraklığı nedeniyle aşiret köylerinden ayrılan ve nere gittiği belli olmayan 5 hane dışındaki 10 haneden 3'ünün (%30'unun) Batı Anadolu istikametinde, 4'ünün (%40'ının) Ankara, Eskişehir, Akşehir olmak üzere İç Anadolu dahilinde ve 3'ünün de (%30'unun) Çarşamba Kazası, Adapazarı ve memleketi tarafına yol aldığı söylenebilir.
- Kendi davasını güdenler hariç, aşirette sekiz kişinin müstakil sürüye sahip oldukları söylenebilir. En çok çoban çıkaran köylerin ise Katrancı ve Timurözü olduğu belirtilebilir.

Hülâsa, aşiret genelinde tarım ve hayvancılık baskın şekilde ana geçim kaynağıdır. Sadece tarım ile meşgul olan hane sayısı genelin %21,2'sine karşılıktır. Yani doğrudan tarım ve hayvancılık ile meşgul olan hane sayısı genelin yaklaşık %25'ine karşılık gelmektedir. Bu sayıya sadece koyun ve deve sahibi olanlar ile işi çobanlık olanlar eklendiğinde aşiret sâkinlerinin yaklaşık %65 oranında tarım ve hayvancılıkla meşgul oldukları ortaya çıkmaktadır. Tarım ve hayvancılık sektörü üzerinden bu işin ticaretini de yapanlar hesaba katıldığında ahalinin %75'inin doğrudan tarım ve hayvancılık sektörü vasıtasıyla maişet temin ettikleri

anlaşılmaktadır. Geriye kalan nüfusun %5,7'sini çerçiler, %11,4'ünü diğer kategorisinde toplanan fevt, mefkud, sa'il, sığırtmaç, muhtar vs. kayıtlı kişiler oluşturmakta olup, bunların dışında kalan nüfusun (%7,9'unun) ise meslekleri kayıtlı değildir.

Tablo 18: Mikaili Aşireti'ni Oluşturan Köylerin Hane/Aile Sayıları ile Kuraklık-Kıtlık Karşısında Verdikleri Göç Miktarları²⁷⁶

Adı	Hane Sayısı (1845)	Kuraklık-Kıtlık Nedeniyle Göç Eden Hane Sayısı	Kalan Hane Sayısı (1851)	Göç Eden Hane Oranı
Katrancı	67	7	60	%10,4
Timurözü	31	2	29	%6,4
Karabey Kışlası	21	2	19	%9,5
Yenimehmed	20	1	19	%5
Karye-i (Ilıca)	16	3	13	%18,7
Hacımuslu	11	-	11	-
Kırsakallı	8	-	8	-
Toplam	174	15	159	%8,6

Tablo 19: Mikaili Aşireti'nden Kıtlık Karşısında Göç Ettikleri Mahaller²⁷⁷

Adı	Kıtlık Nedeniyle Göç Eden Hane Sayısı	Göç Edilen Mahal ve Göç Eden Hane Sayısı
Katrancı	7	Adapazarı-1, Eskişehir-1, Çarşamba Kazası-1, Kırkağaç-3, Memleketi tarafına-1
Timurözü	2	belli değil-2
Karabey Kışlası	2	belli değil-2
Yenimehmed	1	belli değil-1
Karye-i (Ilıca)	3	Nallıhan-2, Akşehir Kazası-1
Hacımuslu	-	-
Kırsakallı	-	-
Toplam	15	

²⁷⁶ BOA. NFS. d. 3525, s. 68-78.

²⁷⁷ BOA. NFS. d. 3525, s. 68-78.

Tablo 20: Mikaili Aşireti Köylerindeki Hane Reislerinin Meşguliyetleri (1851)²⁷⁸

Köy Adı	Hane Sayısı	Sadece Öküzüyle Rençper (Ziraatçı)	Sadece Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençper ve Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençper ve Koyun Tüccarı	Koyun Sahibi ve Koyun Tüccarı	Sadece Koyun Tüccarı	Deve Sahibi	Devesiyle Ticaret Yapmakta	Çerçi	Çoban	Amele/Irgad	Din Adamı	Hademe/Hizmetli	Yetim veya Sabi	Abdal	Özürlü	Asker	Diğer
Katrancı	67	15	10				7	5	3	3	13								4
Timurözü	31	5	5				2	1		1	9								5 ²⁷⁹
Karabey Kışlası	21	3	2				4	3		1	4								4
Yenimehmed	20	6	2		1		1			3	4								3 ²⁸⁰
Karye-i (...)	16	5	3								2								3
Hacimuslu	11	2								2	6								1
Kırsakallı	8	1	1		1			2			3								
Toplam	174	37	23		2		14	11	3	10	41								20
%	100	21,2	13,2		1,1		8	6,3	1,7	5,7	23,5								11,4

2. 4. Şeyhbizinli Aşireti²⁸¹

Şeyhbizinli Aşireti adı altında toplamda 22 köy mevcuttur (bk. Tablo 21). Bu köylerin büyük bir çoğunluğu günümüzde Haymana ilçesinde yer almakta olup, Ankara İlinin sınırları içerisinde kalmaktadır. Bir başka ifadeyle Şeyhbizinli Aşireti mensupları 1851 yılında Haymana sahasında meskûn durumdadırlar (bk. Harita 4).

Tablo 21: Şeyhbizinli Aşireti'ni Oluşturan Köyler²⁸²

Eski Adı	Aşiret-Cemaat Adı/Üst Aşiret	Günümüzdeki Adı ve Bağlı Bulunduğu İlçe/İl
Gökgöz	Şeyhbizinli/Cihanbeyli	ŞerefliGökgöz + Yenice/Yenicik (Sındıran), Haymana/Ankara
Balçıkhisar	Şeyhbizinli/Cihanbeyli	Balçıkhisar, Haymana/Ankara
Kutluhan-ı Câmili	Şeyhbizinli/Cihanbeyli	Kutluhan, Haymana/Ankara

²⁷⁸ BOA. NFS. d. 3525, s. 68-78.

²⁷⁹ Muhtar, tacir, mefkud ve diğerleri de fevt.

²⁸⁰ Sığırtmaç, fevt ve mefkud.

²⁸¹ Rivayete göre, “Şexbizinî Kürtleri 16.yüzyılın başlarında Osmanlı Padişahı Yavuz Sultan Selim tarafından kabul edilen aşiret reisi Şeyh Hüseyin’e (Şexbizinîler arasında Qazi Hüseyin olarak anlatılır) verilen ferman sonucu Anadolu’ya göç başlamıştır. Anadolu’ya göçten önce asıl yaşadıkları Kerkük, Xaneqin ve Bazyan yöresinden siyasi nedenlerden dolayı İran tarafına Kirmanşah ve çevresine 1450 yıllarında göç edip yerleşmişler. Osmanlı Padişahı Yavuz Sultan Selim ve İran Şahı arasındaki Çaldıran Savaşı döneminde dini-mezhebi baskılar nedeniyle asıl tarihi göç başlamıştır”. Bk. <https://touch.hursedu.net/Yasam/188230-Ankaranin-Haymana-sinda-bir-Kurt-yurdu.html> (E.T. 25.07.2019).

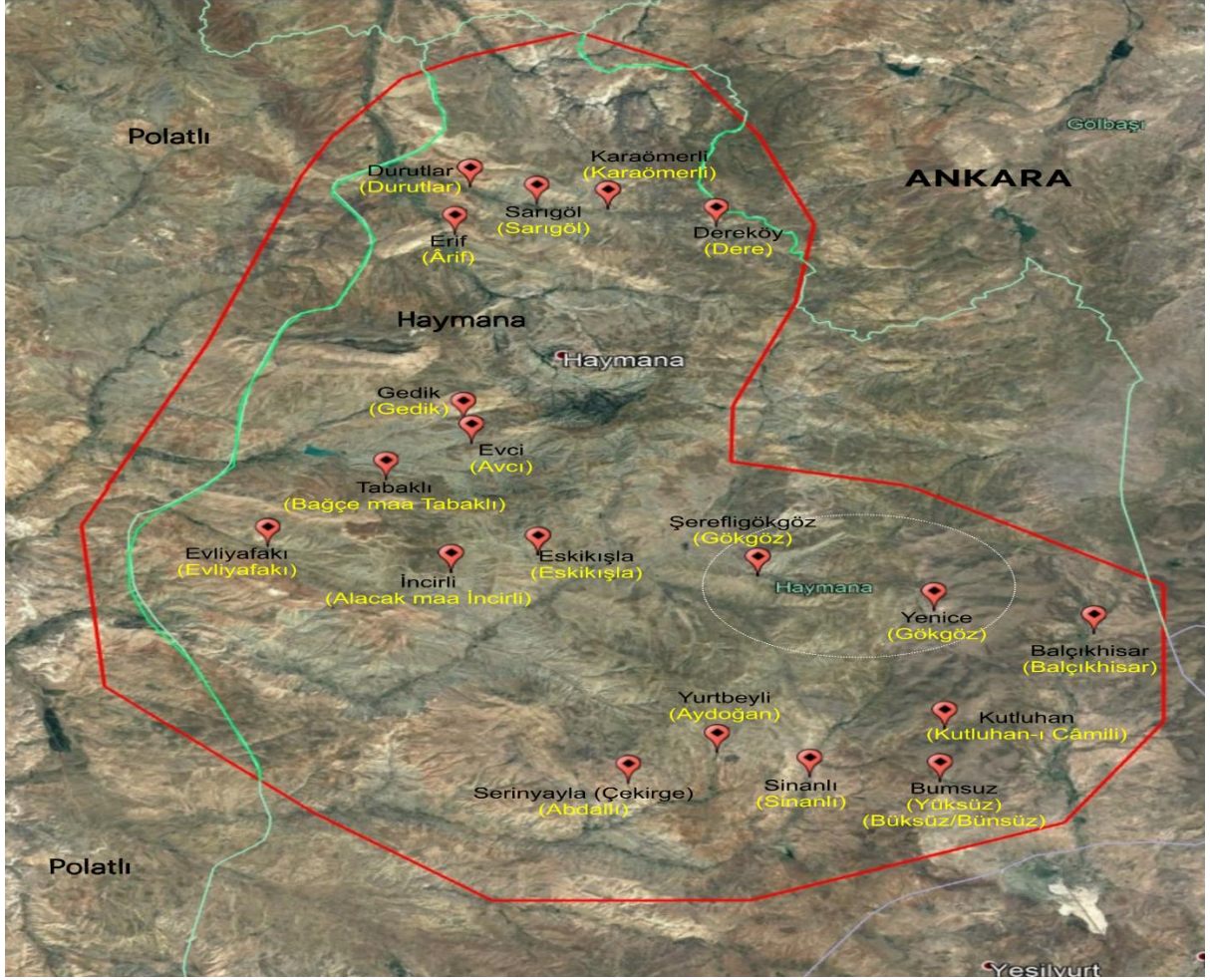
²⁸² BOA. NFS. d. 3525, s. 78-97.

Eski Adı	Aşiret-Cemaat Adı/ Üst Aşiret	Günümüzdeki Adı ve Bağlı Bulunduğu İlçe/İl
Büyükzil (Büyükzeynel)	Şeyhbizinli/Cihanbeyli	-
Aydoğan	Şeyhbizinli/Cihanbeyli	Yurtbeyli, Haymana/Ankara
Sinanlı	Şeyhbizinli/Cihanbeyli	Sinanlı, Haymana/Ankara
Yüksüz (Büksüz/Bünsüz)	Şeyhbizinli/Cihanbeyli	Bumsuz, Haymana/Ankara
Abdallı	Şeyhbizinli/Cihanbeyli	Serinyayla (Çekirge), Haymana/Ankara
Göklü	Şeyhbizinli/Cihanbeyli	-
Eskikişla	Şeyhbizinli/Cihanbeyli	Eskikişla, Haymana/Ankara
Alacak maa İncirli	Şeyhbizinli/Cihanbeyli	İncirli, Haymana/Ankara
Bağçe maa Tabaklı	Şeyhbizinli/Cihanbeyli	Tabaklı, Haymana/Ankara
Zelihakâmi	Şeyhbizinli/Cihanbeyli	-
Evliyafakı	Şeyhbizinli/Cihanbeyli	Evliyafakı, Haymana/Ankara
Horhor	Şeyhbizinli/Cihanbeyli	-
Gedik	Şeyhbizinli/Cihanbeyli	Gedik, Haymana/Ankara
Avcı	Şeyhbizinli/Cihanbeyli	Evcı, Haymana/Ankara
Karaömerli	Şeyhbizinli/Cihanbeyli	Karaömerli, Haymana/Ankara
Dere	Şeyhbizinli/Cihanbeyli	Dereköy, Haymana/Ankara
Sarıgöl	Şeyhbizinli/Cihanbeyli	Sarıgöl, Haymana/Ankara
Durutlar	Şeyhbizinli/Cihanbeyli	Durutlar, Haymana/Ankara
Ârif	Şeyhbizinli/Cihanbeyli	Erif, Haymana/Ankara

Şeyhbizinli Aşireti bağlamında 3525 numaralı defterde kayda giren ilk köy Haymana İlçesine bağlı Gökgöz Köyü'dür. Defterde, bu aşiret adı altında kayda giren ilk on köy içerisinde bir değerlendirme yapıldığında Balçıkhisar Köyü'nün, diğerlerine nazaran merkez olabilecek sosyal ve iktisadi potansiyel taşıdığı söylenebilir. Bu açıdan Balçıkhisar Köyü örnek olarak seçilmiş ve ayrıntısıyla işlenmeye çalışılmıştır. Bunun sonucunda Şeyhbizinli Aşireti'ndeki diğer köylerle de bağlantılı olarak önemli ayrıntılar elde edilmiştir.

Balçıkhisar Köyü'nde 1851'de 46 hane reisinin adları kaydedilmiş olup, bu tarihten az bir zaman önce 1845 yılındaki kıtlık-kuraklıkta köyden göç eden beş hanenin varlığı söz konusudur. Göç eden bu beş kişiden ikisi Erzurum, ikisi Malatya ve biri de Afyon Karahisar tarafına gitmiştir. 1845 kıtlığı-kuraklığı nedeniyle Balçıkhisar Köyü, mevcut hane sayısının %10,8'ini kaybetmiştir. Buna karşın Balçıkhisar Köyü'nden %89,2'sinin konumlarını muhafaza ederek kıtlık-kuraklık esnasında köylerinden ayrılmadıkları ifade edilebilir (bk. Tablo 24).

Harita 4: Şeyhbizinli Aşiretini Oluşturan Köyler

Tablo 22: 1845 Kuraklığında-Kıtlığında Balçıkhisar Köyü'nden Göç²⁸³

Hane Sırası	Adı	Göç Ettiği Mahal
17	Yusuf oğlu Mehmed	Sene 61 tarihinde Malatya tarafına nakl-i hane itmiş
23	Kasım oğlu Osman	Sene 61 tarihinde Malatya tarafına nakl-i hane itmiş
37	Hüseyin oğlu Beşir	Sene 61 tarihinde Karahisar tarafına nakl-i hane itmiş
40	Mehmed oğlu Osman	Sene 61 tarihinde Erzurum tarafına gitmiş olduğu
42	Osman oğlu Ali	Sene 61 tarihinde Erzurum tarafına nakl-i hane itmiş

Balçıkhisar Köyü'nün sosyal yapısına işaret eden bazı bilgiler bulunmaktadır. Bu bağlamda, 3525 numaralı deftere göre 1851'de köydeki 46 hane reisi içinden ikisi imam, ikisi çerçi ve biri de hademedir. İmam olan şahıslardan biri Mehmed oğlu Genco diğeri Sencar oğlu Molla Hüseyin'dir. Çerçi olanlar; Yusuf oğlu Emin ve Musa oğlu Yusuf'tur. Osman oğlu Abdullah ise "hizmetkâr" olarak kayıtlıdır.

²⁸³ BOA. NFS. d. 3525, s. 79-81.

Şeyhbizünlü Aşireti'nin sosyal ve iktisadi yapısı hakkında Perrot'un gözlemleri önemlidir. Bu doğrultuda G. Perrot, *Les Kurdes de l'Haimaneh* (Haymana Kürtleri) adlı eserinde ağırlıklı olarak Anadolu'daki eskiçağ yerleşimlerini kaleme alır fakat gittiği yerlerde yaşayan insanlardan da bahsetmiştir. Onun en çok ilgisini çeken konulardan biri de Haymana-Konya arasında yaşayan konargöçer Türkler ve Kürtler olmuştur. Seyyah 1861'de Haymana'da bulunmuş olup, eserini 1865'te yazmıştır.²⁸⁴

Haymana'da Gâvur Kalesi'ni ziyaret ettiğini söyleyen Perrot, kendisinin burayı ilk ziyaret eden Avrupalı olduğunu dile getirir. Gâvur Kale'yi ziyaret ettikten sonra Karaömerli Köyü'ne uğrar²⁸⁵ ve buranın ahalisinin Türklere, Türkmen-Tatarlara benzemediklerini anında fark ettiğini yazar. Daha sonra Kürtlerin dış görünüşlerinden, onların Farslarla yakın, kendileriyle uzak akraba olduğunu dile getirir. Perrot buradan hareketle Afyon ve Konya istikametine doğru yol alır. Yolculuğu sırasında “cömert ve cesur Türk Mehmet Ağa'nın” kendisini aylarca terk etmediğini, ona sürekli destek olduğunu belirtir.²⁸⁶ “Kürtler sabit yerleşimi bilmezler, evleri çadırlardır, ne kalpsiz insanlardır ve Allah korkuları yoktur (...) Kürtlerin bir bölümü Türklere, bir bölümü de İranlılara bağlı yaşarlar fakat Türk paşalar Kürtlerden ciddi vergiler almazlar. Kürtler her zaman vergi vermezler. Sık sık gelen geçene baskınlar yaparlar.”²⁸⁷ diyen Perrot, Kürtlerin Haymana taraflarına geliş tarihini de merak eder ve bununla ilgili araştırma yapar. Konu ile ilgili şunları söyler:

“Kürtler Osmanlı'nın kargaşa içinde olduğu dönemleri fırsat bilerek Anadolu'nun çeşitli yerlerine yayıldılar. Bu kaba ve vahşi insanların ne zaman nereden geldikleri hakkında tarihi bir kaynak olmadığı için bunu belirlemek çok güçtür. Haymana'da yaşlı bir adama buraya geliş tarihlerini sordum. O bana kesin olarak bilmediğini, fakat yaklaşık 200 yıl önce gelmiş olmaları gerektiğini söyledi. Dediğine göre onun babası ve dedeleri burada doğmuştu²⁸⁸ (...) Uzun zaman önce Haymana'ya gelmiş olan Kürtler buraya evler de inşa etmişler fakat hepsinin mutlaka çadırları da var. Yazlarını çadırlarda geçiriyor, kışları evlerine dönüyorlar. Yazar burada yaşayan Kürtleri Üsküp'te ve Yunanistan'da gördüğü Kürtler ile kıyaslar. Balkanlar'daki Kürtlerin yazları dağlara çıktıklarını, kışın binlerce koyunlarıyla aşağı indiklerini; fakat deniz seviyesinden 800-900 metre yükseklikteki İç Anadolu'da buna gerek kalmadığını, zaten etrafta yüksek dağ da bulunmadığını belirtir. Burada sürüler her mevsim otlak alanı bulabiliyorlar. Kürtler yazları evlerini terk edip köyün yakınlarına kurdukları çadırlarda kalmaktadırlar. İnsanlar, yaz gecelerinde çadırların daha havadar olduğunu, daha rahat uyuyabildiklerini söylemektedirler.”²⁸⁹

²⁸⁴ Perrot, *Les Kurdes de l'Haimaneh*, Revue des Deux Mondes, Selim Karagöz (Çev.), 1865, s. 6.

²⁸⁵ Seyyah belirtmemişse de burası Şeyhbizünlü Aşireti köylerindedir.

²⁸⁶ Age, 7.

²⁸⁷ Age, 8.

²⁸⁸ Age, 12-13.

²⁸⁹ Age, 17.

Balçıkhisar Köyü’nde hane reislerinin meslekleri/uğraşaları büyük oranda rençperlik, koyun ve deve besleme, diğer bir ifade ile tarım ve hayvancılık üzerinedir. Bu durum kayıtlara, “bir çift öküzüyle rençber olduğu, iki çift öküzüyle rençber olduğu, devesi serbâni olduğu, kendisi davarını râ’î ider çoban olduğu, tüccar-ı celeb olduğu” biçiminde yansımıştır. Bu son kayıt tarzı kişilerin tarım ve hayvancılık dışında yine bu faaliyetlere dayalı olarak ticaret yaptıklarını göstermektedir. Balçıkhisar Köyü’nde bu tarz iki kayıta rastlanmakta olup, bunların ikisi de deve tüccarıdır. Köyde tarım ve hayvancılık faaliyetleriyle bağlantılı olarak altı kişinin çoban olduğu görülmektedir (bk. Tablo 23). Bunların dördü davar çobanı, ikisi de sığır çobanıdır. Köyde sığır çobanları; hane 24’teki Osman oğlu Şamlı Ömer ve hane 35’teki Bögioğlu Ömer’dir.

Tablo 23: Balçıkhisar Köyü’nde Hane Reislerinin Meşguliyetleri (1851)²⁹⁰

Köy Adı	Hane Sayısı	Sadece Öküzüyle Rençper (Ziraatçı)	Sadece Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençper ve Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençper ve Koyun Tüccarı	Koyun Sahibi ve Koyun Tüccarı	Sadece Koyun Tüccarı	Deve Sahibi	Devesiyle Ticaret Yapmakta	Çerçi	Çoban	Amele/Irgad	Yetim-Sabi	Abdal	Özürü	Asker	Diğer
Balçıkhisar	46	21	2	-	-	-	-	2	2	2	6	-	-	-	-	-	5 ²⁹¹

Balçıkhisar Köyü’nde tarım ve hayvancılık yanında yine bu mesleklerle bağlantılı işlerle uğraşanlardan amele/ırgad olarak kayıtlı kişilere rast gelinememektedir. Bunun dışında devesi olan iki kişi mevcuttur. Hane 4’teki Ali oğlu İbrahim ve hane 31’deki Musa oğlu Mehmed deve sahibi kişilerdir. Muhtemel ki deve sahipleri taşımacılık yaparak para kazanmışlardır. Benzer şekilde iki kişinin de deve tüccarı olduğu görülmektedir. Hane 7’deki Kasım oğlu Ahmed ve hane 22’deki Derbazoglu Ahmed “tüccar-ı celeb” olarak kayıtlıdır. Bu şahısların deve alım-satımıyla ilgisi olduğu açık olmakla birlikte köy içinde daha varlıklı kişiler oldukları düşünülmektedir. Köyde bir diğer meslek olan çerçiliği iki kişi uygulamaktadır. Bu kişiler; hane 21’deki Yusuf oğlu Emin ve hane 32’deki Musa oğlu Yusuf’tur.

Balçıkhisar Köyü’nde 1851’de kayıt altına alınan toplam 46 hane reisinden 21’i, çift sahibi olup, on beşi bir çift altısı ise iki çift öküzüyle rençperlik yapmaktadır. Öküzü ile sadece tarımsal faaliyetlerle uğraşanların dışında, köyde hem tarım yapmakla ve hem de ganem (koyun ve keçi) beslemekle uğraşan yoktur. Bu bilgilere göre 46 hane reisinin 21’i

²⁹⁰ BOA. NFS. d. 3525, s. 79-81.

²⁹¹ Bunlardan ikisi imam, biri hademe kalanı da fevt olarak kayıtlıdır.

(%45,6'sı) doğrudan tarım ve hayvancılık ile, geriye kalanların bir kısmı da yine hayvancılıkla alakalı olan devecilikle faaliyet göstermektedir. Köyde mesleği sadece koyun beslemek olan iki hane bulunmakla birlikte ziraatle uğraşanlara nispetle az sayıda olan iki deve sahibinin varlığı dikkati çeker. Bu durum Balçıkhisar yerleşiminin konar-göçerlik hususiyetlerinin önemli oranda, yerleşiklik/köylülük yönünde değişim geçirmiş olduğunun göstergesi sayılabilir. Köyde iki hane reisinin (hane reislerinden %4,3'ünün) ticaretle meşgul olması söz konusudur. Sadece tarım ve hayvancılıkla uğraşanlara nispetle Balçıkhisar Köyü'nde ticaretle uğraşanların ekonomik anlamda daha fazla güç sahibi kişiler oldukları tahmin edilebilir. Balçıkhisar Köyü'nin siyasi ve iktisadi görünümü hakkındaki bu tespitlerden sonra, Şeyhbizinli Aşireti başlığı altında kayda alınan diğer köyler, Balçıkhisar Köyü ile birlikte değerlendirildiğinde aşiretin 1850'li yıllardaki sosyal ve iktisadi veçhesine dair kısaca şunlar söylenebilir:

- Şeyhbizinli Aşireti başlığı altında kayda alınan köylerden nüfusu en fazla olan Alacak maa İncirli, Balçıkhisar, Evliyafakı yerleşimleridir. Toplamda 144 kişinin bulunduğu bu köylerin genel nüfus içindeki oranı %27,7'dir.
- Yerleşimler içinde nüfusu en az olan köyler ise Arif, Avcı ve Zelihacâmi'dir. Bu köylerde toplam nüfus 18 kişi olup, genel nüfus içindeki oranı %3,47'dir.
- 1845 kıtlığı-kuraklığı nedeniyle en fazla hane sayısı kaybeden köyler; Evliyafakı, Dere Eskikışla ve Abdallı'dır. Göç nedeniyle en fazla bundan etkilenen yerleşimin başında ise Zelihacâmi gelmektedir. Zira nüfusunun %42,8'ini kaybetmiştir. Evlifakı nüfusunun %20,8'ini, Dere %16,6'sını, Eskikışla %15,3'ünü, Abdallı %13,7'sini kaybetmiştir (bk. Tablo 24).
- Aşirette deve sahibi ve devesiyle ticaret yapanların oranı %1,8'dir. En fazla deveye sahip köy Balçıkhisar olup diğerlerinde bu rakam ticaretiyle meşgul olanlar da değerlendirildiğinde ikiyi geçmemektedir (bk. Tablo 26).
- Şeyhbizinli Aşireti köylerinde askere rastlanmaz iken, altı din adamının (imamın) varlığı söz konusudur. Bunların genel nüfus içindeki oranı %1,1'dir. İmamlardan dördü farklı dört köy olan Gökgöz, Büyükzil (Büyükzeynel), Gedik, Sarıgöl yerleşimlerinde ve ikisi de Balçıkhisar 'da hizmet vermektedirler.
- 1845 kıtlığı-kuraklığı nedeniyle aşiret köylerinden ayrılan ve nere gittiği belli olmayan 6 hane mevcuttur. Bu kişiler göç edenler içinde %12,7'lik kısmı oluşturmaktadırlar. Bunun dışında göç edenlerden 10'u (%21,2'si) Batı Anadolu istikametindeki

Bolvadin, Isparta, Kütahya, Afyonkarahisar, Aydın ve İzmir yerleşimlerine gitmişlerdir. 7 kişinin Karadeniz Bölgesi'ndeki Düzce, Çorum, Kastamonu ve Canik tarafında olduğu kayıtlı olup, bunların göç edenler içindeki oranı %14,8'dir. Doğu Anadolu'ya göç edenlerin 5 kişi (%10,6) olduğu tespit edilmiş olup, bunlar Erzurum ve Malatya tarafına gitmişlerdir. Göç edenlerden geriye kalan 19 kişinin (%40,4'ünün) İç Anadolu dahilinde hareket ettikleri görülmektedir.

- Kendi davasını güdenler hariç, aşirette yirmi sekiz kişinin müstakil sürüye sahip oldukları söylenebilir. En çok çoban çıkararak köylerin ise Alacak maa İncirli ve Sarıgöl olduğu belirtilebilir.

Hülâsa, aşiret genelinde tarım ve hayvancılık baskın şekilde ana geçim kaynağıdır. Sadece tarım ile meşgul olan hane sayısı genelin %46,9'una karşılıktır. Yani doğrudan tarım ve hayvancılık ile meşgul olan hane sayısı genelin yaklaşık %50'sine karşılık gelmektedir. Bu sayıya sadece koyun ve deve sahibi olanlar ile çobanlık yapanlar eklendiğinde aşiret sâkinlerinin yaklaşık %70 oranında tarım ve hayvancılıkla meşgul oldukları ortaya çıkmaktadır. Tarım-hayvancılık sektörü üzerinden bu işin ticaretini yapanlar ve tarım-hayvancılığa hizmet eden işlerde çalışanlar (amele/ırgad olanlar) da hesaba katıldığında ahalinin yaklaşık %75'inin doğrudan tarım ve hayvancılık sektörü vasıtasıyla maişet temin ettikleri anlaşılmaktadır. Geriye kalan nüfusun %3,2'sini çerçiler, %3'ünü hizmetkarlar, %1,1'ini din adamları, 0,7'sini abdallar ve %8,4'ünü de diğer kategorisinde toplanan fevt, mefkud, sa'il, vs. kayıtlı kişiler oluşturmakta olup, bunların dışındakilerin (%8,8'inin) ise meslekleri kayıtlı değildir (bk. Tablo 26).

Tablo 24: Şeyhbizimli Aşireti'ni Oluşturan Köylerin Hane/Aile Sayıları ile Kuraklık-Kıtlık Karşısında Verdikleri Göç Miktarları²⁹²

Adı	Hane Sayısı (1845)	Kuraklık-Kıtlık Nedeniyle Göç Eden Hane Sayısı	Kalan Hane Sayısı (1851)	Göç Eden Hane Oranı
Gökgöz	33	3	30	%9
Balçıkhisar	46	5	41	%10,8
Kutluhan-ı Câmili	19	1	18	%5,2
Büyükzil (Büyükzeynel)	18	1	17	%5,5
Aydoğan	25	-	25	-
Sinanlı	22	1	21	%4,5

²⁹² BOA. NFS. d. 3525, s. 78-97.

Adı	Hane Sayısı (1845)	Kuraklık-Kıtlık Nedeniyle Göç Eden Hane Sayısı	Kalan Hane Sayısı (1851)	Göç Eden Hane Oranı
Yüksüz (Büksüz/Bünsüz)	14	-	14	-
Abdallı	29	4	25	%13,7
Göklü	23	2	21	%8,6
Eskikişla	13	2	11	%15,3
Alacak maa İncirli	50	2	48	%4
Bağçe maa Tabaklı	20	1	19	%5
Zelihacâmi	7	3	4	%42,8
Evliyafakı	48	10	38	%20,8
Horhor	12	-	12	-
Gedik	20	2	18	%10
Avcı	6	1	5	
Karaömerli	31	-	31	-
Dere	14	3	11	%16,6
Sarıgöl	32	2	30	%6,2
Durutlar	31	3	28	%9,6
Ârif	5	1	4	%20
Toplam	518	47	471	%9

Tablo 25: Şeyhbizimli Aşireti'nden Kıtlık Karşısında Göç Ettikleri Mahaller²⁹³

Adı	Kıtlık Nedeniyle Göç Eden Hane Sayısı	Göç Edilen Mahal ve Göç Eden Hane Sayısı
Gökgöz	3	Esb-keşan-1, Bolivadin-1, Bâlâ Kazası Yakub Abdal Köyü-1
Balçikhisar	5	Malatya-2, Erzurum-2, Karahisar-1
Kutluhan-ı Câmili	1	Malatya-1
Büyükzil (Büyük-zeynel)	1	Eskişehir Yörüğü derununa-1
Aydoğan	-	-
Sinanlı	1	Karahisar Kazası-1
Yüksüz (Büksüz/Bünsüz)	-	-
Abdallı	4	Çal Köyü-1, belli değil-3
Göklü	2	Akşehir Kazası-2
Eskikişla	2	Konya-1, Tabanlı Kazası Buralı Köyü-1

²⁹³ BOA. NFS. d. 3525, s. 78-97.

Adı	Kıtlık Nedeniyle Göç Eden Hane Sayısı	Göç Edilen Mahal ve Göç Eden Hane Sayısı
Alacak maa İncirli	2	Kütahya Sancağı-1, belli değil-1
Bağçe maa Tabaklı	1	Canik tarafında-1
Zelihacâmi	3	Akşehir Kazası Çavuş Gölü Köyü-1, Ziveli-2
Evliyafakı	10	Kümbedovası-6, Düzce-1, Isparta-1, Rüstemhanı-1, belli değil-1
Horhor	-	-
Gedik	2	Karahisar Sancağı-1, belli değil-1
Avcı	1	Aydın-1
Karaömerli	-	-
Dere	3	İzmir-1, Düzce-1, Akyazı-1
Sarıgöl	2	Kastamonu-1, Cihanbeyli derunu-1
Durutlar	3	Çorum-3
Ârif	1	Bolvadin-1
Toplam	47	

Tablo 26: Şeyhbizimli Aşireti Köylerindeki Hane Reislerinin Meşguliyetleri (1851)²⁹⁶

Köy Adı	Hane Sayısı	Sadece Öküzüyle Rençper (Ziraatçı)	Sadece Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençper ve Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençper ve Koyun Tüccarı	Koyun Sahibi ve Koyun Tüccarı	Sadece Koyun Tüccarı	Deve Sahibi	Devesiyle Ticaret Yapmakta	Çerçi	Çoban	Amele/İrgad	Din Adamı	Hademe/Hizmetli	Yetim veya Sabi	Abdal	Özürlü	Asker	Diğer
Gökgöz	33 ₂₉₄	18	1		1		1	1			5		1	1					1
Balçıkhisar	46	21	2					2	2	2	6		2	1					2
Kutluhan-ı Câmili	19	5			1		1			1	5			1		2			2
Büyükzil (Büyükzeynel)	18	6	2				1			1	2		1	1					3
Aydoğan	25	14					2			2	4					2			
Sinanlı	22	6			1		4	1	1	2	5			1					
Yüksüz (Büksüz/Bünsüz)	14	3						1		3	4			2 ²⁹⁵					1
Abdallı	29	14			1						3			5					5
Göklü	23	12	1				1				5								2
Eskikışla	13	8	2							1	1								
Alacak maa İncirli	50	25	1							1	9	4							9
Bağçe maa Tabaklı	20	13			1							4							1
Zelihacâmi	7									1	3								1
Evliyafakı	48	19	3		2		1				5	1							7
Horhor	12	6									5			1					
Gedik	20	10	1								4		1						3
Avcı	6	2			1		1				1								
Karaömerli	31	17			4					1	5			2					2
Dere	14	11																	
Sarıgöl	32	14					1	1		2	9		1	1					1
Durutlar	31	19			1		3		1		1								3
Ârif	5		1				1				1								1
Toplam	518	243	14		13		17	6	4	17	83	9	6	16		4			44
%	100	46,9	2,7		2,5		3,2	1,1	0,7	3,2	16	1,7	1,1	3		0,7			8,4

²⁹⁴ Üçünün mesleği verilmemiştir. Bundan sonra meslekleri verilmeyen kişileri belirtmek için dipnota yer verilmeyecektir.

²⁹⁵ Biri Tacir oğlu Bekir'in sağmalcısıdır.

²⁹⁶ BOA. NFS. d. 3525, s. 78-97.

2. 5. Tokallı (Tökeli) Aşireti

Tokallı (Tökeli) Aşireti'ne bağlı köylerin Şeyhbizinli Aşireti'nin doğu tarafında kalan köyler (Balçıkhisar, Bumsuz, Kutluhan vb.) ile sınır teşkil ederek Konya-Ankara karayolu arasında kalan sahayı (ana yol üstündeki Karahamzalı hariç) tuttuğu söylenebilir (bk. Harita 5). Aşiretten Canımana, Baltalıemin, Bostanhöyük gibi köylerin Şeyhbizinli veya Şeyhbizinli'yi oluşturan oymaklardan olduğu bir gerçek ise de Tokallı (Tökeli) adından hareketle, Altınçanak Köyü gibi diğer bazılarının ise daha farklı oluşumların ürünü olduğu açıktır²⁹⁷.

“Altınçanak Köyü 1700 lü yıllarda Urfa Karacadağ yöresinden göç eden insanlar tarafından kurulmuştur. Göç yolu Kırşehir, Küre Dağı, Bala'nın Çiğdemli ve Altınçanak köyleridir. 1880-1890 yılları arasında, kesin tarih bilinmemekle birlikte, kıtlık yaşandığında 1 yıl Çukurova yöresine göç edildiğini ve tekrar dönüldüğü anlatılmıştır. Gerçekten de, bu şifahi bilgilerdeki gibi benzer şekilde incelediğimiz iskân defterinde 1845 kıtlığı-kuraklığı esnasında; altısı Diğer Gicek ve ikisi de Zebil-i Süfla (Aşağı Sebül) köylerinden olmak üzere Adana'ya göç eden sekiz hane reisine rastlanmaktadır. Kuruluş aşamasında yazları köyün güneyinde yaylada çadırlarda, kışları ise köyün kuzeyinde yere kazılan 1,5-2 metre çukurlar üzerine kurulan kıl çadırlarda yaşandığı büyükler tarafından nakledilmektedir. Kışlık yiyeceklerin; sonbaharda küplere mayalanan yoğurtlar, ayran yapılmak üzere kurutulmuş yoğurt, kurutulmuş kaymak, kurutulmuş et vs. olduğu anlatılmaktadır. Misafirlere ikram edilen kahvenin ise nohutun kavrulmasıyla öğütülmesi ve şeker yerine de bizim kerenk kusu dediğimiz dikenin kurutulmuş dallarının ikram edildiği büyüklerimiz tarafından anlatılmıştır. Ayrıca köyümüzün ilk yerlilerinin 1970'li yıllarda ölen Bayram Albayrak'ın dedeleri olduğu söylenir”.

Tablo 27: Tokallı Aşireti'ni Oluşturan Köyler²⁹⁸

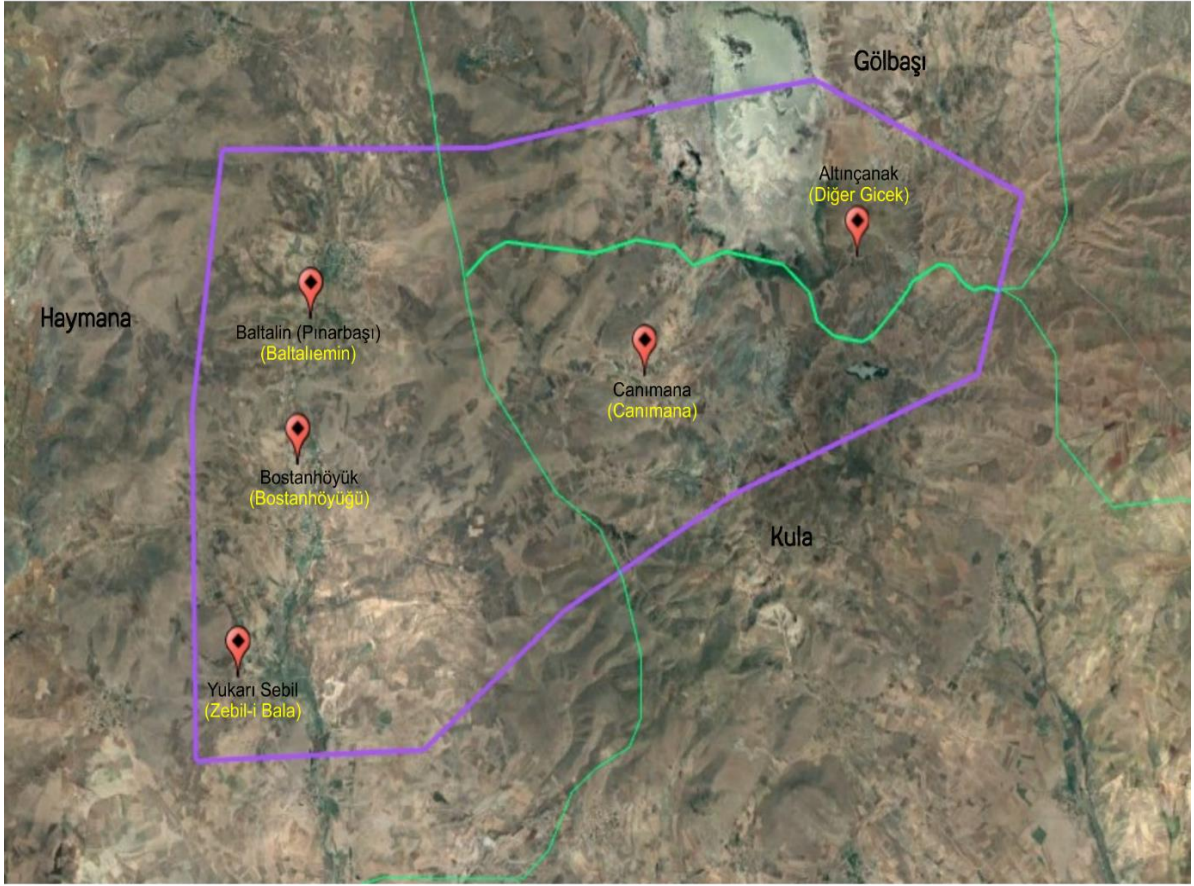
Eski Adı	Aşiret-Cemaat Adı/ Üst Aşiret	Günümüzdeki Adı ve Bağlı Bulunduğu İlçe/İl
Baltalıemin	Tokallı/Cihanbeyli	Baltalin (Pınarbaşı), Haymana/Ankara
Bostanhöyüğü	Tokallı/Cihanbeyli	Bostanhöyük, Haymana/Ankara
Gicek	Tokallı/Cihanbeyli	-
Canımana	Tokallı/Cihanbeyli	Canımana, Kulu/Konya

²⁹⁷ Defterde bu aşiret başlığı altında kayda giren “Canımana” gibi köy adlarından hareket edildiğinde Tokallı'nın Şeyhbizinli ile olan bağı ortaya çıkmaktadır. Nitekim bu köyler -sözlü literatüre göre- günümüz Haymana mahallesi tarafından Şeyhbizinli'nin “Sileni” kolundan olarak ifade edilmektedirler. Şöyle ki: “Hoze ve Sileni Şexbiziniler ... Haymana'nın doğusuna Balçıkhisar beldesinden başlayarak, Yeşilköy köyüne kadar uzanan bölgeye Şezbiziniler aşiret olarak yerleştirilmiştir. Tüm Şexbizinî Kürtleri bu bölgeye 'Hoz' veya 'Hoze', yöre halkı ise Hozêşexbizinî der. Haymana'nın kuzey batısına Dereköy, Karaömerli, Durutlar, Sarıgöl, Erif, Kayabaşı, Yaylabeyi akraba köyleri yerleştirilmiştir. En büyük Şexbizinî beldesi olan Yenicecilere de (Sındıran, Gozgoz) Palani (Palulu) denilmekte. Balçıkhisar beldesinden Yurtbeyli (Evdali) beldesine kadar olan Şexbizinî köylerine de Koseler (kuse) denilmekte. Bostanhöyük, Saze, Yergom, Yeşilköy, Canımana, Dipdere, Kilise (Karacadere) ve Evliyaçeşme'deki Şezbizinilere ise 'Sileni' denilmektedir”. Bk. <http://www.basnews.com/index.php/tr/lifestyle/366730> (E.T. 26.07.2019). Ancak, dikkat edilirse bu adlar arasında Tokallı adı hiçbir şekilde geçmemektedir. Dolayısıyla Tokallı'nın kısmen Şeyhbizinli ile bağlantılı bir konar-göçer örgütlenmesi olduğuna hükmetmek gerekmektedir. Zira tarihte Tokallı konar-göçerleri Halep ile Sivas arasında yaylak kışlak hayatı süren Reyhanlı Aşireti'ne bağlı aşiretlerden biri olarak bilinmektedir. Bk. Cevdet Türkay, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Oymak Aşiret ve Cemaatler*, İşaret yayınları, İstanbul 2012, s. 619, 625.

²⁹⁸ BOA. NFS. d. 3525, s. 97-104.

Eski Adı	Aşiret-Cemaat Adı/ Üst Aşiret	Günümüzdeki Adı ve Bağlı Bulunduğu İlçe/İl
Diğer Gicek ²⁹⁹	Tokallı/Cihanbeyli	Altınçanak, Gölbaşı/Ankara
Zebil-i Süfla (Aşağı Sebil)	Tokallı/Cihanbeyli	-
Naallutaş	Tokallı/Cihanbeyli	-
Zebil-i Bala	Tokallı/Cihanbeyli	Yukarı Sebil, Haymana/Ankara

Harita 5: Tokallı (Tökeli) Aşiretini Oluşturan Köyler

Tokallı (Tökeli) bağlamında 3525 numaralı defterde kayda giren köyler içinde sosyal ve iktisadi imkanlar açısından bir merkez sayılabilecek günümüzde Kulu İlçesi dahilinde olmakla Konya İli sınırlarında kalan Canımana Köyü örnek olarak seçilmiş ve ayrıntısıyla işlenmeye çalışılmış olup, bunun sonucunda Tokallı (Tökeli) Aşireti'ndeki diğer köylerle de bağlantılı olarak önemli ayrıntılar elde edilmiştir.

Canımana Köyü'nde 1851'de 30 hane reisinin adları kaydedilmiş olup, bu tarihten az bir zaman önce 1845 yılındaki kıtlık-kuraklıkta köyün tamamının başka yerlere göç etmesi söz

²⁹⁹ Bu köy, Kulu'ya bağlı, Konya-Ankara karayolu (E5) üzerindeki Altınçanak Köyü olmalıdır. Bk. <https://altincanak.tr.gg/K.oe.y.ue.m.ue.z.ue.n-Tarihi.htm> (E.T. 26.07.2019).

konusudur. Diğer bir ifadeyle Canımana Köyü, mevcut hane sayısının %100'ünü kaybetmiştir. Köyden göç edenler Tablo 28'de ayrıntısıyla verilmiş olup, 1845 kıtlığı-kuraklığı nedeniyle göç edenlerden; 26 kişinin Diyarbakır, 3 kişinin Zebil-i Süfla Köyü ve 1 kişinin ise Bostanhöyük Köyü istikâmetinde hareket ettiği kayıtlara geçmiştir. Cihanbeyli Aşireti ve bağlantılarının Orta Anadolu'ya geliş serüvenleri ile ilgili 17. yüzyılda Diyarbakır havali-sinden göç ederek Sivas yöresine yerleştikleri hakkında var olan bilgiyi dikkate alırsak 19. yüzyıla ait olan 3525 numaralı iskân defterinde kayıtlı Tokallı (Tökeli) Aşireti'ne bağlı Canımana Köyü'nden neden Diyarbakır tarafına köyün %86,6 oranında bir göç yaşandığı konusunu aydınlatmış olmaktadır. Bu durum aşiret mensuplarının geçen 200 yıllık süreç zarfında bile vatan-ı asliyeleri ile olan bağ ve bağlantılarını kopartmadıklarının açık alameti sayılmalıdır.

Tablo 28: 1845 Kuraklığında-Kıtlığında Canımana Köyü'nden Göç³⁰⁰

Hane Sırası	Adı	Göç Ettiği Mahal
1	Ahmed oğlu Rasil Efendi	Sene 61 târihinde Diyarbekir tarafına nakl-i hâne itmiş oldukları
2	Ahmed oğlu Mehmed	Bu dahi
3	Mehmed oğlu Hüseyin	Bu dahi
4	Mehmed oğlu Molla Resul	Bu dahi
5	Mehmed oğlu Süleyman	Bostanhöyük Karyesi'ne birçok öküzüyle nakl iderek rençber olduğu
6	Mehmed oğlu Ahmed	Bu dahi Diyarbekir'de
7	Bekir oğlu Mehmed	Sene 61 târihinde Diyarbekir tarafına gitmiş olduğu
8	Bekir oğlu Ali	Bu dahi
9	Hüseyin Beşar	Bu dahi Diyarbekir tarafına gitmiş
10	Hasan oğlu Sakur	Bu dahi
11	Ahmed oğlu Hüseyin	Bu dahi
12	Abdüselam oğlu Mehmed	Bu dahi
13	Hüseyin oğlu Hasan	Bu dahi
14	Hüseyin oğlu Ali	Bu dahi
15	Beşir oğlu Abdullah	Bu dahi
16	İsmail oğlu Maksud	Bu dahi
17	Maksud oğlu Rasil	Bu dahi
18	İsmail oğlu Beşar	Bu dahi
19	İsmail oğlu Hüseyin	Bu dahi
20	Hamaloğlu Ali	Bu dahi
21	Hüseyin oğlu Küsterbaşı	Bu dahi
22	Hasan oğlu Gül Ali	Bu dahi
23	Hasan oğlu Mustafa	Bu dahi
24	Hasan oğlu Yusuf	Bu dahi
25	Rasil oğlu Ali	Bu dahi

³⁰⁰ BOA. NFS. d. 3525, s. 99-102.

Hane Sırası	Adı	Göç Ettiği Mahal
26	Rasil oğlu Molla Osman	Bu dahi
27	Abdullah oğlu Süleyman	Bu dahi
28	Abdullah oğlu Hasan	Bir çift öküzüyle Zebil-i Süfla'ya nakl rençber olduğu
29	Mehmed oğlu Hasan	Bu dahi
30	İsmail oğlu Mehmed	Bu dahi

Canımana Köyü'nün sosyal yapısına işaret eden bazı bilgiler bulunmaktadır. Bu bağlamda, 3525 numaralı deftere göre 1851'de köydeki 4 hane reisinin meslek ve uğraşları (%13,3'ü) kaydedilmiş olup, bunların tamamı sadece öküzüyle rençberlik etmektedir. Öküzüyle rençberlik edenlerden üçünün bir çift öküzü vardır. Bu kişiler hane 28'deki Abdullah oğlu Hasan, hane 29'daki Mehmed oğlu Hasan ve hane 30'daki İsmail oğlu Mehmed'tir. Diğer bir kişinin ise birçok öküzü mevcut olup, bu kişi hane 5'teki Mehmed oğlu Süleyman'dır. Süleyman'ın ayrıca Bostanhöyük Köyü'ne gittiği anlaşılmaktadır.

Tablo 29: Canımana Köyü'nde Hane Reislerinin Meşguliyetleri (1851)³⁰¹

Köy Adı	Hane Sayısı	Sadece Öküzüyle Rençber (Ziraatçı)	Sadece Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençber ve Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençber ve Koyun Tüccarı	Koyun Sahibi ve Koyun Tüccarı	Sadece Koyun Tüccarı	Deve Sahibi	Devesiyle Ticaret Yapmakta	Çerçi	Çoban	Amele/İrgad	Yetim-Sabi	Abdal	Özürü	Asker	Diğer
Canımana	30	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Canımana Köyü'nün siyasi ve iktisadi görünümü hakkındaki bu tespitlerden sonra, Mikaili Aşireti başlığı altında kayda alınan diğer köyler, Canımana Köyü ile birlikte değerlendirildiğinde aşiretin 1850'li yıllardaki sosyal ve iktisadi veçhesine dair kısaca şunlar söylenebilir:

- Tokallı (Tökeli) Aşireti'ne bağlı bulunan köylerden en fazla nüfusa sahip olan Canımana, Bostanhöyüğü ve Baltalıemin köyleridir. Bu yerleşimlerdeki toplam nüfus 84 kişi olup, genel nüfusun %49,7'sine karşılık gelmektedir. Bahsi geçen 84 kişiden 30'u (%17,7'si) Canımana, 29'u (%17,1'i) Bostanhöyüğü ve 25'i de (%14,7'si) Baltalıemin köylerinde ikamet etmektedirler.
- Aşirette nüfusu en az olan köyün başında sekiz kişi ile Naallutaş gelmekte olup, genel nüfus içindeki oranı %4,7'dir.

³⁰¹ BOA. NFS. d. 3525, s. 99-102.

- 1845 kıtlığı-kuraklığı nedeniyle en fazla hane sayısı kaybeden köyler; Canımana, Gicek, Bostanhöyüğü ve Baltalıemin'dir. Bu köyler aynı zamanda göçten en fazla etkilenen köyler olup, nüfuslarını %100 oranında yani tamamen kaybetmişlerdir. Bunların dışında göçten büyük oranda etkilenen Diğer Gicek (%66,6'sı göç etmiş), Naallutaş (%75'i göç etmiş) ve Zebil-i Bâlâ (%76,4'ü göç etmiş) köylerinden bahsedilebilir (bk. Tablo 30).
- 1845 kıtlığı-kuraklığı nedeniyle en az hane sayısı kaybeden yerleşim ise Zebil-i Süfla (Aşağı Sebil) olup, burada ikamet etmekte olan 21 hanenin 5'i (%23,8'i) göç yolunu tutmuştur. Bu oran diğer yerleşimlerin verdiği göçle mukayese edildiğinde 1845 kıtlığı-kuraklığından en az etkilenen köyün Zebil-i Süfla (Aşağı Sebil) olduğunu göstermektedir.
- Köyler içinde Bostanhöyüğü ahalisinin meslekleri/uğraşaları kaydedilmemiştir. Bunun dışında öküzüyle rençperlik yapanlar içinde en fazla nüfusa sahip olan Zebil-i Süfla (Aşağı Sebil) yerleşimidir. Zebil-i Süfla'nın aşiret içinde öküzüyle rençperlik yapanlara göre oranı %34,2'dir. Bu uğraşımın en az oluğu yerleşim ise %8,5 oranla Zebil-i Bala'dır (bk. Tablo 32).
- Aşirette deve sahibi ve aynı zamanda ticaretiyle meşgul olan tek köy Gicek olup, bu mesleği hane 8'deki Osman oğlu Hüseyin adlı sadece bir kişi icra etmektedir.
- 1845 kıtlığı-kuraklığı nedeniyle aşiret köylerinden ayrılan ve nere gittiği belli olmayan 2 hane (1,41'i) dışında göç edenlerden; 100 kişinin (%70,9'unun) Doğu ve Güney Doğu Anadolu istikametinde Diyarbakır ve Erzurum'a, 8 kişinin (5,6'sının) güney istikametinde Adana'ya ve geriye kalan 31 kişinin (21,9'unun) de İç Anadolu dahilinde yer değiştirdikleri söylenebilir.
- Aşirette kendi davarını güdenler hariç, üç kişinin müstakil sürüye sahip oldukları söylenebilir. En çok çoban çıkararak köyün ise Zebil-i Süfla (Aşağı Sebil) olduğu belirtilebilir.
- Aşirette askerî vazifeli mevcut değildir. Bunun dışında sadece din adamı olarak kayıtlı üç kişi "imam" (%1,7'si) olup, bunlar; Diğer Gicek, Zebil-i Süfla (Aşağı Sebil) ve Zebil-i Bâlâ köylerinde mesleklerini icra etmektedirler.

Hülâsa, aşiret genelinde tarım ve hayvancılık baskın şekilde ana geçim kaynağıdır. Sadece tarım ile meşgul olan hane sayısı genelin %20,7'sine, tarımla uğraşanların dışında hayvan besleyen hane sayısı ise genelin %0,5'ine karşılıktır. Yani doğrudan tarım ve hayvancılık ile meşgul olan hane sayısı genelin yaklaşık %22'sine karşılık gelmektedir. Bu sayıya işi sadece

çobanlık olanlar da eklendiğinde aşiret sâkinlerinin %24,1 oranında tarım ve hayvancılıkla meşgul oldukları ortaya çıkmaktadır. Tarım ve hayvancılık sektörü üzerinden bu işin ticaretini de yapanlar hesaba katıldığında ahalinin yaklaşık %25'inin doğrudan tarım ve hayvancılık sektörü vasıtasıyla maişet temin ettikleri anlaşılmaktadır. Geriye kalan nüfusun %1,7'sini din adamları, %0,5'ini hizmetkarlar, %0,5'ini özür sahipleri ve %6,5'ini diğer kategorisinde toplanan fevt, mefkud, sa'il, vs. kayıtlı kişiler oluşturmakta olup, bunların dışında kalan nüfusun (%66,2'sinin) ise meslekleri kayıtlı değildir.

Tablo 30: Tokallı (Tökeli) Aşireti'ni Oluşturan Köylerin Hane/Aile Sayıları ile Kuraklık-Kıtlık Karşısında Verdikleri Göç Miktarları³⁰²

Adı	Hane Sayısı (1845)	Kuraklık-Kıtlık Nedeniyle Göç Eden Hane Sayısı	Kalan Hane Sayısı (1851)	Göç Eden Hane Oranı
Baltalıemin	25	25	0	%100
Bostanhöyüğü	29	29	0	%100
Gicek	21	21	0	%100
Canımana	30	30	0	%100
Diğer Gicek	18	12	6	%66,6
Zebil-i Süfla (Aşağı Sebil)	21	5	16	%23,8
Naallutaş	8	6	2	%75
Zebil-i Bala	17	13	4	%76,4
Toplam	169	141	28	%83,4

Tablo 31: Tokallı (Tökeli) Aşireti'den Kıtlık Karşısında Göç Ettikleri Mahaller³⁰³

Adı	Kıtlık Nedeniyle Göç Eden Hane Sayısı	Göç Edilen Mahal ve Göç Eden Hane Sayısı
Baltalıemin	25	Erzurum-21, Zebil-i Süfla Köyü-4
Bostanhöyüğü	29	Diyarbakır-29
Gicek	21	Erzurum-19, Gümüşini Köyü-2
Canımana	30	Diyarbakır-26, Zebil-i Süfla-3, Bostanhöyük-1
Diğer Gicek	12	Adana-6, Zebil-i Süfla-3, Bostanhöyük-1, Canımana-1, belli değil-1
Zebil-i Süfla (Aşağı Sebil)	5	Adana-2, Bostanhöyük-2, Canımana-1
Naallutaş	6	Bostanhöyük-3, Beycik-2, Canımana-1
Zebil-i Bala	13	Diyarbakır-5, Canımana-4, Bostanhöyük-2, Beycik-1, belli değil-1
Toplam	141	

³⁰² BOA. NFS. d. 3525, s. 97-104.

³⁰³ BOA. NFS. d. 3525, s. 97-104.

Tablo 32: Tokallı (Tökeli) Aşireti Köylerindeki Hane Reislerinin Meşguliyetleri (1851)³⁰⁴

Köy Adı	Hane Sayısı	Sadece Öküzüyle Rençper (Ziraatçı)	Sadece Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençper ve Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençper ve Koyun Tüccarı	Koyun Sahibi ve Koyun Tüccarı	Sadece Koyun Tüccarı	Deve Sahibi	Devesiyle Ticaret Yapmakta	Çerçi	Çoban	Amele/Irgad	Din Adanı	Hademe/Hizmetli	Yetim veya Sabi	Abdal	Özürü	Asker	Diğer
Baltalıemin	25	4																	
Bostanhöyüğü	29	Meslek belirtilmemiş																	
Gicek	21	1							1										
Canımana	30	4																	
Diğer Gicek	18	5									1		1						4
Zebil-i Süfla (Aşağı Sebil)	21	12									3		1						3
Naallutaş	8	6	1																1
Zebil-i Bala	17	3									1		1	1			1		3
Toplam	169	35	1						1		5		3	1			1		11
%	100	20,7	0,5						0,5		2,9		1,7	0,5			0,5		6,5

2. 6. Modanlı Aşireti

Modanlı Aşireti adı altında toplamda 7 köy mevcuttur (bk. Tablo 33). Bu köylerin tamamının günümüzdeki Haymana ilçesinde yer almakta olduğu ve dolayısıyla Ankara İlinin sınırları içerisinde kaldığı ifade edilebilir. Bir başka ifadeyle Modanlı Aşireti mensupları 1851 yılında Haymana sahasında meskûn durumdadırlar (bk. Harita 6).

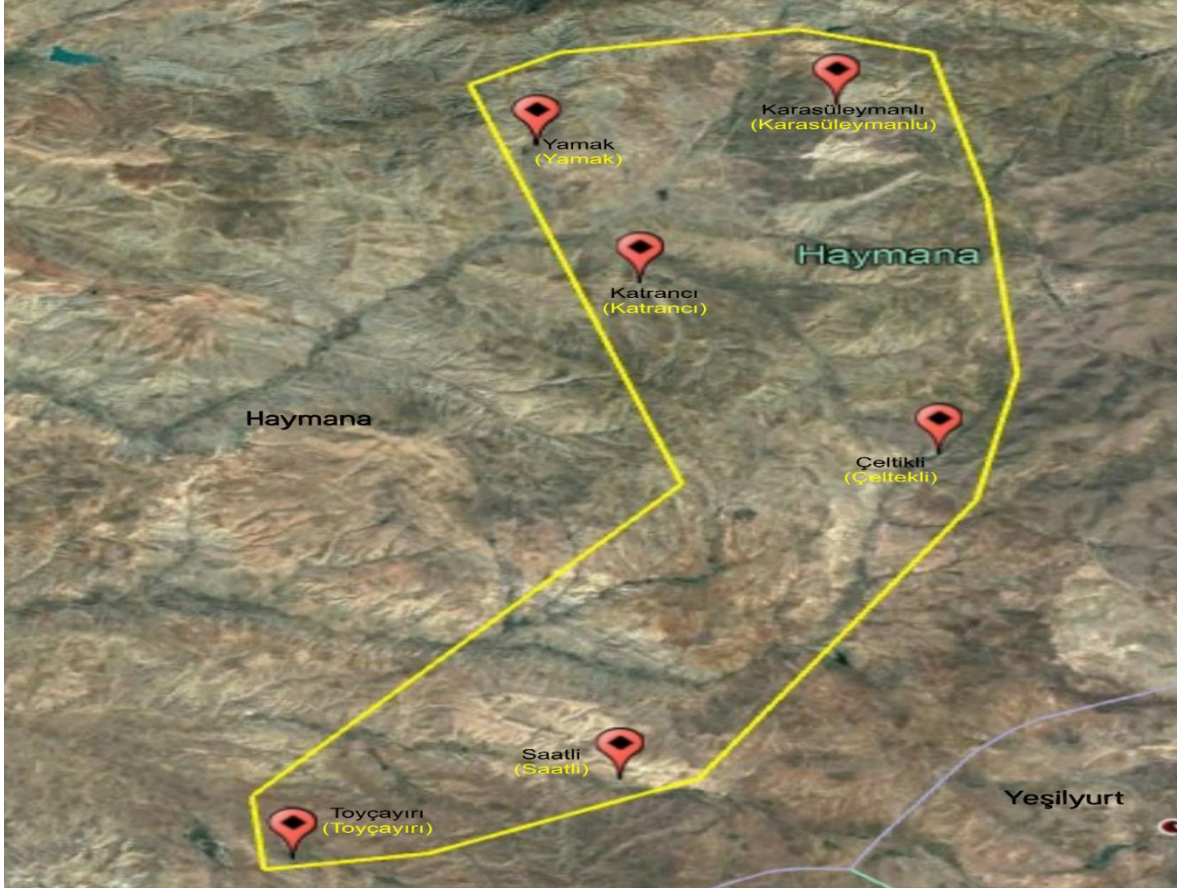
Tablo 33: Modanlı Aşireti'ni Oluşturan Köyler³⁰⁵

Eski Adı	Aşiret-Cemaat Adı/ Üst Aşiret	Günümüzdeki Adı ve Bağlı Bulunduğu İlçe/İl
Karasüleymanlı	Modanlı/Cihanbeyli	Karasüleymanlı, Haymana/Ankara
Yamak	Modanlı/Cihanbeyli	Yamak, Haymana/Ankara
Kal'a (Kale)	Modanlı/Cihanbeyli	-
Katranlı	Modanlı/Cihanbeyli	Katranlı, Haymana/Ankara
Saatli	Modanlı/Cihanbeyli	Saatli, Haymana/Ankara
Çeltikli	Modanlı/Cihanbeyli	Çeltikli, Haymana/Ankara
Toyçayırı	Modanlı/Cihanbeyli	Toyçayırı, Haymana/Ankara

³⁰⁴ BOA. NFS. d. 3525, s. 97-104.

³⁰⁵ BOA. NFS. d. 3525, s. 104-109.

Harita 6: Modanlı Aşireti'ni Oluşturan Köyler

1851 yılına ait 3525 numaralı iskân defteri dikkate alındığında Modanlı Aşireti köylerinin topluca bir analizine gidilmesi daha isabetli görünmektedir. Bu bağlamda Modanlı Aşireti'ne bağlı bahsi geçen 7 köy birlikte değerlendirildiğinde aşiretin 1850'li yıllardaki siyasi, sosyal ve iktisadi veçhesine dair kısaca şunlar söylenebilir:

- Aşirete bağlı köyler içerisinde en fazla nüfusa sahip olanın Toyçayırı yerleşimi olduğu görülmektedir. Toyçayırı Köyü'nün genel nüfus içindeki oranı %22,6'dır.
- Nüfusu en az olan yerleşim ise Kal'a (Kale) köyüdür. Kale Köyü'nün genel nüfus içindeki oranıysa %6,6'dır.
- Modanlı Aşireti köylerinden 1845 kıtlığı-kuraklığı nedeniyle göç edenler mevcut olup, göç edenler içinde nereye gittikleri belli olmayan kişiler %33,3 oranındadır. Kıtlık-kuraklık nedeniyle Modanlı Aşireti içinden en fazla hane sayısını kaybetmekle beraber göçten en fazla etkilenen köy Katrancı olup, nüfusunun %26,3'ünü kaybetmiştir. Bunun dışında olan köylerden mesela, Toyçayırı'ndan %12,5 ve Saatli 'den %15,3 oranında göçün gerçekleştiği görülmektedir. Göçten en az etkilenen köyler

Karasüleymanlı ve Kale'dir. Her iki köy den de dışarıya göç olmamış durumdadır. Bunlarla birlikte 106 haneye sahip Modanlı Aşireti'nden kuraklık yılları esnasında toplamda 12 hanenin (%11,3'ünün) dışarıya, başka yerlere göç ettiği söylenebilir (bk. Tablo 34 ve 35).

- Aşirette deve sahibi ve devesiyle ticaret yapan herhangi bir kimseye rastlanmamış olmanın yanında koyun ticaretiyle uğraşanların da var olduğu söylenemez. Ayrıca aşirette dinî ve askerî vazifeli olan hiçbir kimse de yoktur. Bunların dışında çerçilikle uğraşan kişilere de rastlanmaz (bk. Tablo 36).
- 1845 kıtlığı-kuraklığı nedeniyle aşiret köylerinden ayrılan ve nere gittiği belli olmayan 4 hane dışında sadece 1 hanenin (%8,3'ünün) Batı Anadolu istikametinde günümüzde Akdeniz Bölgesi kapsamında kalan Isparta Kazası'na gittiği tespit edilmiştir. Geriye kalan 7 hanenin (%58,3'ünün) ise İç Anadolu dahilindeki Ankara ve Konya şehirlerine yol aldığı söylenebilir.
- Kendi davalarını güden kişilerin dışında aşirette bir kişi müstakil sürüye olup, o kişi Yamak Köyü'nde meskûn olan Bektaş oğlu Bektaş'tır.

Hülâsa, aşiret genelinde tarım ve hayvancılık baskın şekilde ana geçim kaynağıdır. Sadece tarım ile meşgul olan hane sayısı genelin %56,6'sına, tarımla uğraşanların yanında hayvan besleyen hane sayısı ise genelin %8,4'üne karşılıktır. Yani doğrudan tarım ve hayvancılık ile meşgul olan hane sayısı genelin %65'ine karşılık gelmektedir. Bu sayıya işi sadece çobanlık olanlar da eklendiğinde aşiret sâkinlerinin yaklaşık %70 oranında tarım ve hayvancılıkla meşgul oldukları ortaya çıkmaktadır. Buna tarım ve hayvancılığa hizmet eden işlerde çalışanların da eklenmesi halinde tarım ve hayvancılık sektörü vasıtasıyla maişet temin edenlerin oranı yaklaşık %71'e ulaşmaktadır. Geri kalan nüfusun %6,6'sını hizmetkarlar, %0,9'unu sabi ve yetim olanlar, %14,1'ini de diğer kategorisinde toplanan fevt, mefkud vs. kayıtlı kişiler oluşturmakta olup, bunların dışında kalan nüfusun (%7,8'inin) ise meslekleri kayıtlı değildir.

Tablo 34: Modanlı Aşireti'ni Oluşturan Köylerin Hane/Aile Sayıları ile Kuraklık-Kıtlık Karşısında Verdikleri Göç Miktarları³⁰⁶

Adı	Hane Sayısı (1845)	Kuraklık-Kıtlık Nedeniyle Göç Eden Hane Sayısı	Kalan Hane Sayısı (1851)	Göç Eden Hane Oranı
Karasüleymanlı	15	-	15	-
Yamak	11	1	10	%9

³⁰⁶ BOA. NFS. d. 3525, s. 104-109.

Adı	Hane Sayısı (1845)	Kuraklık-Kıtlık Nedeniyle Göç Eden Hane Sayısı	Kalan Hane Sayısı (1851)	Göç Eden Hane Oranı
Kal'a (Kale)	7	-	7	-
Katranlı	19	5	14	%26,3
Saatli	13	2	11	%15,3
Çeltekli	17	1	16	%5,8
Toyçayırı	24	3	21	%12,5
Toplam	106	12	94	%11,3

Tablo 35: Modanlı Aşireti'nden Kıtlık Karşısında Göç Ettikleri Mahaller³⁰⁷

Adı	Kıtlık Nedeniyle Göç Eden Hane Sayısı	Göç Edilen Mahal ve Göç Eden Hane Sayısı
Karasüleymanlı	-	-
Yamak	1	Isparta Kazası-1
Kal'a (Kale)	-	-
Katranlı	5	Şabanözü Köyü-2, Ilgın Kazası-1, belli değil-2
Saatli	2	Ilgın Kazası-2
Çeltekli	1	Konya-1
Toyçayırı	3	Arkıdhanı-1, belli değil-2
Toplam	12	

Tablo 36: Modanlı Aşireti Köylerindeki Hane Reislerinin Meşguliyetleri (1851)

Köy Adı	Hane Sayısı	Sadece Öküzüyle Rençper (Ziraatçı)	Sadece Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençper ve Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençper ve Koyun Tüccarı	Koyun Sahibi ve Koyun Tüccarı	Sadece Koyun Tüccarı	Deve Sahibi	Devesiyle Ticaret Yapmakta	Çerçi	Çoban	Amele/İrgad	Din Adamı	Hademe/Hizmetli	Yetim veya Sabi	Abdal	Özürlü	Asker	Diğer
Karasüleymanlı	15	6		5							1	1		1					1
Yamak	11	4		3							1								2
Kal'a (Kale)	7	5																	2
Katranlı	19	8									2			1	1				4
Saatli	13	8		1										1					1
Çeltekli	17	12									1			2					1
Toyçayırı	24	17												2					4
Toplam	106	60		9							5	1		7	1				15
%	100	56,6		8,4							4,7	0,9		6,6	0,9				14,1

³⁰⁷ BOA. NFS. d. 3525, s. 104-109.

2. 7. Geygel Aşireti (Atmanlı ile Birlikte)

Muhtelif Osmanlı arşiv kayıtlarında Geygel Aşireti'nin bir Türkmen Aşireti olduğu açık olarak ifade edilmektedir: “Türkmen Geygel Aşireti”³⁰⁸. 1847 tarihli olan bu kayda göre Geygel Türkmen Aşireti, yine aynı arşiv belgesinin ifadesine göre “Taife-i Ekraddan Cihanbeyli Aşireti'ne ilhak buyurulmuş” olmakla beraber, aşiret ileri gelenleri bu bağlılığa itiraz etmektedirler. İtiraz dilekçesinden hareketle bu bağlılığın çok kısa bir müddet önce gerçekleştiği söylenebilir. Buna göre Geygel Aşireti ileri gelenlerinin³⁰⁹ devlete sundukları ve yaklaşık 40 ileri gelenin ortak imzasını taşıyan bir dilekçede (mahzarda), aşiretlerinin Hüdavendigâr Eyaleti'nde, Eskişehir Sancağı Bilecik Kaymakamlığı sınırlarında kalması nedeniyle Ankara Livası'na 60-70 saat mesafeleri olduğunu, hasbel-icap Ankara'ya gidip gelmenin bilhassa da kışları çok zor olacağını, Cihanbeyli Aşireti Beyi Alişan Bey'in kendilerine, vergi anlamında zulümlerde bulunduğunu da belirtip, bu durumun bütün bütün perişan olmalarına sebep olacağını ileri sürerek, bu eziyetten kurtulmalarını ve bu bağlamda 1847 (1263) senesine mahsuben Eskişehir Sancağı, Bilecik Kaymakamlığı'na bağlanmayı ve vergilerini de “sakin ve mutavattın” buldukları Eskişehir Kazası mal sandığına ödemeyi talep etmişlerdir. Yine aynı talebe göre Ankara'dan sarf-ı nazarla halihazırda aşiret müdürleri bulunan Battalzâde İsmail Bey önderliğinde ve ayrıca beş azadan oluşan meclisleri tarafından yönetilmeye devam edilmelerini istemekteydiler. Eskişehir mahkemesinde kayda alınan bu talep yazısında imzası bulunan ahali Sarısu, Topkaya (Mahmudiye), Dereköy ve Koşmat (Yayıklı) adındaki köylerin sâkinleriydiler. Yani Eskişehir'deki Geygel aşiret ahalisi bu dört köyde meskûn idiler. Bu köyler günümüzde Eskişehir İli Alpu İlçesi ve çevre sahada bulunmaktadır ve gerçekten de Ankara ve Cihanbeyli Aşireti köylerinin meskûn oldukları sahalara da bir hayli uzak düşmektedir.

Bununla beraber, konumuz olan 3525 numaralı defterde Geygel Aşireti başlığı altında kayda giren köyler arasında bahsi geçen bu dört köyün adı geçmemektedir. Dolayısıyla ve anlaşılan Geygel Aşireti, Eskişehir-Ankara arasında farklı sahalarda dağınık halde yaşayan bir aşiretti. Ve bu aşiretin bir kolu da bizi doğrudan ilgilendiren Sofular, Afşar, Karadere vb. köyler ile çevre sahayı kapsayan; günümüzdeki Bala İlçesine bağlı olan, Bala'nın en güneyinde, Kulu ve Şereflikoçhisar sınırlarında kalan köy yerleşmeleridir. Bu arada, tüm bu bilgiler ışığında

³⁰⁸ BOA. A. MKT. 103/94-1-2.

³⁰⁹ Bu dört köyde ikamet etmekte olan aşiret mensupları Bekri ve Berdili, Külaklı, Hancılı, Maksudlu, Emirler ve Perakende oymaklarından müteşekkildi. BOA. A. MKT. 103/94-2.

Aşayir-i Seb'a (Yedi Aşiret veya Yedi Boy) Kaymakamlığı adı altında idare edilen Cihanbeyli ve bağlı aşiretlerin aslında yedi aşiretten ibaret olduğu ve Geygel ile Atmanlı Türkmenlerinin, kuvvetle muhtemel 1845 veya 46'da alınan bir kararla Aşayir-i Seb'a Kaymakamlığı'na bağlanarak aşiret sayısının böylelikle dokuza çıkmış olduğu anlaşılmaktadır.

Yeri gelmişken bir hususu daha belirtmek gerekmektedir. Cihanbeyli ve bağlantılarından olarak defterin sonunda yer alan kefaletnamelerin altına imza koyan dokuz aşiretten biri Atmanlı Aşireti olmasına rağmen, Atmanlı Aşireti 3525 numaralı defterde müstakil bir aşiret olarak; müstakil bir başlık altında kayda alınmamıştır. Hâl böyle iken defterde bu aşiretin varlığına işaret eden göstergeler mevcuttur. Meselâ Cihanbeyli Aşireti başlığı altında, 11. sırada kayda alınan ve "Esman/Asman" imlâlarıyla okunabilen Asmanuşağı Köyü'nün varlığı söz konusudur. Nitekim günümüzde, meselâ Konya Cihanbeyli'de bu aşiret adının hâlen "Atmalı" olarak anılıyor olması, 1851'de Asmanuşağı adı ile kayda alınan³¹⁰ bu köyün gerçekte Atmanlı Aşireti ile, en azından taşıdığı ad itibarıyla bağlantılı olduğuna hükmetmeyi gerektirmiştir³¹¹. Bunun yanında Atmanlı Aşireti'nin varlığına işaret eden en önemli gösterge ise Geygel köyleri arasında kayda giren ve günümüzde Bala İlçesine bağlı olan Derekişla Köyü'dür. Derekişla Köyü'nün, sözlü anlatılara göre Atmanlı kökeninden gelme olduğu ifade edilmektedir³¹². Yine bu doğrultuda, 1880 yılında Ankara, Kırşehir, Konya, Sivas ve çevrelerinde mevcut olan aşiretleri gösteren bir arşiv kaydına göre 120 haneden ve yaklaşık 350 kişiden oluşan Atmanlı Aşireti'nin meskûn olduğu saha için Ankara'nın Bala Kasabası gösterilmiştir³¹³. Bahsi geçen bu 120 kişilik Atmanlı sâkininin, günümüzde hâlen Bala'ya bağlı olan Derekişla ve civarındaki Çarsak vb. yerleşimlere karşılık geldiği söylenebilir.

Tablo 37: Geygel Aşireti'ni Oluşturan Köyler³¹⁴

Eski Adı	Aşiret-Cemaat Adı/ Üst Aşiret	Günümüzdeki Adı ve Bağlı Bulunduğu İlçe/İl
Handıra (Handırın)	Geygel/Cihanbeyli	Hanburun, Bala/Ankara
Eşmederesi	Geygel/Cihanbeyli	-
Sofiler nam-ı diğer Yenipınar	Geygel/Cihanbeyli	Sofular, Bala/Ankara
Afşar	Geygel/Cihanbeyli	Afşar, Bala/Ankara

³¹⁰ BOA. NFS. d. 3525, s. 20-21.

³¹¹ Aslen bir Türkmen aşireti olan Atmanlılar için bk. <http://www.malatyasonhavadis.com/orta-asyadan-horasana-ve-anadoluya-atmali-asireti-makale,2459.html> ve <https://www.facebook.com/pg/Atmali-A%C5%9Fireti-Tarihi-143271842786920/posts/> (E.T. 14.07.2019).

³¹² <https://nisanyanmap.com/?y=Derek%C4%B1%C5%9Fla&t=&lv=1> (E.T. 24.07.2019).

³¹³ Deniz Akpınar-Ahmet Nizamoğlu, "XIX. Yüzyılın Sonu İle XX. Yüzyılın Başlarında Kırşehir'in İdari Taksimatı ve İktisadi Yapısı", *Tarih Okulu Dergisi*, Sayı: 34 (2018), s. 508 (ss. 493-528).

³¹⁴ BOA. NFS. d. 3525, s. 109-116.

Eski Adı	Aşiret-Cemaat Adı/ Üst Aşiret	Günümüzdeki Adı ve Bağlı Bulunduğu İlçe/İl
Karadere	Geygel/Cihanbeyli	Derekışla, Bala/Ankara
Yuğşa maa Kadırgalı (Kadırgalı)	Geygel/Cihanbeyli	-
Timurağa Arsası	Geygel/Cihanbeyli	-
Kuyruklu	Geygel/Cihanbeyli	-
Akviran	Geygel/Cihanbeyli	Aköreñarsak (Akvirançarsak) ³¹⁵ , Gölbaşı/Ankara, (eskiden Bala/Ankara) ³¹⁶

Harita 7: Geygel Aşireti'ni Oluşturan Köyler

1851 yılına ait 3525 numaralı iskân defteri dikkate alındığında Geygel Aşireti köylerinin topluca bir analizine gidilmesi daha isabetli görünmektedir. Bu bağlamda Geygel Aşireti'ne bağlı bahsi geçen 9 köy birlikte değerlendirildiğinde aşiretin 1850'li yıllardaki siyasi, sosyal ve iktisadi veçhesine dair kısaca şunlar söylenebilir:

³¹⁵ Günümüzdeki karşılıklarını tespit edemediğimiz Timurağa ve Kuyruklu köylerinin de yine aynı havzada "Çarsak" ekini taşıyan yerler olma ihtimali kuvvetlidir: Belçarsak ve Yenişapançarsak.

³¹⁶ <https://www.haberler.com/golbasi-nin-7-ci-koyu-akvirancarsak-2567762-haberi/> (E.T. 26.07.2019).

- Aşirete bağlı köyler içerisinde en fazla nüfusa sahip olanlar Afşar, Karadere, Handıra, Yuğşa maa Kadırgalı, Timurağa Arsası ve Yenipınar'dır. Aşiret nüfusu içinden 30'u (%14,7'si) Handıra'da, 28'i (%13,7'si) Yenipınar'da, 42'si (%20,6'sı) Afşar'da, 32'si (%15,7'si) Karadere'de, 29'u (%14,2'si) Yuğşa maa Kadırgalı'da ve 28'i (%13,7'si) Timurağa Arsası'ndadır. Bu açıdan aşirete bağlı yerleşimler içinde nüfusu en fazla olanın Afşar Köyü olduğu ifade edilebilir (bk. Tablo 38).
- Aşirette nüfusu en az olan köylerin ise Eşmederesi, Kuyruklu ve Akviran olduğu görülmektedir. Aşiret nüfusu içinden 8'i (%3,9'u) Eşmederesi, 4'ü (1,9'u) Kuyruklu ve 2'si (%0,9'u) Akviran köylerinde sakindirler. Buna dayalı olarak aşirete bağlı yerleşimler içerisinde nüfusu en az olanın Akviran Köyü olduğu söylenebilir.
- Geygel Aşireti köylerinden 1845 kıtlığı-kuraklığı nedeniyle göç eden herhangi bir hane ile karşılaşılmamaktadır (bk. Tablo 39).
- Aşirette deve sahibi olan 12 kişi var olup, deve tüccarı olan kimseye rastlanmamıştır. Deve sahiplerinin genel nüfus içindeki oranı %5,9'dur. Deve sahiplerinin en fazla olduğu köy %2,4'lük bir oranla Afşar yerleşimidir (bk. Tablo 40).
- Kendi davalarını güden kişilerin dışında aşirette ikisi kişi müstakil sürüye olup, Handıra Köyü'nde sakin bu kişiler hane 1'deki Emir Hasan oğlu Yusuf ve hane 2'deki Emir oğlu Mustafa'dır. Yusuf'un sürüsünü hane 19'daki Alâ Ahmed oğlu Mustafa ve Mustafa'nın sürüsünü ise hane 25'teki Elifoğlu Halil gütmektedirler. Hane 1'deki Yusuf ve 2'deki Mustafa'nın her ikisi de "bir çift öküzüyle rençber ve tüccâr-ı ağnâm" olarak kayıtlıdır. Ayrıca her ikisinin de isimlerinden önce gelen "Emir" ünvanı onların ikamet ettikleri köylerinde siyasi ve iktisadi açıdan nüfuz sahibi olduklarını düşündürmektedir. Yine her iki şahsın koyun tüccarı olması bu işin kendi davalarını gütmekten daha kazançlı olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Hülâsa, aşiret genelinde tarım ve hayvancılık baskın şekilde ana geçim kaynağıdır. Sadece tarım ile meşgul olan hane sayısı genelin %58,6'sına, tarımla uğraşanların yanında hayvan besleyen hane sayısı ise genelin %0,4'üne karşılıktır. Yani doğrudan tarım ve hayvancılık ile meşgul olan hane sayısı genelin yaklaşık %60'ına karşılık gelmektedir. Bu sayıya sadece koyun ve deve sahibi olanlar ile işi çobanlık olanlar eklendiğinde aşiret sâkinlerinin %87,4 oranında tarım ve hayvancılıkla meşgul oldukları ortaya çıkmaktadır. Buna tarım ve hayvancılık sektörü üzerinden bu işin ticaretini yapanların da eklenmesi halinde tarım ve hayvancılık sektörü vasıtasıyla maişet temin edenlerin oranı neredeyse %90'a ulaşmaktadır.

Geri kalan nüfusun %0,9'unu hizmetkarlar, %0,4'ünü sabi ve yetim olanlar, %5,4'ünü abdallar, %0,4'ünü askerler ve %2,4'ünü de diğer kategorisinde toplanan sa'il ve amelmande olarak kayıtlı kişiler oluşturmakta olup, bunların dışında kalan nüfusun (%0,8'inin) ise meslekleri kayıtlı değildir.

Tablo 38: Geygel Aşireti'ni Oluşturan Köylerin Hane/Aile Sayıları ile Kuraklık-Kıtlık Karşısında Verdikleri Göç Miktarları³¹⁷

Adı	Hane Sayısı (1845)	Kuraklık-Kıtlık Nedeniyle Göç Eden Hane Sayısı	Kalan Hane Sayısı (1851)	Göç Eden Hane Oranı
Handıra (Handırın)	30	-	30	-
Eşmederesi	8	-	8	-
Sofiler nam-ı diğer Yenipınar	28	-	28	-
Afşar	42	-	42	-
Karadere	32	-	32	-
Yuğşa maa Kadırgalı (Kadırlıklı)	29	-	29	-
Timurağa Arsası	28	-	28	-
Kuyruklu	4	-	4	-
Akviran	2	-	2	-
Toplam	203	-	203	-

Tablo 39: Geygel Aşireti'nden Kıtlık Karşısında Göç Ettikleri Mahaller³¹⁸

Adı	Kıtlık Nedeniyle Göç Eden Hane Sayısı	Göç Edilen Mahal ve Göç Eden Hane Sayısı
Handıra (Handırın)	Yok	Yok
Eşmederesi	Yok	Yok
Sofiler nam-ı diğer Yenipınar	Yok	Yok
Afşar	Yok	Yok
Karadere	Yok	Yok
Yuğşa maa Kadırgalı (Kadırlıklı)	Yok	Yok
Timurağa Arsası	Yok	Yok
Kuyruklu	Yok	Yok
Akviran	Yok	Yok
Toplam	-	-

³¹⁷ BOA. NFS. d. 3525, s. 109-116.

³¹⁸ BOA. NFS. d. 3525, s. 109-116.

Tablo 40: Geygel Aşireti Köylerindeki Hane Reislerinin Meşguliyetleri (1851)³¹⁹

Köy Adı	Hane Sayısı	Sadece Öküzüyle Rencper (Ziraatçı)	Sadece Koyun Sahibi	Öküzüyle Rencper ve Koyun Sahibi	Öküzüyle Rencper ve Koyun Tüccarı	Koyun Sahibi ve Koyun Tüccarı	Sadece Koyun Tüccarı	Deve Sahibi	Devesiyle Ticaret Yapmakta	Çerçi	Çoban	Amele/Irgad	Din Adamı	Hademe/Hizmetli	Yetim veya Sabi	Abdal	Özürlü	Asker	Diğer
Handıra (Handırın)	30	18			2			3			6			1					
Eşmederesi	8	6						1			1								
Sofiler nam-ı diğer Yenipınar	28	11	1					2								11			3
Afşar	42	13			1		1	5			21								1
Karadere	32	28		1	1						2								
Yuğşa maa Kadırgalı (Kadırgalı)	29	14						1			11			1				1	1
Timurağa Arsası	28	24									4								
Kuyruklu	4	3												1					
Akviran	2	2																	
Toplam	203	119	1	1	4		1	12			45			2	1	11		1	5
%	100	58,6	0,4	0,4	1,9		0,4	5,9			22,1			0,9	0,4	5,4		0,4	2,4

2. 8. Ziveli Aşireti

1851 yılına ait 3525 numaralı iskân defterinde Ziveli Aşireti'ne ait sadece bir köy kayıt altına alınmıştır (bk. Tablo 41). Kuruçay adı altında kayda giren bu köyün, Cihanbeyli Aşireti ve bağlantılarının Orta Anadolu'daki yerleşim yerlerine göre dağılışı incelendiğinde günümüzde Ankara Çubuk İlçesi içerisinde Ankara İli sınırlarında kaldığı söylenebilir de bu yerleşimin Konya'da bulunma ihtimali de yüksektir (bk. Harita 8). Zira aynı adla bir yerleşime Konya'da da rastlanır. 19. yüzyılın ilk yarısında Orta Anadolu'yu gezen seyyah Ainsworth'un gözlemlerinden hareketle (Kızılırmak ve Tuz Gölü arasında Türkmenlerin, Haymana taraflarına gidildikçe ise Türkmenlerle beraber Kürtlerin de görüldüğünü söyler) ve Ziveli'nin bir Kürt Aşireti olması dolayısıyla Kuruçay Köyü'nün Ankara'ya ait olduğu ihtimali daha kuvvetli görünmektedir.

³¹⁹ BOA. NFS. d. 3525, s. 109-116.

Tablo 41: Ziveli Aşireti'ni Oluşturan Köyler³²⁰

Eski Adı	Aşiret-Cemaat Adı/ Üst Aşiret	Günümüzdeki Adı ve Bağlı Bulunduğu İlçe/İl
Kuruçay	Ziveli/Cihanbeyli	Kuruçay/Çubuk/Ankara

Harita 8: Ziveli Aşireti'ni Oluşturan Köyler

1851 yılına ait 3525 numaralı iskân defteri dikkate alındığında Ziveli Aşireti'ne bağlı Kuruçay Köyü değerlendirildiğinde aşiretin 1850'li yıllardaki siyasi, sosyal ve iktisadi veçhesine dair sınırlı da olsa kısaca şunlar söylenebilir:

- Kuruçay Köyü 142 haneye sahip olup, genel nüfus içinde %4,8'lik bir orana karşılık gelmektedir.
- Köyden 1845 kıtlığı-kuraklığı nedeniyle göç eden mevcut değildir.
- Aşirette deve sahibi ve devesiyle ticaret yapan herhangi bir kimseye rastlanmamış olmanın yanında dinî ve askerî vazifeli olan hiçbir kimse de yoktur. Bunların dışında amle/ırgad olan ve çerçilikle uğraşan kişilere de rastlanmaz.

³²⁰ BOA. NFS. d. 3525, s. 116-120.

- Kendi davalarını güden kişilerin dışında aşirette on sekiz kişinin müstakil sürüye olduğu görülür. Müstakil sürüye sahip olanların içinde kendisi hakkında üç farklı kayıt bulunan Ömer Efendi dikkati çekmektedir. İlk kayıt, hane 9'daki Durhasan'ın Ömer Efendi'nin davar çobanı olduğu yönündedir. İkinci kayıt, hane 80'deki Uzun Ahmed oğlu Ahmed'in Ömer Efendi'nin kuzu çobanı olduğunu belirtir. Üçüncü kayıt hane 91'deki Eğri Mehmed oğlu Hasan'ın Ömer Efendi'nin çobanı olduğunu belirtir. Ömer Efendi'nin ise "İki çift öküzüyle rençber ve ağnâm tüccarı olduğu" kayıtlıdır. Öyle ki, Ömer Efendi'nin sürüsü sayıca çok fazla idi ve tek bir çobanın bunları gütmeye güç yetirememesi söz konusuydu.
- Aşirete bağlı köyde 61 kişi sağmal sahibiydi. Bunların hayvancılıkla ve ticaretiyle meşgul olan ahali içinden %50,8'ini oluşturduğu ifade edilebilir.

Hülâsa, aşiretin neredeyse tamamında tarım ve hayvancılık baskın şekilde ana geçim kaynağıdır. Sadece tarım ile meşgul olan hane sayısı genelin %9,1'i, tarımla uğraşanların yanında hayvan besleyen hane sayısı ise genelin %43,6'sına karşılıktır. Yani doğrudan tarım ve hayvancılık ile meşgul olan hane sayısı genelin yaklaşık %55'ine karşılık gelmektedir. Bu sayıya sadece koyun sahipleri ve işi çobanlık olanlar eklendiğinde aşiret sâkinlerinin %85,7 oranında tarım ve hayvancılıkla meşgul oldukları ortaya çıkmaktadır. Tarım ve hayvancılık sektörü üzerinden bu işin ticaretini de yapanların da eklenmesi halinde tarım ve hayvancılık sektörü vasıtasıyla maişet temin edenlerin oranı %99,7 seviyesine ulaşmaktadır. Geri kalan nüfusun ise meslekleri kayıtlı değildir.

Tablo 42: Ziveli Aşireti Köylerindeki Hane Reislerinin Meşguliyetleri (1851)³²¹

Köy Adı	Hane Sayısı	Sadece Öküzüyle Rençber (Ziraatçı)	Sadece Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençber ve Koyun Sahibi	Öküzüyle Rençber ve Koyun Tüccarı	Koyun Sahibi ve Koyun Tüccarı	Sadece Koyun Tüccarı	Deve Sahibi	Devesiyle Ticaret Yapmakta	Çerçi	Çoban	Amele/Irgad	Din Adamı	Hademe/Hizmetli	Yetim veya Sabi	Abdal	Özürlü	Asker	Diğer
Kuruçay	142	13	25	62	15	1	4				22								
Toplam	142	13	25	62	15	1	4				22								
%	100	9,1	17,6	43,6	10,5	0,7	2,8				15,4								

³²¹ BOA. NFS. d. 3525, s. 116-120.

III. BÖLÜM

3525 NUMARALI CİHANBEYLİ AŞİRETİ İSKÂN DEFTERİ'NİN LATAİN HARFLERE ÇEVİRİMYAZISI

Bu bölümde, 3525 Numaralı Cihanbeyli Aşireti İskân Defteri'nin fiziki özellikleri ve içeriğine dair bilgi verildikten sonra ilgili defterin Osmanlı Türkçesinden Günümüz Türkçesine olan çevrimyazısına dayalı metnin tümüne yer verilmiştir.

3525 Numaralı defter, nüfus defterleri (NFS. d.) tasnifinde yer almakta olup 60 varaktan (120 sahifeden) oluşmaktadır. Osmanlı arşivi çalışanları tarafından yapılan tanıtım, fihrist yazısında defterin başlangıç tarihi olarak 21 Şaban 1267 (21 Haziran 1851) tarihi gösterilmiştir.

Defterde Cihanbeyli Aşireti ile birlikte iskâna tâbi tutulan Sehanlı (Sihanlı/Şihanlı), Mikâillü, Şeyhbizünlü, Tokallu, Modanlu, Geygel ve Zıvalı (Ziveli) aşiretlerine dair kayıtlar mevcuttur. Defter, köy yerleşimi esasına göre kayda alınmıştır. Bu kayıtlara göre aşiretin bir merkezinin varlığına dair bir işaret mevcut değildir. Aşiret bireyleri deftere kaydedilirken sade aile resilerinin adlarına yer verilmiş, ailenin diğer bireyleri hakkında herhangi bir kayda yer verilmemiştir. Aile resinin ne işle meşgul oldukları, “Ağnam-keş ve üç çift öküzüyle rençber olduğu”, “Bir çift öküzüyle rençber ve ashab-ı ağnam bulunduğu”, “bir çift öküz koşar rençber ve sahib-i ağnam olduğu”, “Ömer Bey çiftçisi ve hademesi”, “Karyeden Halil Efendi çobanı olduğu”, “Bu dahi rençber ve karyenin imamı olduğu”, “Kendisinin devesiyle ticaret eylediği”, “Abdal olduğu” gibi kısa ancak önemli ifadelerle belirtilmiştir. Bunun haricinde bir sebeple köyden başka bir yere göç edenler de “61 senesi nakl-i hane idüb Uşak Kazasına gitmiştir”, “61 senesi nakl-i hane iderek Karahisar'a gitmiştir”,

Defterin son iki varlığında (4 sahifesinde ise) tahriri yapılarak kayda alınan aile reislerinin meskûn oldukları köylerden izinsiz ayrılmayacakları gibi şartları veya hususları içeren kayıtlar bulunmaktadır. Bu kayıtlar köylülerin müteselsilen birbirlerine kefil olmalarını, diğer bir ifade ile kefâlete bağlanmalarını göstermektedirler. Defter bu yönü ile Cihanbeyli Aşireti ve bağlı oymakların sosyal ve iktisadi şartlarına dair önemli bilgiler vermesiyle dikkat çekmektedir. İlgili defterin tam metni aşağıdaki gibidir.

BOA. NFS.d. 3525

Aşiret-i Cihanbeyli

Karye-i Çeltik

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Ömer Bey oğlu Osman Bey	Ağnam-keş ve üç çift öküzüyle rençber olduğu	s. 2
2	Mehmed oğlu Çakır	Bu dahi	
3	Bekir oğlu Hüseyin	Bu dahi	
4	Abdi oğlu Halil	Bu dahi	
5	Abik oğlu Hasan	Bu dahi	
6	Haso oğlu Seyyid	Bir çift öküzüyle rençber ve ashab-ı ağnâm bulunduğu	
7	Haso oğlu Kurt Mehmed	Karyeden Halil Efendi çobanı olduğu	
8	Sato oğlu Ebubekir	Bir çift öküzüyle rençber ve ashab-ı ağnâm olduğu	
9	Kırço oğlu Hasan	Bu dahi	
10	Hüseyin oğlu Mehmed	Bu dahi	
11	Abdullah oğlu Kahveci Halil	Bu dahi	
12	Firdi oğlu Osman	Bu dahi	
13	Firdi oğlu İsmail	Bu dahi	
14	Çavuş oğlu Mehmed	Bu dahi	
15	Başçavuş oğlu Mehmed	Bu dahi	
16	Seyyid oğlu Hasan	Bu dahi	
17	Eşcer oğlu Molla Ebubekir	Bu dahi	
18	Bekir oğlu Mehmed	Bu dahi	
19	Yozcuoğlu Hüseyin	Bu dahi	
20	Çavuş oğlu Hasan	61 senesi ³²² kahti ³²³ mülabesesiyle nakl-i hâne idüb Çulovası ³²⁴ Kazası'na gitmiştir	

³²² Hicri 1261/Miladi 1845 yılına karşılık gelmektedir.

³²³ Kuraklık, kıtlık.

³²⁴ Çölovası olarak bilinir. Günümüzde Afyon'un Dinar İlçesinin köyleri bu sahada kalmaktadır. Bk. <https://www.dinar.bel.tr/afyon-dinar/ilcemiz-yakin-tarihi/> (E.T. 14.07.2019).

Hane	Adı	Meşgalesi	
21	Hasan oğlu Resil	Bir çift öküzüyle rençber ve ashab-ı ağnâm bulunduğu	s. 3
22	Hamkâr oğlu Hasan	Bu dahi	
23	Mahmud oğlu Ömer	Bu dahi	
24	Barazi oğlu Ahmed	İki çift öküzüyle rençber ve ashab-ı ağnâm olduğu	
25	Şeray oğlu Ömer	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
26	Kethüdâ oğlu Mustafa	Bu dahi	
27	Mustafa oğlu Osman	Bu dahi	
28	Sahdelioğlu Hacı Mehmed Efendi	Bu dahi rençber ve karyenin <i>imamı</i> olduğu	
29	Ali bin Hüseyin	Bu dahi	
30	Abik oğlu Hacı Abdullah	Bu dahi	
31	Abdullah oğlu Mehmed	Bu dahi	
32	Seyyid oğlu Şamil	Bu dahi	
33	İsmail oğlu Bayram	Abdal olduğu	
34	Kahvecioğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
35	Abdi oğlu Hasan	Yetim ve sabi olduğu	
36	Abik oğlu Ebubekir	Alil olduğu	
37	Hasan oğlu Cagal	Bir çift öküzüyle rençber ve ashab-ı ağnâm olduğu	
38	Hamurcuoğlu Hasan	Bu dahi	
39	Kuyumcuoğlu Hasan	61 senesi nakl-i hâne iderek Karahisar'a gitmiştir	
40	Kuyumcuoğlu Mehmed	Kendisinin devesiyle ticâret eylediği	
41	Kuyumcuoğlu Bektaş	Çerçi olduğu	
42	Mustafa oğlu Osman	61 senesi nakl-i hâne idüb Uşak Kazası'na gitmiştir	
43	Mustafa oğlu Ali	Bu dahi	
44	Ekizoğlu İsmail	Bir çift öküzüyle rençber ve ashab-ı ağnâm olduğu	
45	Dermancioğlu Mustafa	61 senesi nakl-i hâne idüb Akşehir Kazası'na gitmiştir	
46	Durkaşlıoğlu Hasan	Bu dahi	
47	Yusuf oğlu Hacı Mehmed Efendi	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i ağnâm idi	
48	Alemdâr oğlu Halil	Amele olduğu	
49	Hacı Bayram oğlu Memiş	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	s. 4
50	Hacı Bayram oğlu Hasan	Bu dahi	
51	Genç Ağa oğlu Mehmed	Bu dahi	
52	Tosun oğlu Abdullah	Bu dahi	
53	Hacı Halil	Bu dahi	
54	Fariz oğlu Ahmed	Bu dahi	
55	Arkçioğlu Mehmed	Asakir-i Nizamiye-i Şahâne'de	

Hane	Adı	Meşgalesi	
56	Tataroğlu Bekir	61 senesi nakl-i hâne iderek Altuntaş Ovası'na ³²⁵ gitmiştir	
57	Terkânlıoğlu (Tirikânlıoğlu) Ahmed	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i ağnâm olduğu	
58	Sarioğlu Ahmed	Merkûm oğlu Mehmed yetim olduğu	
59	Fakıoğlu Hasan	Kendünün devenin râ'î ve ticâretiyle bulunduğu	
60	Hacıoğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i ağnâm olduğu	
61	Karaoğlu Ahmed	Amele olduğu	
62	Koncu oğlu Veli	61 senesi nakl-i hâne idüb Uşak Kazası'na gitmiştir	
63	Haşım oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber ve ashab-ı ağnâm olduğu	
64	İsa oğlu Mehmed	Bu dahi	
65	İsmail (oğlu) İsmail	Bu dahi	
66	Hacıoğlu İbrahim	Bu dahi	
67	Salim (Salih) oğlu Mehmed	Bu dahi	
68	Köşkâroğlu Mehmed	Bu dahi	
69	Hacıoğlu Osman	Bu dahi	
70	Hacıoğlu Mustafa	Ağnam-keş ve yoz (koyun) tüccârı olduğu	
71	Topaloğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i ağnâm idüğü	
72	Koca oğlu Ali	Bu dahi	
73	Mehmed oğlu Mehmed	Fevt	
74	Hızıroğlu İsmail	61 senesi nakl-i hâne idüb Çulovası Kazası'na gitmiştir	
75	Karşlıoğlu Osman	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i ağnâm idüğü	
76	Yusuf oğlu İsmail	Bu dahi	
77	Türkoğlu Ali	Bu dahi	
78	Kahvecioğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i ağnâm olduğu	
79	Hamza oğlu Ali	Bu dahi	
80	Hacı Musa oğlu Ali	Bu dahi	
81	Hacı Musa oğlu Hacı Musa'nın Bekir	Bu dahi	s. 5
82	Kamber oğlu İsa	Bu dahi	
83	Kocnek oğlu Mehmed	61 senesi nakl-i hâne idüb mahalli na-malum olduğu	
84	Sabit oğlu Ahmed	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i ağnâm idüğü	
85	Sarı Memiş oğlu Mehmed	Bu dahi	
86	Bostancıoğlu Ahmed	61 senesi Boladin (Bolvadin) Kazası'na gitmiştir	
87	Fakıoğlu Ali	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i ağnâm idüğü	
88	Köroğlu Hüseyin	Bu dahi	
89	Fakıoğlu Bekir	Bu dahi	

³²⁵ Kelime arasında şekliyle de okunabilmektedir.

Hane	Adı	Meşgalesi	
90	Fakıoğlu Mustafa	Bu dahi	
91	Penpeoğlu Ömer	Bu dahi	
92	Abik oğlu Veli	Bu dahi	
93	Uzunoğlu Çolak Ali	Bu dahi	
94	Şeyhoğlu Battal	Bu dahi	
95	Köseoğlu Süleyman	Bu dahi	
96	Ramazan oğlu Osman	Bu dahi	
97	İsa oğlu Mustafa	Bu dahi	
98	Zeybek oğlu Mustafa	Bu dahi	
99	Türkoğlu Hasan	Eytam olduğu	
100	Aşır oğlu Mustafa	Eytam olduğu	
101	Gazıoğlu Hacı Mehmed	61 senesi nakl-i hâne idüb mahalli na-mevcûd	
102	Kara Mehmed oğlu Bekir	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
103	Süllüoğlu Kır Nabi	Bu dahi	
104	Hızır oğlu Mustafa	Bu dahi	
105	Hacı Bayram oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber ve tüccâr-ı ağnâm olduğu	
106	Hacı Bayram oğlu Hasan	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
107	Genç Ağa oğlu Mehmed	Bu dahi	
108	Tosunoğlu Abdullah	Bu dahi	
109	Hacı Halil	Bu dahi	
110	Mustafa Başe (Beşe) oğlu Durmuş	Bu dahi	
111	Çenelioğlu Hasan	Bu dahi	
112	Hacı oğlu Yusuf	Bu dahi	
113	Bekir oğlu Abdal Osman	Kıbtî	
114	Kara oğlu Abdal Bekir	Bu dahi	s. 6
115	Türkman oğlu Bekir	Kıbtî olduğu	
116	Bekir oğlu Serban Dede	Kıbtî	
117	Bekir oğlu Zerdüm Musa	Bu dahi	
118	Hacı oğlu Ahmed	61 senesi Esbkeşan'a nakl itmiştir	
119	Molla oğlu Türkman Haydar	Bu dahi	
120	Sarı oğlu Hasan	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
121	Hacı Bekir oğlu Ali	Asakir-i Nizamiye'de	
122	Sarıoğlu Ali	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
123	Yozbeyoğlu Sato Mehmed	Bu dahi	
124	Kahraman oğlu Mehmed	An asl-ı Harben Aşireti'nden olub vatan-ı asliyesine gitmiştir	
125	Hacı Efendi oğlu Osman	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
126	İsa oğlu Nuri	Şeynbizinlü Aşireti ahâlisinden olub mahalline gitmiştir	

Hane	Adı	Meşgalesi
127	Hacı oğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
128	Mirazi oğlu İsmail	Bu dahi
129	Kuyumcuoğlu Musa	Deveci

Zîrde muharrer bulunduğu ve başka tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtta muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza birbirlerimize kefil olduğumuzu ve karyemizin ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllerini ve bir mahalle salıvirmeyeceğimizi müş'îr işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı fi 21 Şa'bân sene (12)67 (21 Haziran 1851)

Muhtâr-ı Evvel (mühür)

Muhtâr-ı Sâni Hüseyin

Umûm-i Ahâlî

Karye-i Ali Çomak

Hane	Adı	Meşgalesi
1	Ali Efendi oğlu Hasan	Ağnam-keş ve iki çift öküzüyle rençber olduğu
2	Ali Efendi oğlu Hasan	Bu dahi
3	Cafer oğlu Mustafa	Dülger olduğu
4	Hacı oğlu İbrahim	Biri Beyli'de (Piribeyli) Hacı Mehmed'in davar çobanı olduğu
5	Cafer oğlu Hama	Hasan Ağa'nın davar çobanı olduğu
6	Bölükbaşı oğlu Mustafa	Bir çift öküzü olub rençber olduğu
7	Bölükbaşı oğlu İbrahim	Bu dahi
8	Alevoğlu Osman	61 senesi nakl-i hâne idüb Karahisar Kazası'na gitmiştir
9	Koroğlan oğlu Hasan	Dülger olduğu
10	Karabağa (Karaboğa) oğlu Musa	Amele olduğu
11	Yozonunoğlu Âşir	Çerçi
12	Kıymet oğlu İbrahim	Amele olduğu
13	Abdullah oğlu Mustafa	Ağnam-keş ve bir çift öküzüyle rençber olduğu
14	Sarioğlu Monlâ Musa	Reft
15	Sarı Ahmed oğlu Mehmed	Ağnam-keş ve bir çift öküzüyle rençber olduğu
16	Kethüdâoğlu Ahmed	Bu dahi
17	Yörükoğlu Hüseyin	Hasan Ağa'nın davar çobanı olduğu
18	Hacı oğlu Yakub	61 senesi nakl-i hâne idüb Akşehir Kazası'na gitmiştir
19	Ali bin Ali Osman	61 senesi nakl-i hâne idüb Yabanlı Cemaati'ne gitmiştir

ZİRDE muharrer olduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer usûl-i kefâlet-i müteselsile mücebince hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ hâl ve hareket üzere olmayacaklarımıza kefil olduklarımızı ve karyemizin mevcûd olan hânelerinin sûret-i eştigâi ve ticâretlerinde müş'îr işbu mahalle şerh ve beyân kılındı fî 21 Şa'bân sene 67

Muhtâr-ı Evvel Hasan

Muhtâr-ı Sâni Hüseyin

Umûm-ı Ahâlî

Karye-i Pirbeyli

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Hacı oğlu Âşir	Ağnam-keş ve bir çift öküzüyle rençber olduğu	
2	Deli oğlu Mahmud Abdullah	Bu dahi	
3	Süleyman oğlu Ebubekir	Bu dahi	
4	Deli İsmail oğlu Hasan	Bu dahi	
5	Şaban oğlu Seyyid	Bu dahi	s. 8
6	Görücü oğlu Hasan	Kendünün mevcûd olan devesiyle ticâret eylediği	
7	Hüdavirdi oğlu Ömer	Karyenin davar çobanı olduğu	
8	Hacı Bekir oğlu Hüseyin	Musinn ü ihtiyar ve sâ'ilik ile temin iylediği	
9	Çörtük oğlu Mehmed	Karyenin davar çobanı olduğu	
10	Çalıkoğlu Satılmış	Bir çift öküzü ve davarı olub rençber olduğu	
11	Öksüzöğlü Ömer	Karyenin kiziri olduğu	
12	Monlâ oğlu Şeyh Mehmed	Hacı Mehmed'in davarını râ'î iylediği	
13	Şişman oğlu Mehmed	Bir çift öküzü ile rençber ve davarı olduğu	
14	Badıllı oğlu Halil	Bu dahi	
15	Kör İbrahim oğlu Hasan	Bu dahi	
16	Şişman oğlu Şeyh Hasan	Bu dahi	
17	Köroğlü Mehmed	Bu dahi	
18	Şimekli Ali bin Hender	Alışir Ağa'nın davar çobanı olduğu	
19	Köse oğlu Ali	Halil Bey'in çobanı olduğu	
20	Kâsic oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber ve davarkeş olduğu	
21	Hacı oğlu Memo Osman	Sabî ve eytâm olduğu	
22	Kara Halil oğlu Ömer	Gürcüoğlü'nun davar çobanı olduğu	
23	Selman oğlu Ömer	Hacı Osman Yusuf Ağa'nın davar çobanı olduğu	
24	Köse oğlu Satılmış	Bir çift öküzü ve ağnâm-keş olduğu	
25	Halil oğlu Karabağlı Ali	Bu dahi	
26	İsa oğlu Karabağlı Kör Mehmed	Bu dahi	
27	Mustafa oğlu Keleş İsmail	Amelelik eylediği	
28	Hulhuloğlü Hurşid	Kör Mehmed'in hademesi olduğu	

Hane	Adı	Meşgalesi	
29	Cafer oğlu Ömer	Ağnam-keş ve bir çift öküzüyle rençber olduğu	
30	Bıçakşiroğlu Ali	61 senesi nakl-i hâne iderek Konya Kazası'na gitmiş olduğu	
31	Adcıoğlu Ali	Bir çift öküzüyle rençber ve ağnâm olduğu	
32	Burak oğlu Mustafa	Bu dahi	
33	Çalık oğlu Musa	61 senesi Emirdağı'na nakl-i hâne itmiştir	s. 9
34	Yazıcı oğlu Ali	Bu dahi	
35	Yazıcı oğlu Halil	61 senesi Karahisar'a nakl-i hâne itmiştir	
36	Efendi oğlu Hasan Efendi	İki çift öküzüyle ağnâm tımarı ve rençber olduğu	
37	Pürnekoğlu Süleyman	Bu dahi	
38	Kethüdâoğlu Ahmed	61 senesi nakl-i hâne idüb Karahisar Kazası'na gitmiştir	
39	Kethüdâoğlu Mustafa	Bu dahi	
40	Hüseyin oğlu Haşır (Hışır) Süleyman	61 senesi nakl-i hâne idüb Karahisar Kazası'na gitmiştir	
41	Karadaşlı oğlu Halil	Bir çift öküzü ve ağnâm-keş olduğu	
42	Cafer oğlu İbrahim	61 senesi nakl-i hâne idüb Akşehir Kazası'na gitmiştir	
43	Topaloğlu Mahmud	61 senesi nakl-i hâne idüb Karahisar Kazası'na gitmiştir	
44	Cicelioğlu Hanefi	61 senesi Tokad Kazası'na nakl-i hâne itmiştir	
45	Ahmed oğlu Süleyman	61 senesi kahtı mülabesesiyle mahalli mefküd olduğu	
46	Çekdemoğlu Ali	61 senesi Kütahiyye Kazası'na nakl-i hâne itmiştir	
47	İmam Kara Ali oğlu Süleyman	Bir çift öküzüyle rençber ağnâm-keş olduğu	
48	Hunder oğlu Mehmed	61 senesi nakl-i hâne idüb Eskişehir'de meskûn olduğu	
49	Fettah oğlu Musa	Bir çift öküzü olub rençber olduğu	
50	İmam Karaoğlu Abdülatif	61 senesi Kütahiyye Kazası'na nakl-i hâne itmiştir	
51	Karahisarlı oğlu Halil	Bu dahi	
52	Topal Ahmed oğlu Mehmed	Bu dahi	
53	Dirhem oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber ve ağnâm-keş idüğü	
54	Şimekli Abdullah bin İdris	Bu dahi	
55	Böğürcüoğlu Mehmed	Bu dahi	
56	Alcıoğlu Veli	Bu dahi	
57	Memikoğlu İbrahim	61 senesi nakl-i hâne idüb Karahisar Kazası'na gitmiştir	

Hane	Adı	Meşgalesi	
58	Şahanoğlu Mehmed	61 senesi nakl-i hâne idüb Eskişehir'e gitmiştir	
59	A'yan oğlu Hüseyin	Amele olduğu	
60	İlyas oğlu Mehmed	Amele olduğu	
61	Devecioğlu Osman	61 senesi nakl-i hâne idüb Eskişehir Kazası'na gitmiştir	s. 10
62	Süllü oğlu Tatar Mehmed	Halil Bey'in hizmetkârı olduğu	
63	Aşo oğlu Ali Kethüdâ	61 senesi nakl-i hâne idüb Emirdağı'na gitmiştir	
64	İmamoğlu İsa	61 senesi nakl-i hâne idüb Konya Kazası'na gitmiştir	
65	Boduroğlu Ahmed	Bu dahi	
66	Mehmed oğlu Altıparmak Mehmed	Bu dahi	
67	Haydar oğlu İsmail	Bu dahi	
68	Topaloğlu Topal Yakub	Bu dahi	
69	Oruçoğlu Ali	61 senesi nakl-i hâne idüb Konya Kazası'na gitmiştir	

ZİRDE muharrer olduğu ve başkaca temhîran ve tertîben i'tâ kılındığı senedâtta muharrer şerâ'itin îfâ ve kefâlet-i müteselsile mücebince kefil bulunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzere olmayacaklarımıza birbirlerimize kefil olduğumuzu ve karyemiz ehâlîsinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i eşgâllerini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr olundu fi 21 Şa'bân sene 67 (21 Şaban 1267)

Muhtâr-ı Evvel es-Seyyid Ebubekir

Muhtâr-ı Sâni es-Seyyid Mehmed Salih

Umûm-ı Ahâlî

Karye-i Viran

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Hacı Ömeroğlu Hacı Osman	Ağnâm tüccârı ve deve sâhibi	
2	Hacıoğlu Osman (oğlu) Hacı Musa	Bu dahi	
3	Kördeli Ağa Mehmed	Hanesiyle nakl ve Aydın'a gitmiştir sene 61	
4	Deli Osman oğlu Ali	Bu dahi	
5	Hacıoğlu Hacı Mehmed	Bu dahi	s. 11
6	Hacı Musa Oğlu Koca Ali	Bu dahi	
7	Hacı Musa oğlu Halil	Bu dahi	
8	Hacı Musa Oğlu Mehmed	Bu dahi	
9	Deli Ömer Oğlu Deli İsa	Bu dahi	
10	Yoralıoğlu Musa	Bu dahi	

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtın muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza kefil olduğumuza ve karyemizin ehâlîsinin mevcûd olan hânelerinin iştigâllerini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı.

Muhtâr-ı Evvel es-Seyyid İsmail

Muhtâr-ı Sâni Ali

Karye-i Ağzıaçık

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Mustafanın oğlu Ömer	Bir çift öküz koşar rençber ve sâhib-i ağnâm idüğü	
2	Beyoğlu Ali	Bu dahi	
3	Çolakoğlu Halil	Bu dahi	
4	Satılmış oğlu Mehmed	Kendüsü fevt oğlu mefkûd (kaçak) sene 61	
5	Rosna oğlu İsmail	Ömer Bey çiftçisi ve hademesi	
6	Akonun oğlu Yakub	Ali Bey'in hademesi	
7	Çalık oğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i ganem	
8	Abdurrahman uşağı Mehmed	Tâcir ve çerçi	
9	Halil oğlu Fazlı	Kendü devesinin çoban ve tâciri	
10	Hacı Habib uşağı Ali	Hanesiyle Karapınar'a ba'zı Karahisar'a nakl itmiştir. Sene 61	
11	Mustafa uşağı Mehmed	Bu dahi sene 61	
12	Hacı oğlu Hüseyin	Bu dahi sene 61	
13	Hacı Ahmed oğlu Hacı İbrahim	Bu dahi sene 61	
14	Mustafa uşağı Veli	Bu dahi sene 61	
15	İsmail oğlu Çolak Veli	Bu dahi sene 61	
16	Cücel oğlu Hasan	Bu dahi sene 61	
17	Boduroğlu Musa	Bu dahi sene 61	s. 12
18	Tutaoğlu Yakub	Bu dahi sene 61	
19	Beyoğlu Abdullah	Bu dahi sene 61	
20	Hürmenoğlu Mehmed	Bu dahi sene 61	
21	Örmelioğlu İsmail	Bu dahi sene 61	
22	Hacı Abdullah oğlu Hacı Musa	Bu dahi sene 61	
23	Bodanoğlu Ahmed	Bu dahi sene 61	
24	Koçoğlu Ömer	Bu dahi sene 61	
25	Koçoğlu Habib	Bu dahi sene 61	
26	Gökân oğlu Mustafa	Bu dahi sene 61	
27	Hacı Hasan oğlu Abdulkadir	Bu dahi sene 61	
28	Mehmed Efendi oğlu Mehmed Efendi	Karyenin <i>imamı</i> olduğu	
29	Ali Kadioğlu Karadaşlı Ömer	Akşehir Kazası'na gitmiştir sene 61	

Hane	Adı	Meşgalesi	
30	Deli Amidiç oğlu Mehmed	Konya Kazası'na nakl etmiştir sene 61	
31	Mehmed Ali oğlu Ebubekir	Bu dahi sene 61	
32	İsa oğlu Hasan	Bir çift öküz koşar rençber olduğu	
33	Hamid oğlu Kel Ali	Bu dahi	
34	Kılınçoğlu Mustafa	A'ma	
35	Himmat oğlu Kırtelli Süleyman	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
36	Haliloğlunun Ali	'Alil ve bîkes ³²⁶	
37	Şeyhoğlu Asir Ahmed	Bir çift öküz koşar rençber	
38	Abdurrahman oğlu Koca Hasan	Bu dahi	
39	Hasan oğlu Kaşaksız Mustafa	Boladin Kazası'na gitmiştir sene 61	
40	Deli Mustafa oğlu Mehmed	Amele	
41	Kılıçoğlu Musa	Karahisar'a nakl itmiştir sene 61	
42	Halil oğlu Hasan	Reft sene 61	

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ hâl ve hareket üzerinde olmayacaklarımıza kefil olduğumuzu ve karyemizin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâl ve keyfiyyetlerini müş'îr ve mevcûd olan hânemizin bir mahalle salıvirmeyeceğimizi mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı. 21 Şa'bân sene (12)67

Muhtâr-ı Evvel Ali

Muhtâr-ı Sâni Hasan

Karye-i Yunak

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Bekâroğlu Musa	Musinn u ihtiyâr olup sa'ilikle te'ayyüş itmekde olduğu	s. 13
2	Cafer oğlu Mehmed	61 senesi nakl-i hâne iderek Karahisar Kazası'na gitmiş olduğu	
3	Sali oğlu İbrahim	Bu dahi	
4	Baloğlu Veli	Bu dahi	
5	Hacı Bekdaş oğlu Yusuf	Ashâb-ı ağnâm ve ticâretle me'lûf olduğu	
6	Kıroğlu İbrahim	Karyesinden Osman Ağa'nın deveci sarbânı olduğu	
7	Hacı Abdullah oğlu Yusuf	Karyesinden Hacı Pehlivan oğlu Osman'ın deveci sarbânı olduğu	
8	Cabu oğlu Memiş	Ashâb-ı ağnâm olub mine'l-kadîm ticâretle me'lûf bulunduğu	
9	Ebubekir oğlu Memiş	Merkûm müstakıl bir aded çift ile rençberlik itmiş idüğü	

³²⁶ Kimsesiz.

Hane	Adı	Meşgalesi	
10	Harputlu Hasan	Merkûm Bekiroğlu Memiş ile bir çift öküz peydah iderek müştereken emr-i zira'ate besâret eylemiş idüğü	
11	Çolak Yesir oğlu Ömer	Karyesinin davar çobanı hizmetiyle iştigâl iderek bî-kudret iyledüğü	
12	İsmail oğlu İbrahim	'Alîl ve mücrim olarak kendü mevcûd olan davarıyla meşgûl olduğu	
13	Hacı Efendi oğlu Mehmed	Bâ-berât <i>hatîb-i kurâ</i> olub hizmetiyle iştigâl iylediği	
14	Bekir oğlu İsmail	Ashâb-ı ağnâm olub mine'l-kadîm ticâretle meşgûl olduğu	
15	Ahmed oğlu Reşvan Mustafa	Karyesinden Ali'nin mevcûd olan davarını râ'î hizmetiyle meşgûl üzere olduğu	
16	İsmail oğlu Halil	Merkûm müstakıl bir aded çift ile rençberlik hizmetiyle meşgûl olduğu	
17	Abdullah oğlu Kara Osman	Kendüsünün dört râ'ib (semiz) devesi olub kirâ ve sâ'ir ticâret ile iştigâl üzere idüğü	
18	Monla Hasan oğlu Mustafa	65 senesi nakl-i hâne iderek Eskişehir'de meskûn bulunduğu	
19	Enişteoğlu Halil	Karyesinden Hacı Ali oğlu Yusuf'un davar çobanı olub ol hizmetle ta'ayyüş itmekde idüğü	
20	Erzurumluoğlu Ali	61 senesi nakl-i hâne iderek Eskişehir'de meskûn bulunduğu	
21	Hud oğlu Kôr Mehmed	Kendüsü 'alîl olub oğlu Memiş'in davarını güdererek çobanlık hizmetiyle iştigâl iylediği	s. 14
22	Hacı Osman oğlu İbrahim ve İsmail	Kendüsünün mevcûd olan davar râ'îsi ve sığırıyla meşgûl olarak idâre itmekde bulunduğu	
23	Murtaza oğlu Halil	Karyesinden Hacı Musa'nın davarını râ'î iderek ol hizmetle iştigâl iylediği	
24	Hud oğlu Mustafa	Altmış bir senesi nakl-i hâne iderek Eskişehir'de mukîm olduğu	
25	Hüseyin (oğlu) Boyacı İsmail	Kendüsü 'alîl olub oğlu Mehmed Köseoğlu İbrahim'in davarını râ'î iderek geçinmekde idüğü	
26	Mustafa oğlu Köle Hasan	Çerçilik san'atıyla meşgûlen ta'ayyüş üzere bulunduğu	
27	Yalanbaşoğlu Hüseyin	Kendüsünün mevcûd olan davarının râ'îsiyle meşgûl olduğu	
28	Cabuoğlu Ömer	Bu dahi	
29	Zima oğlu Hasan	Ashâb-ı ağnâm ve tüccarından olduğu	
30	Köse oğlu Mehmed	Köse oğlu Ahmed'in mevcûd olan davarını râ'î üzerinde bularak idâre ve ta'ayyüş üzere idüğü	
31	Deli Mehmed oğlu Hüseyin	Merkûm bir çift öküz tedârik iderek rençberlik hizmetiyle iştigâl üzere bulunduğu	

Hane	Adı	Meşgalesi
32	Ebubekir oğlu Mustafa	Kendüsünün mevcûd olan davarının râ'îsiyle ta'ayyüş eylemekte olduğu
33	Çolak Bekir oğlu İbrahim	Merkûm bir çift öküz tedârik iderek emr-i zira'atle me'lûf olduğu
34	Ekiz oğlu Abdal Mehmed	Merkûm tâ'ife-i abdaldan olub an asl çiftiyle meşgûl bulunduğu
35	Ekizoğlu Satılmış	Bu dahi
36	Ekizoğlu Abdal Ali	Bu dahi
37	Ekizoğlu Abdal Ömer	Bu dahi
38	İmamoğlu Tur Ali	61 senesi kahtı cihetle nakl-i hâne iderek Eskişehir Kazası'nda meskûn olduğu
39	Akbaşoğlu İsmail	Karyesinden Ahmed'in davarı çobanı olup ol hizmetle ta'ayyüş eylediği
40	Seyfhanlı/Sifhanlı (Sihanlı) Aliboz	Karyesinden Çapur Osman'ın serbânı olup ol hizmetle emr-i ta'ayyüş üzere olduğu
41	Terkânlı (Tirikânlı) Bazo	Hânesiyle firâr idüb ne mahalde olduğu ma'lûm olmadığı
42	Şeyh Mehmed	61 senesi kahtı mülâbesesiyle nakl-i hâne iderek el-ân Çorum Sancağı'nda bulunduğu

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran 'i'tâ kılınmış olan senedde muharrer usûl-i kefâlet-i müteselsile mücebince hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ hâl ve hareket üzere olmayacaklarımıza birbirlerimize kefil olduklarımızı mübeyyin ve karyemizin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllerini müş'îr işbu mahalle şerh ve beyân ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel Şeyh Hüseyin

Muhtâr-ı Sâni es-Seyyid Şeyh Ahmed

Ahâlî-yi Umûmî-yi karye-i mezbûr

Karye-i Pir Kadiruşağı

Hane	Adı	Meşgalesi
1	Cayık oğlu Yusuf	Bir çift öküz tedârikiyle rençberlik itmekte bulunduğu s. 15
2	Kâdir oğlu Memiş	Bu dahi
3	Kâdir oğlu Hasan	Kendüsünün mevcûd olan davarını râ'î ve hizmetiyle meşgûl olduğu
4	Kethüdaoğlu Satılmış	Bir çift öküzü olup mine'l-kadim rençberlik hizmetiyle ta'ayyüş itmekte olduğu
5	Kemüllükoğlu Bekir	Kendüsünün mevcûd olan davarını râ'î ve hizmet-i lazimesiyle iştigâl eylediği

Hane	Adı	Meşgalesi
6	Yusuf oğlu Mahanlı Osman	61 senesi kahtı mülâbesesiyle nakl-i hâne idüb an aslı Hocanlı Aşireti'nden ³²⁷ olmasıyla orada olduğu
7	Maho oğlu Gümüşlü Halil	Bir çift öküzü olub rençberlik hizmetiyle iştigâl üzere olduğu
8	Reşvan oğlu Hasan	61 senesi kahtı mülâbesesiyle Karahisar Kazası'na nakl-i hâne idüb el-yevm meskûn olduğu
9	Kâdir oğlu Ömer	Karyesinden Cayıkoğlu Yusuf'un davarını râ'î ve çobanlık hizmetiyle ta'ayyüş eylediği
10	Abik oğlu Hüseyin	Karyesinden Yusuf'un davar çobanı olub hizmet-i çobanlık ile ta'ayyüş eylediği
11	Kâdir oğlu Halil	Merkûmun bir çift öküzü olub rençberlik hizmetiyle bulunduğu
12	Abuoğlu Topal Hasan	Küçük Hasan Karyesi'nden Mehmed Ağa'nın komşusu Memiş'in davar çobanı olduğu
13	Kürdonun oğlu Bekir	Bir çift öküzü olub emr-i ziraatle me'lûf olduğu
14	Bekir Süleyman oğlu Mehmed	Bu dahi
15	Ahmed oğlu Külacılı İbrahim	61 senesi kahtı mülâbesesiyle nakl-i hâne iderek Bolavadin Kazası'nda meskûn bulunduğu
16	İbrahim oğlu Pürnekli Deli Musa	Bu dahi
17	Yarmabağlıoğlu Hasan	Yunak Karyesi'nden Şeyh Hüseyin'in davarını râ'î eylemekte idüğü
18	Mehmed oğlu Külacılı Kör Mehmed	Kendüsünün mevcûd olan davarının râ'îsiyle ta'ayyüş itmekte olduğu

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer usûl-i kefâlet-i müteselsile mücebince hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ hâl ve hareket üzere olmyacaklarımıza kefil olduklarımızı ve karyemizin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllerini müş'îr işbu mahalle şerh ve beyân ve temhîr kılındı fî 21 Şa'bân sene (12)67

Muhtâr-ı Evvel Yusuf

Muhtâr-ı Sâni es-Seyyid Mehmed

Ahâlî-yi Umûm-i Karye

Karye-i Kurdoğlu

Hane	Adı	Meşgalesi
1	Kurdoğlu Osman	Mine'l-kadîm iki çift öküzü olub rençberlik hizmetiyle meşgûl olduğu
2	Kurdoğlu İbrahim	Bu dahi

³²⁷ Hocantı olmalıydı. Adını Türkistan'ın Hucend şehrinde almış olmalıdır. Karaman Beyliği'ni kuran oymaklardan biridir. Bk. Faruk Sümer, "Karamanoğulları", *DİA*, C: 24, Ankara 2001, s. 454-460.

Hane	Adı	Meşgalesi	
3	Kurdoğlu Seyid	Bu dahi	
4	Çakallıoğlu Hasan	Bu dahi	
5	Kurdoğlu Musa	Bu dahi	s. 16
6	Kurdoğlu Ahmed	61 senesi nakl-i hâne idüb Karahisar Kazası'nda Musacalı Aşireti derûnunda meskûn olduğu	
7	Kurdoğlu Mustafa	Karyesinden Deli Osman'ın ve kendüsünün davarı çobanı olduğu	
8	Kara Nabi oğlu Hasan	Mine'l-kadîm bir çift kara sığırı olub rençberlik hizmetiyle meşgûl olduğu	
9	Çolakoğlu Hüseyin	Bu dahi	
10	Deli Mustafa oğlu Köle Osman	61 senesi nakl-i hâne idüp Karahisar Kazası'nda Musacalı Aşireti derûnunda meskûn olduğu	
11	Kurdoğlu Hasan	Kendüsünün mevcûd olan davarını râ'î ve ticâretiyle bulunduğu	
12	Rasil oğlu Ali	Bu dahi	
13	Kara Nabi oğlu Osman	Bu dahi	
14	Kegeç Osman oğlu Mehmed	Hacıfakılı Karyesi'nden Hacı İbrahim'in davarını râ'î ve çobanı olduğu	
15	Şerayitoğlu Ömer	Kadiroğlu Karyesi'nde bir çift öküzüyle rençberlik eylediği	
16	Çakallıoğlu Ömer	Pederleri ölüb kendüleri yetîm olarak karyesinden Osman Ağa'nın davarını râ'î eylediği	
17	Ali Baba oğlu İbrahim	Karyesinden Çakallıoğlu Hasan'ın davarını râ'î üzere olduğu	
18	Çakallıoğlu Halil	Hacı Hasan Çiftliğinde <i>Aşiret Ağası</i> Mehmed'in davar çobanı olduğu	
19	Yorgancıoğlu Ali	Mine'l-kadîm dülgerlik hizmetiyle meşgûl	
20	İbrahim Başe oğlu Veli	Kendüsünün mevcûdu olan sığırının râ'îsiyle meşgûl olduğu	
21	Çakallıoğlu Hasan	Bir çift öküzü olub rençberlik eylediği	
22	Çakallıoğlu Ömer'in oğlu Hasan	Bu dahi	
23	Karanalioğlu Mehmed	Kasımoğlu (Ada/Adakasım) Karyesi'nde Ali Ağa'nın davar çobanı olduğu	
24	Kegeç Osman oğlu Ömer	Hacıfakılı Karyesi'nde Hacı İbrahim'in deve çobanı olduğu	
25	Kâdir oğlu Mehmed	Mine'l-kadîm bir çift öküzü olub rençberlik eylediği	
26	Kurdoğlu Ebubekir	Bir çift öküzü olub mine'l-kadîm rençberlik hizmetiyle ma'lûm olduğu	
27	Kurdoğlu İbrahim	Karyesinden Çakallıoğlu Hasan'ın devesi çobanı olduğu	

Hane	Adı	Meşgalesi	
28	Çivioğlu Musa	Bir çift öküzü olub rençberlik hizmetiyle me'mun olduğu	
29	Kurdoğlu Osman	Karyesinden Çakallıoğlu Ömer'in çiftçisi olduğu	
30	Çolakoğlu Yakub	Yunak Karyesi'nden Hacı Musa'nın davarı çobanı olduğu	

Zirde muharrer bulunduğu ve başkaca temhîr ve tertîben i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzere olmiyacaklarımıza birbirlerimize kefil olduğumuzu ve karyemiz ehâlîlerinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllerini mübeyyen işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı fi 21 Şa'ban sene (12)67

Muhtâr-ı Evvel Ömer

Muhtâr-ı Sâni (mühür)

Ahâlî-yi Umûmî-yi Karye

Karye-i Küçükhasan Çifliği

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Küçük Hasan oğlu Mehmed	Mine'l-kadîm iki çift kara sığır öküzü olarak rençberlik hizmetinde meşgûl olduğu	s. 17
2	Küçük Hasan oğlu Ali	Mine'l-kadîm bir çift öküz ile rençberlik hizmetinde mukîm olduğu	
3	Kayısoğlu Mahmud	Bu dahi	
4	Ayrozluoğlu Osman	Bu dahi	
5	Tü(r)kmanoğlu Çoban Ali	Bu dahi çiftçi	
6	Kayısoğlu İbrahim	Bu dahi ³²⁸	
7	Kayısoğlu Memiş	Bu dahi	
8	Tul Karaoğlu Mahmud	Bu dahi	
9	Memiş oğlu Çoban Ali	Bu dahi	
10	Cuma oğlu Ahmed	61 senesi nakl-i hâne idüb Ilgın Kazası'nda Cavışca Karyesi'nde çiftçi olduğu	
11	Abdullah oğlu Deveci Ahmed	Karye-i mezburda Kayısoğlu Ahmed'e hizmetkâr olduğu	
12	Kuru Bey oğlu Himmet	Çiftçi (?) taifesinden olduğu	
13	Hamdullah oğlu Hüseyin	61 senesi nakl-i hâne idüb Ilgın Kazası'nda Balbird Karyesi'nde sığır çobanı olduğu	
14	Avcıoğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber taifesinden olduğu	
15	Köseoğlu Ali	Bu dahi	

³²⁸ Çiftçi olanların aynı zamanda hayvan da beslemeleri olasıdır. Bu bağlamda, Asmanuşağı Köyü'nden hane 4'te kayda alınan Sofuoğlu Yusuf, "Kayısoğlu İbrahim Ağa'nın çobanı olduğu" şeklinde kayda alınmıştır. Oysa burada İbrahim Ağa'nın hayvan beslediği doğrudan belirtilmemektedir.

Hane	Adı	Meşgalesi	
16	(...) Karaşaroğlu Abdullah	61 senesi nakl-i hâne idüb Karahisar tarafında olduğu	
17	Dedeoğlu Yusuf	Ganem tüccârından olub ve bir aded dahi çift tedârik eylemiş olduğu	
18	Döndüoğlu Osman	Ankara Kazası'ndan olub şunun bunun i'ânesiyle geçinmekde idüğü	
19	Selmanoğlu Mehmed	Bir çift öküzü olub mine'l-kadîm rençberlik ile iş-tigâl eylediği	
20	Derviş oğlu Hasan	61 senesi kahtı cihetle nakl-i hâne idüb Ilgın Kazası'nda Cavışca Karyesi'nde meskûn olduğu	
21	Tatoğlu Abdullah (?)	Bir çift öküzü olub rençberlik ile iş-tigâl üzere bulunduğu	
22	Tatoğlu Ebubekir	Bu dahi	
23	Kayışoğlu Osman	Bir çift öküzü olub mine'l-kadîm rençberlik eylediği	
24	Dul Karaoğlu Mehmed	Bu dahi	
25	Köseoğlu İbrahim	Bu dahi	
26	Kayışoğlu Hüseyin	Bu dahi	
27	Hacı Ali oğlu Hüseyin	Bu dahi	
28	Hasan oğlu Kel Ali	Bu dahi	
29	Cücelioğlu İsa	61 senesi nakl-i hâne idüb Ilgın Kazası'nda meskûn olduğu	s. 18
30	Himmet oğlu Türkmen Mehmed	Bir çift öküzü ile rençberlik ve davarı ile tüccârlık üzere olduğu	
31	Himmet oğlu Türkmen Hamza	Bu dahi	
32	Himmet oğlu Türkmen Ali	Merkûm Hamza'nın davar çobanı olduğu	
33	(...) oğlu Kör Mehmed	61 senesi kahtı cihetiyle nakl-i hâne idüb Ilgın Kazası'nda meskûn olduğu	
34	Duduoğlu Hasan	Bir çift öküzü ile rençberlik ve davarı ile tüccârlık üzere iş-tigâl eylediği	

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca temhîr ve tertîben i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlîlerinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iş-tigâllerini mübeyyen işbu mahalli şerh ve temhîr kılındı fi 21 Şa'bân sene (12)67

Muhtâr-ı Evvel es-Seyyid Mehmed Salih

Muhtâr-ı Sâni Şeyh es-Seyyid İbrahim

Umûmî-yi Ehâlî-yi Karye

Karye-i Ada

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Kasım oğlu Memiş	Ağnam-keş ve bir çift öküzüyle rençber olduğu	
2	Kasım oğlu Osman	Bu dahi	
3	Hacı Ömer oğlu Ömer	Ağnam-keş olduğu	
4	Sarı Mustafa oğlu Ali	Ağnam-keş ve bir çift öküzü olub rençberlik eylediği	
5	Ali Beraş oğlu Bekir	Bu dahi	
6	Hacı Ömer oğlu Ali	Ağnam tüccârı ve bir çift öküzü ile emr-i ziraat meşgûl olduğu	
7	Ali oğlu Bekâr Mustafa	An asl-ı Türkman olub 61 senesi kahtı cihetiyle aşiret derûnuna gitmiştir	
8	Sultan oğlu Musa	Bir çift öküzü ile rençber olduğu	
9	Hacıbanlı Hüseyin	Bu dahi	
10	Hacıbanlı Mehmed	Karyesinden Ömer Ağa'nın davar çobanı olduğu	
11	Sultan oğlu Ömer	Bir çift öküzü ile rençber olduğu	
12	Kekeç oğlu Osman	Bu dahi	
13	Topal oğlu Ebubekir	Bu dahi	s. 19
14	Rasil oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençberlik eylediği	
15	Yörük oğlu Mehmed	Eytâm ve sabî olduğu	
16	Kekeç oğlu Mehmed	Bir çift öküzü ve davarı olub rençberlik eylediği	
17	Kekeç oğlu Hacı	Karyesinden Topaloğlu Mehmed'in davar çobanı olduğu	
18	Sarı Musa oğlu Ebubekir	Eytâm ve sabî bulunduğu	
19	Mehmed oğlu Reşvan Yusuf	61 senesi kahtı mülâbesesiyle nakl-i hâne idüb Karahisar Kazası'na gitmiş olduğu	
20	Abik oğlu Reşvan Ahmed	Bir çift öküzüyle rençberlik eylediği	
21	Ömer oğlu Türkman Abdullah	61 senesi nakl-i hâne idüb Akşehir Kazası'na gitmiştir	
22	Ömer oğlu Türkmân Mehmed	An asl vatan-ı asliyyesi olan Esbkeşan Kazası'na 61 senesi gitmiş olduğu	
23	Kör Ömer oğlu İsmail	Karyesinden Öküz Osman'ın davar çobanı olub kendi bir çift öküz peydah eylemiş olduğu	
24	Abib oğlu Ömer	61 senesi kahtı mülâbesesiyle Bolavadin Kazası'na nakl-i hâne itmiş olduğu	
25	Sarı Yusuf oğlu Ali	Bu dahi	
26	Sarısu Uşağı Hasan	Bu dahi	
27	Hasan oğlu Yusuf	61 senesi nakl-i hâne idüb Kütahya Kazası'na gitmiş olduğu	
28	Taburun damadı Mehmed	Cihanbeyli Hacı Yusuf'un davar çobanı olduğu	
29	Ali oğlu Elçi İbrahim	Bir çift öküzü ile rençberlik ve davarkerş olduğu	

Hane	Adı	Meşgalesi
30	Şeriroğlu Ali	61 senesi kahtı mülabesesiyle Karahisar Kazası'na hânesiyle nakl eylemiş olduğu
31	Viranşehirli Kara Ahmed	Vatan-ı asliyesi olan Viranşehir'e 61 senesi nakl-i hâne itmiştir
32	Topal oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençberlik eylediği
33	Molla Sato oğlu Ebubekir	Bu dahi
34	Köleoğlu İbrahim	Karyesinden Mustafa'nın davar çobanı olduğu
35	Yalancıoğlu Mehmed	Karyesinden Kasım oğlu İbiş'in otakçısı olduğu
36	(...) Eskilli Ahmed oğlu Osman	Kasım oğlu İbiş'in davar çobanı olduğu

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tertib ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza birbirlerimize kefil olduğumuzu ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigallerini mübeyyen işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı fi 21 Şa'ban sene (12)67

Muhtâr-ı Evvel (mühür)

Muhtâr-ı Sâni Ebubekir

Umûmî-yi Ahâlî-yi Karye

Karye-i Asman (Osman) Uşağı

Hane	Adı	Meşgalesi
1	Pirlioğlu Hasan	Kendüsünün mevcûd olan davarını râ'î ve devesinin çobanı olduğu
2	Molla Hasan oğlu Abdullah	Ağnam tüccârı
3	Molla Hasan oğlu Osman	Kendüsü askerde olup mevcûd olan davarını biraderi Bekir râ'î iylediği
4	Sofioğlu Yusuf	Kayısoğlu ³²⁹ İbrahim Ağa'nın çobanı olduğu
5	Sera Hasan oğlu İsmail	Ganem-keş ve tüccâr olduğu
6	Delioğlan oğlu Hüseyin	Ganem-keş ve tüccâr bulunduğu
7	Saçonun oğlu Mehmed	Amele olduğu
8	Abbas oğlu Mustafa	Bir çift öküzü olup rençberlik ve davarı ile ta'ayyüş eylediği
9	Karakeşoğlu Mustafa	Bu dahi
10	Elçioğlu Hüseyin	Bir çift öküzü olup rençberlik ve davarı ile taccirlik eylediği
11	Cebrail oğlu Ömer	Ganem-keş ve tüccâr olduğu
12	Deli Osman oğlu Hüseyin	Ganem-keş ve tüccâr-ı yoz olduğu
13	Kemal oğlu Ahmed	Ganem-keş olduğu

³²⁹ Kayısoğulları Küçükhasan Çiftliği ahalisindedir.

Hane	Adı	Meşgalesi	
14	Bohuroğlu Hüseyin	Ağnam-keş ve tüccâr olduğu	
15	Dulkarioğlu Mahmud	Kendüsü askerde ve biraderi (...) oğlu Mehmed'de çoban olduğu	
16	Çorumluoğlu Ebubekir	Ağnam-keş ve tüccâr olduğu	
17	Eber Hasan oğlu Mehmed	Kendünün davarını râ'î eylediği	
18	Bıyıklıoğlu Mehmed Ali	Hasanoğlu'nun kuzusu çobanı olduğu	
19	Çillioğlu Mehmed	61 senesi kahtı mülâbesesi an asl memleketi olan Çorum'a gitmiştir.	
20	Dikicioğlu Hüseyin	Kendüsünün davarını râ'î üzere olduğu	
21	Kel İsmail oğlu Abdurrahman	61 senesi kahtı mülâbesesiyle an asl vilâyeti Kadı cânibine gitmiştir.	
22	Kenan oğlu Veli	Molla Hasanoğlu'nun hademesi olduğu	
23	Kadioğlu Süleyman	61 senesi kahtı mülâbesesi an asl vilâyeti Çerkeş Kazası'na gitmiştir.	
24	Armağan oğlu Molla Mahmud	Bu dahi	
25	Hacı Şaban oğlu Halil	Bu dahi	
26	Dulkarı oğlu Satılmış	Bu dahi	
27	Ancaoğlu Halil	Bir çift öküzü ile rençberlik ve davarı ile çoban olduğu	
28	Yozununoğlu Hüseyin	Bir çift öküzü ile rençber ve davarı ile ta'ayyüş eylediği	
29	Yozuoğlu Ali	Bu dahi	s. 21
30	Bekdaş oğlu Mehmed	Bu dahi	
31	Bekdaş oğlu Hasan	Bu dahi	
32	Gürcüoğlu Hasan	Karyenin davar çobanı olduğu	
33	Ali oğlu Rasil	Kendisinin davarını râ'î eylediği	
34	Cemeroğlu Mustafa	Bu dahi	
35	Caponun Cebrail	Bu dahi	
36	Sakallıoğlu Çoban Halil	Karyenin sığır çobanı olduğu	
37	Kömünün karındaşı İsmail	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
38	Bekdaş oğlu İbrahim	Bu dahi	
39	Ömer oğlu Mehmed	Berimoğlu'nun davar çobanı olduğu	
40	Bekir oğlu Taş Bekdaş	Yozonun davar çobanı olduğu	
41	Hacı Ali oğlu Mehmed	Kendünün davar çobanını râ'î eylediği	
42	Mustafa oğlu Çorlu Bekir	Bu dahi	
43	Bekdaş bin Cano Mehmed	Bu dahi	
44	Çorumluoğlu Mehmed	Bu dahi	
45	Bekdaş oğlu Bayram	Yoz-ı ağnâm tüccârı olduğu	
46	Karakeşoğlu Mahmud	Çerçi ve terzi	
47	Bekdaş oğlu Veli	Ağnam-keş ve tüccâr olduğu	

Hane	Adı	Meşgalesi	
48	Bohosaoğlu Ömer	Bu dahi	
49	Çorumluoğlu Ömer	Bir çift öküzü olub rençber olduğu	

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzere olmıyacıklarımıza birbirlerimize kefil olduğumuzu ve karyemizin ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllerini mübeyyen işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel Ahmed

Muhtâr-ı Sâni İsmail

Umûmî-yi Ahâlî-yi Karye

Karye-i Böğrûdelik

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Hüdoğlu Süleyman	Ağnam-keş ve tüccâr olduğu	s. 22
2	Kökidoğlu Osman	Ali Kâhya'nın çiftini sürmekte olduğu	
3	Hüdoğlu Ömer	Mefkûd sene (12)62	
4	Bekdaş uşağı Mehmed	Mefkûd sene (12)62	
5	Hacı Hasan oğlu Ömer	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
6	Hacıoğlu Ömer	Molla Ali'nin oğlu çobanı	
7	Kadioğlu Mehmed	Ağnam-keş ve sâhib-i sağmal	
8	Hacı Hasan oğlu Osman	Bir çift öküzle rençber ve sâhib-i sağmal	
9	Hüdoğlu Osman	Bu dahi	
10	Delikanlı Süleyman	Hânesiyle mefkûd	
11	Dedeoğlu Hacı Hasan	Bir çift öküzüyle rençber ve karye imamı olduğu	
12	Lâzioğlu Mehmed	Karataş Karyesi'ne nakl itmişdir sene (12)61	
13	Memiş oğlu Ali	Mahalli mefkûd	

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmıyacıklarımıza birbirlerimize kefil olduğumuz ve karyemizin ehâlisin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllerini mübeyyin ve bir mahalle salıvirmeyeceğimizi müş'îr işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı fi 23 Şa'ban sene (12)67

Muhtâr-ı Evvel Ahmed

Muhtâr-ı Sâni İsmail

Umûmî-yi Ahâlî

Karye-i Saray

Hane	Adı	Meşgalesi	
------	-----	-----------	--

1	Karabekir oğlu Osman	Ağnam-keş ve sâhib-i cemel ve tâ'ife-i rençber olduğu	
2	Karabekir oğlu Osman	Bu dahi	
3	Cecekoğlu Halil	Bu dahi	
4	Kethüdâoğlu Ahmed	Bu dahi	
5	Kurdoğlu Mustafa	Bu dahi	s. 23
6	Kurdoğlu Hüseyin	Bu dahi	
7	Kurdoğlu İbrahim	Bu dahi	
8	Kurdoğlu Mehmed	Bu dahi	
9	Kurdoğlu Ahmed	Bu dahi	
10	Güllünüoğlu Mehmed	Bu dahi	
11	Hataoğlu Hüseyin	Bu dahi	
12	Hata Bekir oğlu Güllü	Bu dahi	
13	Çorumluoğlu Molla Ömer	Bu dahi	
14	Hacı İsmail oğlu Osman	Bu dahi	
15	Kör Hüseyin oğlu Mehmed	Bu dahi	
16	Hüseyin oğlu Mustafa	-	
17	Mehmed oğlu Hacı Ahmed	Çorum'a nakl itmiştir sene (12)61	
18	Ebubekir oğlu Abdal Hacı İlyas	Bir çift öküzüyle tâ'ife-i rençber	
19	Kurdoğlu Hasan	Kendüsü sabî ve yetîm bulunduğu	
20	Söpünüoğlu Ömer	İki çift öküzüyle tâ'ife-i rençber ve ağnâm	
21	İbrahim oğlu Alibaz	Uşak'a nakl-şüd 61 senesi	
22	Kara Hasan oğlu Yusuf	Bir çift öküzüyle tâ'ife-i rençber ve ashâb-ı ağnâm	
23	Bekir oğlu Abdal Ömer	Bu dahi	
24	Mahmud oğlu Abdal Memiş	Bu dahi	
25	Kılınçoğlu Kasım	Terkânlu (Tirikânlu Aşireti) adem-i çift	

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza birbirlerimize kefil olduğumuzu ve karyemizin ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllerini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr olundu

Muhtâr-ı Evvel Abdullah Osman Nuri

Muhtâr-ı Sâni Osman

Karye-i İmamoğlu An Cemaat-i Soryanlı

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	İmamoğlu orta boylu Ahmed	Bir çift öküzüyle rençber ve davarının çobanı olduğu	s. 24
2	İmamoğlu Mustafa	Ganem-keş ve kendüsü devesini râ'î iddiği	

Hane	Adı	Meşgalesi
3	Köle Ali'nin karındaşı oğlu İbrahim	İmamoğlu İbrahim hademesi
4	Kelimoğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber ve ganem-keş olduğu
5	Köle Ali karındaşı oğlu Osman	Musinn u ihtiyâr olub sadakaya muhtaç olduğu
6	Deli Hasan oğlu Osman	Tâcir ve çoban olduğu
7	İmamoğlu Molla Mehmed	Amel-mânde
8	Kurdoğlu Yusuf	Kendü devesiyle gelmiş (?) olduğu
9	Pehlivanoğlu Ali	Halil Ağa'nın davar çobanı olduğu
10	Pehlivanoğlu İbrahim	61 senesi nakl-i hâne idüb Tabanlı Kazası'na gitmiştir
11	Hemeslioğlu Hüseyin	Ganem-keş ve bir çift öküzüyle rençber olduğu
12	Küçük Ali oğlu Sert Mehmed	İmamoğlu Ahmed'in davar çobanı
13	Hasan oğlu İbrahim	Sabî
14	Kersişoğlu İsmail	Ali Ağa'nın davar çobanı
15	Yörükoğlu Hasan	61 senesi nakl-i hâne idüb Tabanlı Kazası'na gitmiştir.
16	Köseoğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber ve ganem-keş olduğu
17	Mesteleoğlu Osman	Bu dahi
18	Mustafa oğlu Esir Ali	Bu dahi
19	Kilcioğlu Musa	Hüseyin Ağa'nın çobanı olduğu
20	Sağiroğlu Osman	Kendüsünün devesini râ'î eylediği
21	Bekdaşoğlu Ömer	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
22	Süleyman oğlu Abdal Mustafa	Deveci
23	Abdal Süleyman oğlu Abdallah	Bu dahi
24	Bayram oğlu Halil	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
25	Bekir Bayram (oğlu) Halil	Çerçi
26	Bayram oğlu Battal	Eytâm
27	İmamoğlu İbrahim	Bir çift öküzüyle rençber ve aĝnâm-keş olduğu
28	Hasan oğlu Cello	An asl Terkânlu olub aşîreti derununa gitmiştir

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'itin kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza birbirlerimize kefil olduğumuzu ve karyemizin ehâlisinin mevcûd olanlarının sûret-i iştigâl ve bir mahalle salıvirmiyeyeceğimizi işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı fî 21 Şa'ban sene (12)61

Muhtâr-ı Evvel Hüseyin

Karye-i Odabaşı Çifliği

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Hacı Hüseyin oğlu İsmail	Ağnam tüccârı ve bir çift öküzüyle rençber olduğu	s. 25
2	Hacı Ali oğlu Şeyh Ahmed	Ağnam tüccârı ve bir çift öküzü olub rençber olduğu	
3	Satılmış oğlu Süleyman	Bu dahi	
4	Kör Satılmış oğlu Hüseyin	Bu dahi	
5	İbrahim Başeoğlu Ahmed	Kendüsünün devesini râ'î ve ticâreti ile bulunduğu	
6	İbrahim Başeoğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
7	Yusuf oğlu Deli Mustafa	Bu dahi	
8	Hasan oğlu Hasan	Bu dahi	
9	Hüseyin Ağa oğlu Ömer	Bu dahi	
10	Hüseyin oğlu Ali	Bu dahi	
11	Hüseyin oğlu Ömer	Karyesinden Ahmed Ağa'nın davar çobanı olduğu	
12	Kirbeyoğlu Yusuf	Bî-kes ve 'alîl olduğu	
13	Köse Hasan oğlu Seyyid Ali	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
14	Kirbeyoğlu Hasan	Ağnam-keş ve tüccâr olduğu	
15	Esir Süleyman oğlu Mehmed	Bu dahi	
16	Emir Osman oğlu Ahmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
17	Şeker oğlu Osman	Bir çift öküzü olub rençber ve ağnâm-keş olduğu	
18	Hasan oğlu Molla Mustafa	Fevt (ölmüş)	
19	Bilo oğlu Timur	Şenceganlu? Kömü'nün davar çobanı olduğu	
20	Turoğlu Mehmed	Karyesinden Bekir'in atası hademesi olduğu	
21	Molla Mustafa oğlu Ahmed	Bir çift öküzü ile rençber ve ağnâm-keş olduğu	
22	Emir Osman oğlu Mehmed	Bu dahi	
23	Salih oğlu Musa	Bu dahi	
24	Salih oğlu Hasan	Bu dahi	
25	Çalık Mehmed oğlu Ebubekir	Bu dahi	
26	Kirbeyoğlu Süleyman	61 senesi nakl-i hâne iderek Seyfhanlu Aşireti derûnunda olduğu	
27	Kirbeyoğlu İsmail	Ağnam-keş ve tüccâr olduğu	
28	Mehmed oğlu Ali	Bir çift öküzüyle ağnâm-keş ve rençber olduğu	
29	Holu Osman oğlu Ebubekir	Kendüsünün devesini râ'î ve ticâretiyle bulunduğu	
30	Holu Osman uşığı Mustafa	Bir çift öküzü ile rençber olduğu	
31	Pekkan Osman oğlu Memiş	Bu dahi	
32	Hacı Mehmed oğlu Ali	Ağnam-keş ve bir çift öküzü ile rençber olduğu	
33	Karakeşoğlu Ali	Bu dahi	s. 26

Hane	Adı	Meşgalesi	
34	Karakeşoğlu Mustafa	Bu dahi	
35	Harpudlu oğlu Mehmed	Bu dahi	
36	Yalnız oğlu Halil	Hüseyin Ağa oğlu Ömer'in davar çobanı	
37	Kör Bekir oğlu İbrahim	Ağnam-keş ve bir çift öküzü olduğu	
38	İsmail oğlu Ömer	Bu dahi	
39	İsmail oğlu Mehmed	Bu dahi	
40	İsmail oğlu Memiş	Karındaşı Mehmed ile müşterek emr-i ziraat eylediği	
41	Kaymakcıoğlu İsmail	Karyesinden Süleyman Ağa'nın çobanı olduğu	
42	Yüncü Ancalı Abdurrahman	Bir çift öküzü ile rençber olduğu	
43	Koroğlu Hasan	İsmail Ağa'nın oğlu Ömer'in hademesi olduğu	
44	Molla Ali oğlu İbrahim	Bir çift öküzü ile rençber olduğu	
45	Çakır Koroğlu Çakır Kör	Emir Osman oğlu Mehmed'in davar çobanı	
46	Abdullah oğlu Osman Kör	Mehmed Ali'nin hademesi olduğu	
47	Çar(ı)koğlu Mehmed	Alil ve sakat olub sâ'il olduğu	
48	Kuddusi oğlu Kör Ali	Fevt	
49	Abdullah oğlu Dursun	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
50	Çarıkoğlu Hasan	Karyenin sığır çobanı olduğu	
51	Bekir oğlu Kara Mehmed	Bir çift öküzü ile rençber olduğu	
52	Tanaoğlu İbiş	61 senesi nakl-i hâne iderek Doğanhisar Karyesi'nde olduğu	
53	Ahmed oğlu Bodur Osman	Şeho Ahmed Ağa'nın hademesi olduğu	
54	Tanaoğlu Deli Hasan	61 senesi nakl-i hâne idüb Ilgın Kazası'nda bulunduğ	
55	Çillioğlu Ömer	Fevt	

Zırde muharrer bulunduğu ve başkaca tertib ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'itin kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza birbirlerimize kefil olduğumuzu ve karyemiz ehâlîsinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllerini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı fi 21 Şa'ban sene (12)61

Muhtâr-ı Evvel es-Seyyid Şeyh Ahmed

Muhtâr-ı Sâni Mazhar-ı Nurullah es-Seyyid Ömer

Umûmî-yi Ahâlî-yi Karye

Karye-i Hacıfakılı

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Kamber oğlu Ömer	Bir çift öküz koşar rençber ve sâhib-i ağnâm	s. 27
2	Kamber oğlu İbrahim	Bu dahi	
3	Kamber oğlu Ali	Bu dahi	

Hane	Adı	Meşgalesi	
4	Molla Hızıroğlu Çolak Ömer	Ehâlinin adem-i kabûl	
5	Yalancıoğlu İsmail	Bekir Ağa'nın çobanı	
6	Haşri oğlu İsmail	Akşehir'e nakl-i hâne itmiştir sene 61	
7	Bekdaşoğlu Hüseyin	Bir çift öküz koşar rençber ve sâhib-i sağmal	
8	Vaslıoğlu (?) Karataşlı Musa	Akşehir'e nakl-i hâne itmiştir sene 61	
9	Satılmış oğlu Mustafa	Kendüsünün davarı çobanı	
10	Molla Hızıroğlu Mustafa	Ehâlinin adem-i kabûlü	
11	Çapununoğlu Hasan	Kendüsünün davarı çobanı	
12	Dilcikoğlu Emir Hüseyin	Bu dahi	
13	Hacı Ayvaz oğlu Halil	Akşehir'e nakl-i hâne itmiştir sene 61	
14	Hacı Ayvaz oğlu Muttalib	Bu dahi	
15	Hızır oğlu Kör Mehmed	Ehâlinin adem-i kabûlü	
16	Halil oğlu Karataşlı Süleyman	Akşehir'e nakl-i hâne itmiştir sene 61	
17	Bekdaş oğlu Nalband Ömer	Hacı Mehmed'in atası Ömer Ağa'nın çobanı	
18	Yörükoğlu Hasan	Sarısu'ya nakl-i hâne itmiştir sene 61	
19	Alemdâroğlu İsmail	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i ganem	
20	Kanlı Süleyman	Arkıdhanı'na nakl-i hâne itmiştir	
21	Ömer oğlu Abdullah	Akşehir Kazası'na gitmiştir sene 61	
22	İmamoğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i ganem	

Zırde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şera'it-i kefalet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllerini ve bir tarafa salıvirmeyeceklerimizi müş'îr işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel el-Hâcc es-Seyyid Hüseyin

Muhtâr-ı Sâni Ali

Karye-i Sığırık

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Kayaloğlu Süleyman	Ağnam tüccârıdır çiftle rençber olduğu	s. 28
2	Mehmed oğlu Bekar İbrahim	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
3	Seraydaroğlu Halil	Bu dahi	
4	Timur oğlu Ali	Bu dahi	
5	Abdi oğlu Yusuf	Bu dahi	
6	Molla Mustafa oğlu Ömer	Sene 61 Sarısu'ya nakl itmiş idüğü	
7	Abdi oğlu Mustafa	Sene 61 nakl-i hâne idüb ne tarafda olduğu namalûm	
8	Elçibaktarı (?) oğlu	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	

Hane	Adı	Meşgalesi	
9	Koca İbrahim oğlu Hasan	Hasan Ağa'nın çobanı olduğu	
10	Elçibaktarioğlu	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
11	Molla Mehmed oğlu Halil	Sene 61 tarihinde Tuzbaşı'nda Şerefli derûnunda olduğu	
12	Deli Mehmed oğlu Mehmed	Sene 61 nakl-i hâne idüb Mikaili derûnunda olduğu	
13	Emir İbrahim oğlu Yusuf	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
14	Hacı Hasan oğlu Ebubekir	Sene 61 Bolavadin'e nakl-i hâne itmiş	
15	Hacı Hasan oğlu İsmail	Sene 61 nakl-i hâne iderek ne tarafda olduğu nama'lûm	
16	Molla Timuroğlu	Rençber olduğu bir çift öküzüyle	
17	Mikaili İsmail	Rençber olduğu bir çift öküzüyle	
18	Harputlu Mehmed	Bu dahi	
19	Mikaili Haydar	Mikaili tarafına nakl-i hâne itmiş sene 61	
20	Zağferanlı İbrahim	Bu dahi	
21	Emir Hüseyin oğlu Ömer	Çiftçi olduğu	
22	Kör Mustafa Süleyman	Süleyman Ağa'nın ağnâmını râ'î ider çoban olduğu	
23	Kör Hüseyin oğlu Mehmed	Rençber olduğu bir çift öküzüyle	
24	Keyaloğlu İbrahim	Bu dahi	
25	Mikaili Ozar	Sene 61 Mikaili Aşireti derûnuna 'azîmet itmiş olduğu	

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza kefil olduğumuza ve karyemizin ehâlîsinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllerini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel Süleyman

Muhtâr-ı Sâni es-Seyyid el-Hâcc Hüseyin

Karye-i Kurduşığı

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Haydar oğlu Kürt Mustafa	İki çift öküzüyle rençber ve eshâb-ı ağnâm olduğu	s. 29
2	Beşaroğlu Hasan	Sene 61 Sarısu'ya nakl-i hâne itmiş olduğu	
3	Molla Timur oğlu Mehmed	61 sene-i sairede Sarısu Karyesi'ne nakl itmiş ise de yine aşiret-i mezkûr derûnunda Sığırcık Karye(ye) gelüb bir çift öküz ile rençberlik itmiş olduğu	
4	Çalıkoğlu Mehmed	Sene 61 tarihinde Sarısu Karyesi'ne nakl-i hâne itmiş	
5	Kara Mehmed oğlu Hüseyin	Sene 61 tarihinde Sarısu'ya nakl-i hâne itmiş olduğu	

Hane	Adı	Meşgalesi
6	Kirlioğlu Osman	Bu dahi sene 61 tarihinde Sarısu'ya nakl itmiş

Karye-i mezbûrun beş hânesi nakl-i hâne idüb mahall-i sükkânı³³⁰ şerh ve işaret kılınmış olduğu ve bâkî kalan bir hâne kendü hâliyle meşgûl bulunduğu işbu mahalle şerh virilmiştir fi 27 Şa'bân sene 1267

Muhtâr-ı Evvel Ali

Muhtâr-ı Sâni Süleyman

Karye-i Bozluca

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	İsmail oğlu Mehmed	Ağnam tüccârından olduğu	
2	Ali oğlu Kasım	Nakl-i hâne olunarak Musacalı Aşireti tarafında olduğu sene 61	
3	Hacı Mehmed oğlu Ali	Kendüsünün develeriyle meşgûl olduğu	
4	Hacı Osman oğlu Alemdar Ömer	Nakl-i hâne iderek Aydın tarafına gitmiş olduğu sene 61	
5	Molla Ömer oğlu Osman	Kendüsünün devesini işletmekte olduğu	
6	Sarı Mustafa (oğlu) Molla Osman	Nakl-i hâne iderek Musacalı Aşireti tarafına gitmiş olduğu sene 61	
7	Hacı Mehmed oğlu Kavas Hüseyin	Bu dahi	
8	Kara Kurbanoğlu Merd Mustafa	Aydın canibine nakl itmiş sene 61	
9	Hasan oğlu Hindü Mehmed	Musacalı tarafında idüğü	
10	Salih oğlu Osman	Bu dahi	
11	Bayandıroğlu Bilo	Karyesinde sığır çobanı olduğu	
12	Süleyman oğlu (...)	Terkânlı Aşireti'nden olup iskânı hengâmında Ayaş Kazası'na iskân olunmuş olduğu	
13	Akonun oğlu Saidullah	Merkûm Terkânlı Aşireti'nden olup bu dahi Ayaş Kazası'na iskân olunduğu	s. 30
14	Horho oğlu Şerir	Bu dahi	
15	İsa oğlu Rasil	Rençber olduğu iki çift öküzüyle	
16	Hacı Hüseyin oğlu İbrahim	Bu dahi	

Zîrde muharrer olduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ hâl ve hareket üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuzu ve karyemiz ehâlîsinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâlleri ve bir dânesini bir tarafa salıvirmiyeyeceğimizi müş'îr işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

³³⁰ Sâkin olduğu yeri.

Muhtâr-ı Evvel es-Seyyid el-Hâcc İbrahim

Muhtâr-ı Sâni (mühür)

Karye-i Torunlar

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Keşan oğlu Osman	Rençber ve ashâb-ı sağmal iki çift öküzüyle olduğu	
2	Turav oğlu Süleyman	Tüccar-ı ağnâm	
3	Molla Bekir oğlu Ali	Kendisinin develerinin serbâni olduğu	
4	Hacı Halil oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
5	Hacı Mehmed oğlu Hasan	Bu dahi	
6	Hacı Mehmed uşağı Mehmed	Kendüsünün devesinin serbâni olduğu	
7	A'raş oğlu Ali	Kuzu çobanı	
8	Hacı Hasan oğlu Ali	Rençber olduğu bir çift öküzüyle	
9	Fakıoğlu Ahmed	Bu dahi	
10	Habanlıoğlu Hasan	Alişir Ağa'da çoban olduğu	
11	Hasan oğlu Hasan	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
12	Deli Ahmed'in oğlu Osman	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
13	Rasil oğlu İsa	Mikailli derûnuna nakl itmiş olduğu sene 61	
14	Bedli ³³¹ oğlu Ali	Çoban kendi davarına	
15	Köryozucu Abdurrahman	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
16	Kamber oğlu Halil	Kendüsünün davarı çobanı olduğu	
17	Topal Mustafa oğlu Eyyub	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
18	Ali oğlu Emir Ali	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
19	Emir Ali oğlu Hüseyin	Bu dahi	
20	Hacı Halil oğlu Alişir	Kendüsünün davarlarını râ'î ider çobanı olduğu	
21	Ahmed oğlu Abdülkadir	Sabî ve yetim olduğu	s. 31

Zirde muharrer olduğu ve başkaca tertib ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât vukû'a getürmiyeceğimize birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllerini ve bir dânesinin bir tarafa salıverilmeyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel Osman

Muhtâr-ı Sâni (mühür)

Karye-i Renkoğlu

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Renkoğlu Mustafa	Ağnam-keş ve bir çift öküzüyle rençber olduğu	

³³¹ "Boluoğlu" olarak da okunmaya müsaittir.

Hane	Adı	Meşgalesi	
2	Hacı Murtaza oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber	
3	Hacı Süleyman oğlu Molla Mehmed	İki çift öküzüyle rençber	
4	Elçi Fakıoğlu Osman	Bir çift öküzüyle rençber	
5	Kör İbrahim oğlu Mehmed	Bu dahi	
6	Çebicoğlu Bayram	Bu dahi	
7	Şükür oğlu İbrahim	Ağnam tüccârı olduğu	
8	Hacı Bekir oğlu Mehmed	Bu dahi	
9	Hacı Ömer oğlu Halil	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
10	Topaloğlu Ömer	Bu dahi	
11	Kuru Mustafa oğlu Hasan	Bu dahi	
12	Dağcıoğlu Bekir	Bu dahi	
13	Çorluoğlu Musa	Ağnam tüccârı olduğu	
14	Molla Musa oğlu İsmail	Berabeyli İsmail Ağa'da hizmetkar olduğu	
15	Hacı Bekir oğlu Süleyman	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
16	Hacı Bayram oğlu İbrahim	Bu dahi	
17	Sakaoğlu Ömer	Bu dahi	
18	Hemkâroğlu Mehmed	Bu dahi	
19	Hazinedâroğlu Mehmed	Musa Ağa'nın çobanı olduğu	
20	Hacı Bayram karındaşı oğlu Veli	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
21	Kuru Mustafa oğlu Ömer	Kütahya'da nakl-i hâne itmiş sene 61	s. 32
22	Hacı Murtaza oğlu Hüseyin	Ağnam tüccârı olduğu	
23	Çeriçioğlu Abdullah	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
24	Çebicoğlu	Bu dahi	
25	Çolak Süleyman oğlu Serban Osman	Tabanlı Kazası'na nakl-i hâne sene 61	
26	Koca Bekir oğlu Mehmed	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
27	Köşkeroğlu İsmail	Bir çift öküzüyle rençber	
28	Deli Ali oğlu Mehmed	Bu dahi	
29	Enişteoğlu İbrahim	Bu dahi	
30	Kızıklıoğlu Abdullah	Ağnam tüccârı olduğu	
31	Topal oğlu Mehmed	Abdullah Ağa'nın yoz soyanı olduğu	
32	Topal Mustafa oğlu Hasan	Çerçi olduğu	

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtta muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ halât olmayacaklarımıza kefil olduğumuzu ve karyemizin ehâlîsinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllerini müş'îr işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel Mustafa

Muhtâr-ı Sâni Musa

Karye-i Köseler

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Tüfekcioğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber ve ağnâm-keş olduğu	
2	Hüseyin oğlu Davud	Kendüsünün mevcûd olan deve ve davarının çobanı olduğu	
3	Delibaş karındaşı İbrahim	Bu dahi	
4	Tüfekcioğlu Beşar	Bu dahi	
5	Sarı Ahmed oğlu Hasan	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
6	Tüfekci Alemdâroğlu Mustafa	Bu dahi	
7	Sofuoğlu Ali	Bu dahi	
8	Emiroğlu Mustafa oğlu İsmail	Hacı Süleyman oğlunun davar çobanı	
9	Sofuoğlu Ebubekir	Bir çift öküzüyle rençber ve davarının çobanı olduğu	s. 33
10	Türkman oğlu Ömer	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
11	Çakıroğlu Çakır Osman	Bu dahi	
12	Alâ Hasan Mehmed	Bu dahi	
13	Burcuoğlu Ömer	-	
14	Kör Osman oğlu Mustafa	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
15	Molla oğlu Göçer Yusuf	Gürleklî Hacı Ahmed'in çobanı olduğu	
16	Mustafa oğlu Deli Mustafa	Hacı Osman oğlunun çobanı olduğu	
17	Tekeşinoğlu Kel Hasan	Hacı Mehmed oğlunun otağcısı olduğu	
18	Abdal Kavas oğlu Zeynel	Darb-ı tabl zana'atıyla ta'ayyüş eylediği	
19	Derviş oğlu Abdal Yusuf	Bu dahi	
20	İsmail oğlu Abdal Mehmed	Bu dahi	

Zîrde muharrer bulunduğ u ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât vukû'a getürmiyeceklerimize birbirlerimize kefil olduğumuzu ve karyemizin ehâlîsinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâl ve bir mahalle salıvirmiyeyeğimizi müş'îr işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı fî 21 Şa'bân sene (12)67

Muhtâr-ı Evvel Ebubekir

Muhtâr-ı Sâni İbrahim Haşim

Umûm-ı Ahâlî-yi Karye

Karye-i Piri Sultan

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Şahin oğlu Osman	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
2	Şahin oğlu İbrahim	Bu dahi	
3	Hacı Halil oğlu Hüseyin	Tüccar-ı ağnâm	
4	Burcu oğlu Seyyid	Günyüzü Kazası'na sene 61 tarihinde nakl-i hâne itmiş	
5	Kadir oğlu Ömer	Sene 61 Çorum Kazası'na nakl-i hâne itmiş	
6	Kel Mustafa oğlu Mustafa	Çerçi	
7	Molla İsmail oğlu Deli Ahmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
8	Ali oğlu Zaber Mehmed	Sene 61 târihinde nakl-i hâne itmiş	
9	Karacaoğlu Abdal Mustafa	Abdal tâ'ifesinden olduğu	s. 34

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca tahrîr ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtta muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir günâ hâl üzerinde olmayacağına ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlîlerinin mevcûd olan hânelerinin bir dânesini bir mahalle salıvirmiyeyeceğimizi mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel Mustafa

Muhtâr-ı Sâni Ahmed

Karye-i Eskiil

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Hacı Osman oğlu Yusuf	Tüccâr-ı ağnâm	
2	Kanadoğlu Mustafa	Tüccâr-ı ağnâm ve bir çift öküzüyle rençber olduğu	
3	Hacı Hasan oğlu Ebubekir	Rençber bir çift öküzüyle	
4	Mustafa oğlu Mehmed	Bu dahi	
5	Yusuf oğlu Mustafa	Bu dahi	
6	Yusuf oğlu Hüseyin	Bu dahi	
7	Çerkevoğlu Halil	Tüccâr-ı ağnâm	
8	Molla İsmail oğlu Kara Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
9	İsmail oğlu Osman	Bu dahi	
10	Koca Mehmed oğlu Çoban Yusuf	Bu dahi	
11	Kamber oğlu Ömer	Tüccâr-ı ağnâm	
12	Emir Ömer oğlu Hasan	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
13	Yusuf oğlu Hızır	Bu dahi	
14	Haş Bekir oğlu Hasan	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
15	Molla İsmail oğlu Ebubekir	Bu dahi	
16	Koca Mehmed oğlu İbrahim	Bu dahi	

Hane	Adı	Meşgalesi	
17	Ali oğlu Şeytan Bekir	Karyede davar çobanı olduğu	
18	Doğan oğlu Memiş	Kendüsünün ağnâmlarını râ'î çoban olduğu	
19	Molla İsmail oğlu Ahmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
20	Sadık oğlu Ebubekir	Bu dahi	
21	Sadık oğlu Halil	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	s. 35
22	Fettah oğlu Ebubekir	Bu dahi	
23	Fettah oğlu Ömer	Kendüsünün davarını râ'î ider çoban olduğu	
24	Hacı Köse oğlu Hasan	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
25	Molla İbrahim oğlu İbrahim	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
26	Çorluoğlu İbrahim	Kendüsünün davarını râ'î ider çoban olduğu	

ZİRDE muharrer olunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât vukû'a gelmiyeceğine ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllerini ve bir dânesinin bir tarafa mahalli salıvirilmiyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel es-Seyyid Mustafa

Muhtâr-ı Sâni Ahmed

Karye-i Özbey

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Mehmed oğlu Hacı Ali	İki çift öküzü ile rençber olduğu	
2	Kaz Ali oğlu Memiş	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
3	Kaz Ali oğlu Hasan	Ağnâm tüccârı olduğu	
4	Said oğlu Hasan	Bu dahi	
5	Zabu oğlu Ömer	Bir çift öküzüyle rençber idüğü	
6	Pehlivanoğlu Ebubekir	Bu dahi	
7	Ahmed oğlu Çoban Ahmed	Bu dahi	
8	Kürt Yusuf oğlu Süleyman	Bu dahi	
9	Çökelekoğlu İbrahim	Sene 61 târîhinde Sakarya civarında Çifteler nâm çiftliğine nakl itmiş olduğu	
10	Hacı Hüseyin oğlu Abdullah	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
11	Kazım oğlu Molla Mehmed	Bu dahi	
12	Hasan Koca oğlu Mikaili Süleyman	Sene 61 Mikaili derûnuna nakl-i hâne itmiş olduğu	
13	Pehlivanoğlu Hasan	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
14	Hacı Bekir oğlu Hüseyin	Bu dahi	
15	Çalıkoğlu Halil	Bu dahi	
16	Çalıkoğlu Ali	Karye-i mezkûrda sığır çobanı olduğu	
17	Yozununoğlu Ömer	Hacı Ali'ye hizmetkâr olduğu	s. 36

Hane	Adı	Meşgalesi
18	Hayooğlu Hüseyin	Ağnâm tüccârı olduğu
19	Hindioğlu	Molla Memiş'in ağnâm çobanı olduğu
20	Ekecikli Alâ Mehmed	Sene 61 târîhinde vilâyet-i Ekecik'e nakl-i hâne itmiş olduğu
21	Deli Maho'nun oğlu Hasan	Ağnâm tüccârı olduğu
22	Hacı Mustafa oğlu Kart Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
23	Pürnekoğlu Halil	Bu dahi
24	Pürnekoğlu İbrahim	Bu dahi
25	Pürnekoğlu İsmail	Bu dahi
26	Lekoğlu Yusuf	Bu dahi
27	Deli (?) oğlu Keleş Ali	61 senesi Tacirli derûnuna nakl-i hâne itmiş
28	Hasan Dede oğlu İbrahim	İki çift öküzüyle rençber olduğu
29	Hasan Dede oğlu Osman	Bu dahi
30	Macaoğlu Hacı Ali	Bu dahi
31	Hacı Ali oğlu Hacı Ali	Bu dahi
32	Banduzluoğlu Osman	Bu dahi
33	Abiloğlu Mehmed	Sene 61 târîhinde vilâyeti olan Tokad'a nakl-i hâne itmiş
34	Nabi oğlu Mehmed	Sene 61 târîhinde Haymana'ya nakl-i hâne itmiş
35	Mollaoğlu İbrahim	Sene 61 târîhinde Uşak cânibine nakl-i hâne itmiş
36	Abut oğlu Musa	Sene 61 târîhinde vilâyeti olan Yüreğir'e nakl-i hâne itmiş
37	Kürt İsmail oğlu İsa	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
38	Kör Ali oğlu Süleyman	Fevt sene (12)64
39	Hakcıoğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
40	Dedecioğlu Hasan	Sene 61 târîhinde Uşak cânibine nakl-i hâne itmiş
41	Kasım oğlu Ali	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
42	Hacı İmam oğlu Ali	Bu dahi
43	Cevrioğlu Musa	Kurtoğlu Karyesi'ne nakl itmiş
44	Türkmanoğlu sığır çobanı Musa	Sene 61 Ankara'ya nakl-i hâne itmiş

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât vukû'a getürmiyeceklerimize ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllerini ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmeyeceği mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel Memiş

Muhtâr-ı Sâni es-Seyyid el-Hâcc İbrahim

Karye-i Toprakınar

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Hacı Osman oğlu Hacı İbrahim	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	s. 37
2	Mollanın oğlu Süleyman	Çerçi olduğu	
3	Hacı Osman oğlu Cebrail	Tüccâr-ı ağnâm	
4	Haşoğlu Mehmed	Doğanoğlu'nun çobanı	
5	Hacı Osman oğlu Ebubekir	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
6	Satılmış oğlu İbrahim	Bu dahi	
7	Mollanın oğlu Mahmud	Sene 61 mefkûd	
8	Mollanın oğlu İsmail	Bu dahi	
9	Hacı Osman oğlu Ahmed	İki çift öküzüyle renber olduğu	
10	Hacı Köse oğlu Hızır	Kendüsü fevt olub hânesi dahi perişan olduğu	
11	Katmer (?) oğlu İbrahim	Sığır çobanı	

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılınmış olan senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmiyacıklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllerini ve bir tarafa salıvirilmeyeceğini müş'îr işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel İbrahim

Muhtâr-ı Sâni eş-Şeyh Ahmed

Karye-i Yüzükbaşı

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Mehmed oğlu Deli Battal	İki çift öküzüyle rençber ve tüccârından olduğu	
2	Bekir oğlu Hacı Ömer	Bir çift öküzüyle rençber ve ağnâm-keş olduğu	
3	Topal oğlu Mustafa	Kendüsünün davarlarını râ'î itmekde olduğu	
4	Kazyo (?) oğlu Hüseyin	İki çift öküzüyle rençber	
5	Osman oğlu Mehmed'in oğlu Abdülkadir	Sabî olduğu	
6	Telekoğlu Halil Ahmed	Çoban olduğu	
7	Diğer Telek oğlu Halil bin Mehmed	Bu dahi	
8	İsmail oğlu Deli İbiş	İki çift öküzüyle çiftçi olduğu	
9	Torunoğlu Hasan	Bir çift öküzüyle ziraatde olduğu	
10	Hacı Hasan oğlu Mehmed	Tüccâr ağnâm-keş	
11	Hacı Halil oğlu Halil	Çoban Karyesi'nde	
12	Hacı Halil oğlu Mustafa	Tüccâr ağnâm-keş	

Hane	Adı	Meşgalesi	
13	Molla Halil oğlu Osman Koca	Bir çift öküzüyle rençber	s. 38
14	Mehmed oğlu Bekirin oğlu Mehmed	Kendü hânesinin idaresiyle meşgûl	
15	Aşır oğlu Mustafa	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
16	Torunoğlu Hüseyin	Tüccâr-ı ağnâm	
17	Kör Mehmed oğlu Ebubekir	Amel-mânde	
18	Ak Sakallı Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
19	Kara Mehmed oğlu Mustafa	Sabî olduğu	
20	Perşad oğlu Şeyh Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
21	Kara Mehmed oğlu Bekir	Tüccâr-ı ağnâm	
22	Zobu oğlu Hasan	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
23	Hacı Ali oğlu Kalendar	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
24	Deli Hasan oğlu Satılmış'ın oğlu Mustafa	Sabî olduğu	
25	Şahin oğlu Mehmed	Musinn ve nâ-tüvâna olduğu	
26	Şahin oğlu Hasan	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
27	Cafer oğlu Hasan	Bu dahi	
28	Deli Halil oğlu Kalkal Mehmed	Bu dahi	
29	Deli Ömer oğlu Hasan	Tüccâr-ı ağnâm	
30	Deli Ömer oğlu Hüseyin	Çoban karyesinde	
31	Çapur Hüseyin oğlu Ömer	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
32	Ali oğlu Battal	Karyesinde ağnâm çobanı	
33	Hüseyin oğlu İnce Hüseyin	Karyesinde çoban	
34	Ömer oğlu Hüseyin	Bu dahi	
35	Çökâkoğlu İsmail	Bu dahi	
36	Molla Ömer oğlu Mehmed	Bu dahi	
37	Emir oğlu Mehmed	Hizmetkâr	
38	Çapur Hüseyin oğlu Osman	Sene 61 Akşehir Kazası'na nakl itmiş olduğu	
39	Çapuroğlu Mehmed	Tüccâr-ı ağnâm	
40	Efendi oğlu Ebubekir	Çoban karyesinde	
41	Deli Yusuf oğlu Mustafa	Hizmetkâr karyesinde	
42	Deli Yusuf oğlu Hasan	Bu dahi	
43	Abdi Bekir (oğlu) Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
44	Dağlıoğlu Osman	Bir çift öküzü olub rençber olduğu	
45	Dağlıoğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	s. 39
46	Çakıroğlu Hüseyin	Sene 61 Uşak Kazası'na nakl itmiş olduğu	
47	Lekoğlu Halil	İki çift öküzü olub rençber olduğu	
48	Muslu oğlu Ömer	Bu dahi	
49	Kal'acıklı Kel Ali	Bu dahi	

Hane	Adı	Meşgalesi	
50	Yetim Köseoğlu Hüseyin	Bu dahi	
51	Cafer oğlu Osman	Sene 61 mefkût ve ne mahallde olduğu nâma'lûm	
52	Memiş Abdülğafur	Bu dahi	
53	Hacı Kadir oğlu Yusuf	Bu dahi	
54	Pir Mehmed oğlu Ali	Sene 61 Karataş'a nakl-i hâne itmiş olduğu	
55	Hacı Saffad oğlu Şeyh Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
56	Mehmed oğlu Diricanlı Şakir	Çoban Karyesi'nde	

ZİRDE muharrer ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunarak hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ hâl ve hareket üzerinde olmyacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllerini ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmeyeceği mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel es-Seyyid Battal

Muhtâr-ı Sâni (mühür)

Karye-i Çavdar

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Şallıoğlu Ebubekir	Ağnam-keş ve bir çift öküzüyle rençber olduğu	
2	Şallıoğlu Hüseyin	Bu dahi	
3	Şallıoğlu Ömer	Bu dahi	
4	Gülayoğlu Hasan	Bu dahi	
5	Hüseyin oğlu Osman	Bu dahi	
6	Piroğlu Veli	Amele olduğu	
7	Koca Musa oğlu İbrahim	Amele olduğu	
8	Hüseyin oğlu İbiş	Ağnâm-keş ve sâhib-i rençber	
9	Köseoğlu İbrahim	Bu dahi	s. 40
10	Rasil oğlu Mahmud	Mefkûd	
11	Köle Osman oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle tâ'ife-i rençber olduğu	
12	Kösneoğlu Halil	Bu dahi	
13	Kösneoğlu Mehmed	Sâhib-i cemel olduğu	
14	Kösneoğlu Musa	Bu dahi	
15	Kösneoğlu Mehmed	Amele	
16	Şeyh Satılmış oğlu Hacı Mehmed	Sabî	
17	Öksüzöğlü Veli	Amele	
18	Osman oğlu Satılmış	Mefkûd	
19	Şeyhbizünlü Mehmed	Aşiret-i derûnuna gitmiştir	
20	Piroğlu Ahmed	Amele	

Hane	Adı	Meşgalesi	
21	Köleoğlu Satılmış	Sâhib-i gânem	
22	Kurdoğlu Osman	Bu dahi	
23	Yarıcıoğlu Ebubekir	Bir çift öküzüyle rençber	
24	Kılıçoğlu Süleyman	Hacı Ali Bey'in çobanı	
25	Gülayoğlu İbrahim	Yetim	
26	Kösneoğlu Hasan	Yusuf Ağa'nın çobanı	
27	Kamber oğlu Osman	Mahmud Ağa'nın sığır çobanı	
28	Tacoğlu Murtaza	Mustafa Ağa'nın çobanı	
29	Tonbayoğlu Hasan	Çerçi	
30	Kır Yusuf oğlu Kara Ali	Çerkeş Kazası'na nakl eylemiştir sene 61	
31	Kara Yusuf oğlu İbrahim	Bu dahi	
32	Ali oğlu Veli	Amele	
33	Hacı Osman oğlu Abdullah	Şeyhbizünlü Aşireti'ne gitmiştir	
34	Çapuroğlu Mehmed	Şeyho'nun çobanı	
35	İsfa oğlu Tutu Musa	Rençber	

ZİRDE muharrer ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunarak hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ hâl ve hareket üzerinde olmyacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin suret-i iştigâllerini ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmeyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr Ebubekir

Karye-i Diğer Toprakpınarı

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Rasil oğlu Ebubekir	Tâ'ife-i rençber iki çift öküzüyle ve ağnâm-keş	s. 41
2	Uzun Veli oğlu İbiş	Bu dahi	
3	Bayram oğlu İbrahim	Rençber ve ağnâm-keş	
4	Köse Hasan oğlu Veli	Bir çift öküzüyle tâ'ife-i rençber	
5	Cumaoğlu Ömer	Eskişehir'e gitmiştir sene 61	
6	Kalaşoğlu Hasan	Tâcir ve kilci	
7	Musa oğlu Bekar Süleyman	Bu dahi	
8	Mahonun oğlu Mehmed	Ağnâm-keş	
9	Öksüzöğlü Hasan	Kazoğlu'nun çobanı	
10	Yusuf oğlu Süleyman	Sâhib-i çift	

ZİRDE muharrer ve başkaca tertîb ve temhîrân i'tâ kılınmış olan senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmyacaklarımıza kefil olduğumuza ve karyemizin ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-

i iştigâllerini ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmiyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel Ebubekir

Muhtâr-ı Sâni İbrahim

Karye-i Beşekli

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Kara Hamza oğlu Ebubekir	Sâhib-i ganem ve tâ'ife-i tüccâr ve rençber iki çift öküzüyle olduğu	
2	Hacı oğlu Ömer	Bu dahi	
3	Hacı Ali oğlu Ali	Bu dahi	
4	Çobanoğlu Mehmed	Bu dahi	
5	Kör Mustafa oğlu Hüseyin	Bu dahi	
6	Meşekoğlu Mehmed	Tabanlı Kazası'na gitmiştir sene 61	
7	Barçekenlioğlu Mehmed	Esb-keşan'a gitmiştir sene 61	
8	Murad oğlu Deli Hasan	Amel-mânde	
9	Kuru Ömerin oğlu Mehmed	Çerçi	
10	Ayaşlıoğlu Halil	Bir çift öküzüyle rençber	
11	Lazoğlu Nevsal	Bu dahi	
12	Lazoğlu Hamza	Bu dahi	
13	Emir İsmail oğlu Hüseyin	Ganem-keş	s. 42
14	Mamarathıoğlu Memiş	Aşireti derûnuna gitmiştir	
15	Tellioğlu Ömer	Fevt olub eytâmı kaldığı	
16	Sarı oğlu Mehmed	Amel-mânde	
17	Hacı oğlu Halil	Bu dahi	
18	Hacıdaloğlu Mehmed	İki çift öküzüyle tâ'ife-i rençber	
19	Çolakoğlu Ebubekir	İki çift öküzüyle ağnâm-keş ve rençber	
20	Alemdaroğlu Mehmed	Bu dahi	
21	Hacıdaloğlu Ömer	Bu dahi	
22	Hacıdaloğlu Hacı Ömer	Bu dahi	
23	Hacıdaloğlu İbiş	Bu dahi	
24	Ahmed oğlu Receb	Sâhib-i binek devecisi	
25	Memiş oğlu İbrahim	Çoban	
26	Ali oğlu Rasil	Atmanlı Kazası'na gitmiştir sene 61	
27	Çobanoğlu İsak	Çerçi	
28	Deli Osman oğlu Ömer	Sâhib-i (...) çobanı	

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtta muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ hâl ve hareket üzerinde olmayacaklarımıza ve karyemizin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllerini ve bir tarafa salıvirilmiyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel Ebubekir

Muhtâr-ı Sâni Hüseyin

Karye-i Sarıkaya

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Hacı Mehmed oğlu Ebubekir	Ganem-keş ve tâ'ife-i tüccâr ve sâhib-i cemal	
2	Yol Bekir oğlu İsmail	Bu dahi	
3	Kel Hasan oğlu Ebubekir	Amel-mânde	
4	Cemal oğlu Mustafa	Sâhib-i ganem ve tâ'ife-i tüccâr	
5	Hacıdaloğlu Halil	Bu dahi	
6	Deli Ahmed oğlu İbrahim	Çerçi	
7	Hacı Mehmed oğlu Molla Hüseyin	Sâhib-i ganem ve yoz tâciri	
8	Kılıçoğlu Mehmed	Sâhib-i ganem ve tâcir ve rençber iki çift öküzüyle	
9	Kara Hasan oğlu Hüseyin	Bu dahi	s. 43
10	Perçekenlioğlu Abdulgafur	Bu dahi	
11	Kara Hasan oğlu Mehmed	Bu dahi	
12	Hacı Satılmış oğlu Murtaza	Sâhib-i ganem ve rençber bir çift öküzüyle	
13	Barçekenlioğlu Ahmed	Sâhib-i ganem	
	Meşekoğlu Kör Mustafa	Banzaloğlu'nun çobanı	
14	Meşekoğlu Molla Ömer	Habeş Kazası'na nakl itmiştir sene 61	
15	Hacı Köse oğlu Memiş	Tüccâr ve rençber iki çift öküzüyle	
16	Anca Mehmed oğlu İbrahim	Sâhib-i cemal	
17	Kart Yusuf oğlu Hasan	Bu dahi	
18	Ali oğlu Ömer	Adem-i kabûl-i ahâlî	
19	Abdi oğlu Kör Süleyman	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i ganem	
20	Usta oğlu Ali	Şorba ³³² Kazası'na gitmiştir sene 61	
21	İmamoğlu Mustafa	Bu dahi sene 61	
22	Çobanlı Terzi Mustafa	Terzi	
23	Yörükoğlu Ahmed	Şorba Kazası'na gitmiştir sene 61	
24	Hatiboğlu Dişli Mustafa	Çerkeş Kazası'na gitmiştir sene 61	

Zirde muharrer bulunduğu ve başkaca tertib ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir günâ halât üzere olmayacaklarımıza kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlilerinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllerini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel es-Seyyid Mehmed Ali

Muhtâr-ı Sâni Hüseyin

³³² Ankara'da.

Karye-i Cazbaşı (Çayırbaşı)

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Abunun oğlu Mustafa	Ganem-keş ve tâ'ife-i rençber bir çift öküzüyle	
2	Murad oğlu Ahmed	Karyenin davarı çobanı	
3	Battal oğlu Hüseyin	Çerçi	
4	Kürt Mehmed oğlu Ömer	Bir çift öküzüyle rençber	
5	Hacı İbrahim oğlu Deli Mustafa	Bu dahi	
6	Mendo'nun oğlu Hasan	Bu dahi	
7	Karataşlıoğlu Hasan	Hânesiyle Der-aliyye'ye gitmiştir sene 61	
8	Salih oğlu Çerkeşli Mehmed	Memleketi Çerkeş'e gitmiştir sene 61	
9	Kurudaşoğlu Hüseyin	Bu dahi	s. 44
10	Kişoğlu Satılmış	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i sağmal	
11	Ömer oğlu Akkaş Mustafa	Bu dahi	
12	Osman oğlu Kör Mehmed	Bu dahi	
13	Hacıdal oğlu Ebubekir	İki çift öküzüyle tâcir ve rençber	
14	Hüseyin oğlu Salih	'Alîl ve fukarâ	
15	Yusuf oğlu Mehmed	Hacı Ahmed'in çobanı	
16	Kurdoğlu Mustafa	Osman Ağa'nın çobanı	
17	Mehmed oğlu Yusuf	Hacı İsmail çobanı	
18	Deli Osman oğlu Ömer	Bir çift öküzüyle rençber ve tâ'ife-i ağnâm tâciri	

Zirde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılınmış olan senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmaları ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemizin ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllerini ve bir tarafa salıvirilmeyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı.

Muhtâr-ı Evvel Hüseyin

Muhtâr-ı Sâni Seyyid Ebubekir

Karye-i Sülüklü

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Çatal Hasan oğlu Hüseyin	Ağnâm tâciri ve bir çift öküz koşar rençber	
2	İbiş oğlu Reşid	Kendü davarını râ'î ider çoban olduğu	
3	Cal Hasan oğlu Alikâz	'Alîl ve bî-kes ve fukarâ	
4	Reşid oğlu Mustafa	Kendü davarının çobanı	
5	Nubad (Kubad) oğlu İsmail	Karyenin davar çobanı	
6	Cal Hasan oğlu Hasan	Bir çift öküz koşar rençber ve sâhib-i gânem	
7	Hızır oğlu Hacı Musa	Bu dahi	
8	Hızır oğlu İbrahim	Bu dahi	

Hane	Adı	Meşgalesi	
9	Derviş oğlu Mustafa	Tabanlı Kazası'na nakl-i hâne itmiştir sene 61	
10	Derviş oğlu Hasan	Bir çift öküz koşar rençber ve sâhib-i sağmal	
11	Derviş oğlu İbrahim	Bu dahi	
12	Derviş oğlu Hasan	Mehmed Ağa'nın çobanı	
13	Hüseyin oğlu Hüseyin	Tabanlı Kazası'na nakl itmiştir sene 61	
14	Köşlühüğü/Gümüşlühüğü Mehmed	Bir çift öküz koşar rençber ve sâhib-i ganem	

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca tahrîr ve temhîran i'tâ kılındığı üzere senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunarak hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ hâl ve hareket üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemizin ehâlîsinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllerini ve bir tarafa salıvirmiyeceklerimize mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı.

Muhtâr-ı Evvel Mehmed

Muhtâr-ı Sâni Hüseyin

Karye-i Katırlı

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Ali Kara oğlu Mehmed	İki çift öküzüyle rençber ve ashâb-ı ağnâm tüccâr olduğu	s. 45
2	Derviş oğlu Battal	Bu dahi	
3	İsmail oğlu Yarılma Yusuf	Bu dahi	
4	Emir Osman oğlu Mustafa	Bu dahi	
5	Ali Kara oğlu Mustafa	Kendü (hayvanatı) sarbânı olduğu	
6	Murad Yusuf oğlu Hasan	Ağnâm-ı tüccâr ve rençber	
7	Beralı'nın karındaşı Mehmed	Bir çift öküzle rençber	
8	Zülfi oğlu Mehmed	Kendi davarın râ'î ider çoban	
9	Ali Kara oğlu İbrahim	Bir çift öküz ile rençber	
10	Mustafa oğlu Battal	Bu dahi	
11	Sarı Mustafa oğlu İbrahim	Çerçi olduğu	
12	Mehmed oğlu Bindir Mustafa	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
13	Kör Ali oğlu Ebubekir	Çerçilik ile ta'ayyüş eylediği	
14	Ömer Sari oğlu Hüseyin	Kendü develeri sarbânı olduğu	
15	Kapuoğlu Ali	Fevt sene 63	
16	Koca Yusuf oğlu Hasan	Karye-i mezkûr çobanı olduğu	
17	Hacı Veli oğlu İbrahim	Sene 61 Ziveli derûnuna nakl-i hâne olduğu	
18	Hacı Seyyid oğlu İsmail	Çerçi olduğu	
19	Mustafa oğlu Reşvan İbrahim	Kendi fevt ve oğlu Köseoğlu arsasında nakl-i hâne itmiş	
20	Derviş oğlu Musa	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	

Hane	Adı	Meşgalesi	
21	Hacı Halil oğlu Hızır	Karyeden Mehmed Ağa'nın çobanı	
22	Molla İbrahim oğlu Hüseyin	Kendü devesi serbânı olduğu	
23	Ali oğlu Bayram	<i>Karye kiziri</i> olduğu	
24	Yusuf Kara Hüseyin oğlu İbrahim	Karyede Yusuf Ağa'nın çobanı olduğu	
25	Molla Osman oğlu Hasan	Kendü devesi serbânı olduğu	
26	Halil oğlu Ahmed	Atmanlı derûnuna nakl-i hâne itmiş	
27	Hüseyin oğlu Musa	Sene 61 de nakl-i hâne iderek ne mahalde olduğu nâ-ma'lûm	
28	Deli Mehmed (oğlu) Mustafa	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
29	Köle Osman (oğlu) Ömer	Ashâb-ı ağnâm olub kendi ağnâmını râ'î ider olduğu	s. 46
30	Kara Ali oğlu Hasan	Fevt sene 62	
31	Hacı Veli yeğeni Rivalı Osman	Kendi davarı çobanı	
32	Kateşoğlu Dede	Bu dahi	
33	Hasan oğlu Reşvan Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
34	Karaca oğlu Abdal Hasan	Darb-ı tabl ile ta'ayyüş eylediği	
35	Hacı Mehmed oğlu Ali	Şeyhbızınlu derûnunda nakl-i hâne olduğu	
36	Cakınoğlu Osman	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
37	Hacı Haydar oğlu Musa	Kendi devesi çobanı	
38	Hızır oğlu Kara Osman	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
39	Hızır oğlu Bekirin oğlu Ömer	Ağnâm tüccârı olduğu	
40	Beşar oğlu Ali	Sene 61 nakl-i hâne iderek ne mahalde olduğu nâ-ma'lûm	
41	Abunun oğlu Ali	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
42	Hızır oğlu Hüseyin	Karyede çoban olduğu	
43	Hacı Halil oğlu Halil	Yusuf Ağa'nın devecisi olduğu	
44	Çebiç oğlu Süleyman	Bir çift öküzü olub rençber olduğu	
45	İsmail Maco oğlu Ömer	Kendi davarını râ'î ider çoban olduğu	
46	Mecel oğlu Hasan	Ashâb-ı şütür (deve) olub serbânı olduğu	
47	Haso oğlu Hacı	İhtiyar ve amel-mânde olduğu	
48	Selik oğlu Hasan	İki çift öküzü olub rençber olub tüccâr bulunduğu	
49	Mehmed oğlu Satılmış	Kendi devesi serbânı olduğu	
50	Mehmed oğlu Yusuf	Sene 61 nakl-i hâne iderek ne mahalde olduğu nâ-ma'lûm	
51	Ali Kara oğlu Mustafa	Kendi devesi serbânı olduğu	

Zirde muharrer bulunduğu ve başkaca tertib ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ hâl ve

hareket üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllerini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı.

Muhtâr-ı Evvel Yusuf

Muhtâr-ı Sâni Mustafa

Karye-i Kelhasan Çiftliği

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Sarı Osman oğlu Kel Hasan	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i sağmal	
2	Sarı Osman (oğlu) Mehmed	Bir çift öküzyle rençber ve sâhib-i sağmal	
3	Kâbes oğlu Ömer	Bu dahi	
4	Çavuş oğlu Ömer	Bu dahi	
5	İsmail oğlu Seyyid İbrahim	Sene 62 Konya Kazası'na gitmiştir	s. 47
6	Kara Kulak oğlu Reşvan Ahmed	Haymana Kazası'na nakl itmiştir sene 62	
7	Kör oğlu Ömer	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i gânem	
8	Yusuf oğlu Şelkenli Ali	Sene 62 Terkânlu Aşireti derûnuna nakl eylemiştir	
9	Sarı Osman oğlu Ebubekir	Ağnâm-keş	
10	Eşek Abdi oğlu Hasan	Bu dahi	
11	Yusuf oğlu Abdülgafur	Mefkûd	
12	Osman oğlu Zıvalı İsmail	Zivelü Aşireti'ne gitmiştir sene 62	
13	Mustafa oğlu Timur	Sene 62 Terkânlu olub aşireti derûnuna gitmiştir	
14	Musa oğlu Halil	Bu dahi	
15	Salır Ali oğlu Kasım	Bu dahi	
16	Hacı Hasan oğlu Ömer oğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i gânem	
17	Kara oğlu Halil	Osman Ağa'nın hademesi	
18	Hüseyin oğlu Ali	Terkânlu olub Günyüzü Kazası'na gitmiştir	
19	Eşli oğlu Mustafa	Sert Hasan Ağa'nın davar çobanı	
20	Eşli oğlu Mehmed	Bu dahi	
21	Sarı Osman oğlu Hüseyin	Çerçi ve ganem-keş	
22	Harpudlu oğlu Deli Hasan	Bostancı	
23	Pehlivan oğlu Haili Ali	Han Kazası'na gitmiştir sene 61	
24	Tüfekçi oğlu Mustafa	Ağnâm-keş ve tâcir	
25	Hızır oğlu Ebubekir	Bu dahi	
26	Molla Ali oğlu Hüseyin	Bu dahi	
27	Koca oğlu Ömer	Bu dahi	
28	Mustafa oğlu Tanaş Bekir	İbrahim Ağa'nın hademesi	
29	Tanaş oğlu Mustafa	Kazova Kazası'na gitmiştir sene 62	
30	Mustafa oğlu Osman	Mefkûd	

Hane	Adı	Meşgalesi	
31	Habeş oğlu Mustafa	Terkânlu'dan olub Murtazaâbad'a nakl itmişdir sene 65	
32	Deli Ali oğlu Ahmed	Esbkeşan'a nakl olmuşdur sene 62	
33	İbrahim oğlu Abbas	Bu dahi sene 62	
34	Mustafa oğlu Koca Ali	Sâ'il	
35	Zıvalı orta boylu Mehmed	Zivelü'ye gitmişdir sene 61	
36	Kâgiroğlu Hüseyin oğlu Mehmed	Tâcir	
37	Sarı Osman oğlu İbrahim	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i ganem	s. 48
38	Mehmed Baran	Kazova Kazası'na gitmişdir	
39	Kara İsmail oğlu Ayvaz	Terkânlu'dan olub aşireti derûnuna gitmişdir	
40	Ali oğlu Hamza	Bu dahi	
41	İbrahim oğlu Mehmed	Bu dahi	
42	Ali oğlu Koca Mehmed	Bu dahi	

Zırde muharrer olduğu ve başkaca tertîb temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuzu ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllerini ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmeyeceklerini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel Ahmed

Muhtâr-ı Sâni İsmail

Karye-i Uzunoglu Çiftliği

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Hacı Hasan oğlu Mustafa	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i ağnâm olduğu	
2	Kara Mustafa oğlu Hasan	Kendüsünün devesi tüccârı ve davarı olduğu	
3	Kahveci oğlu Ali	Bir çift öküzüyle rençber ve ağnâm sâhibi olduğu	
4	Ömer oğlu Hasan	Amele olduğu	
5	Kariş (Kırış) oğlu Mustafa	Sene 61 Şeyhbızunlu Aşireti'nden olub yine aşireti derûnuna gitmişdir.	
6	Uzun Ali oğlu İbrahim	Bir çift öküzüyle rençber ve ağnâm-keş olduğu	
7	Keleş oğlu İbrahim	Karyenin davar çobanı olduğu	
8	Musa oğlu Zabur Hasan oğlu Hasan	Çerçi	
9	Murad oğlu Kara Hüseyin oğlu Çalu Ali	Bir çift öküzüyle rençber ve tâcir olduğu	
10	Hamonun oğlu Hüseyin	Çerçi	
11	Kasım oğlu Ebubekir	Devesinin çobanı olduğu	
12	Hacı Ahmed oğlu İbrahim	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i ağnâm idüğü	

Hane	Adı	Meşgalesi	
13	Emir oğlu İbrahim	Devesinin çobanı ve davarı ticâretiyle ta'ayyüş eylediği	
14	Murad oğlu Hasan	Sene 61 nakl-i hâne idüb Bozkır cânibine gitmiştir	
15	Kahveci oğlu Mehmed	Davarı ve civanı ile ticâret eylediği	
16	Hemik oğlu İbrahim	Davar çobanı olduğu	
17	Yusuf oğlu Kapu Mehmed	Bu dahi	
18	Süleyman oğlu Hasankulu	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
19	Ali oğlu Küçük İbrahim	Devecü kendüsünün	
20	Hacı İbrahim oğlu Hasan	Ağnâm-keş ve bir çift öküzü olduğu	
21	Hacı Ali oğlu Mehmed	Bu dahi	s. 49
22	Molla Hasan oğlu Kara Bekir	Bu dahi	
23	Kulaksızoğlu İsmail	Sâhib-i celeb ve ağnâm idüğü	
24	Keleş oğlu Satılmış	Bir çift öküzü ile rençber ve ashâb-ı ağnâm bulunmuş idüğü	
25	Haco Ahmed oğlu İsmail	Yoz-i ağnâm tüccârı	
26	Osman oğlu Reşvan Hüseyin	Hacı İbrahim'in deve çobanı	
27	Kör Mustafa oğlu Halil	61 senesi Kazovası Kazası'na gitmiştir	
28	Mümeccel oğlu Mustafa	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i ağnâm idüğü	
29	Çolak Hasan oğlu Hasan	Ağnâm tüccârı ve rençber tâ'ifesinden idüğü	
30	Molla oğlu Ömer	Sene 61 Kazova Kazası'na gitmiştir	
31	Çolak Hasan oğlu İbrahim	Kendüsünün devesi çobanı ve davarı tâciri	
32	Ahmed oğlu Reşvan Mustafa	Hacı Ahmed oğlu İsmail davar çobanı olduğu	
33	Çolak Hasan oğlu Yusuf	Kendüsünün davar çobanı olduğu	
34	Sarı Ali oğlu Mehmed	Hacı oğlu Ali'nin devesi çobanı olduğu	
35	Mehmed oğlu Deli Hasan	Şeyhbizünlü Aşireti'nden olub derûnuna gitmiştir	
36	İbrahim oğlu Hasan	Kendüsünün devesini râ'î ve davarı tâciri olduğu	
37	Haşo oğlu Ebubekir	-	
38	Ber(i)kan oğlu Hasan	Çerçi	
39	Süleyman oğlu Şahin	Şeyhbizünlü Aşireti'nden olub vilâyetine gitmiştir	
40	Dursun oğlu Abdal Bekir	Kıbtî	
41	İbrahim oğlu Abdal İsmail	Bu dahi	
42	İbrahim oğlu Abdal İsa	Bu dahi	
43	Mehmed oğlu Abdal Hasan	Bu dahi	
44	İbrahim oğlu Abdal Rasil	Bu dahi	
45	Koca oğlu Abdal Ahmed	Bu dahi	
46	Koca Abdal Süleyman	Bu dahi	
47	Koca oğlu Abdal Kasım	Bu dahi	

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuzu ve karyemizin ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâl ve bir mahalle salıvirmiyeyeceğimizi müş'îr işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı. Fî 21 Şa'bân sene 67

Muhtâr-ı Evvel (mühür)

Muhtâr-ı Sâni Yusuf

Umûm-ı Ahâlî-yi Karye

Karye-i Hacı Ömeroğlu

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Hasan oğlu Hacı Musa	Bir çift öküzüyle rençber ve ağnâm-keş olduğu	s. 50
2	Hacı Ömer oğlu Memiş oğlu Mehmed	Ağnâm tüccârı ve bir çift ile rençber olduğu	
3	Hacı Ömer oğlu Halil oğlu Mehmed	Kendüsünün devesi ile tâcirlü eylediği	
4	Koca oğlu Bekir'in oğlu İbrahim	Bu dahi	
5	Eşek Abdullah oğlu İsmail oğlu Mehmed Ali	Eytâm ve sabî olduğu	
6	Molla Süleyman (oğlu) Ahmed	Bir çift öküzü ile rençber ve ashâb-ı ağnâm olduğu	
7	Deli Ali oğlu Osman	Bu dahi	
8	Kadir oğlu Halil	Çerçi	
9	Hacı Ömer oğlu Satılmış	Alîl ve bî-kudret	
10	Zeneb oğlu Ebubekir	İskilib'e nakl-i hâne itmişdir sene 61	
11	Simnur oğlu Battal	Kendüsünün davarı çobanı	
12	Murad oğlu Hasan Raş	Bir çift öküzüyle rençber ve ağnâm sahibi olduğu	
13	Kavas oğlu Hüseyin oğlu Bekir	Terkânlu'dan olub Günyüzü'ne nakl itmişdir	
14	Bekir oğlu İsmail	Bostancı	
15	Halil oğlu Kara Mızrak	61 senesi Akşehir'e nakl-i hâne itmişdir	
16	Kuduz oğlu Ahmed	Terkânlu'dan olub Esbkeşân Kazası'na gitmişdir sene 65	
17	Pir oğlu Süleyman	Çerçi	
18	Bekir oğlu Belan Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber ve ağnâm tâciri	
19	İdris oğlu Bekdaş	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i ağnâm	
20	İdris oğlu İbrahim oğlu Süleyman	Asakir-i Nizamiye-i Şahâne'de	
21	Alibat oğlu Mustafa	İki çift öküzüyle rençber ve sâhib-i ağnâm idüğü	
22	Kara Pazarlı oğlu Dohaki Mehmed	An asl vilâyeti olan Karapazar'a gitmişdir	
23	Keleş oğlu İsmail	61 senesi Esbkeşân Kazası'na gitmişdir	

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuzu ve karyemizin ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâl ve mevcûdunun firâr itdirilmiyeceğini hâvî işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı.

Muhtâr-ı Evvel Yusuf

Muhtâr-ı Sâni İsmail

Umûm-ı Ahâlî-yi Karye

Karye-i Alahacılı

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Kebak oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber ve sağmal davarı olduğu	
2	Lek oğlu Bekir	Bu dahi	
3	Molla Hasan oğlu Molla Hasan	Bu dahi	
4	Hacı Rasil oğlu Mustafa	Bu dahi	
5	Bicioğlu Çerkeşli İsmail	Memleketi olan Çerkeş'e gitmiştir sene 61	s. 51
6	Bekir oğlu Kara Mehmed	Aksaray Kazası'na gitmiştir sene 61	
7	Ali oğlu Ömer	Davarı çobanı ve sâhib-i sağmal idüğü	
8	Sofu oğlu Ali	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i sağmal idüğü	
9	Hüseyin oğlu Haydar	Çerçi	
10	Kalafatlı oğlu Hasan oğlu Hüseyin	Deveci kendüsünün	
11	Yusuf Hasan oğlu Reşvan Yusuf	Aksaray Kazası'na gitmiştir sene 61	
12	Kara Mustafa oğlu Seyyid	Bir çift öküzü olub rençber ve davar sâhibi	
13	Kara Hasan oğlu Ömer oğlu Osman	Eytâm	
14	Mehmed oğlu Ali	Bir çift öküz ile rençber olduğu	
15	Sethar oğlu Hasan	Bu dahi	
16	Timar oğlu Mehmed	Bu dahi	
17	İbrahim oğlu İsmail	Vilâyeti Kurşunlu Kazası'nın Balanlı Karyesi'ne gitmiştir sene 61	
18	Aziz oğlu Hamza	Aksaray'a nakl-i hâne itmiştir sene 61	
19	Şeyhkânlı oğlu Köse Mustafa	Bu dahi	
20	Hacı Rasil oğlu Osman	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i ağnâm	
21	Hacı Yusuf oğlu Osman'ın oğlu Hüseyin	Bu dahi	
22	Hacı Yusuf İbrahim	Eytâm	
23	Ali oğlu Mehmed	Aksaray Kazası'na gitmiştir sene 63	

Hane	Adı	Meşgalesi	
24	Hacı Ferhad oğlu Ömer	Bu dahi sene 61	
25	Kara Yusuf oğlu Memiş	Bu dahi sene 61	
26	Mustafa oğlu İnek Ömer	Maralı Yusuf Ağa'nın hademesi	
27	Lek oğlu Memiş	Sâhib-i sağmal ve çoban olduğu	
28	Hasan oğlu Zıvalı Mehmed	Zivelü derûnuna gitmiştir sene 61	
29	Ali oğlu Ahmed	Amele olduğu	
30	Ahmed oğlu Osman	Vilâyeti Atmanlı Kazası 'na gitmiştir sene 61	
31	Mehmed oğlu Kayun	Hacebanlu Aşireti derûnuna gitmiştir sene 61	
32	Hacı Rasil oğlu İsmail	Lek oğlu Bekir Ağa'nın davar çobanı	
33	İbrahim Arazlı Hasan	İki çift öküzlü rençber ve sâhib-i ağnâm olduğu	
34	Mustafa Beskâni Ömer	Bu dahi	
35	Yusuf oğlu Zıvalı Ali	Asakir-i Nizâmiye-i Şâhâne'de sene 61	
36	Sarı Mehmed oğlu Mustafa	Zivelü derûnuna gitmiştir sene 61	
37	Hüseyin oğlu Mustafa oğlu Ali	Karyenin çobanı	
38	Veli oğlu Çavuş Ali	Aksaray Kazası'na nakl itmiştir sene 61	
39	Hüseyin oğlu Çatak Ali	Karataş Karyesi'ne nakl itmiştir sene 61	
40	Mustafa oğlu Hasan	İki çift öküzü olub sâhib-i davar ve rençber olduğu	
41	Satılmış oğlu Mehmed	Bu dahi	s. 52
42	Cano oğlu Rasil	An asl aşireti Şeyhbizünlü'ye gitmiştir sene 62	
43	Yellüoğlu Ahmed	İskilib Kazası'na gitmiştir sene 61	
44	Araboğlu İsmail	Uşak Kazası'na gitmiştir sene 61	
45	Bekir oğlu Kör Mehmed	Aksaray Kazası'na gitmiştir sene 61	
46	Cilonik oğlu Osman	Modanlı Aşireti tarafına gitmiştir sene 61	
47	Çavuş Ali oğlu Mahmud	Çorum'a gitmiştir sene 61	

Zırde muharrer olduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ olunan senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlîsinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını ve bir tarafa salıvirmeyeceklerimize müş'îr işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel (mühür)

Muhtâr-ı Sâni İsmail

Karye-i Hacı Musaoğlu Çiftliği

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Hacı Musa oğlu İsmail	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i cemel ve sağmal idüğü	
2	Bağcı oğlu Mehmed	Bu dahi	
3	Koca Osman oğlu Hüseyin	Yetîm	

4	Yağcı oğlu Satılmış	Bir çift öküzüyle rençber ve sağmal sâhib idüğü	
5	Haydar oğlu Mehmed	Bu dahi	
6	Kızırlar oğlu Rasil	Çorum'a nakl itmiştir sene 61	
7	Halil oğlu Köşker Ahmed	Karyenin çobanı	
8	Şeş Musa oğlu İsmail	Bir çift öküzüyle rençber idüğü	
9	Ali Kor oğlu Memiş	Bu dahi	
10	Alkaoğlu İbrahim	Bu dahi	
11	Kara Hasan oğlu İbrahim	Ağnâm tâciri	
12	Bekir oğlu Hacı Mustafa	Ağnâm tâciri	
13	Hicibanlı İbrahim	Şeyhbizünlü'ya nakl itmiştir sene 61	
14	Deli Hasan oğlu Reşvan Ahmed	Hânesiyle mefküd	
15	Ali oğlu Memiş	Yetîm ve karyenin kuzu çobanı	
16	Ammar oğlu Mustafa	Aşireti Mikailü'ye gitmiştir sene 61	
17	Kasım oğlu Ali	Mihmanlu Aşireti tarafına gitmiştir	
18	Hekim oğlu Ali	Çerçi	
19	Torun Uşağı Tayir	Hânesiyle mefküd	
20	Haro'nun Uşağı Kasım	Hüseyin Ağa'nın çobanı	
21	Bekir oğlu Abdülfettah	Bir çift öküzüyle rençber	s. 53
22	Bekir oğlu Hacı Mehmed'in Musa	Bu dahi	
23	Hacı oğlu İbrahim	Bu dahi	
24	Hacı Mustafa oğlu Yusuf	Bu dahi	
25	Rasil oğlu İsmail	Şeyhbizünlü Aşireti derûnuna gitmiştir sene 61	
26	Yağcı oğlu Hüseyin	Bir çift öküzü ve rençber ve sağmal sâhibi olduğu	
27	Haydar oğlu Ahmed	İskilib'e gitmiştir sene 61	
28	Hacebanlı Abdülkadir	Aşireti derûnuna gitmiştir sene 63	
29	Berik oğlu Yusuf	Pürnek Kazası'na gitmiştir sene 67	
30	Kayış oğlu İbrahim	Bir çift öküzü ve rençber olduğu	
31	Cebrail oğlu Mehmed'in Ömer	Bu dahi	
32	Hacı Musa Uşağı İbrahim	Bu dahi	
33	Yusuf oğlu Mehmed	Adem-i kabûl ehâlî kefil olmadığı	
34	Hacı Musa oğlu Hüseyin	Bir çift öküzü ve rençber olduğu	
35	Mahmud oğlu Reşvan Ali	Pürnek Kazası'na gitmiştir sene 61	
36	Hacı Rasil oğlu Molla Mustafa	Fukarâ ve bî-kes	
37	Celil oğlu Kör Yusuf	Akşehir'e nakl itmiştir sene 61	
38	Ali oğlu Rasil	İki çift öküzüyle rençber ve ağnâm sâhibi	
39	Şeşoğlu Bekir	Bu dahi	
40	Ahmed oğlu Türk Mehmed	Bu dahi	

41	Türkoğlu Ali	Bu dahi	
42	Hunat oğlu Mehmed	Esbkeşân'a nakl itmişdir sene 61	
43	Ali Kör oğlu Satılmış	Bu dahi sene 61	
44	Beşir oğlu Şeymo	Sahib-i ağnâm ve tâcir	
45	Tur oğlu Ahmed	Esbkeşân'a gitmişdir sene 61	

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ hâl ve hareket üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlîsinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarini ve bir tarafa salıvirmiyebileceklerimize mübeyyin işbu (mahalle) şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel İsmail

Muhtâr-ı Sâni İbrahim

Karye-i Sincik

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Hacı Yusuf oğlu İbrahim	Bir çift öküzü ile rençber ve ağnâm-keş olduğu	s. 54
2	Murtaza oğlu Hasan	Merkûmun davar çobanı	
3	Köse Mehmed karındaşı Hasan	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i ağnâm	
4	Hacı Mehmed oğlu Yusuf	Bu dahi	
5	Ahmed oğlu Mustafa	Bu dahi	
6	Sağır Hasan oğlu Ahmed	Çerçi	
7	Hacı oğlu Musa	Tâcir ve ağnâm sâhibi olduğu	
8	Hacı oğlu Süleyman	Tabanlı Aşireti derûnuna gitmişdir sene 61	
9	Çolak oğlu Satılmış	Küçük Hüseyin'in davar çobanı	
10	Mustafa oğlu Sarı Ömer	Fevt olub eytâmı mevcûd olduğu	
11	Kızirmaoğlu Mehmed Cala	Bir çift öküzüyle rençber ve ağnâm-ı sâhib olduğu	
12	Kızirmaoğlu Mustafa	Sudirem Kazası'na gitmişdir sene 61	
13	Kızirmaoğlu Ebubekir	Bu dahi sene 61	
14	Ağzı Yukarı oğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i davar idüğü	
15	Şarid oğlu Ahmed	Beşar'ın hademesi	

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ hâlat üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlîsinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarini müş'îr işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel İsmail

Muhtâr-ı Sâni İbrahim

Karye-i Kesikkavak

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	İdris oğlu Molla Ömer	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i sağmal olduğu	
2	Topaloğlu Mahmud	Fevt sene 62	
3	Yahya oğlu Hasan	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
4	Çelebi oğlu Mustafa	Sâ'il olduğu	
5	Nurşen oğlu Hasan	Tol Karye oğlunun davar çobanı olduğu	
6	İdris oğlu Musa	Sene 61 târîhinde fevt olub yetimleri dahi ne mahalde olduğu na-ma'lûm	
7	Simonun oğlu Mehmed	Fevt	
8	Sağar oğlu Hasan	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
9	Hacı Mehmed oğlu Battal	Çerçi olduğu	
10	Barudoğlu Memiş	Bir çift öküzüyle çoban olduğu	
11	İdris oğlu Feyzullah	Sâ'il olduğu	
12	İdris oğlu Kel Hasan	İki çift öküzüyle rençber sâhib-i sağmal olduğu	
13	Hacı Mehmed Tokal	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	s. 55
14	İmam oğlu Haydar	Çoban olduğu	
15	Hacı Mehmed (oğlu) Hacı Sefer	Sa'il olduğu	
16	Molla Hasan oğlu Musa	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
17	Rasil oğlu Bekir	Kendi davarını râ'î ider çoban olduğu	
18	Çorumlu oğlu Mustafa	Kendü devesi serbânı olduğu	
19	Emir Hüseyin oğlu Osman	Çerçi olduğu	
20	Emir oğlu Musa	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
21	İsmail oğlu Küçük Deli Yusuf	Kendü devesi serbânı olduğu	
22	Topal Hasan oğlu Memiş	Kendü fevt olub oğlu yetim ve sabî olduğu	
23	İbrahim oğlu Deli Hasan	Çerçi olduğu	
24	İsmail oğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
25	Topal Hasan uşağı Osman	Kel Hasan'ın çobanı olduğu	
26	Topal Hasan oğlu Hüseyin	Çerçi olduğu	
27	Cebrail oğlu Ahmed	Kendü devesinin serbânı	
28	Topal Hasan oğlu Ali	Kendü davarının çobanı	
29	Topal Ömer Halil	Karyede sığır çobanı	
30	Betertek oğlu Mehmed	Kendü devesinin serbânı olduğu	

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtta muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemizin ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel (mühür)

Muhtâr-ı Sâni (mühür)

Karye-i Tutoğlu

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Tutoğlu Ömer'in Hamza	Tüccâr-ı ağnâm olduğu	
2	Ömer oğlu Memiş	Bu dahi	
3	Tutoğlu Hasan'in Mehmed	İki çift öküzüyle rençber ve tüccâr-ı ağnâm olduğu	
4	Tutoğlu Ömer	Kendüsünün davarını râ'î ider çoban olduğu	
5	Tutoğlu Hüseyin	Bu dahi	
6	Boz Musa oğlu Mehmed	61 senesi Toyçayırı'na nakl-i hâne eylemiş olduğu	
7	Şeyhbizünlü İbiş	Bu dahi	
8	Cafer oğlu Mehmed	61 târihiyle Ilgun Kazası'na nakl-i hâne itmiş olduğu	

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tertib ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ hâl ve hareket üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlîsinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını ve bir dânesinin bir tarafa salıverilmeyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel es-Seyyid Hüseyin

Muhtâr-ı Sâni Mehmed

Karye-i Bıçakoğlu

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Maçooğlu İbrahim	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i sağmal olduğu	s. 56
2	Mustafa oğlu Bekir	İskilib'e nakl itmişdir sene 61	
3	Hızır oğlu Ahmed	Bir çift öküzü olub rençber tâifesinden olduğu	
4	Osman oğlu Bayram	Kuluköyü'ne nakl itmişdir sene 61	
5	Telli oğlu İsmail	İskilib Kazası'na gitmişdir sene 61	
6	Öksüz oğlu Ömer	Bu dahi sene 61	
7	Telli oğlu Osman	Bu dahi sene 61	
8	Öksüz oğlu Hacı Hüseyin	Bu dahi sene 61	
9	Memiş oğlu Mustafa	Bu dahi	
10	Öksüz oğlu Ebubekir	Bu dahi sene 61	
11	Aişe oğlu Mehmed	Bu dahi 61	
12	Hacı Mustafa oğlu Hacı Hüseyin	Mefkûd	
13	Hacı Maçooğlu İsmail	Devesi tâciri	
14	İsa Efendi uşağı Süleyman	Günyüzü Kazası'na gitmişdir sene 61	
15	Nasuh oğlu Mehmed	Bu dahi 61	
16	Hasan oğlu Türk Ali	Bir çift öküzü ile rençber olduğu	

Hane	Adı	Meşgalesi
17	Köleoğlu Musa	Akşehir'e gitmiştir sene 61

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub ve hilâf-ı rızâ bir gûnâ halât vukû'a gelmiyeceğine birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlîsinin mevcûd olan hânele-
rinin sûret-i iştigâllarını mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel İsmail

Muhtâr-ı Sâni (mühür)

Karye-i Yapıcı

Hane	Adı	Meşgalesi
1	Kır Mehmed oğlu Ahmed	Ağnâm-keş ve bir çift öküzüyle rençber olduğu s. 56
2	Ali Koca oğlu Mehmed	Ahmed Ağa'nın davar çobanı
3	Kör İsa oğlu İsmail	Ali Ağa'nın davarını râ'î ider çobanı
4	Burbur oğlu Satılmış	Bir çift öküz koşar rençber ve sâhib-i sağmal idüğü
5	Koca Mehmed oğlu Hasan	Zivelü Aşireti'ne nakl itmiştir sene 61
6	Hüseyin oğlu Say Mustafa	Reşvan Beylûoğlu'nun davarını râ'î ider çobanı olduğu
7	Emir Osman oğlu Emir Hüseyin	Bir çift öküz koşar rençber ve sâhib-i ganem idüğü
8	Mustafa oğlu Hasan	Kendü davarını râ'î ider çoban olduğu
9	Cemal oğlu Ali	Hânesiyle mefkûd sene 61
10	Emir Ali oğlu Hasan	Hânesiyle Çorum'a gitmiştir
11	Ali oğlu Ahmed	Bir çift öküz koşar rençber ve sâhib-i sağmal
12	Emir Mehmed oğlu Hasan	Hanesiyle Çorum'a nakl itmiştir sene 61
13	Tolfakioğlu Ömer	Bu dahi sene 61
14	Molla Hasan oğlu İsmail	Bir çift öküzüyle rençber ve ganem-keş olduğu
15	Koca Süleyman oğlu Musa	Bu dahi
16	Emir Ali oğlu Hasan	Hanesiyle Çorum'a nakl itmiştir sene 61
17	Kara Mustafa oğlu Hacı	Bu dahi sene 61
18	Topal Hasan oğlu Ahmed	Bu dahi sene 61
19	Deli Ali oğlu Hasan	Hânesiyle Ankara'nın Çubukâbâd'a nakl itmiştir sene 61
20	Deli Bekir oğlu İbrahim	Hânesiyle Çorum'a nakl itmiştir sene 61
21	Yantırı ³³³ İsmail	Bir çift öküz koşar rençber ve sâhib-i sağmal
22	Yantırıoğlu Ömer	Bu dahi
23	Sarı Mehmed oğlu Osman	Hânesiyle İskilib'e nakl itmiştir sene 61

³³³ 1. Titrek, doğru yürüyemeyen, yan yan yürüyen. 2. Topal, aksak. 3. Şaşı.

Hane	Adı	Meşgalesi	
24	Hasan oğlu Deli Hasan	Hânesiyle Çorum'a nakl itmiştir sene 61	
25	Cil Hüseyin	Bir çift öküz koşar rençber olduğu	
26	Calık oğlu Mustafa	Hânesiyle Çorum'a nakl itmiştir sene 61	
27	Acem oğlu İsmail	Bu dahi sene 61	
28	İbrahim oğlu Abdal Mustafa	Abdallık san'atını ifâda bulunduğu	
29	Zağo oğlu Musa	Bu dahi	
30	Ali Mengi oğlu Mustafa	Kendüsünün devesi serbânı	
31	Hacı oğlu Abdal Mehmed	Abdal	

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tahrîr ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlîsinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâlların ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmeyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel İsmail

Muhtâr-ı Sâni Mehmed

Karye-i Konakvirmez

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Kara Bekir oğlu Kara İbrahim	İki çift öküzü olub rençber ve yoz sâhibi olduğu	s. 57
2	Hacı Mehmed oğlu Hüseyin'in oğlu Osman	Tüccâr-ı ağnâm	
3	Hacı Mehmed (oğlu) Yusuf	Kendüsünün devesini râ' ider çobanı	
4	Hacı Pehlivan oğlu İbrahim	Bu dahi	
5	Zeynep oğlu Hasan	Kendüsünün ağnâmını râ' ider çobanı	
6	Kör Kasım oğlu Hüseyin	Nakl-i hâne iderek Zivelü Aşireti tarafına gitmiş olduğu sene 61	
7	Tavas oğlu Mehmed	Bu dahi	
8	Hacı Emirza Mehmed	Bu dahi	
9	Sarı oğlu Yusuf	Sene 61 Ziveli Aşireti tarafına nakl-i hâne itmiş olduğu	s. 58
10	Barçekenlioğlu Bekir (fevt)	61 bu dahi	
11	Köse oğlu İbrahim	Tüccâr-ı ağnâm-keş	
12	Edebaşoğlu Bekir'in oğlu Mustafa	Kendüsünün ganemin râ' ider çobanı olduğu	
13	Köse oğlu Mahmud	Bu dahi	
14	Deli Osman oğlu Mehmed	Sene 61 târihinde nakl-i hâne iderek Çorum tarafına nakl-i hâne itmiş olduğu	
15	Badoğlu Mirza	Karye-i mezkûrde Köseoğlu'nun serbânı olduğu	
16	Yusuf oğlu Emir Mehmed	Tüccâr-ı ağnâm-keş	

Hane	Adı	Meşgalesi
17	Hacı Yusuf oğlu Hacı Mehmed'in Şiho Mustafa	Bu dahî tüccâr-ı ağnâm keş
18	Kör Hüseyin oğlu Mustafa	Sene 61 mefküd
19	Emir Ali oğlu Yusuf	Rençber olduğu bir çift öküzüyle
20	Emir Mustafa oğlu Kel Ömer	Karyede Köseoğlu'nun ağnâm çobanı
21	Emir Hüseyin oğlu Ali	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
22	Mehmed oğlu Abdal Hüseyin	Tâ'ife-i abdâl
23	Osman oğlu Abdal Hüseyin	Bu dahi
24	Kel Mehmed oğlu Ali	Kendüsünün davarlarını râ'î ider çoban olduğu
25	Hacı Yusuf oğlu Yusuf	Tüccar-ı ağnâm keş

Zirde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîrân i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmeyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel İbrahim

Muhtâr-ı Sâni Hüseyin

Karye-i Konakvirmez-i Kebir

Hane	Adı	Meşgalesi
1	Belekçi oğlu Mehmed	Tüccâr-ı ağnâm
2	Tol Aişe oğlu Mehmed	Bu dahi
3	Rasil oğlu Ali'nin Ömer	Kendisinin davarlarını râ'î ider çoban olduğu
4	Hacı Musa oğlu Molla Bekir	Karye-i mezkûrede imam olduğu
5	Zararoğlu Bozo	Tüccar-ı ağnâm
6	Emir Osman oğlu Hasan	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
7	Emir Osman oğlu Mehmed	Bu dahi
8	Hacı Yusuf oğlu Ali	Bu dahi
9	Bayat oğlu Genco	61 senesi Şeyhbizünlü tarafına nakl-i hâne itmiş olduğu
10	Belekçi oğlu Hasan	Kendüsünün ağnâmını râ'î ider çobanı
11	Hasan oğlu Hızır	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
12	Emir Mehmed oğlu Mustafa	Bu dahi
13	Celil oğlu Mustafa	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
14	Deli Osman oğlu Satılmış	Kendüsü a'mâ ve karındaşı karyede çoban olduğu

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîrân i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlîsinin mevcûd olan hânelerinin bir tarafa salıvirilmeyeceğini ve sûret-i iştigâllarını mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel İbrahim

Muhtâr-ı Sâni Hüseyin

Karye-i Cihanşah

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Hacı Emirza oğlu İsmail	İki çift öküzü olub rençber olub ve tüccârından olduğu	s. 59
2	Hasan oğlu Hacı Hüseyin	Çoban karyede	
3	Avcı oğlu Seyyid	Bu dahi	
4	Tavis oğlu Mehmed	Bu dahi	
5	İbiş oğlu Ömer	Ziveli'de çoban olduğu	
6	Osman oğlu İbrahim	Bu dahi	
7	Çatak oğlu Osman	61 senesi Çorum cânibine nakl-i hâne eylemiş olduğu	
8	Deli Osman	Bu dahi	
9	Emir Osman oğlu Osman	Ziveli'de Çoban olduğu	

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîrân i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub ve hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlîsinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmeyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Sâni İbrahim

Muhtâr-ı Evvel Hüseyin

Karye-i Kirazoğlu

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Kiraz oğlu Hacı Yusuf	Bir çift öküz koşar rençber ve ganem-keş olduğu	s. 59
2	Kiraz oğlu Mahmud	Hânesiyle Çorum'a nakl itmişdir sene 61	
3	Kiraz oğlu Ömer	Çerçi	
4	Bekirici oğlu Molla Hüseyin oğlu Hüseyin	Bir çift öküz koşar rençber ve sâhib-i cemel olduğu	
5	Bekar Ali oğlu Mehmed	Bu dahi	s. 60
6	Hüseyin Oğlu Molla Osman	Çıplakoğlu'nun davar çobanı	
7	Bekar Ali oğlu Mehmed	Bu dahi	
8	Hüseyin oğlu Molla Osman	Çıplakoğlu'nun davar çobanı	

Hane	Adı	Meşgalesi
9	Dimilloğlu Hacı Mustafa oğlu Mehmed	Kendü davarını râ'î ider çoban olduğu
10	Yusuf oğlu Öksüz Mustafa	Bu dahi
11	Kel Osman oğlu Mehmed	Bu dahi
12	Bekir Efendi oğlu Bekir	Bir çift öküz koşar rençber ve davar sahibi
13	Köşbek oğlu Hüseyin	Çerçi
14	Yusuf oğlu Öksüz Mehmed	Hanesiyle Çorum'a nakl eylemiştir sene 61
15	Deli Hüseyin oğlu Çıplak Ömer	Bir çift öküz koşar rençber ve ganem-keş
16	Kara Fakı oğlu Ebubekir	Hanesiyle Hameyn Aşireti'ne nakl itmiştir sene 61
17	Tokat oğlu İbrahim	Bu dahi sene 61
18	Hacı Abdî oğlu Mustafa	Bu dahi sene 61
19	Karabaş oğlu Osman	Hânesiyle Karapazar'a nakl eylemiştir sene 61
20	Ali oğlu Emir Osman	Mefkûd hânesiyle sene 61

Zirde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmeyeceğini müş'îr işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel İsmail

Muhtâr-ı Sâni Mehmed

Karye-i Şeyh Ahmedli

Hane	Adı	Meşgalesi
1	Kırıkıoğlu Hüseyin	İki çift öküzü olub rençber ve ağnâm sâhibi olduğu
2	Kırıkıoğlu Mehmed	Kendüsünün mevcûd olan ağnâmının çobanı olduğu
3	Hacı Musa oğlu Hasan	Tüccâr-ı ağnâm
4	Mehmed oğlu Kara Bekir	Deveci
5	Osman oğlu Keleş	Kırıkıoğlu Hüseyin Ağa'nın çobanı olduğu
6	İbiş oğlu Hacı Ömer	Kendüsünün mevcûd olan davarları râ'î itmekde olduğu
7	Hacı Osman oğlu Hasan	Yoz tüccarından olduğu
8	Hacı İbrahim oğlu Bekir	Bir çift öküz olub rençber olduğu
9	Kel Hasan oğlu Hüseyin	Kendüsünün mevcûd olan ağnâmını râ'î itmekde olduğu
10	İbiş oğlu Mehmed Ali	Malatya cânibine nakl itmiş sene 61
11	Hacı Mehmed oğlu Hasan	Yoz tüccarından olduğu
12	Hacı Bekir oğlu Battal	Hacı Mehmed oğlu Hasan'ın serbânı olduğu

Hane	Adı	Meşgalesi
13	Hacı Bekir oğlu Hasan	Kendüsünün davarını râ'î itmekde olduğu
14	Bekdaş oğlu Hasan	Faydacıoğlu Hasan'ın davarını râ'î itmekde olduğu
15	Deli Osman oğlu Kör Ali	Tüccârından olduğu
16	Bayram oğlu Ömer	Bu dahi
17	Fero Bekir oğlu Ömer	Kendüsünün davarını râ'î itmekde olduğu
18	Timur oğlu Bekir	Bu dahi
19	Zeynep oğlu Hasan	Kendüsünün devesini râ'î itmekde olduğu
20	Gülistan oğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
21	Köse oğlu Mehmed	Kendüsünün davarını râ'î itmekde olduğu
22	Köse oğlu Bekir	Bu dahi
23	Köse oğlu Süleyman	Çerçi olduğu
24	Hasan oğlu Öksüz Osman	Bu dahi
25	İbrahim oğlu Deli İsmail	Deveci olduğu
26	Molla İsmail oğlu Hüseyin	Deveci
27	Molla İsmail oğlu Osman	Çoban olduğu
28	Kara Bekir oğlu Mustafa	Deveci
29	Dedeci oğlu İbrahim	Harameyn Aşireti'nden olub aşireti cânibine nakl itmiş olduğu sene 61
30	Ali oğlu Ali	Kendüsünün ağnâmı râ'î itmiş olduğu
31	Harputlu oğlu Ali	Bu dahi
32	Mehmed oğlu Hasan	Bu dahi

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tertib ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-ı kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza kefil olduğumuzu ve karyemizin ehâlîsinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel es-Seyyid Hüseyin

Muhtâr-ı Sâni (mühür)

Karye-i Toprakpınar Adası

Hane	Adı	Meşgalesi
1	Uzun İsmail oğlu Hasan	Ağnâm tüccârı
2	İN Hasan oğlu Hüseyin	Kendü develeri serbânı
3	Deli Osman oğlu Mehmed	Kendü ağnâmını râ'î ider olduğu
4	Deli Osman oğlu İbrahim	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
5	Öksüz oğlu Sofu Hasan	Kendi davarını râ'î eylediği
6	Türk oğlu Bekir	Çerçi olduğu
7	Hacı Mehmed oğlu İsmail	Ağnâm tüccârı olduğu
8	Çakallı oğlu Mehmed	Bu dahi

Hane	Adı	Meşgalesi	
9	İbrahim oğlu Öksüz Bekir	Bu dahi	s. 62
10	Ala Musa oğlu Mustafa	Fukara ve çerçilikle ta'ayyüş eylediği	
11	Civenk oğlu Hasan	Sene 61 Ziveli derûnuna nakl itmiş olduğu	
12	Deveci oğlu İbrahim	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
13	Cihanın oğlu İbrahim	Kendi ağnâmı çobanı	
14	Sarı Mustafa oğlu Sarı Mustafa Hasan	Kendi ağnâmını râ'î ider olduğu	
15	Sofu oğlu İbrahim	Kendi davarını râ'î ider olduğu	
16	Çakır oğlu Ebubekir	Öksüz Bekir'in ağnâmını râ'î ider olduğu	
17	Süleyman oğlu Şeyh Mehmed	Fî sene 61 nakl-i hâne iderek ne mahalde olduğu nâ-ma'lum	
18	Bekir oğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
19	Süleyman oğlu Çoban Mustafa	Fî sene 61 nakl-i hâne iderek ne mahalde olduğu nâ-ma'lum	
20	Macar oğlu İsmail	Fî sene 61 nakl-i hâne iderek ne mahalde olduğu nâ-ma'lum	
21	Deli Osman oğlu Ömer	Ağnâm tüccârı olduğu	
22	Deli Osman oğlu Mehmed	Asâkir-i Mansure'de olduğu	

Zirde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza kefil olduğumuzu ve karyemizin ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel es-Seyyid Hasan

Muhtâr-ı Sâni İsmail

Karye-i Tacir

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Bayezid oğlu Memiş	Bir çift öküzü olub ve sâhib-i ağnâmdan olduğu	
2	Hacı Bekir oğlu Mustafa	Bu dahi	
3	Bayındır oğlu Ömer	Bu dahi	
4	Bayındır oğlu Hasan	Bayındır oğlu Memiş Ağa'nın serbânı olduğu	
5	Hacı Hasan oğlu Ömer	Tüccâr ve ağnâmkeş	
6	Satılmış oğlu Mehmed	Kendüsünün devesini satmakda olduğu	
7	Kör Hasan oğlu Ali	Bu dahi	
8	Kör Hasan oğlu Molla Davud	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
9	Zeynep oğlu Ömer	Bu dahi	
10	Mehmed oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
11	Alemdar oğlu Bekir	Tüccâr ve ağnâmkeş olduğu	

Hane	Adı	Meşgalesi	
12	Ali oğlu Yusuf	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
13	Deli Mustafa oğlu Hasan	İlgın Kazası'nda Çavuş Gölü'nde nakl-i hâne olduğu sene 61	s. 63
14	İbiş oğlu Ömer	Kendüsünün ağnâminı râ'î itmekde olduğu	
15	Çolak Bekir oğlu Hasan	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
16	Ahmed oğlu İbrahim	Bu dahi	
17	Osman oğlu Ali	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
18	Bodur oğlu Ali	Merküm nakl-i hâne idüb kasaba-i Bâlâ'ya Burgaz Karyesi'ne nakl itmiş olduğu	
19	Sarı Mustafa oğlu Molla İsmail	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
20	Hacı İsmail oğlu Tokal	Tüccârından olduğu	
21	Gümüşoğlu Çoban Hasan	Kendüsünün ağnâminı râ'î itmekde olduğu	
22	Gümüşoğlu İbrahim	İhtiyar olduğu	
23	Gümüşoğlu Satılmış	Tüccârından olduğu	
24	Karabağhoğlu Çoban Durmuş	Karyesine sığır çobanı olduğu	
25	Seyyid oğlu Hacı Mehmed Efendi	Karye-i mezbûrede bâ-berât-ı 'âlî <i>hatib</i>	
26	Satılmış oğlu Çoban Ömer	Kendüsünün ağnâmıyla meşgul	
27	Seyyid oğlu Çoban Hasan	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
28	Kör Hasan oğlu Sıgar Hüseyin	Bu dahi	
29	Deli Mustafa oğlu Çoban Hüseyin	Mikailli Aşireti'nde yoz çobanı olduğu	
30	Deli Mustafa oğlu Mehmed	Mefkûd sene 61	
31	Alabıkoğlu Tacir Hasan	Kendüsünün ağnâminı râ'î itmekde olduğu	
32	Alabıyık oğlu Çoban Mehmed	Bu dahi	
33	Bekir oğlu Çoban Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
34	Deli Memiş oğlu Çoban Mehmed	Bu dahi	
35	Bayram oğlu Sabi Mehmed	Yetîm ve sabî	
36	Emir oğlu Şeyho	Kendüsünün ağnâmlarını gütmekde olduğu	
37	Emir oğlu Mehmed	Bu dahi	
38	Bayram'ın oğlu Bekir	Bu dahi	
39	Bayram oğlu Çoban Mehmed	Bu dahi	
40	Bekmezci oğlu Hüseyin	Karye-i mezkûreden Hacı Hasan'ın serbânı olduğu	
41	Bayram oğlu Halil	Çoban	
42	Kemal oğlu Ömer	Mefkûd sene 61	
43	Ateş oğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
44	Ali oğlu Çoban Ahmed	Bu dahi	

Hane	Adı	Meşgalesi	
45	Satılmış oğlu Bekir'in oğlu Mehmed	Kuzu çobanı	s. 64
46	Abdal Zurnacı Mustafa	Abdal	

Zirde muharrer ve başkaca tertib ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmiyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel es-Seyyid Hüseyin

Muhtâr-ı Sâni (mühür)

Karye-i Eskiçavuş

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Alemdar oğlu Abdurrahman	İki çift öküzüyle rençber ve sâhib-i sağmal olduğu	
2	Uzun Abdullah oğlu İnce Ömer	Ağnâm tüccârı	
3	Şeyh Mustafa oğlu Şeyh Rasil	Küçük Deli'de çoban olduğu	
4	Köse Hasan oğlu Ömer	Tüccâr-ı ağnâmda çoban	
5	Molla Mehmed oğlu Kara Hasan	Kara Molla'nın çobanı	
6	Deli oğlu Kulaksız Hasan	Abdurrahman'da çoban olduğu	
7	Köse Hasan oğlu Süleyman	Çerçi olduğu	
8	Uzun Abdullah oğlu İlyas	Tüccâr-ı ağnâm	
9	İsam oğlu Tacir İsmail	Sa'îl olduğu	
10	İsam oğlu Tayyar	Çoban olduğu	
11	Delününoğlu İsmail	İsmail oğlu İlyas'da çoban olduğu	
12	Topaloğlu Musa	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
13	Sarı Mustafa oğlu Mehmed	Bu dahi	
14	Koca İbiş oğlu Hüseyin	Tüccâr-ı ağnâm	
15	Küçük İsmail oğlu İsmail	Çerçi	
16	Molla Bekir oğlu Osman	Ağnâm tüccârı olduğu	
17	Uzun oğlu Hüseyin	Bu dahi	
18	Süleyman Tâceranlı İsmail	Fevt	
19	Molla Mehmed oğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
20	Çolak Musa oğlu Mehmed	Tüccâr-ı ağnâm	
21	Çolak Musa oğlu Mustafa	Bu dahi	
22	Abbas oğlu Hüseyin	Rençber olduğu	
23	Abbas oğlu Meriş Mustafa	Ağa olduğu	
24	Alemdar oğlu Ali	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
25	Çolak Hasan oğlu Abdullah	Çerçi olduğu	s. 66

Hane	Adı	Meşgalesi
26	Çolak Hasan oğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
27	Nirşenoğlu Arab	Çoban olduğu
28	Haydar oğlu Hasan	Bir çift öküzüyle rençber olduğu

Zîrde muharrer ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılınan senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde ol-
mıyacalarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlîsinin mevcûd olan
hânelelerinin sûret-i iştigâllarını mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kıldındı

Muhtâr-ı Evvel Mehmed Ali

Muhtâr-ı Sâni (mühür)

Karye-i Ardıçviranı

Hane	Adı	Meşgalesi
1	Hasan oğlu Hacı Mustafa	Bir çift öküz ile rençber olub ve ashâb-ı ağnâm ol- duğu
2	Yetim İbrahim oğlu Ömer	Ağnâm-keş olduğu
3	Yetim oğlu Hasan	Çeltek Karyesi'nde Hüseyin Bekir'e ağnâm çobanı olduğu
4	Yetim oğlu İbrahim	Ağnâm-keş olduğu
5	Pir Ahmed oğlu Mehmed	İki çift öküzüyle rençber olduğu
6	Çağal oğlu Abbas	Ağnâm tüccarından olduğu
7	Mirez oğlu Yetim Tokal	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
8	Bayezid oğlu Hasan	Bu dahi
9	Cebrail Oğlu Hasan	Aşiret-i mezkûreden Hüseyin Ağa'da ağnâm çobanı olduğu
10	Timur oğlu Rasil	Yetim ve sabî olduğu
11	Cebrail oğlu Çopur Hasan	İbn-i Hasan'da ağnâm çobanı olduğu
12	Timur oğlu Sadık	Karapazar Kazası'nda Habbazoğlu'nda çoban ol- duğu
13	Zadma oğlu Abbas	Aşiret-i mezkûrede ağnâm çobanı olduğu
14	Rasil oğlu Hasan	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
15	Osman oğlu Topal Yusuf	Çerkeş'e nakl-i hâne itdiği sene 62
16	Beri Ali oğlu Hasan	İsmail Ağa'da ağnâm çobanı olduğu
17	Sefer oğlu Resul	Bu dahi
18	Sefer oğlu Hasan	Tâcir olduğu
19	Sefer oğlu Şahin	Karyesinde sığır çobanı olduğu
20	Cebrail oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tertib ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmyacaklarımıza birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemizin ehâlîsinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel el-Hacc Mustafa

Muhtâr-ı Sâni (mühür)

Aşiret-i Mikailü

Karye-i Katrancı Aşiret-i Mikâilli

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Molla Halil oğlu Molla Ahmed	Celeb tüccârı ve ağnâm	s. 68
2	Molla Halil oğlu Tacir Süleyman	Tüccâr-ı ağnâm	
3	şamlıoğlu Bekir	Bir çift öküz ile rençber olduğu	
4	Molla Süleyman oğlu Abdullah	Bu dahi	
5	Diyarbakirlioğlu Yusuf	Kendüsü Diyârbekir'den memleketi cânî-bine 'azimet idüb ve çocukları sabî olduğu	
6	Emir Çoban oğlu Hüseyin	Molla Süleyman Ağa'nın ağnâm çobanı olduğu	
7	Molla Süleyman oğlu Rasil	Çerçi olduğu	
8	Kara Mehmed oğlu İsmail	Bu dahi	
9	Koca Ömer oğlu Hasan	Sene 61 Adapazarı'na nakl-i hâne itmiş olduğu	
10	Kör oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
11	Rendoğlu Süleyman	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
12	Bezakioğlu Abdullah	İnek çobanı olduğu	
13	Halil oğlu Mustafa	Kendüsü fevt oğlu sabî ve yetîm olduğu	
14	Kel İsa oğlu İbrahim	Hacı Ahmed'e çoban olduğu	
15	Abdülaziz oğlu Süleyman	Kendüsü fevt çocukları karyede kuzu çobanı olduğu	
16	şatı oğlu Mehmed	Sene 61 Eskişehir ardasına nakl-i hâne itmiş olduğu	
17	Rend oğlu Hasan	Kendüsü fevt oğlu Asker-i şâhâne'de olduğu	
18	Kuru oğlu Mustafa	Kendüsü davarı çobanı olduğu	
19	Tuzcu Halil	Sâ'il olduğu	
20	Molla Süleyman oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
21	Kör Ali oğlu İsmail	Kendüsü davarı çobanı olduğu	
22	Emin oğlu Ali	Sene 61 Kırkağaç tarafına nakl itmiş olduğu	
23	Cebrail oğlu Rasil	Sene 61 Çarşanba Kazası'na nakl	
24	Kara Rasil oğlu Mehmed	Sene 61 Kırkağaç tarafına nakl	
25	Abuzaroğlu şems	Bu dahi Kırkağaç'da sene 61	
26	Ali oğlu Gün Hasan	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	

Hane	Adı	Meşgalesi	
27	Osman oğlu Öksüz Abdullah	Terzi esnafından olduğu	
28	Halid oğlu A'mâ Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
29	Hacı İbrahim oğlu İbrahim	Kendüsünün devesi serbânı olduğu	s. 69
30	Hacı İbrahim oğlu Davarcı Mustafa	Tüccâr-ı ağnâm	
31	Hacı İbrahim oğlu Süleyman	Bu dahi	
32	Hacı İbrahim oğlu Halil	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
33	Hızır oğlu İbrahim	Çerçi olduğu	
34	Delî Mehmed oğlu Mehmed	Celeb tüccârı olduğu	
35	Kör Osman oğlu Mustafa	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
36	Molla Süleyman oğlu Hüseyin	Kendüsü davarını râ'î ider çoban olduğu	
37	Abdulgaffur oğlu Ahmed	Hasan'da yoz çobanı olduğu	
38	Topaloğlu İsmail	Tüccâr-ı ağnâm	
39	Şemseddin oğlu Süleyman	Kendüsünün devesi serbânı olduğu	
40	Cari ³³⁴ Halil oğlu Ahmed	Sarı Halil oğlu Abdullah serbânı olduğu	
41	Cari Halil oğlu Abdullah	Tüccâr-ı ağnâm ve sâhib-i şütür	
42	Şemseddin oğlu Hüseyin	Suğur Bey'de serbân olduğu	
43	Koca Osman oğlu Cır Mehmed	Kendüsünün davarını râ'î ider çoban olduğu	
44	Türkmanoğlu Mustafa	Şemdin Ağa'nın serbânı olduğu	
45	Hot oğlu Abdullah	Çoban karyede	
46	Kör Ömer oğlu Osman	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
47	Abuzar oğlu Ahmed	Hacı Ahmed'in serbânî olduğu	
48	Topal oğlu Abdullah	Tüccâr-ı ağnâm	
49	Cari Mehmed oğlu Halil	Kendüsü davarını râ'î ider çoban olduğu	
50	Kemal oğlu Halil	Sarı Haliloğlu'nun davar çobanı olduğu	
51	Şemdinoğlu Süleyman Şemseddin	Kendüsü devesi serbân olduğu	
52	Zandoğlu Hüseyin	Kendisi davarı çobanı	
53	Uzun Mehmed oğlu İsmail	Bu dahi	
54	Karacaoğlu Kel Mehmed	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
55	Sarı Halil oğlu Halil	Tüccâr-ı ağnâm	
56	Karaca oğlu Bilo Hasan	Kendisi davarı çobanı	
57	Karaca oğlu Hüseyin	Çoban	
58	Şemseddin oğlu Osman	Bu dahi	
59	Şemdinoğlu Süleyman bin Mehmed	Kendi devesi serbânı	
60	Şemdinoğlu İbrahim	Celeb tüccârı	s. 70
61	Şemdinoğlu Süleyman bin Zandi	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	

³³⁴ "Cari" olarak da okunmaya müsaittir. Bu kelime günümüzde dahi kullanılmakta olup Orta Anadolu'da hızlı, çabuk anlamlarına gelmektedir.

Hane	Adı	Meşgalesi
62	Murtaza oğlu İbrahim	Kendüsünün davarı çobanı
63	İloğlu İbrahim	İki çift öküzüyle rençber olduğu
64	Hacı İbrahim oğlu Osman Hacı	İki çift öküzüyle rençber oğlu
65	Murtaza oğlu Abdullah	Karyede çoban
66	Hacı İbrahim oğlu İsmail	Bir çift öküzü olub rençber olduğu
67	Murad oğlu Topal Ali	Kendüsü davarını râ'î ider çoban olduğu

ZİRDE muharrer bilindiği ve başkaca tertîb ve temhîrân i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât vukû'a getirülmeyeceğini ve birbirlerimize kefil olduğumuzu ve karyemizin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını ve bir dânesinin bir tarafa salıverilmeyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel Ali

Muhtâr-ı Sâni (mühür)

Karye-i Timurözü³³⁵

Hane	Adı	Meşgalesi
1	Taburoğlu Ahmed	Tüccâr-ı ağnâm
2	Abuzer oğlu Deli Ali	Bu dahi
3	Kara Veli oğlu Mehmed	Kendüsünün devesini râ'î ider çobanı olduğu
4	Deli Hüseyin oğlu Şemsi	Taburoğlu Ahmed'e çoban olduğu
5	Haydar oğlu Ömer	Cihanbeyli derûnunda çoban olduğu
6	Sağıroğlu Ali	Kendüsünün davarını râ'î ider çoban olduğu
7	Süleyman oğlu Mustafa	Çerçi
8	Genco oğlu Feyzullah	İki çift öküzüyle rençber olduğu
9	Koca oğlu Öksüz Hasan	Kendi davarını râ'î ider çoban olduğu
10	Kara Mehmed oğlu Süleyman	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
11	İl oğlu Ali	İlgın Karyesi'nde sığır çobanı olduğu
12	Abuzer oğlu Tacir Mustafa	Kendüsünün davarını râ'î ider çoban olduğu
13	Kalasoğlu Bozo	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
14	Maconun oğlu İmam Molla Hüseyin	Sene 61 târîhinde nakl-i hâne iderek ne mahalde olduğu nâ-ma'lûm
15	Hendaoğlu İsmail	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
16	Daloğlu Hüseyin	Karyede kezir olduğu
17	Kacuroğlu Hasan	Cihanbeyli içinde ağnâm çobanı olduğu
18	Beremcioğlu Yetim Mehmed	Sene 61 mefkûd

³³⁵ Köyün tarihi ve Taburoğlu Ahmed hakkında bk. https://www.facebook.com/pg/Demir%C3%B6z%C3%BC-k%C3%B6y%C3%BC-Haymana-BAZIKAI-18536787271178/about/?ref=page_internal (E.T. 25.07.2019).

Hane	Adı	Meşgalesi	
19	Beşir oğlu Hasan	Kendi davarını râ'î ider çoban olduğu	
20	Mansur oğlu Mustafa	Hacebanlı derûnunda olduğu	
21	Koca oğlu Süleyman	Bostancı olduğu	s. 71
22	Beremcioğlu Süleyman	Hacebanlı derûnunda olduğu	
23	Ali Osman oğlu Ayna	Molla Süleymanoğlu'nun davar çobanı olduğu	
24	Reşonun oğlu Mehmed	Tâcir olduğu	
25	Topal oğlu Yusuf	Karyede sığır çobanı olduğu	
26	Kara Veli oğlu Kara Hasan	Deli Ali'nin yoz çobanı olduğu	
27	Hüseyin oğlu Mazlum Ahmed	Kendüsü fevt olub oğlu Hüseyin dahi sabî olduğu	
28	Abuzer oğlu Abdullah	Deli Ali'de sağmal çobanı olduğu	
29	Kalasoğlu Deli Hüseyin	Kendisi fevt olub oğlu Veli ve Kocaili 'nde kuzu çobanı olduğu	
30	İbrahim oğlu Mustafa	Sarı Halil'de çoban	
31	Kalasoğlu Osman	Kendüsü davarı çobanı olduğu	

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunarak hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve mevcûd olan karyemiz ehâlisinin sûret-i iştigâllarını ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmeyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı.

Muhtâr-ı Evvel Ali

Muhtâr-ı Sâni Abdullah

Karye-i Karabey Kışlası³³⁶

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Ali Osman oğlu Musa	Tüccâr-ı ağnâm	
2	Hacı Ahmed oğlu Mehmed	Kendüsü devesi serbânı	
3	Abdi oğlu Abuzer	Tüccâr-ı ağnâm	
4	Hacı Ahmed oğlu Alişan	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
5	Ali Osman oğlu İsmail	Fevt sene 62	
6	Koyunoğlu Halil	Kendi devesi serbânı olduğu	
7	Kara Hasan oğlu Ali	Tüccâr-ı ağnâm	
8	Coyoğlu Abuzer	Kendü devesi serbânı	
9	Kara Mehmed oğlu Musa	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
10	Hacı İsmail oğlu İsmail	Tüccâr-ı ağnâm	
11	Kara İsmail oğlu Hasan	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	

³³⁶ Burası Karabenli olmalıdır. Bk. <http://polatli.gov.tr/karabenli-mahallesi> (E.T. 25.07.2019).

Hane	Adı	Meşgalesi	
12	Şemdinoğlu Şems	Sene 61 nakl-i hâne iderek ne mahalde olduğu nâ-ma'lûm	
13	Deli Ali oğlu Süleyman	Yusuf Ağa'da çoban olduğu	
14	Deli Ali oğlu Osman	Kendüsü davarı çobanı olduğu	
15	Resul oğlu Hüseyin	Bu dahi	
16	Abdurrahman oğlu Şehid	Çerçi olduğu	
17	Ateş oğlu Şahin	61 sene nakl-i hâne iderek ne mahalde olduğu nâ-ma'lum	s. 72
18	Boroğlu İsmail	Mustafa'da davar çobanı olduğu	
19	Muhtâr oğlu Hasan Şata	Fevt sene 62	
20	Yakub oğlu Mehmed	Sarı Halil'de çoban olduğu	
21	Boroğlu Mehmed	Yusuf Ağa serbânı	

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlîsinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını ve bir mahalle salıvirilmeyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kıldı

Muhtâr-ı Evvel (mühür)

Muhtâr-ı Sâni Mustafa

Karye-i Yenimehmed

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Kalonunoğlu Şems	Bir çift öküzüyle rençber ve tüccâr-ı ağnâm	
2	Kör Mehmed oğlu Mustafa	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
3	Abdullah oğlu Abbas	Sene 61 mefkûd hânesiyle	
4	Kel Hasan oğlu Mehmed	Kendüsü davar çobanı olduğu	
5	Şişman oğlu Ömer	Çoban	
6	Abuzer oğlu Mehmed	Çerçi	
7	Rasil oğlu Halil	Fevt sene 63	
8	Kalbiroğlu Kofel	Yakub'da çoban olduğu	
9	Kalonunoğlu İbrahim	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
10	Badem Ağa oğlu İsmail	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
11	Kekeç oğlu İbiş	Tüccâr-ı ağnâm	
12	Taco'nun oğlu Yakub	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
13	Koca Ömer oğlu Tur Ali	Sığirtmac	
14	Uzun Hüseyin oğlu Ömer	Şemdin Ağa'da çoban olduğu	
15	Kahveci oğlu İsmail	Çerçi olduğu	
16	Yakub oğlu Mustafa	Bu dahi çerçi	
17	Börininoğlu Rasil	Kendi davarı çobanı	

Hane	Adı	Meşgalesi	
18	Koca Mehmed oğlu Hasaro	Cihanbeyli Ahmed Ağa'da serbân	
19	Baloğlu Yusuf	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
20	Cuboğlu Ömer	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlîsinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını ve bir dânesinin bir mahalle salıvirilmiyeceğini müş'îr işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel İbrahim

Muhtâr-ı Sâni Abdullah Şemdin

Karye-i (...) ³³⁷

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Ali oğlu Hasan	Aliş'de çoban olduğu	s. 74
2	Raşo'nun oğlu Hasan	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
3	Tahir oğlu Abdullah	Sığırtmac olduğu	
4	Çebic oğlu Ahmed	Kendüsü davarı çobanı	
5	Abuzer oğlu Abuzer	Sene 61 nakl-i hâne iderek Na'lıhan'da olduğu	
6	Abdi oğlu Hüseyin	Bu dahi	
7	Mikailli Hüseyin	Kendüsü davarını râ'î ider çoban olduğu	
8	Köse oğlu Mehmed	Bostancı	
9	Kara Ali oğlu Mehmed	Kendüsü davarını râ'î ider çoban olduğu	
10	Berberoğlu Mehmed	Kendüsü fevt ve çocukları sabî ve yetim olduğu	
11	Bolad oğlu Salih	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
12	Çolakoğlu Hüseyin	Sene 61 nakl-i hâne iderek Akşehir Kazası'nda olduğu	
13	Güçoğlu Osman	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
14	Güçoğlu Süleyman	Fevt sene 63	
15	Kurtoğlu Mehmed	Alişir'de çoban olduğu	
16	Mikailli İsmail	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlîsinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını ve bir tarafa salıvirilmiyeceğini müş'îr işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel (mühür)

³³⁷ Defterin bu kısmı bozuk olduğundan okunamamaktadır. Ancak, Ilıca Köyü olduğu kanaatindeyiz. Bk. https://tr.wikipedia.org/wiki/Ilıca,_Polatlı (E.T. 25.07.2019).

Muhtâr-ı Sâni (mühür)

Karye-i Hacimuslu

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Kırizoğlu Abdullah	Bir çift öküz ile rençber olduğu	
2	İbrahim Bey oğlu Ömer	Bu dahi	
3	Halil İbrahim oğlu İbrahim	Sığırtmac	
4	Halil İbrahim oğlu Memiş	Çoban	
5	Sarı Mustafa oğlu Ali	Bu dahi	
6	Sarı Mustafa oğlu İbrahim	Çerçi	
7	Abuzer oğlu Ahmed	Şemdin Ağa'da davar çobanı	
8	Turit Hasan oğlu Mustafa	Süleyman'da çoban	
9	Arslan oğlu İbrahim	Çoban	
10	Hüseyin oğlu Abdullah	Çerçi	
11	Hüseyin oğlu Yusuf	İbrahim'de çoban olduğu	

Zirde muharrer bulunduğu ve başkaca tertib ve temhîrân i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel Abdullah

Muhtâr-ı Sâni Ali

Karye-i Kırsakallı³³⁸

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Hacı Yusuf oğlu Alişir	Bir çift öküzüyle rençber ve tüccâr-ı ağnâm	s. 76
2	Hacı Yusuf oğlu Rasil	Kendüsü devesi serbânı olduğu	
3	Ali oğlu Uzun Rasil	Kendüsü davarı çobanı olduğu	
4	Celil oğlu Halil	Kendü devesi serbânı	
5	Celil oğlu Osman	Alişir Ağa'da çoban olduğu	
6	Pınaroğlu Bilo	Molla Rasil'de çoban olduğu	
7	Molla Halil oğlu Halil	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
8	Hacı Osman oğlu Ahmed	Mehmed'in davar çobanı	

Zirde muharrer bulunduğu üzere ve başkaca tertib ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza kefil olduğumuzu ve karyemizin ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı.

³³⁸ Burası şimdiki Polatlı İler Köyü olabilir. Bk. <http://ankaraili.blogcu.com/inler-polatli/3922922> (E.T. 25.07.2019).

Muhtâr-ı Evvel İbrahim

Muhtâr-ı Sâni Ali

Aşiret-i Şeyhbizinlü

Karye-i Gökgez Aşiret-i Şeyhbizinlü

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Mehmed oğlu Süleyman	Tüccâr-ı ağnâm ve bir çift öküz ile rençber olduğu	s. 78
2	Veli oğlu Ömer	Rençber olduğu bir çift öküzüyle	
3	İbrahim oğlu (...)	Bu dahi	
4	Hüseyin oğlu Süleyman	Bu dahi	
5	Mehmed oğlu Selam	Karyesinde Hacı Tayyar'da hizmetkâr olduğu	
6	Osman oğlu Tayyar	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
7	Sato'nun oğlu Şorlu	Çalık Osman'ın ganemini râ'î ider çobanı olduğu	
8	Şemseddin oğlu Mehmed	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
9	Şemseddin oğlu Osman	Bu dahi	
10	Deli Yusuf oğlu Mehmed	Bu dahi	
11	Ahmed oğlu Ali	Bu dahi	
12	Mehmed oğlu Hüseyin	Bu dahi	
13	Mehmed oğlu Mehmed	Bu dahi	
14	Hüseyin oğlu Arab	Tüccar-ı ağnâm	
15	Hüseyin oğlu Abdülfettah	Karye-i mezkûrun imamı olduğu	
16	İsmail oğlu Ali	Kendü davarını râ'î ider çoban olduğu	
17	Yusuf oğlu Ömer	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
18	Yusuf oğlu Osman	Kendüsü fevt ve oğlu dahi yetim ve sabî olduğu	
19	Koyun'un oğlu Şahin	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
20	Hüseyin'in oğlu Küçük	Bu dahi	
21	Hüseyin oğlu Çiftçi Seyda	Karye-i mezkûrun sığırını râ'î ider çoban olduğu	
22	Ahmed oğlu Ali	Konya Sancağı'nda Esbkeşan Kazası'na hânesiyle nakl itmiş sene 61	
23	Cabbar oğlu Mehmed	Arab Ağa'da ağnâm çobanı olduğu	
24	Ali oğlu İsmail	Sene 61 Bolivadin'e nakl-i hâne itmiş olduğu	
25	Mehmed oğlu İsmail	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
26	Yigaoğlu Osman	Bu dahi	
27	Cabuoğlu Mehmed	Karye-i Süleyman'ın çobanı olduğu	
28	Ahmed oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
29	Mehmed oğlu Ebubekir	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	s. 79
30	İbrahim oğlu İsmail	Kendüsünün devesi serbânı	
31	Hüseyin oğlu Yusuf	Sene 61 târihinde nakl-i hâne iderek Kasaba-i Bâlâ Kazası'nda Yakub Abdal Karyesi'n(de) hânesiyle olduğu	
32	Mehmed oğlu İsmail	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	

Hane	Adı	Meşgalesi
33	Mehmed oğlu Hasan	Hacı Kethüda'nın ağnâm çobanı olduğu

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tertib ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ hâl ve hareket üzerinde olmiyacıklarımıza kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmiyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel (mühür)

Muhtâr-ı Sâni (mühür)

Karye-i Balçıkhisar

Hane	Adı	Meşgalesi
1	Mehmed oğlu Genco	Karye-i mezkûrun bâ-berât <i>imamı</i> olduğu
2	İbrahim oğlu Abdullah	Bir çift öküz ile rençber olduğu
3	Bekir oğlu Yusuf	Bu dahi
4	Ali oğlu İbrahim	Kendüsü devesi serbâni olduğu
5	Kız Ali oğlu Mehmed	İki çift öküzüyle rençber olduğu
6	İsmail oğlu İsmail	Bu dahi
7	Kasım oğlu Ahmed	Tüccâr-ı celeb olduğu
8	Abdullah oğlu Mehmed	Ahmed'de çoban olduğu
9	Abdullah oğlu Sando	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
10	Hızır oğlu Haydar	Bu dahi
11	Ömer oğlu Sülo	Bu dahi
12	İbrahim oğlu Mehmed	Bu dahi rençber tüccâr-ı ağnâm
13	İsa oğlu Telli	İki çift öküzüyle rençber olduğu
14	Hüseyin oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
15	Mehmed oğlu İbrahim	Bu dahi
16	Haydar oğlu Alev	Bu dahi
17	Yusuf oğlu Mehmed	Bu dahi sene 61 târihinde Malatiyye cânibine nakl-i hâne etmiş
18	Yusuf oğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle bu dahi rençber olduğu
19	Hüseyin oğlu Arab	İki çift öküzüyle rençber olduğu
20	Süleyman oğlu Bekdaş	Bu dahi
21	Yusuf oğlu Emin	Çerçi
22	Derbazoglu Ahmed	Tüccâr-ı celeb
23	Kasım oğlu Osman	Sene 61 tarihinde Malatiyye tarafına nakl-i hâne itmiş
24	Osman oğlu Şamlı Ömer	Sığır çobanı
25	Şaban oğlu Hasan	Kuru Mehmed'de çoban
26	Osman oğlu Abdullah	Hizmetkâr

Hane	Adı	Meşgalesi
27	Mehmed oğlu Süleyman	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
28	Timur oğlu Mehmed	Bu dahi
29	Ömer oğlu Osman	Bu dahi
30	Cücükoğlu Süleyman	Çoban olduğu
31	Musa oğlu Mehmed	Devesi serbâni olduğu
32	Musa oğlu Yusuf	Çerçi olduğu
33	Maksud oğlu Süleyman	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
34	Ömer oğlu Bektaş	Bu dahi
35	Bögioğlu Ömer	Sığır çobanı
36	Hüseyin oğlu Şaban	Çoban
37	Hüseyin oğlu Beşir	Sene 61 Karahisar tarafına nakl-i hâne itmiş
38	Hüseyin oğlu Solak Ömer	Kendüsü sâhib-i ağnâm olduğundan râ'î ider çobanı olduğu
39	Sencar oğlu Molla Hüseyin	Karyenin <i>imamı</i>
40	Mehmed oğlu Osman	Sene 61 nakl-i hâne iderek Erzurum tarafına gitmiş olduğu
41	Sencar oğlu Hasan	Kendüsü fevt oğlu kuzu çobanı olduğu
42	Osman oğlu Ali	Sene 61 nakl-i hâne iderek Erzurum tarafına nakl-i hâne itmiş
43	Şaban oğlu Hasan	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
44	Hüseyin oğlu Ahmed	Kendüsünün davarı çobanı olduğu
45	Hüseyin oğlu Sa'idullah	Mefkûd olduğu
46	Dara Hacı oğlu Satılmış	İki çift öküzüyle rençber olduğu

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ hâl ve hareket üzerinde olmyacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarini ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmiyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel (mühür)

Muhtâr-ı Sâni (mühür)

Karye-i Kutluhan-ı Câmili

Hane	Adı	Meşgalesi
1	Cebrail oğlu Süleyman	Tüccâr-ı ağnâm ve bir çift öküzüyle rençber olduğu
2	Cebrail oğlu Ağzıaçık	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
3	Şaban oğlu Yusuf	Hizmetkâr Alişan'da
4	İbrahim oğlu Çoban Saref	Çerçi olduğu
5	Timur oğlu Şeşo	Kendüsü fevt oğlu karyede kuzu çobanı
6	Timur oğlu Bilo	Karye'de sığır çobanı

Hane	Adı	Meşgalesi	
7	Şaban oğlu Şefkat	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
8	İsmail oğlu Zato	Yusuf'da ağnâm çobanı	
9	Ali oğlu Abdî	İki çift öküzüyle rençber olduğu	s. 81
10	Hüseyin oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
11	İsmail oğlu Ahmed	Tüccâr-ı ağnâm	
12	İsmail oğlu Hüseyin	Abdullah'da çoban olduğu	
13	Şemseddin oğlu Hüseyin	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
14	İsa oğlu Keleş	Cebraioğlu'nda çoban olduğu	
15	Şeyho oğlu Ahmed	Abdal	
16	İsa oğlu Sülo	Sene 61 tarihinde Malatıyye cânibine nakl-i hâne itmiş olduğu	
17	Şeyho oğlu Köse	Abdal	
18	Şeyho oğlu Hüseyin	Fevt sene 61	
19	Süleyman oğlu Zato	Çoban olduğu	

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tertib ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtta muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmeyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel es-Seyyid Alişan

Muhtâr-ı Sâni Abdullah İsmail

Karye-i Büyükzil (Büyükzeynel)

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Hacı oğlu Molla Mehmed	Karyenin <i>imamı</i> olduğu	
2	Şemseddin oğlu Nuri	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
3	Şemseddin oğlu İsmail	Kendüsünün davarını râ'î ider çoban olduğu	
4	İsa oğlu Timur	Kendüsü fevt çocuğu sâ'il	
5	Hüseyin oğlu Mehmed	Fevt sene 63	
6	Mikaillioğlu Hüseyin	Fevt sene 64	
7	Süleyman oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
8	Hızır oğlu Bilo	Sene 61 târihinde Eskişehir Yörüğü derûnuna nakl-i hâne itmiş	
9	Ömer oğlu Süleyman	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
10	Hasan oğlu İsmail	Kendüsünün davarını râ'î ider çobanı olduğu	
11	Ömer oğlu Ebubekir	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
12	Mehmed oğlu Ebubekir	Bu dahi	
13	Ebubekir oğlu Hüseyin	Tüccâr-ı ağnâm	
14	Mehmed oğlu Keleş	Topal İbrahim'de hizmetkâr	

Hane	Adı	Meşgalesi	
15	Tamer oğlu Keleş	Çerçi olduğu	
16	İsmail oğlu Mehmed	Sığır çobanı	
17	Timur oğlu Şeyh	Bekir oğlu Hüseyin’de yoz çobanı olduğu	
18	Maho’nun oğlu İsmail	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tertib ve temhîran i’tâ kılındığı senedâtta muharrer şerâ’it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilaf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmeyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel es-Seyyid Alişan

Muhtâr-ı Sâni (mühür)

Karye-i Aydoğan³³⁹

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Abdullah oğlu Ömer	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	s. 82
2	Ece Hasan oğlu İsmail	Abdullah oğlu Hasan’da çoban olduğu	
3	İbrahim oğlu Kara Bektaş	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
4	Mehmed oğlu Mehmed	Bu dahi	
5	Hüseyin oğlu İsmail	-	
6	Süleyman oğlu Kara Ali	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
7	Haydar oğlu İsmail	Tüccâr-ı ağnâm	
8	Halo oğlu Osman	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
9	İbrahim oğlu Zatal	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
10	Abdi oğlu Hüseyin	Alişan’da çoban olduğu	
11	Ali oğlu Osman	Abdullah’da çoban	
12	İsa oğlu Süleyman	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
13	Gürünün oğlu İsmail	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
14	Gürünün oğlu Cafer	Sığır çobanı	
15	Mehmed oğlu İbrahim	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
16	İsa oğlu Ali	Çerçi olduğu	
17	Mahço Mustafa oğlu	Bu dahi çerçi	
18	Kasım oğlu Kara Cehennem	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
19	Süleyman oğlu Bektaş	Bu dahi	
20	Ahmed oğlu Hasan	Bu dahi	
21	Ömer oğlu İbrahim	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
22	Derbaz oğlu İbrahim	Bu dahi	

³³⁹ Burası günümüzdeki Yurtbeyli Köyü/Haymana olmalıdır. Bk. https://tr.wikipedia.org/wiki/Yurtbeyli_Haymana. Ayrıca bk. https://www.turkcebilgi.com/yurtbeyli_haymana (E.T. 05.07.2019).

Hane	Adı	Meşgalesi	
23	İbrahim oğlu Osman	Tüccâr-ı ağnâm	
24	Ömer oğlu İsa	Abdal	
25	Hasan oğlu Hasan	Abdal	

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel es-Seyyid Alişan

Muhtâr-ı Sâni (mühür)

Karye-i Sinanlı

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Hasan oğlu Ali	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
2	Ali oğlu Hüseyin	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
3	Mehmed oğlu Abdülfettah	Çerçi olduğu	
4	Yusuf oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
5	Ebubekir oğlu Mehmed	Hizmetkâr makulesi	
6	Yusuf oğlu Hüseyin	Tüccârı ağnâm	
7	Yusuf oğlu Süleyman	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
8	Ali oğlu Dursun	Tutav Karyesi'nde Yahya Paşa oğlu Mehmed'in çobanı olduğu	
9	Hüseyin oğlu Satılmış	Sene 61 Karahisar Kazası'na nakl itmiş olduğu	s. 83
10	Osman oğlu Ömer	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
11	Osman oğlu Timur	Çoban	
12	Halil oğlu Hasan	Tüccar-ı ağnâm	
13	Karındaşı oğlu Mehmed	Tüccâr-ı ağnâm	
14	Hacı Mehmed oğlu Seyyid	İki çift öküzüyle tüccâr-ı ağnâm ve rençber	
15	İsmail oğlu Maksud	Kendü devesi serbânı	
16	Topal Mehmed	Çoban olduğu	
17	İsmail Ali oğlu Kasım	Tüccar-ı celeb	
18	Reşid oğlu Mehmed	Tüccâr-ı ganem	
19	Molla Mehmed oğlu Mehmed	Çerçi olduğu	
20	Mehmed oğlu Çoban Hüseyin	Sarısü'da Çiftler Çiftliği'nde mandırada râ'î itmiş olduğu	
21	Mehmed oğlu Hasan	Çoban karyede	
22	İbrahim oğlu Hasan	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tertib ve temhîran i'tâ kılınığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmyacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılınıdı

Muhtâr-ı Evvel (mühür)

Muhtâr-ı Sâni (mühür)

Karye-i Yüksüz

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Süleyman oğlu Mehmed	Kendüsünün devesi serbâni olduğu	
2	Tâcir oğlu İsmail	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
3	Tâcir oğlu Kara Mehmed	Arab'da ağnâm çobanı olduğu	
4	İsmail oğlu Tokdır	Tacir oğlu Bekir'in sağmalcısı olduğu	
5	Nasuh oğlu Hasan	Fevt sene 64	
6	Hüseyin oğlu Baço	Karyenin sığır çobanı olduğu	
7	Hüseyin oğlu İsmail	Tacir oğlu İsmail'de hizmetkâr olduğu	
8	Hüseyin oğlu Çatko	Çoban olduğu	
9	Ebubekir oğlu İbrahim	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
10	Mehmed oğlu Gaffar	İbrahim'in çobanı olduğu	
11	Halil oğlu Süleyman	Çerçi olduğu	
12	Osman oğlu Maksûd	Çerçi	
13	İbrahim oğlu Abdullah	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	s. 84
14	Ali oğlu Çoban Ali	Çerçi olduğu	

Muhtâr-ı evvel (mühür)

Muhtâr-ı Sâni (mühür)

Karye-i Abdallı

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Maksud oğlu Miran Mehmed	İki çift öküzü olub tüccâr-ı ağnâm ve rençber olduğu	
2	Abdullah oğlu Abdullah	Hizmetkâr	
3	Ahmed oğlu Süleyman	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
4	Hüseyin oğlu Resul	Bu dahi	
5	Hüseyin oğlu Yusuf	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
6	Hüseyin oğlu Abdullah	Çoban	
7	Hacı oğlu Mustafa	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
8	Arab oğlu Mehmed	Emirler Aşireti 'nde hizmetkâr	
9	Veli oğlu Arab	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
10	Mehmed oğlu Osman	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
11	Ali oğlu Mehmed	Maksud oğlu Mehmed'de çoban	

Hane	Adı	Meşgalesi	
12	Mehmed oğlu İsmail	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
13	Mehmed oğlu Cevdet İsmail	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
14	Abdullah oğlu Abdulgaffur	Fevt sene 61	
15	İsmail oğlu Mehmed	Reşvan derûnunda çoban	
16	İsmail oğlu Ahmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
17	Abdurrahman oğlu Ömer	Bu dahi	
18	İbrahim oğlu Hasan	Bu dahi	
19	Hüseyin oğlu Ömer	Mustafa'da hizmetkâr	
20	Rasil oğlu Ahmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
21	Mehmed oğlu Mustafa	Bu dahi	
22	Ali oğlu Mustafa	Sene 61 târihinde mefkûd	
23	Mustafa oğlu Babaoğlan	Hizmetkâr	
24	Osman oğlu Yusuf	Sene 61 mefkûd	
25	Karaman oğlu İbrahim	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
26	Karaman oğlu Halil	Fevt sene 61	
27	Ali oğlu Süleyman	Sene 61 târihinde Çal tarafına nakl-i hâne idüb el-ân ne tarafta olduğu nâ-ma'lûm	
28	İsmail oğlu Derviş	Sene 61 târihinde mefkût	
29	Ömer oğlu Ahmed	Hizmetkâr	s. 85

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtta muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuzu ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmeyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel Maksud oğlu Mehmed³⁴⁰

Muhtâr-ı Sâni (mühür)

Karye-i Göklü

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Hasan oğlu Emir Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
2	Şemseddin oğlu Ali	Bu dahi	
3	Şemseddin (oğlu) Süleyman	Tüccâr-ı ağnâm	
4	Çakır oğlu Ahmed	Sene 61 târihinde Akşehir Kazası'na nakl-i hâne iderek el-ân ol tarafta olduğu	
5	Ali Molla oğlu Eyüb	Karye-i mezkûrda Şemdin oğlu nâm kimesnede çoban olduğu	
6	Cebrail oğlu Ali	Kendüsünün davar çobanı	

³⁴⁰ Abdallı Köyü hâne 1'de kayıtlıdır.

Hane	Adı	Meşgalesi	
7	Ahmed oğlu Ali	Fevt sene 63	
8	Abuzir oğlu Ömer	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
9	Ayvaz oğlu İsmail	Bu dahi	
10	Hızır oğlu Ali	Keleş nâm kimesnede çoban	
11	Hüseyin oğlu Hondu	Şemdin oğlu Süleyman'da çiftçi olduğu	
12	Şaban oğlu İbrahim	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
13	Emir oğlu Yusuf	Bu dahi	
14	Mehmed oğlu Mehmed	Bu dahi	
15	Deveci oğlu Hasan	Bu dahi	
16	Ali oğlu Emin	Karyede sığır çobanı	
17	Yusuf oğlu İsmail	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
18	Hasan oğlu Ali Kaviy	Bu dahi	
19	Mehmed oğlu Abdurrahman	Karyede buzağı çobanı	
20	Mehmed oğlu İbrahim	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
21	Rasil oğlu Yusuf	Sene 61 târihinde Akşehir Kazası'nda Çavuş Gölü Karyesi'ne nakl-i hâne itmiş olduğu	
22	Abdullah Hızır	Sa'il	
23	Abdi oğlu Süleyman	Karye çobanı	

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmyacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmeyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel es-Seyyid Mustafa

Muhtâr-ı Sâni (mühür)

Karye-i Eskikişla

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Musa oğlu Elkadir	Çerçi	s. 86
2	Murtaza oğlu Timur	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
3	Haydar oğlu Musa	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
4	Mehmed oğlu Saadullah	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
5	Mehmed oğlu İsa	Tabanlı Kazası'na nakl-i hâne idüb Buralı Karyesi'nde kendüsünün davarını râ'î itmekte olduğu	
6	Genco oğlu Abdullah	Bir çift öküz tedarik edüb rençberliği beşâret³⁴¹ itmekde olduğu	
7	İsa oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	

³⁴¹ Beşâret: Yeni çıkma, bidat.

8	Süleyman oğlu Hüseyin	Çoban kendü davarının	
9	Şeyh oğlu İbrahim	Sene 61 târîhinde Konya tarafına nakl-i hâne itmiş	
10	Yusuf oğlu Hasan	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
11	Yozoğlu Şimo	Bu dahi	
12	İsmail oğlu Osman	Keleş nâm kimesnede yoz çobanı olduğu	
13	İsmail oğlu Cebrail	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	

Zîrde muharrer bulunduğ u ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtta muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmiyeceğini müş'îr işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel, (mühür)

Muhtâr-ı Sâni Hasan

Karye-i Alacak maa İncirli

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Süleyman oğlu Musa	Karyede sığır çobanı	
2	Mehmed oğlu Ali	Kendüsü sâhib-i ağnâm olub râ'î itmekde olduğu	
3	Baço oğlu Mehmed	Timur'da çoban olduğu	
4	Ramazan oğlu İbrahim	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
5	Musa oğlu Sülayman	Çerçi olduğu	
6	Gülay oğlu Satılmış	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
7	Abdullah oğlu Abdullah	Bu dahi	
8	Abdullah oğlu Mustafa	Sene 61 mefkût	
9	İbrahim oğlu Osman	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
10	Beyzade oğlu İsmail	Bu dahi	
11	Abdullah oğlu İbrahim	Karışuca'da Kel Hüseyin'de ağnâm çobanı	
12	Abdullah oğlu Yusuf	Sene 61 târihinde Kütahiyye Sancağı'nda Altuntaş'da olduğu	
13	Kesredoğlu İsmail	Amele	
14	Muhtâr oğlu Bekir	Sa'il	
15	Mehmed oğlu Hacı Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
16	Uzunoğlu Yusuf	Davar çobanı	
17	İbrahim oğlu Yusuf	Fevt sene 64	s. 87
18	Abdullah oğlu Kel Mehmed	Fevt sene 64	
19	Hacioğlu Abdullah	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
20	Abdurrahman oğlu Hüseyin	Bu dahi	
21	Osman oğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
22	Ahmed oğlu Beşir	Irgad	

Hane	Adı	Meşgalesi	
23	Hüseyin oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
24	Ali oğlu Ahmed	Karyesinde davar çobanı	
25	Hüseyin oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
26	Osman oğlu Yusuf	Bu dahi	
27	Yukaş oğlu Bekir Beşar	Irgad	
28	Halil oğlu Münteşar	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
29	İbrahim oğlu Salih	Bu dahi	
30	Abdullah oğlu Çoban Abdullah	Bostancı	
31	Rasil oğlu Osman	Kadıköyü'nde Hacı Ağa'da çoban olduğu	
32	Cebrail oğlu Osman	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
33	Cebrail oğlu Hasan	Karyede Ömer Ağa'da çoban	
34	Ali oğlu Karaman	Kirazoğlu'nda çoban olduğu	
35	Ali oğlu İbrahim	Fevt sene 61	
36	Ali oğlu Halil	Uzunmakuş'da çoban	
37	Ebubekir oğlu Süleyman	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
38	Molla Ahmed oğlu İbrahim	Bu dahi	
39	Kethüda'nın oğlu Bekir	Bu dahi	
40	Osman oğlu Halil	Fevt sene 63	
41	Şeyho oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
42	Ömer oğlu Yusuf	Bu dahi	
43	Bey Ahmed oğlu Ahmed	Bu dahi	
44	Mehmed oğlu Abdullah	Amelmande	
45	Halid oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
46	Musa oğlu Ahmed	Fevt sene 64	
47	Mehmed oğlu İsa	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
48	Bekir oğlu Musa	Irgad olduğu	
49	Abuzar oğlu Yusuf	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	s. 88
50	Ali oğlu Hasan	Fevt 61 sene	

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlîsinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmeyeceğini müş'îr işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel Hüseyin

Muhtâr-ı Sâni Seyyid Ali

Karye-i Bağçe maa Tabaklı

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Ömer oğlu Hüseyin	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
2	Ömer oğlu Abdullah	Irgat	
3	Nasuh oğlu Musa	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
4	Abdullah oğlu Ahmed	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
5	Abdullah oğlu Ömer	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
6	Ali oğlu Kara Osman	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
7	Ali oğlu Ömer	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
8	Yozooğlu Ali	Irgad	
9	Mehmed oğlu İbrahim	Bir çift öküzü olup rençber olduğu	
10	Mahmud oğlu Musa	Sâ'il	
11	Ömer oğlu Salih	Bir çift öküzü olup rençber olduğu	
12	Derbaz oğlu Ahmed	Sene 61 tarihinde Canik tarafına nakl-i hâne itmiş	
13	Ali oğlu Ahmed	İki çift öküzü olup tüccâr-ı ağnâm ve rençber olduğu	
14	Derbaz oğlu Rasil	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
15	Mehmed oğlu Rasil	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
16	Ali oğlu Hasan	Irgat	
17	Tâcir oğlu Bekir	İki çift öküzü olup Ziveli Aşireti derûnunda rençber olduğu	
18	Hüseyin oğlu Bekir	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
19	Ali oğlu Abdullah	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
20	Hüseyin oğlu İsmail	Irgat	

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel Abdullah

Muhtâr-ı Sâni (mühür)

Karye-i Zeliha Câmi'

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Tahir oğlu Mehmed	Sene 61 târîhinde Ziveli derûnuna nakl-i hâne idüb Mehmed Bey'de çoban	s. 89
2	Mustafa oğlu Osman	Sail-i Seyyâh	
3	Yusuf oğlu Ali	Sığır çobanı	
4	Ali oğlu Mehmed	Ziveli derûnunda olduğu	
5	Hacı oğlu Ahmed	Akşehir Kazası'nda Çavuş Gölü Karyesi'ne nakl-i hâne itmiş sene 61	
6	Mehmed oğlu Mehmed	Kirazoğlu'nda çoban	
7	İbiş oğlu Süleyman	Carcı	

ZİRDE MUHARRER BULUNDUĞU VE BAŞKACA TERTİB VE TEMHİRAN İ‘TÂ KILINDIĞI SENEDÂTDA MUHARRER ŞERÂ‘İT-İ KEFÂLET-İ MÜTESELSİLE MÜCEBİNCE HAREKET OLUNUB HİLÂF-1 EMR-İ RIZÂ BİR GÛNÂ HALÂT ÜZERİNDE OLMİYACAKLARIMIZA VE BİRBİRLERİMİZE KEFİL OLDUĞUMUZA VE KARYEMİZ EHÂLİSİNİN MEVCÛD OLAN HÂNELERİNİN SÛRET-İ İŞTİGÂLLARINI VE BİR DÂNESİNİN BİR TARAFI SALIVIRILMİYECEĞİNİ MÜŞ‘İR İŞBU MAHALLE ŞERH VE TEMHİR KILINDI

Muhtâr-1 Evvel Ali

Muhtâr-1 Sâni Mustafa

Karye-i Evliyafakı

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	İbrahim oğlu Hüseyin	İki çift öküz olub rençber ve tüccâr-1 ağnâm	
2	Mahmud oğlu Halil	Kendüsünün davarı çobanı	
3	Mehmed oğlu İbrahim	Çoban olduğu	
4	Mehmed oğlu Satılmış	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
5	Rasil oğlu Hüseyin	İki çift öküzüyle tüccâr-1 ağnâm ve rençber olduğu	
6	Bey Mustafa oğlu Hasan	Sene 61 târihinde Isparta tarafına nakl-i hâne itmiş olduğu	
7	Mustafa oğlu Hüseyin	Kendüsünün davarı çobanı	
8	Hacı İsmail oğlu Abdullah	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
9	Hüseyin oğlu Musa	Bu dahi	
10	İsmail oğlu Hüseyin	Fevt sene 62	
11	Beşir oğlu Yusuf	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
12	Beşir oğlu Eyüb	Tüccâr-1 ağnâm	
13	Karaca oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
14	Bayram oğlu Hüseyin	Bu dahi	
15	Bayram oğlu Halil	Bu dahi	
16	Osman oğlu Mustafa	Bu dahi	
17	Osman oğlu Rasil	Bu dahi	
18	Kurt oğlu Mehmed	Sene 61 târihinde nakl-i hâne idüb Kümbed Ova’da Mazlum Bey Çiftliği’nde olduğu	
19	Osman oğlu Halilo	Sene 61 târihinde Rüstemhanı’na nakl-i hâne itmiş	
20	Hacı Ali oğlu Ali	Sene 61 târihinde Kümbed Ovası’na nakl-i hâne itmiş	
21	Ahmed oğlu İsmail	Sene 61 târihinde Kümbed Ovası’na nakl-i hâne itmiş	
22	Hacı oğlu İbrahim	Fevt sene 61 oğlu çoban olduğu	
23	Timur oğlu Yusuf	Fevt sene 61 oğlu Der-aliyye’de talebeden olduğu	
24	Ebubekir oğlu Mehmed	(...) Kethüda’da çoban olduğu	
25	İsmail oğlu Abdullah	Sene 61 târihinde Balıkesir’e nakl itmiş olduğu	s. 90

Hane	Adı	Meşgalesi
26	Hacı oğlu Kasım	Fevt sene 61 oğlu askerde olduğu
27	Ahmed oğlu İsmail	Sene 61 târihinde Kümbed Ovası'nda olduğu
28	Yusuf oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
29	Hüseyin oğlu Ali	Bu dahi
30	Abdi oğlu Halil	Kendüsünün davarı çobanı
31	Osman oğlu Yusuf	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
32	Beşir oğlu Süleyman	Çoban olduğu
33	Süleyman oğlu Osman	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
34	Sağiroğlu Süleyman	Bu dahi
35	Ahmed oğlu Yusuf	Mefkût sene 61
36	Uzunoğlu Mehmed	Bayram oğlu Hüseyin'in davar çobanı
37	Maksud oğlu Hüseyin	Fevt sene 61
38	Bilo oğlu İbiş	Kuzu çobanı
39	Beşir oğlu Mustafa	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
40	Süleyman oğlu Şahin	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
41	Osman oğlu İsmail	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
42	Kurto oğlu Rasil	Irgat
43	Revan oğlu Osman	Fevt sene 61 oğulları sabî
44	Beşir Mehmed oğlu Mustafa	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
45	Ali oğlu İsmail	Bu dahi
46	Hasan oğlu Osman	Sene 61 târihinde Kümbed (Kemir) Ovası'na nakl-i hâne itmiş
47	Osman oğlu Hacı İbiş	Sene 61 Düsce (Düzce) tarafına nakl-i hâne itmiş olduğu
48	Mehmed oğlu Hacı Hüseyin	Sene 61 târihinde Kümbed Ovası tarafına nakl-i hâne itmiş

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuzu ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûtret-i iştigâllarını ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmeyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel Abdullah Mehmed Emin

Muhtâr-ı Sâni, (mühür)

Karye-i Horhor

Hane	Adı	Meşgalesi
1	İsa oğlu İbrahim	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
2	Mehmed oğlu Hüseyin	İbrahim'de hizmetkâr olduğu
3	Emir Hasan oğlu Hüseyin	Karyede sığır çobanı olduğu

Hane	Adı	Meşgalesi	
4	İsmail oğlu Seyyid Ömer	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
5	Yusuf oğlu Hüseyin	Haymana'da Sağulcalı Karyesi'nde sığır çobanı	
6	Veli oğlu Emir Ali	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
7	Ahmed oğlu Şeyho	Bu dahi	
8	Hüseyin oğlu Alişan	Abdullah'da ganem çobanı olduğu	
9	Hüseyin oğlu Keleş	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	s. 91
10	Hacı Musa oğlu Ahmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
11	Abdullah oğlu Memiş	Kürt Mehmed oğlu Hacı'nın ağnâm çobanı	
12	Yusuf oğlu Mehmed	Kendüsü fevt çocukları buzağı çobanı olduğu	

Zırde muharrer bulunduğu ve başkaca tertib ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel (mühür)

Muhtâr-ı Sâni (mühür)

Karye-i Gedik

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Yusuf oğlu Seyyid Ahmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
2	Rasil oğlu Hüseyin	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
3	Rasil oğlu Musa	Sene 61 tarihinde Karahisar Sancağı'nda nakl-i hâne itmiş olduğu	
4	Musa oğlu Seyyid İsmail	Karasuc'da sığır çobanı olduğu	
5	İsmail oğlu Ali	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
6	Osman oğlu İsmail	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
7	Osman oğlu Ali	Çoban olduğu	
8	Süleyman oğlu Seyyid İsmail	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
9	Mehmed oğlu Abdullah	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
10	Rasil oğlu Yusuf	Karye-i mezbûrede imam olduğu	
11	Cebrail oğlu Ali	Mefkût sene 61	
12	Celil oğlu Ahmed	Amelmande	
13	Yusuf oğlu Çoban Bekir	Çoban olduğu	
14	Şerif oğlu Süleyman	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
15	Hüseyin oğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
16	Halil oğlu Hasan	Bu dahi	
17	Mehmed oğlu İsmail	Karyenin sığır çobanı	
18	İsa oğlu Süleyman	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	

Hane	Adı	Meşgalesi	
19	Hasan oğlu Mehmed	Fevt sene 65	
20	Seyyid Ali Hasan	Kendüsü davarının çobanı olduğu	

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tertib ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmiyeceğini müş'îr işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel (mühür)

Muhtâr-ı Sâni (mühür)

Karye-i Avcı

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	İsa oğlu Bekir	Tüccâr-ı ağnâm	s. 92
2	Ali oğlu Abdullah	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
3	Ali oğlu İbrahim	Çoban olduğu	
4	Hüseyin oğlu Mehmed	İki çift öküzüyle rençber ve tüccâr-ı ağnâm	
5	Süleyman oğlu Mahmud	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
6	Feyzullah oğlu Yusuf	Sene 61 târihinde Aydın cânibine nakl-i hâne itmiş	

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tertib ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuzu ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmiyeceğini müş'îr işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel (mühür)

Muhtâr-ı Sâni Ahmed

Karye-i Karaömerli

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	İsmail oğlu Mehmed	Tüccâr-ı ağnâm ve bir çift öküzüyle rençber olduğu	
2	Çukadar oğlu İsmail	Karyesinde Kelleci nâm kimesnede hizmetkâr olduğu	
3	Köse Hasan oğlu Ebubekir	Tüccâr ağnâm ve bir çift öküzüyle rençber olduğu	
4	Kel oğlu Hasan	Bir çift öküz ile rençber olduğu	
5	Çukadar oğlu Mehmed	İsmail oğlu Mehmed'in ağnâmını ra'i ider çobanı olduğu	
6	Küçükoğlu Ahmed	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
7	Adalıoğlu Osman	Bu dahi	

Hane	Adı	Meşgalesi	
8	Kel Hasan oğlu Süleyman	Çoban olduğu	
9	Kel Hasan oğlu İsa oğlu Rasil	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
10	Sacaklıoğlu Beşir	Çerçi	
11	Kellecioğlu Ali	Tüccâr-ı ağnâm ve rençber olduğu	
12	Kör Hacı oğlu İbrahim	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
13	Kör Hacı oğlu Mehmed	Fevt sene 61	
14	Çavuş oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle tüccâr-ı ağnâm ve rençber olduğu	
15	Koca oğlu Ali	Bir çift öküz ile rençber olduğu	
16	Kadı oğlu İsmail	Bu dahi	
17	Saçaklı oğlu Mehmed	Bu dahi	
18	Elâ Kavas oğlu İbrahim	Bu dahi	
19	Kel Nabi oğlu Kel Nabi	Bu dahi	
20	Saçaklı oğlu Alişan	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
21	Emir Hasan oğlu Hasan	Derun-ı karyede Molla Rasil'de ağnâm çobanı	
22	Bölükbaşıoğlu İsa	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
23	Safa oğlu Ali	Bu dahi	
24	Bey Ali Uşağı Hasan	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
25	Abdülfettah oğlu Abdülfettah	Abdülhay Bey'de çoban	s. 93
26	Beyoğlu Ahmed	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
27	Çancıoğlu Kara Mehmed	Bu dahi	
28	Koca Mahmud oğlu Şaban	Hacı Tahir'de çoban olduğu	
29	Cillo Osman oğlu Hüseyin	Şerefli muhtârında hizmetkâr olduğu	
30	Keskin oğlu Nabi	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
31	Kel Hüseyin oğlu İsmail	Kendüsü fevt oğlu sabî olduğu	

Zırde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarini ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmeyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel es-Seyyid Şeyh Mehmed

Muhtâr-ı Sâni es-Seyyid Rasul

Karye-i Dere

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Alemdar oğlu Ali	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	

Hane	Adı	Meşgalesi	
2	Bölükbaşıoğlu Halil	Bu dahi	
3	Hacı oğlu İsmail	Bu dahi	
4	Abdullah oğlu Abdullah	Bu dahi	
5	Bölükbaşıoğlu Ali	Sene 61 târihinde İzmir Sancağı'nda nakl itmiş	
6	Avcı oğlu Mehmed	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
7	Kadı oğlu Mehmed	Sene 61 târihinde Düzce cânibine nakl-i hâne itmiş	
8	Bölükbaşıoğlu Mehmed	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
9	Avcı oğlu Hasan	Sene 61 târihinde Akyazı'ya nakl-i hâne itmiş	
10	Emir oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
11	Emir Hüseyin oğlu Ahmed	Bu dahi	
12	Bölükbaşıoğlu Mehmed	Bu dahi	
13	Kara Hasan oğlu Rasil	Bu dahi	
14	Bölükbaşı oğlu İsmail oğlu Ali	Bu dahi	

Zirde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmeyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel Şeyh Mehmed

Muhtâr-ı Sâni es-Seyyid Rasul

Karye-i Sarıgöl

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Emir oğlu İsmail	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
2	Tosuncuoğlu Ali	Bu dahi	
3	Hüseyin oğlu Mahmud	Bu dahi	
4	Beyzade oğlu Alişan	Kendüsünün devesi serbânı olduğu	
5	Hacı oğlu Mehmed	Çerçi	s. 94
6	Hacı oğlu Hüseyin	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
7	Abib oğlu Mahmud	Bu dahi	
8	Çalık oğlu Hasan	Bu dahi	
9	Halil oğlu Halil	Karyede çoban olduğu	
10	Hacı oğlu İbiş	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
11	Çolakoğlu İbrahim	Burgiroğlu'nun davar çobanı	
12	Emir oğlu Haydar	Tüccâr-ı ağnâm	

Hane	Adı	Meşgalesi
13	Bozoğlu Musa	Sığır çobanı olduğu
14	Bozoğlu Mahmud	İki çift öküzüyle rençber olduğu
15	Niyaz oğlu Hüseyin	Bu dahi
16	Emir oğlu Mehmed	Sene 66 târihinde fevt olub oğlu karyenin buzağı çobanı olduğu
17	Mahmud oğlu Haydar	Arif Karyesi'nde sığır çobanı olduğu
18	Mahmud oğlu Yusuf	Çerçi olduğu
19	Köleoğlu Ali	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
20	Süleyman oğlu Memiş	Kendüsü fevt oğlu yetim ve sabî olduğu
21	Sefa oğlu Hacı Haydar	Hizmetkâr makûlesi
22	Emir Hasan oğlu Mehmed	İki çift öküzüyle rençber olduğu
23	Davud oğlu Haydar	Bu dahi
24	Koca Süleyman oğlu Osman	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
25	Sarısuuşağı İsmail	Hânesiyle Cihanbeyli derûnuna nakl ve çobanlık eylediği
26	Sarısuuşağı Halil	Cihanbeyli derûnunda ahz-ı atâda olduğu
27	Kör Yusuf oğlu İsa	Cihanbeyli derûnunda Ogöl/Evgöl Karyesi'nde çoban olduğu
28	Tosuncuoğlu Haydar	Bilo Mehmed'in ağnâm çobanı olduğu
29	Ali oğlu Molla Hasan	Karye-i mezkûrun <i>imamlık</i> hizmetinde olduğu
30	Dapuoğlu İbrahim	Höyük Karyesi'nde Yörük Salihoğlu'nda ağnâm çobanı
31	Muhtâr oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle olduğu
32	Emir Hasan oğlu Rasil	Kastamonu tarafına nakl-i hâne itmiş olduğu sene 61

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtta muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel es-Seyyid Alişan

Muhtâr-ı Sâni İbrahim

Karye-i Durutlar

Hane	Adı	Meşgalesi
1	Halil oğlu Süleyman	Tüccâr-ı ağnâm ve bir çift öküzüyle rençber olduğu
2	Yusuf oğlu Ali	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
3	Hasan oğlu Mehmed	Tüccâr-ı ağnâm
4	Emir Hasan oğlu Ali	İki çift öküzüyle rençber olduğu
5	Keyfoğlu İsmail	Bir çift öküzüyle rençber olduğu

Hane	Adı	Meşgalesi
6	Keyfoğlu İbrahim	Kendüsü fevt çocukları yetim ve sabî olduğu
7	Mehmed oğlu Bekdaş	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
8	Mehmed oğlu Süleyman	Bu dahi
9	Mahmud oğlu Mehmed	Bu dahi
10	Ali oğlu Ali	Bu dahi
11	İsmail oğlu Günü Ali	Bu dahi
12	Ali oğlu Mehmed	Bu dahi
13	Abdullah oğlu Mehmed	Bu dahi fevt
14	İsmail oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
15	Çoban İsmail	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
16	Avcı oğlu Yusuf	Sene 61 tarihinde nakl-i hâne idüb Çorum tarafına gitmiş olduğu
17	Yusuf oğlu Mehmed	Sene 61 tarihinde Çorum tarafına nakl-i hâne itmiş olduğu
18	Köse oğlu Yusuf	Tüccâr-ı ağnâm
19	Köse oğlu Süleyman	İki çift öküzüyle rençber olduğu
20	Hasan oğlu Böyüren	Tüccâr-ı celeb
21	Ali oğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
22	Ali oğlu Hasan	Bire Pınarı Karyesi'nde Kara Osman'da ağnâm çobanı olduğu
23	Mehmed oğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
24	Cebrail oğlu İbrahim	Bu dahi
25	Mehmed oğlu Hüseyin	Bu dahi
26	Emir Süleyman oğlu Mehmed	Kendüsü fevt oğlu Şerefli'de Baba Ağa'nın ağnâmını râ'î ider çoban olduğu
27	Mahmed oğlu İsmail	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
28	İbiş oğlu İsmail	Bu dahi
29	İbiş oğlu Ebubekir	Tüccâr-ı ağnâm
30	Avcı oğlu Hasan	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
31	Avcı oğlu Ahmed	Sene 61 târihinde Çorum tarafına nakl-i hâne itmiş olduğu

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmeyeceğini müş'îr işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel Ahmed

Muhtâr-ı Sâni İbrahim

Karye-i Ârif

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Abdülhay oğlu Abdülhay	Tüccâr-ı ağnâm	
2	Kasım oğlu Süleyman	Sene 61 Bolvadin tarafına nakl-i hâne itmiş olduğu	
3	İbiş oğlu Musa	Kendüsünün davarı çobanı	
4	Yusuf oğlu Ömer	Sığır çobanı	
5	Mehmed oğlu Hasan	Kendüsü fevt oğlu yetim ve sabî olduğu	s. 96

Zirde muharrer kılındığı ve başkaca tertib ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebine hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuzu ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmeyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel Abdülhay

Muhtâr-ı Sâni Şeyh Mehmed

Aşiret-i Tokallu (Tökeli)³⁴²

Karye-i Baltalemin³⁴³ Aşiret-i Tokallı

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Hasan oğlu Tokal	Sene 61 Erzurum'a nakl-i hâne itmiş olduğu	s. 97
2	Yusuf oğlu Hüseyin	Bu dahi	
3	Hacı Hüseyin oğlu İsmail	Bu dahi	
4	İbiş oğlu Yusuf	Bu dahi	
5	Molla Hüseyin oğlu Ömer	Bu dahi	
6	Kurt oğlu Timur	Bu dahi	
7	Mehmed oğlu Musa	Bu dahi	
8	Mustafa oğlu Deli Ahmed	Bu dahi	
9	Hasan oğlu Halid	Bu dahi	
10	Abdulfettah oğlu Mehmed	Bu dahi	
11	İsmail oğlu Mehmed	Bu dahi	
12	Sadık oğlu Molla Osman	Bu dahi	
13	Sadık oğlu Nevsal	Bu dahi	
14	Yusuf oğlu Hüseyin	Bu dahi	
15	Haydar oğlu Yusuf	Bu dahi	
16	Çopuroğlu Molla Mehmed	Bu dahi	
17	Ali oğlu Hüseyin	Bu dahi	

³⁴² Türkay bu aşireti Halep ile Sivas arasında yaylak kışlak hayatı süren Reyhanlı Aşireti'ne bağlı aşiretlerden biri olarak kabul eder. Bk. Cevdet Türkay, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Oymak, Aşiret ve Cemaatler*, İşaret Yayınları, İstanbul 2012, s. 619, 625.

³⁴³ Köy, Pınarbaşı olan adını eski adı olan (ve Baltalı Emin'den bozma olduğu açık olan) "Baltalin" ile 2015'te değiştirmiştir. Bk. http://www.haymanagazetesi.org/index.php?sayfa=haberler_icerik&id=2602#.XSsj8eg-zaM8 (E.T. 14.07.2019).

Hane	Adı	Meşgalesi	
18	Fettah oğlu Osman	Bu dahi	
19	İsmail oğlu Süleyman	Bu dahi	
20	Ahmed oğlu Deli Hasan	Bu dahi	
21	Halid oğlu Ali	Bu dahi	
22	Ahmed oğlu Rasil	Bu dahi aşîret-i mezkûr derûnunda Zebil-i Süfla Karyesi'ne nakl-i hâne iderek rençber olduğu	
23	İsmail oğlu Yusuf	Bu dahi	
24	Ali oğlu Hacı Süleyman	Bu dahi	
25	Hacı Süleyman oğlu Ali	Bu dahi	

Bâlâda muharrer aşîret hâneleri altmış bir senesi kahtı³⁴⁴ münâsebetiyle nakl-i hâne iderek bâlâsında gösterildiği mahallere gitmiş oldukda fakat iki hâne aşîret-i mezkûr derûnunda kalmış olub Zebil-i Süfla Karyesi'nde rençberlik ile meşgûl oldukları işbu mahale şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel Mehmed Said

Muhtâr-ı Sâni Ârif

Karye-i Bostanhöyüğü

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Selman oğlu Molla Hüseyin	Sene 61 tarihinde Diyarbekir cânibine nakl-i hâne itmiş olduğu	s. 98
2	Molla Mehmed oğlu Hüseyin	Bu dahi	
3	İbrahim oğlu Veyis	Bu dahi	
4	İsa oğlu İbrahim	Bu dahi	
5	Haccac oğlu Şeyh Mehmed	Bu dahi	
6	Mahmud oğlu Ali	Bu dahi	
7	Şeyh Mehmed oğlu Ahmed	Bu dahi	
8	Mehmed oğlu Ali	Bu dahi	
9	Molla Süleyman oğlu Hüseyin	Bu dahi	
10	Karaman oğlu Hasan	Bu dahi	
11	Ahmed oğlu Süleyman	Bu dahi	
12	Osman oğlu İsa	Bu dahi	
13	Maksud oğlu Hüseyin	Bu dahi	
14	Molla Halil oğlu Mehmed	Bu dahi	
15	Kasım oğlu Hasan	Bu dahi	
16	Hüseyin oğlu Maksud	Bu dahi	
17	Hüseyin oğlu Mehmed	Bu dahi	
18	Süleyman oğlu Mahmud	Bu dahi	

³⁴⁴ Kuraklık, kıtlık.

Hane	Adı	Meşgalesi	
19	Alemdar oğlu Halil	Bu dahi	
20	İsa oğlu Mehmed	Bu dahi	
21	Abdullah oğlu Veli	Bu dahi	
22	Ahmed oğlu Ahmed	Bu dahi	
23	Hüseyin oğlu Mehmed	Bu dahi	
24	Süleyman oğlu Ahmed	Bu dahi	
25	Hüseyin oğlu Süleyman	Bu dahi	
26	Kapuoğlu Ali	Bu dahi	
27	Ahmed oğlu Süleyman	Bu dahi	
28	Mehmed oğlu Abdullah	Bu dahi	
29	Hüseyin oğlu Mehmed	Bu dahi	

Karye-i mezkûr ehâlileri kaht münâsebetiyle nakl-i hâne iderek altmış bir târîhinde bâlâsında gösterildiği üzere Diyarbekir Sancağı'nda Çermik Kazası'na gitmiş olduklarını derkâr ile işbu mahalle şerh virildi

Muhtâr-ı Evvel Mehmed Said

Muhtâr-ı Sâni Ârif

Karye-i Gicek³⁴⁵

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Abdullah oğlu Tokal	61 târîhinde Erzurum tarafına nakl-i hâne itmiş	s. 99
2	Musa oğlu Hüseyin	Bu dahi	
3	İsmail oğlu Süleyman	Bu dahi	
4	Selman oğlu Memiş	Bu dahi	
5	Abdullah oğlu Molla Osman	Bu dahi	
6	Hasan oğlu Rasil	Bu dahi	
7	Hacı Süleyman oğlu Kındır Ali	Bu dahi	
8	Osman oğlu Hüseyin	Gümüş İni Karyesi'ne nakl-i hâne iderek celeb tüccârı olduğu	
9	Musa oğlu Hüseyin	Bu dahi Erzurum tarafına gitmiş	
10	Musa oğlu İsmail	Bu dahi	
11	Ali oğlu Hasan	Bu dahi	
12	İsa oğlu Resul	Bu dahi	
13	İsmail oğlu Mustafa	Bu dahi	
14	İsmail oğlu Mehmed	Bu dahi	
15	İsmail oğlu Keleş Yanak	Bu dahi	

³⁴⁵ Günümüzde adı Yıldırım, 1928'deki adı ise Gecik olan yerleşim, Erzurum ili Horosan İlçesindedir. Muhtemel Haymana'dan ayrılanlar Horosan'a yerleşmişlerdir.

Hane	Adı	Meşgalesi	
16	Hasan oğlu Ali	Bu dahi	
17	Rasil oğlu Mehmed	Bu dahi	
18	Osman oğlu İsmail	Bu dahi	
19	Abdurrahman oğlu Mehmed	Gümüş İni Karyesi'ne nakl-i hâne iderek rençber olduğu	
20	Osman oğlu Rasil	Erzurum tarafına gitmiş	
21	Eğri İsmail oğlu Mehmed	Bu dahi	

Karye-i mezkûr ehâlîleri kaht münâsebetiyle nakl-i hâne iderek altmış bir târihinde bâlâsında gösterildiği üzere Erzurum tarafına gidüb fakat iki hâne bu tarafda kalarak aşîret-i mezkûr derûnunda Gümüş İni Karyesi'ne nakl idüb bâlâsında gösterildiği iştigalleriyle meşgûl olduklarını mübeyyin işbu mahalle şerh verildi

Muhtâr-ı Evvel Mehmed Said

Muhtâr-ı Sâni Ârif

Karye-i Canımana

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Ahmed oğlu Rasil Efendi	Sene 61 târihinde Diyarbekir tarafına nakl-i hâne itmiş oldukları	
2	Ahmed oğlu Mehmed	Bu dahi	
3	Mehmed oğlu Hüseyin	Bu dahi	
4	Mehmed oğlu Molla Resul	Bu dahi	
5	Mehmed oğlu Süleyman	Bostanhöyük Karyesi'ne birçok öküzüyle nakl iderek rençber olduğu	s. 100
6	Mehmed oğlu Ahmed	Bu dahi Diyarbekir'de	
7	Bekir oğlu Mehmed	Sene 61 târihinde Diyarbekir tarafına gitmiş olduğu	
8	Bekir oğlu Ali	Bu dahi	
9	Hüseyin Beşar	Bu dahi Diyarbekir tarafına gitmiş	
10	Hasan oğlu Sakur	Bu dahi	
11	Ahmed oğlu Hüseyin	Bu dahi	
12	Abdüselam oğlu Mehmed	Bu dahi	
13	Hüseyin oğlu Hasan	Bu dahi	
14	Hüseyin oğlu Ali	Bu dahi	
15	Beşir oğlu Abdullah	Bu dahi	
16	İsmail oğlu Maksud	Bu dahi	
17	Maksud oğlu Rasil	Bu dahi	
18	İsmail oğlu Beşar	Bu dahi	
19	İsmail oğlu Hüseyin	Bu dahi	
20	Hamaloğlu Ali	Bu dahi	

Hane	Adı	Meşgalesi	
21	Hüseyin oğlu Küsterbaşı	Bu dahi	
22	Hasan oğlu Gül Ali	Bu dahi	
23	Hasan oğlu Mustafa	Bu dahi	
24	Hasan oğlu Yusuf	Bu dahi	
25	Rasil oğlu Ali	Bu dahi	
26	Rasil oğlu Molla Osman	Bu dahi	
27	Abdullah oğlu Süleyman	Bu dahi	
28	Abdullah oğlu Hasan	Bir çift öküzüyle Zebil-i Süfla'ya nakl rençber olduğu	
29	Mehmed oğlu Hasan	Bu dahi	
30	İsmail oğlu Mehmed	Bu dahi	

Karye-i mezkûr ehâlîleri sene 61 târîhinde kaht mülâbesesiyle nakl-i hâne idürek Diyarbekir tarafına gidüb fakat iki aded hâne bâlâsında gösterildiği üzere aşîret-i mezkûr kurâlarına nakl idüb rençberlik ile meşgûl oldukları beyâniyle işbu mahalle şerh verildi

Muhtâr-ı Evvel Mehmed Said

Muhtâr-ı Sâni Ârif

Karye-i Diğer Gicek

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Ahmed Efendi oğlu Mehmed	Sene 61 târîhinde Adana tarafa nakl itmiş olduğu	
2	Murtaza oğlu Saadullah	Sene 61 Adana tarafına nakl-i hâne itmiş	
3	Abdurrahman oğlu Hasan	İmam olduğu	
4	Abdurrahman oğlu Mustafa	İki çift iki öküzüyle rençber olduğu	
5	İsa oğlu Ahmed	İki çift öküzüyle Zebil-i Süfla'ya nakl iderek rençber olduğu	
6	İsa oğlu Rasil	Sene 61 târîhinde Adana tarafa nakl-i hâne itmiş	
7	Haydar oğlu Mehmed	Fevt	
8	Mustafa oğlu Mehmed	Sene 61 târîhinde Adana tarafa nakl-i hâne itmiş olduğu	
9	Mustafa oğlu Paşa	61 târîhinde nakl-i hâne itmiş olduğu	s. 101
10	Mustafa oğlu İsmail	Bir çift öküzüyle Bostanhüyüğü'ne nakl iderek rençber olduğu	
11	Abdullah oğlu Şeyh Süleyman	Fevt sene 62	
12	Abdullah oğlu Abdülfettah	Bir çift öküzüyle Zebil-i Süfla'ya nakl iderek rençber olduğu	
13	Ali oğlu Osman	Zebil-i Süfla'ya nakl idüb Rasil nâm kimes-nede ağnâm çobanı olduğu	

Hane	Adı	Meşgalesi
14	Abdullah oğlu Abdurrahman	İki çift öküzüyle Canımana Karyesi'ne nakl idüb rençber olduğu
15	Mustafa oğlu Ali	Sene 61 kendüsü fevt olub çocuğu sabî ve yetîm olduğu
16	İsmail oğlu Mehmed	Fevt sene 62
17	Mustafa oğlu Seyyid Can	61 târîhinde Adana tarafına nakl-i hâne itmiş
18	Mehmed oğlu İsmail	Bu dahi Adana'ya nakl itmişdir sene 61

Karye-i mezkûr ehâlisilerin bazıları sene 61 târîhinde kaht münâsebetiyle bâlâsında gösterildiği mahallde nakl idüb ve yerinde kalmış olan hâneler dahi bâlâsında şerh virildiği üzere iştigâl itmekde oldukları işbu mahalle şerh verildi

Muhtâr-ı Evvel Mehmed Said

Muhtâr-ı Sâni Ârif

Karye-i Zebil-i Süfla

Hane	Adı	Meşgalesi
1	İsa oğlu Hacı Hasan	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
2	Hacı Hasan oğlu Abdurrahman	Bu dahi
3	Süleyman oğlu Ahmed	Bu dahi
4	Mehmed oğlu Molla Rasil	Karyenin sığır çobanı olduğu
5	Abbas oğlu Veli	Kendüsü fevt olub (oğlu) Fettah'da kuzu çobanı olduğu
6	Hasan oğlu Molla Osman	Sene 61 târîhinde nakl-ihâne idürek Adana tarafına gitmiş olduğu
7	Hacı Abdullah oğlu Yusuf	İki çift öküzüyle rençber olduğu
8	Yusuf oğlu Mehmed	Bu dahi
9	Ahmed oğlu Hasan	Bu dahi
10	Molla Kasım oğlu Mehmed	Çoban olduğu
11	İsmail oğlu Osman	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
12	Kasım oğlu Hasan	(...)kuşda Veli Bey argıtda davar çobanı olduğu
13	Halil oğlu Halid	Bostanhüyüğü Karyesi'ne nakl-i hâne idüb bir çift öküz ile rençber olduğu
14	Halid oğlu Mustafa	Canımana Karyesi'ne nakl idüb bir çift öküzü ile rençber olduğu
15	İbrahim oğlu Timur	Bu dahi Bostanhüyüğü Karyesi'ne nakl-i hâne idüb bir çift öküzüyle rençber olduğu
16	Ali Efendi oğlu Molla Süleyman	Karye-i mezkûrda <i>imam</i>
17	Musa oğlu Molla Mehmed	Sene 61 târîhinde Adana tarafına nakl-i hâne itmiş

Hane	Adı	Meşgalesi	
18	Abdullah oğlu Mehmed Efendi	Kendüsü fevt oğlu yetim ve sabî olduğu	
19	Mehmed Efendi oğlu İsmail	Sa'il olduğu	
20	Hüseyin oğlu Yusuf	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
21	Mehmed oğlu Halid	Bu dahi	

Zirde muharrer ve başkaca tertib ve temhîran i'tâ kılındığı senedatda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunarak hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerin suret-i iştigâllerini ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmeyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı evvel eş-Şeyh Mehmed Said

Muhtâr-ı Sâni Ali

Karye-i Naallutaş

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Hacı Ali oğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	s. 102
2	Hacı Ali oğlu Süleyman	Bir çift öküzüyle diğer Beycik Karyesi'ne nakl-i hâne idüb rençber olduğu	
3	Bekir oğlu Ali	Bostanhöyük Karyesi'ne nakl bir çift öküzüyle rençber olduğu	
4	Ebubekir oğlu Mustafa	Bu dahi	
5	Hüseyin oğlu Ahmed	Beycik Karyesi'ne nakl kendisi fevt olub oğlu kendüsünün davarı çobanı	
6	Hüseyin oğlu Ali	Bostanhöyüğü Karyesi'ne nakl kendüsü fevt oğlu sabî olduğu	
7	Kara Çoban oğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle bu dahi fevt oğlu karye-i Beycik'de rençber olduğu	
8	Hacı Mustafa oğlu Süleyman	İki çift öküzüyle kendüsü fevt oğlu Canımana Karyesi'ne nakl iderek rençber olduğu	

Zirde muharrer bulunduğu ve başkaca tertib ve temhîr i'tâ kılındığı senedâtta muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllerini ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmeyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel (mühür)

Muhtâr-ı Sâni Ârif

Karye-i Zebil-i Bâlâ

Hane	Adı	Meşgalesi
1	Şeyh Hüseyin oğlu Ali Efendi	İki çift öküzüyle Canımana'(ya) nakl-i hâne idüb karyenin <i>imamı</i> ve rençber olduğu
2	Bekir oğlu Abdullah	İki çift öküzüyle Bostanhöyüğü Karyesi'ne nakl idüb rençber olduğu
3	Mustafa oğlu Ömer	Bu dahi Canımana'da
4	Ebubekir oğlu Mehmed	Bu dahi Canımana'da
5	Mustafa oğlu İsa	Bu dahi Canımana'da
6	Hasan oğlu Abdullah	Bu dahi, Mehmed Ağa'da hizmetkâr
7	Hacı Halil oğlu Musa	İki çift öküzüyle bu dahi Bostanhöyüğü Karyesi'ne nakl idüb rençber olduğu
8	Küçükkoğlu Hacı İbrahim	Mefkût sene 61
9	Ali oğlu Ahmed	Sa'il olduğu
10	Küçükkoğlu Osman	Bir çift öküzüyle Beycik Karyesi'ne nakl idüb rençber olduğu
11	Mustafa oğlu Rasil	Sene 61 târîhinde Diyarbekir tarafına nakl-i hâne itmiş
12	Mustafa oğlu Yusuf	Çoban karyede
13	Ali oğlu Ahmed	Sene 61 târîhinde nakl-i hâne iderek Diyarbekir tarafına gitmiş olduğu
14	Abdurrahman oğlu Ahmed	Sene 61 târîhinde Diyarbekir'e nakl-i hâne itmiş
15	Rasil oğlu Mehmed	Bu dahi
16	Abdurrahman oğlu Çolak İbrahim	Bu dahi
17	Ömer oğlu Hacı Mustafa	Kendüsü fevt oğlu dahi olmadığı

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîr i'tâ kılındığı senedâtta muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuzu ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmeyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel es-Seyyid eş-Şeyh Mehmed Said

Muhtâr-ı Sâni Seyyid Ali

Aşiret-i Modanlı

Karye-i Karasüleymanlu Aşiret-i Modanlı

Hane	Adı	Meşgalesi
1	Hacı Himmet oğlu Mustafa	Bir çift öküzüyle rençber ve ganem-keş olduğu s. 104
2	Himmet oğlu Hacı Himmet	Bu dahi
3	Himmet oğlu Mehmed	Bu dahi
4	Himmet oğlu Ahmed	Bu dahi

Hane	Adı	Meşgalesi	
5	Himmet oğlu Osman	Bu dahi	
6	Murtaza oğlu Timur	Fevt sene 61	
7	Timur oğlu Hüseyin ve Ömer	İki çift öküzüyle ziraat itmiş olduğu	
8	İbrahim oğlu Ebubekir	Bu dahi	
9	Ali Paşa oğlu Mehmed	Bu dahi	
10	İsmail oğlu Musa	Amelelik ile ta'ayyüş eylediği	
11	Süleyman oğlu Himmet	Karye-i Bor'da Hacı Himmet oğlu Mustafa'ya ağnâm çobanı olduğu	
12	Hacı Ahmed oğlu Mustafa	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
13	Beyadabadlıoğlu Ali	Merkûm fevt olub oğlu karye-i mezkûrda Himmet Ağa'nın hizmetkârı olduğu	
14	Halil oğlu İbrahim	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
15	Saraçoğlu Hüseyin	Bu dahi	

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîr i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlîsinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i eşgâl ve mevcûd firâr itdirilmeyeceğini hâvî işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı fi 21 Şa'ban sene 67 (21 Haziran 1851)

Muhtâr-ı Evvel (mühür)

Muhtâr-ı Sâni İsmail

Karye-i Yamak

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Himmet oğlu Ömer	Bir çift öküzüyle rençber ve ağnâm sahibi olduğu	
2	Mehmed oğlu Ömer	Bu dahi	
3	İbrahim oğlu Mustafa	Bu dahi	
4	Murtaza oğlu Battal	Isparta Kazası'na nakl itmiştir sene 61	
5	Osman oğlu Süleyman	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
6	Bektaş oğlu Bektaş	Karye-i mezkûrda Mehmed oğlu Ömer'in ağnâm çobanı olduğu	
7	Hasan oğlu Hüseyin	Fevt sene 61	
8	Osman oğlu Hasan	Bir çift öküzüyle rençberlik eylediği	
9	Hasan oğlu Süleyman	Bu dahi	s. 105
10	Hüseyin oğlu Hasan	Bu dahi	
11	Halil oğlu İbrahim	Musînn olub ziraat-i harasetden berî olduğu	

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlîsinin mevcûd

olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmiyeceği müş'ır işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel (mühür)

Muhtâr-ı Sâni Mustafa

Karye-i Kal'a

Hane	Adı	Meşgalesi
1	Ali oğlu İsmail	Bir çift öküzüyle ziraat etmiş olduğu
2	Halil oğlu Süleyman	Karye-i mezkûrda Reşvanlı Aşireti'nden Türk nâm kimesnenin öküzleriyle iştirâk ziraat itmiş olduğu
3	Hasan oğlu Mustafa	Sene 61 merkûm fevt olub uşağı dahi Ankara'da <i>tahsîl-i ulûmda</i> olduğu
4	Mehmed oğlu Ali	Fevt sene 61
5	Halil oğlu Abdullah	Bir çift öküzüyle rençberlik eylemiş olduğu
6	Osman oğlu Musa	Bu dahi
7	Ahmed oğlu Mustafa	Bu dahi

Zîrde muharrer bulunduğ u ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel Mustafa

Muhtâr-ı Sâni İsmail

Karye-i Katrancı

Hane	Adı	Meşgalesi
1	Memiş oğlu Abbas	Bir çift öküzüyle rençberlik eylediği
2	Mahmud oğlu Ali	Bir çift öküz tedârik iderek rençberliğ e beşâret eylemiş
3	Mehmed oğlu Han İsa	Hanesiyle mefkûd olduğu
4	Mehmed oğlu İbrahim	Karye-i mezkûrda sığır çobanı olduğu
5	Mehmed oğlu Nabi	Kasaba-i (...) Şabanözü Karyesi'ne nakl itmiş olduğu sene 61
6	Abdullah oğlu Halil	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
7	Mahmud oğlu Hasan	Bu dahi
8	Mustafa oğlu Salim	Bu dahi
9	İbrahim oğlu Ahmed	Bu dahi
10	Ahmed oğlu İbrahim	Bu dahi
11	Tancaoğlu Hasan	Yetim ve sabî olduğu
12	Ömer oğlu Hasan	Kasaba-i (...) Şabanözü Karyesi'ne nakl itmiş sene 61

Hane	Adı	Meşgalesi	
13	Ömer oğlu İbrahim	İlgın Kazası'na nakl itmiş olduğu sene 61	
14	Salih oğlu Ali (...)	Merkûm musînn olub oğlu Toyçayırı Karyesi'nde Sâfi oğlu Ali'de hizmetkâr olduğu	
15	Ali oğlu Ahmed	Fevt sene 61	
16	Celil oğlu Tacir Mehmed	Karye-i mezkûrda sığır çobanı olduğu	
17	Ömer oğlu Osman	Fevt sene 61	s. 106
18	Hüseyin oğlu Ali	Mefkût	
19	Ali oğlu Turcu Mahmud	Merkûm karye-i mezkûrda Şeyhbizünlü Keleş nam kimesnenin öküzleriyle iştirak rençberlik eylediği	

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel (mühür)

Muhtâr-ı Sâni İsmail

Karye-i Saatli

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Himmet oğlu Musa	Bir çift öküzüyle rençberlik ve ağnâm sahibi olduğu	
2	Mehmed oğlu İbrahim	Örencik Karyesinden nakl ile Ankara Meclisi Hacı Osman Efendi'ye ortakçı olduğu	
3	Mehmed oğlu Halil	Karye-i mezkûrda Reşvan Aşireti'nden Kereşoğlu İsmail'in öküzleriyle iştirak rençberlik eylediği	
4	Hüseyin oğlu Zülgaffar	Bir çift öküzüyle rençberlik eylediği	
5	Mustafa oğlu Ömer	Bu dahi	
6	Tekkenişinoğlu Osman	Bu dahi	
7	İsmail oğlu Zekeriyya	Fevt sene 61	
8	İsmail oğlu Ahmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
9	Mehmed oğlu Ali	Bu dahi	
10	Hızır oğlu Alişan	İlgın Kazası'na nakl itmiştir sene 61	
11	Alişan oğlu Osman	Bu dahi	
12	Ali oğlu Hasan	Karye-i mezkûrda Himmet oğlu Musa'nın hizmetkârı olduğu	
13	Hacı oğlu İbrahim	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmeyeceklerini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel Mehmed

Muhtâr-ı Sâni Mahmud

Karye-i Çeltekli

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Ali oğlu Mehmed	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
2	Mustafa oğlu Musa	Bu dahi	
3	Abdullah oğlu Ali	Bu dahi	
4	Ömer oğlu Hacı Bekir	Bu dahi	
5	Mehmed oğlu Ömer	Bu dahi	
6	Halil oğlu Hasan	Bu dahi	
7	Ömer oğlu Osman	Bu dahi	
8	İsmail oğlu Halil	Bu dahi	
9	Mehmed oğlu Konyalı Bekir	Konya'ya nakl itmiş olduğu sene 61	
10	Ömer oğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
11	Sürünüoğlu Hüseyin	Na'libend esnafından olduğu	
12	Murtaza oğlu Nabi	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
13	Murtaza oğlu Hallaç Ali	Karye-i mezkûrda Bölükbaşıoğlu Mehmed'in ağnâmlarını râ'i eylediği	s. 107
14	Ali oğlu Osman	Bu dahi merkûmun hizmetkârı olduğu	
15	Mehmed oğlu Hasan	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
16	Şeyhoğlu Ahmed	Bu dahi	
17	Halil oğlu Mehmed	Karye-i mezkûrda Abdullah oğlu Ali'nin hizmetkârı olduğu	

Zîrde muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlîsinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmeyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel Mehmed

Muhtâr-ı Sâni Mustafa

Karye-i Toyçayırı

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Ahmed oğlu Ali	Bir çift öküzüyle rençberlik eylediği	
2	Hasan oğlu Battal	Bu dahi	
3	Arab Hasan oğlu Ali	Bu dahi	
4	Arab Hasan oğlu Mustafa	Bu dahi	
5	Halil oğlu Murtaza	Bu dahi	
6	Çukadaroğlu Salih	Abdurrahman'ın hizmetkârı olduğu	

Hane	Adı	Meşgalesi	
7	Çukadaroğlu Süleyman	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
8	Çukadaroğlu Mustafa	Bu dahi	
9	Çukadaroğlu Hasan	Bu dahi	
10	Ali Bey'in oğlu Celil	Fevt sene 61	
11	İhtiyaroğlu İbrahim	Fevt sene 64	
12	Çukadaroğlu Molla Ömer	Arkıdhanı Kazası'nda nakl-i hâne olduğu sene 61	
13	Yigaoğlu Osman	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
14	Osman oğlu Hacı Ömer	Mefküt	
15	Molla Hüseyin oğlu Feyzullah	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
16	Ali Bey'in oğlu İbrahim	Merküm Karasüleymanlı Karyesi'nde Hacı Himmetoğlu'nun hizmetkârı olduğu	
17	Kocaoğlu Battal	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
18	Mollaoğlu Hasan	Bu dahi	
19	Molla Ahmed oğlu Kara Mustafa	Bu dahi	
20	Hacı Mustafa oğlu Osman	Mefküt olduğu	
21	Hacı Mustafa oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle bu dahi rençber olduğu	
22	Hacı Mustafa oğlu Seyyid Ahmed	Bu dahi	
23	Sağba oğlu Ali	Bu dahi	
24	Mustafa oğlu Kara Ali	Bu dahi	

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllarını ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmeyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel Mustafa

Muhtâr-ı Sâni Mehmed

Aşiret-i Geygel Tâbi'-i Cihanbeyli

Karye-i Handıra (Handırın)³⁴⁶

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Emir Hasan oğlu Yusuf	Bir çift öküzüyle rençber ve tüccâr-ı ağnâm	s. 109
2	Emir oğlu Mustafa	Bir çift öküzüyle rençber ve tüccâr-ı ağnâm	
3	Cafer oğlu Ali	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
4	Esef oğlu Ali	Bu dahi	
5	Kıymetoğlu Mustafa	Bu dahi	
6	Kör Hacı oğlu Mehmed	Karyesinde hizmetkâr olduğu	

³⁴⁶ Günümüzde Bala İlçesine bağlı Hanburun adında bir yerleşim mevcuttur.

Hane	Adı	Meşgalesi	
7	Kör Ali oğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber	
8	Karaca oğlu Yusuf	Karyede sığır çobanı	
9	Şefaât oğlu Veli	Karyede davar çobanı	
10	Avcı Karaca oğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber	
11	Çığaloğlu Memiş	Kendü devesi serbânı	
12	Tahir oğlu Yusuf	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
13	Tımaşoğlu Yusuf	Bir çift öküzüyle bu dahi rençber	
14	Tahir oğlu Hasan	Bu dahi rençber	
15	Said oğlu Ali	Bu dahi	
16	Topal Memiş oğlu Hasan	Bu dahi	
17	Buçukoğlu İsmail	Bu dahi	
18	Araboğlu İsa	Davar çobanı olduğu	
19	Alâ Ahmed oğlu Mustafa	Karyesinde Deli Yusuf'un yoz çobanı	
20	Haydar oğlu Süleyman	Kendü devesi serbânı olduğu	
21	Kıymetoğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle bu dahi rençber olduğu	
22	Tahir oğlu Mustafa	Bu dahi	
23	Hamza oğlu Süleyman	Bu dahi	
24	Mehmed oğlu Hüseyin	Bu dahi	
25	Elifoğlu Halil	Karyede Emiroğlu Mustafa'nın yoz çobanı	
26	Kel Memiş oğlu Ahmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
27	Mahmud oğlu Mehmed	Bu dahi	
28	Deli Mehmed oğlu Süleyman	Çoban-ı ağnâm	
29	Ali Celil oğlu Kasım	Kendü devesi serbânı	
30	Vezirbeylioğlu Musa	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtta muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile üzere hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâl ve bir mahalle salıvirmiyeyeçimize müş'îr işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr-ı Evvel es-Seyyid Yusuf

Muhtâr-ı Sâni Mustafa

Karye-i Eşmederesi

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Kürtoğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	s. 110
2	Kürtoğlu Bekdaş	Ağnam çobanı	
3	Elifbaoğlu Hüseyin	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
4	Elifbaoğlu Hamid	Devesi serbânı olduğu	

Hane	Adı	Meşgalesi	
5	Koca Mustafa oğlu Salih	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
6	Ömer Kocaoğlu İbiş	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
7	Hüseyin oğlu Süleyman	Bu dahi	
8	Sarı Hüseyin oğlu Memiş	Bu dahi	

ZİRDE muharrer bulunduğ u ve başkaca tertib ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtta muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllariyle bir mahalle salıvirmeyeceğimize hâvî işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr (mühür)

Karye-i Sofiler nâm-ı diğer Yenipınar

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Battal Bey oğlu Ali Bey	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
2	Celil Ali oğlu Mehmed	Bu dahi	
3	Zakir oğlu Yusuf	Devesi serbânı	
4	Mülhemoğlu Mehmed	Kendü davarını râ'î ider çobanı olduğu	
5	Hızır oğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber	
6	Kamber oğlu Hasan	Bu dahi	
7	Alacalıoğlu İsa	Kendü devesi serbânı olduğu	
8	Haydar oğlu Hasan	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
9	Tahir oğlu Musa	Bu dahi	
10	Battal Ali oğlu Ali	Bu dahi	
11	Hızır Mustafa oğlu Mustafa	Bu dahi	
12	Hüseyin oğlu Gülek	Sa'il	
13	Abdal Ali oğlu Ali	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
14	Cünkâroğlu Hüseyin	Bu dahi	
15	Kara Ali oğlu Hasan	Bu dahi	
16	Kel Ahmed oğlu Bayram	Sa'il	
17	Satılmış oğlu Yusuf	Sa'il	
18	Durmuş oğlu Durmuş	Bu dahi Abdal	
19	Şükür oğlu Ali	Bu dahi Abdal	
20	Zülfikar oğlu Köse Mehmed	Bu dahi Abdal	
21	Karabıçakoğlu Ali	Abdal taifesinden	
22	Seyyid oğlu Derviş	Bu dahi Abdal	
23	Hüseyin oğlu Musa	Bu dahi Abdal	
24	Ali Kethüda oğlu İbiş	Bu dahi Abdal	
25	Hüseyin oğlu Koca Hüseyin	Bu dahi Abdal	s. 111
26	Ahmed oğlu Ahmed	Bu dahi	

Hane	Adı	Meşgalesi
27	Yörükoğlu Mehmed	Bu dahi
28	Genikoğlu Satılmış	Bu dahi

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tertîb ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât vukû'a getürmiyeceğimize ve birbirlerimize kefil olarak karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâl ve bir mahalle salıvirilmiyerek kendü ticaretiyle bulunmalarına dikkat ideceğimiz müş'îr işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr (mühür)

Karye-i Afşar

Hane	Adı	Meşgalesi
1	Deli Ali oğlu İsmail	Kendi devesi serbânı
2	Deli Ali oğlu Emin	Rençber bir çift öküzüyle
3	Geygel Hasan oğlu İsa	Bu dahi
4	Murtaza oğlu Süleyman	Deveci
5	Kara Veli oğlu Halil	Deveci
6	Yiga Veli oğlu Veli	Tüccar-ı ağnâm
7	Yakub oğlu Yusuf	Kendü devesi serbânı
8	Deli Ali oğlu Ahmed	Bu dahi
9	Yakub oğlu Abdullah	Deveci
10	Murtaza oğlu Süleyman	Deveci
11	Molla Hüseyin oğlu Süleyman	Deveci
12	Molla Hüseyin oğlu Mehmed	Sa'il
13	Kara Veli oğlu Mustafa	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
14	Aramcıoğlu Musa	İki çift öküzüyle rençber olduğu
15	Aramcıoğlu Mahmud	Deve serbânı olduğu
16	Cansızoğlu Halil	Tüccar-ı ağnâm ve iki çift ile rençber olduğu
17	Buldan oğlu Hasan	Bir çift öküzüyle rençber
18	Deli Ali oğlu Mehmed	Devesi serbânı olduğu
19	Arı Yaman oğlu Yusuf	Çoban-ı ağnâm
20	Helaloğlu Mustafa	Devesi serbânı
21	Deli Ali oğlu Mehmed	Deveci
22	Deli Ali oğlu Hasan	İki çift öküzüyle rençber olduğu
23	Deli Ali oğlu Derviş	Deveci
24	Deli Ali oğlu Haydar	Deveci
25	Gökçeoğlu Hasan	Deveci
26	Arı Yaman oğlu Veli	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
27	Kör Süleyman oğlu Veli	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
28	İsmail oğlu Mehmed	Deveci

Hane	Adı	Meşgalesi	
29	Kamber oğlu Satılmış	Deveci	
30	Kır Murad oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
31	Aramcıoğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
32	Himmet oğlu Bektaş	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
33	Solak Ahmed oğlu Murad	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	s. 112
34	Kara Veli oğlu Mehmed	Bu dahi	
35	Cam Ali oğlu Ali	Deveci	
36	Süleyman oğlu Yusuf	Deveci	
37	Apoğlu Mustafa	Sığır çobanı	
38	Himmet oğlu Apo	Çoban-ı ağnâm	
39	Gök Yusuf oğlu Mustafa	Çoban-ı ağnâm	
40	Şükür oğlu Bekdaş	Çoban-ı ağnâm	
41	Şükür oğlu Mehmed	Mahmudlar'da sığır çobanı	
42	Melik oğlu Halil	Hacı Bey'de sığır çobanı	

Zirde muharrer bulunduğu ve başkaca tertib ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlisinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllariyle bir mahalle salıvirmeyeceğimizi müş'îr işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı fi 21 Şa'ban sene 67

Muhtâr-ı Evvel (mühür)

Muhtâr-ı Sâni (mühür)

Karye-i Karadere

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Ali Kethüdaoğlu Karadere	İki çift öküzüyle tüccâr-ı ağnâm ve rençber ve sâhib-i sağmal	
2	Pirlioğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber ve sâhib-i sağmal	
3	Pirlioğlu Hüseyin	Deveci	
4	Pirlioğlu Hasan	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
5	Gökeşoğlu Cuma	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
6	Hatal Ali oğlu Hüseyin	Bu dahi	
7	A'yar Veli oğlu Osman	Bu dahi çoban	
8	Cura Veli oğlu Şeref	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
9	Maksudoğlu Mustafa	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
10	Tataroğlu Tatar İsa	Bu dahi	
11	Hüseyin oğlu Ali	Bu dahi	
12	Topdikoğlu Mehmed	Bu dahi	
13	Halef oğlu Hasan	Bir çift öküzüyle bu dahi rençber olduğu	
14	Cuma oğlu Taşarmud	Bu dahi	

Hane	Adı	Meşgalesi	
15	Çatalluoğlu Hüseyin	Bu dahi	
16	Kör Hasan oğlu Cafer	Bu dahi	
17	Ebuseyf oğlu Battal	Bir çift öküzüyle bu dahi rençber olduğu	
18	Halef oğlu Bektaş	Bu dahi	
19	Kuruoğlu Süleyman	Bu dahi	
20	Beteroğlu Maksud	Bu dahi	
21	Çola Veli oğlu Satılmış	Bir çift öküzüyle bu dahi rençber	
22	Yakub oğlu Hasan	Bu dahi	
23	Ebuseyf oğlu Mustafa	Bu dahi	
24	İğdelioğlu Abbas	Bu dahi	
25	Halifeoğlu İsmail	Bir çift öküzüyle bu dahi rençber	
26	Fakıoğlu Mustafa	Bu dahi	
27	Hami oğlu Yanık İsa	Bu dahi	
28	Fakaoğlu İdris	Bu dahi	
29	Ali Geygeloğlu Kasım	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	s. 113
30	Eslimoğlu Hüseyin	Bu dahi	
31	Ataşoğlu Mehmed	Bu dahi	
32	İdris oğlu Murad	Bu dahi	

ZİRDE muharrer bulunduğu ve başkaca tertib ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile üzere hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza ve birbirlerimize kefil olduğumuzu ve karyemizin ehâlîsinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllariyle ve bir mahalle salıvirmeyeceğimizi müş'îr işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Karye-i Yuğşa Maa Kadiraklı (Kadiraklı)

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Kara Murad oğlu Murad	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
2	İsa Kethüda oğlu Hüseyin	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
3	Kel Bektaş oğlu Hüseyin	Bu dahi	
4	Çerçi Bektaş oğlu Mehmed	Sabî ve yetim	
5	Sabaroğlu Mehmed	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
6	Sabaroğlu Mehmed	Çoban	
7	Çolak Hasan oğlu Veli	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
8	Araboğlu Bayezid	Kendi devesi serbânı	
9	Kamber oğlu Mustafa	Deveci	
10	Karkinoğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
11	Şallıoğlu Mustafa	Deveci	
12	Handanoğlu Veli	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
13	Türk Ali oğlu Ali	Deveci	

Hane	Adı	Meşgalesi	
14	Taharoğlu Abdullah	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
15	Taharoğlu Veli	Bu dahi	
16	Handanoğlu Hüseyin	Bu dahi	
17	Kargınoğlu İbrahim	Bu dahi	
18	Karikoğlu Ahmed	Deveci	
19	Kürt Yusuf oğlu Cuma	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
20	Calbakoğlu Ali	Bu dahi	
21	Karkınoğlu Satılmış	Deveci	
22	Türk Ali oğlu Satılmış	Deveci	
23	Bobocoğlu Osman	Karyede ağnâm çobanı	
24	Bobocoğlu İsa	Sığır çobanı	
25	Bektaşoğlu Musa	Deveci	
26	Molla İsmail oğlu Halil	Askere gitmiş olduğu	
27	Kel Bektaş oğlu İsmail	Amelmande	
28	Sabaroğlu Karaca	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
29	Beyimişoğlu Esef	Çoban-1 ağnâm	

Zırde muharrer olduğu ve başkaca tertîb ve temhîr kılındığı senedâtda merkûm bulunduğu şerâit üzere birbirlerimize müteselsilen kefil ve mugâyir-i şer' ve nizâm bir gûnâ hareket itmeyüb kendi hâne ve beylerimiz ve zirâ'atimizle meşgûl olacağımızı işbu mahalle şerh ve beyân kılındı

Muhtâr Hasan

Karye-i Timurağa Arsası

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Esef oğlu Timur	İki çift öküzüyle rençber olduğu	s. 114
2	Şahbazoğlu Ahmed	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
3	Şahbazoğlu Mehmed	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
4	Torunoğlu Ali	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
5	Esef oğlu Ali	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
6	Esef oğlu Osman	Bu dahi	
7	Erdemlioğlu Yunus	Bu dahi	
8	Abooğlu Mehmed	Bu dahi	
9	Ömer Kocaoğlu Veli	Bu dahi	
10	Kosdaroğlu Satılmış	Bu dahi	
11	Kosdaroğlu Habib	Bu dahi	
12	Veli Bey oğlu Seyfhan	Sığır çobanı	
13	Yakub oğlu Himmet	Deveci	
14	Rasil oğlu Mahmud	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
15	Koca Ömer oğlu Alişan	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	

Hane	Adı	Meşgalesi	
16	Turakoğlu Mehmed	Bu dahi	
17	Ardıçoğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
18	Kimyaoğlu Veli	Bu dahi	
19	Abidin oğlu Ahmed	Bu dahi	
20	Haydar Ali oğlu Şedid	Sığır çobanı	
21	Mülhemoğlu Abidin	Mahmudlar'da davar çobanı	
22	Eşeklioğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
23	Gariboğlu Ali	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
24	Çilingiroğlu Zülfikar	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
25	Deli Halil oğlu Ali	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
26	Şahbazoğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
27	Gök Ömer oğlu Hüseyin	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
28	Şahbaz oğlu Osman	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	

Zirde muharrer kılındığı ve başkaca tertib ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsili mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza birbirlerimize (kefil) olduğumuza ve karyemizin ehâlîsinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllerini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr (mühür)

Karye-i Kuyruklu

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Çavdarın oğlu Hasan	İki çift öküzüyle rençber	
2	Çavdarın oğlu Hüseyin	İki çift öküzüyle rençber	
3	Köse oğlu İbrahim	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
4	Çavdarın Murad Bey oğlu Hüseyin	Hizmetkâr	

Karye-i Akviran

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Elifbaoğlu Mehmed	İki çift öküzüyle rençber olduğu	s. 115
2	Elifbaoğlu Ali	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	

Zirde muharrer kılındığı ve başkaca tertib ve temhîran i'tâ kılındığı senedâtda muharrer şerâ'it-i kefâlet-i müteselsile mücebince hareket olunub hilâf-ı emr-i rızâ bir gûnâ halât üzerinde olmayacaklarımıza kefil olduğumuza ve karyemiz ehâlîsinin mevcûd olan hânelerinin sûret-i iştigâllerini ve bir dânesinin bir tarafa salıvirilmeyeceğini mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı

Muhtâr es-Seyyid Mustafa

Aşiret-i Ziveli Tâbi'-i Cihanbeyli

Karye-i Kuruçay

Hane	Adı	Meşgalesi	
1	Hacı Osman oğlu Bayram	İki çift öküzüyle rençber ve ağnâm tüccarı olduğu	s. 116
2	Hacı Osman oğlu Ömer	Bu dahi	
3	Yakub oğlu İbrahim	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
4	Hacı Veli oğlu Mehmed	Bir çift öküzüyle rençber kendi davarını râ'î itmiş	
5	Kürt Mehmed	Sâhib-i ağnâm ve bir çift öküzüyle rençber olduğu	
6	Topal Mustafa oğlu Mustafa	Sâhib-i ağnâm ve iki çift öküzüyle rençber olduğu	
7	Hızır oğlu Ömer	Bu dahi	
8	Emir Hüseyin oğlu Mustafa	Bu dahi	
9	Durhasan	Ömer Efendi'nin davar çobanı olduğu	
10	Kalender oğlu İsmail	Sâhib-i ağnâm ve kendü devesiyle iştirâ ider ve bir çift öküzüyle rençber olduğu	
11	Alişir oğlu Kalender	Sahib-i ağnâm ve iki çift öküzüyle rençber olduğu	
12	Kör Kâsım oğlu Hasan	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
13	Kürt İsmail oğlu İsmail	Sâhib-i ağnâm ve kendü devesi serbânı ve bir çift öküzüyle rençber olduğu	
14	Rasul oğlu Hacı Osman	Ağnâm tüccarı	
15	Rasul oğlu Hacı Mustafa	Bu dahi	
16	Rasul oğlu Osman	Bu dahi	
17	Mehmed Bey	Bu dahi	
18	Hacı Ahmed oğlu İsmail	İki çift öküzüyle sâhib-i ağnâm ve tâcir olduğu	
19	Sarı Mehmed oğlu Mustafa	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
20	Emir Hüseyin oğlu İbiş	Sâhib-i ağnâm ve bir çift öküzüyle rençber olduğu	
21	Hacı Ömer Efendi oğlu Osman	Sahib-i ağnâm olduğu	s. 117
22	Abbas oğlu İsmail	Sâhib-i ağnâm ve üç çift öküzüyle rençber olduğu	
23	Hasan oğlu Küçük Mehmed	İki çift öküzüyle sâhib-i ağnâm rençber olduğu	
24	Molla Mustafa oğlu Bekir	Bu dahi	
25	Molla Mehmed oğlu Ömer	Bu dahi	
26	Molla Mehmed oğlu Osman	Bu dahi	
27	Şamlı Mehmed oğlu Ahmed	Sâhib-i ağnâm ve Mustafa Ağa'nın davar çobanı olduğu	
28	Hacı Bekir oğlu Hüseyin	Sâhib-i ağnâm ve üç çift öküzüyle rençber olduğu	
29	Hacı Bey oğlu Bekir	Sâhib-i ağnâm olduğu	
30	Kütan ³⁴⁷ Osman oğlu Osman	İki çift öküzüyle sâhib-i ağnâm ve rençber olduğu	
31	Kütan Osman oğlu Molla Ömer	Bu dahi	

³⁴⁷ Pulluk, saban.

Hane	Adı	Meşgalesi	
32	Kütan Osman oğlu Hasan	Bu dahi	
33	Kütan Osman oğlu Mustafa	Bu dahi	
34	Hacı Hasan	Bu dahi	
35	Tur Hüseyin	Sahib-i ağnâm ve Sufuoğlu Timur'un çobanı olduğu	
36	Sufuoğlu Ahmed	İki çift öküzüyle sâhib-i ağnâm ve rençber olduğu	
37	Davaroğlu Süleyman	Sahib-i ağnâm ve çoban olduğu	
38	Nabi oğlu Yusuf	İki çift öküzüyle sâhib-i ağnâm ve rençber olduğu	
39	İlyas oğlu Yusuf	Sahib-i ağnâm ve Hacı Ömeroğlu çobanı olduğu	
40	Göncükoğlu Osman	Mehmed Bey'in yoz çobanı olduğu	
41	Odabaşoğlu Mustafa	İki çift öküzüyle ağnâm tüccarı ve rençber ve sâhib-i cemel olduğu	
42	Emir Ali oğlu Hasan	İki çift öküzüyle sâhib-i sağmal ve rençber olduğu	
43	Danabaşoğlu Hüseyin	İki çift öküzüyle ağnâm tüccarı ve rençber olduğu	
44	Şeyh İsmail oğlu Mehmed	İki çift öküzüyle sâhib-i sağmal rençber olduğu	
45	Hacı Yusuf oğlu Bekir	Bir çift öküzüyle sâhib-i sağmal ve rençber olduğu	
46	Deli Hüseyin oğlu İsmail	Bu dahi	
47	Deli Hüseyin oğlu Ahmed	Bu dahi	
48	Katırcı Hacı Ali oğlu Hüseyin	Bu dahi	
49	(...) oğlu Hasan	Sahib-i sağmal olduğu	
50	Kör Halil oğlu Mehmed	Hacı Ali'nin çobanı olduğu	
51	Sofuoğlu Timur	Bir çift öküzüyle sâhib-i sağmal ve rençber olduğu	
52	Sofuoğlu Ömer	Bu dahi	
53	Emir Halil oğlu Hüseyin	İki çift öküzüyle ağnâm tüccarı ve rençber olduğu	
54	Emir Halil oğlu Ömer	Bu dahi	
55	Hammaloğlu Molla Mehmed	Bu dahi	
56	Hammaloğlu Ahmed	Bu dahi	
57	Ali Koca oğlu İsa	Emir Haliloğlu çobanı olduğu	
58	Hacı Hasan oğlu İsa	İki çift öküzüyle ağnâm tüccarı ve sâhib-i cemel ve rençber olduğu	
59	Hacı Hasan oğlu Osman	Bu dahi	
60	Battal oğlu Kara Ali	Bir çift öküzüyle çoban ve rençber olduğu	
61	(...) oğlu İsa	Sâhib-i sağmal olduğu	s. 118
62	Ali oğlu İsmail	Hacı Ali'nin çobanı olduğu	
63	İsa oğlu Mehmed	Bu dahi	
64	Emir Mustafa	İki çift öküzüyle sâhib-i sağmal ve ağnâm tüccarı ve rençber olduğu	

Hane	Adı	Meşgalesi
65	Kaz Hacı Bekir oğlu Hacı İsa	Bu dahi
66	Çakır Bekir	İki çift öküzüyle sâhib-i sağmal ve rençber olduğu
67	Anca oğlu Mehmed	Bu dahi
68	Hadice oğlu Ömer	Bu dahi
69	Kürt Veli oğlu Veli	Bu dahi
70	Emir Hasan oğlu Mehmed	Bu dahi
71	Emir Hacı Ömer oğlu Bekir	Bu dahi
72	Emir Hacı Ömer oğlu Satılmış	Bu dahi
73	İlyas oğlu Ali	Bu dahi
74	Kaz Bekir oğlu Hacı Mehmed	Üç çift öküzüyle ağnâm tüccârı ve sâhib-i sağmal ve cemel sâhibi ve rençber olduğu
75	Emir Hüseyin oğlu Hüseyin Çavış	Kendü davarını ra'i ider çobanı olduğu
76	Yakub oğlu İbrahim	Bir çift öküzüyle rençber olduğu
77	Sağır İbiş	İki çift öküzüyle sâhib-i sağmal ve rençber olduğu
78	Bekâr İsmail oğlu İsmail	Hacı Osman oğlu Bayram çobanı olduğu
79	Şeytan Hasan oğlu Bekir	Sığır çobanı olduğu
80	Uzun Ahmed oğlu Ahmed	Kendü davarın râ'î ider ve Ömer Efendi'nin kuzu çobanı olduğu
81	Hacı İsmail oğlu Mehmed	Sâhib-i sağmal ve bir çift öküz ile rençber olduğu
82	Hacı Hüseyin oğlu Yusuf	Bu dahi
83	Osman Ağa'nın oğlu İbrahim	Bu dahi
84	Menekoğlu Yusuf	Bu dahi
85	Hacı Hüseyin oğlu Mehmed	Bu dahi
86	Batak Hamid	Bu dahi
87	Küçük Mustafa oğlu Yusuf	Bu dahi
88	Cam Ali oğlu Satılmış	Bu dahi
89	Cerrahoğlu Mehmed	Bu dahi
90	Eğri Mehmed oğlu Mehmed	Kendü davarını râ'î ider çobanı olduğu
91	Eğri Mehmed oğlu Hasan	Ömer Efendi'nin çobanı olduğu
92	Balıkçioğlu İsa	Çoban olduğu
93	Abuzer oğlu	Sâhib-i sağmal olduğu
94	Yusuf oğlu Molla Osman	Bu dahi
95	Süleyman oğlu Osman	Bu dahi
96	Dedeoğlu Hüseyin	Bu dahi
97	Etçi/Atçioğlu Ömer	Bu dahi
98	İlyas oğlu İsmail	Bu dahi

Hane	Adı	Meşgalesi	
99	Kısa Musa oğlu Yusuf	Bu dahi	
100	Zeynek oğlu Ömer	Bu dahi Ali Ağa'nın çobanı olduğu	
101	Kütan Osman oğlu Hüseyin	Sâhib-i sağmal ve bir çift öküzüyle rençber olduğu	s. 119
102	Apo	Bu dahi	
103	Kulaksızıoğlu Ömer	Bu dahi	
104	Çorumlu Bekir	Bu dahi	
105	Cerrahoğlu Molla Mehmed	Bu dahi	
106	Koparoğlu İsmail	Bu dahi	
107	Cerrahoğlu Satılmış	Bu dahi	
108	Melekoğlu Hüseyin	Bu dahi	
109	Etçi/Atçioğlu Hamza	Bu dahi	
110	Şiroğlu Mustafa	Bu dahi	
111	Terkânlu İsa	İki çift öküzüyle sâhib-i sağmal ve rençber olduğu	
112	Yeğen Mehmed	Bu dahi	
113	Haboğlu Osman	Bu dahi	
114	Güncükoğlu Musa	Hacı Hüseyin oğlu Osman'ın çobanı olduğu	
115	Yemişoğlu İbrahim	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
116	Zaroğlu Yusuf	Hacı Said Efendi'nin çobanı olduğu	
117	Zeynek oğlu Mustafa	Bir çift öküzüyle rençber olduğu	
118	Çöpü	Bu dahi	
119	Merno	Bu dahi	
120	Uzun Mustafa oğlu Hacı Bekir	Üç çift öküzüyle rençber ve ağnâm tüccârı olduğu	
121	Tellioğlu İsmail	Bu dahi	
122	Tellioğlu Deli Osman	Sahib-i sağmal	
123	Öküzoğlu Haydar	Bu dahi	
124	Bekdaş oğlu Bekir	Ciceli'de Ali Bey'in çobanı olduğu	
125	Dülger Bekir	İki çift öküzüyle rençber olduğu	
126	Kara Mehmed oğlu İsmail	Bu dahi	
127	Kara Mehmed oğlu Bekir	Bu dahi	
128	Emir Osman oğlu Hasan	Bu dahi	
129	Akbıyık	Cemal oğlu Molla Mahmud'un çobanı olduğu	
130	Celil oğlu Hızır	Sâhib-i sağmal olduğu	
131	Kuru Kethüdaoğlu Ömer	Bu dahi	
132	Ali oğlu Bozo	Bu dahi	
133	Abdi oğlu Mustafa	Bu dahi	
134	Hacı Mirzaoğlu Mustafa	Bu dahi	
135	Sarının oğlu Osman	Ciceli Mehmed Bey'de çoban olduğu	

Hane	Adı	Meşgalesi	
136	Deliş Osman	Cemal oğlu Ahmed'in çobanı olduğu	
137	Sarioğlu Yusuf	Sarı oğlu Osman Ağa'nın çobanı olduğu	
138	Sarının oğlu Mustafa	Sarı Mehmed'in çobanı olduğu	
139	Kara Hasan oğlu Mehmed	İsmail Ağa'nın çobanı olduğu	
140	Kara Hasan oğlu Mustafa	Sâhib-i sağmal olduğu	
141	Memiş oğlu Mustafa	Ağnâm tüccarı olup sağmal olduğu	s. 120
142	Öksüzöğlü Ömer	Sâhib-i sağmal olduğu	

(s. 121)

Cenâb-ı hâlık-i bî-çün tenezzetü zâtühü ani'ş-şebihe ve'z-zünûn şevketlü 'atıfetlü kudretlü pâdişâhımız pâdişâh-ı cihân ve şehinşâh-ı ma'delet-nişân efendimiz hazretlerinin ömr u şevketlerin efvân ve sâye-i 'arş-vâye-i tâcdârilerin bi'l-cümle zîr-i destân farkında ilâ yevmü'l-kıyâm ebed-nümûn buyurub muhâlifeyn-i bed fercâmıların makhûr u müdemmer buyursun âmin mevhûb-ı min 'indillah buyuruldukları vechile efkâr-ı ma'delet dîsâr-ı penâhîleri dâ'imen 'imâr-ı mülk ve millete ma'tûf ve himmet-i bülend-i menkabet-i şâhâneleri istihsâl-i da'vât-ı hayriyyeye niyyet-i hâlisesiyle istarâhat-i ehâlî-yi fukarâ kazıyyesine masrûf buyurulduğı ityân-ı delâ'il ve bir hâne hâcet olmıyarak izhâr-ı mine'ş-şems bulunmuş ve 'âm-meye meşmûl şefkât-i bî-intihâ-yı ma'delet-penâhîleriyle muğtenim bulunduğumuz îfâ-yı hakk teşekküründe 'acımız der-kâr iken emr-i zira'at ile meşgûl ve kendü 'ırz ve edeblerimizle mağlûlen refâh-ı hâl-i 'aşâyir dahi murâd-ı merâhim-i a'niyâd ve fermân-ı me'âlî-yi 'unvân-ı cenâb-ı cihânbanî iktizâ-yı âlîsinden bulunmuş ve işbu emr u fermân 'alem-i cihânın tenfîz ve kemâhiye hakkuhâ îfâ ve icrâsıyla berâber du'â-yı devâm-ı 'ömr ve şevket-i hazret-i tâcdârî (...) uhde-i mülûkânemiz olduğuna mebnî Aşâyir-i Seb'a Kaimmakamlığı 'add ve i'tibâr olunan 'aşâ'irden gayr-ı ez Terkânlu dokuz 'aşîret ehâlîlerinden bulunmaklığımız mülâbesesiyle hakk-ı çâkerânelerimizde vakı' olan 'inâyet-i 'uzmânın îfâ-yı teşekküründe tecvîz-i kusûr ve irâ'e-i şâye-i fütûr olunmaması esbâb ve sâ'ilinden evvel emirde ehâlîlerimizden olup hıyânet ve şenâ'atle me'lûf ve ıslah-ı nefis ve kendü 'ırz ve edebiyetimizde mes'uliyetimizi mûcib 'adem-i râhat ve emniyetimizi müstevcib olan eşhâs-ı mechûlenin Meclis-i Cihanbeyli'ye bi'l-ihbâr tertîb olunan diğer defterde muharreru'l-esâmî kesânın 'aşîretlerimiz derûnlarından tard ve def' ve mahall-i münâsebelere iskânları niyâzlarımız olduğú hâlde bâkî komşularımız bundan böyle meskûn olduklarımız karyelerimizde a'şâr-ı şer'iyeye ve rusûmât-ı 'öşriyyesi edâ olunmak

üzere istihkāk ve (...) vechile emr-i zirâ'at ve 'adem-i kudreti der-kâr olanlarımız çobanlık ve hizmetkârlık ve devecilik ve hasbe'z-zarûr ortakçılıkla ta'ayyüş ve başiboş ferd-i aharîdenin bırakılmamasına³⁴⁸ ve hayvânâtımızın kemâl-i derece hıfzıyla karyemiz ve civârımız kurâ ve hasbe'l-vakt müsâ'ade buyurulan mer'âlarımıza gidüb ve gelmede ve mahall-i mer'âda ikâmetde kimesnenin mezzû'ât ve mahsûlâtlarına bir gûnâ zarâr ve ziyân getirülmemesine ve şâyed vuku'bulduğu halde erbâb-ı muhamminin tahmîni ve kat' itmiş olduğu mikdâr nekadar mahsûlün i'tâsında tekâsül olunmıyacağına ve cümlemiz muhtâr ve müdür ve ka'immakâm tarafından îcâbına nazaran yazma ve basma mürûr tezkiresi ahz itmedikçe iki sâ'at mesâfe kurâlara ve ve mahall-i sâ'ireye gitmeyüb ferd-i âferîdeyi saluvirmeyeceğimize ve lede'l-hâce maslahat-ı müte'accile zuhûruyla tezkiresiz gitmiş olanları dahi der'akab mûmâ-ileyhimâya ihbârla emsâlini tahdîd zımında terbiyesine şıtab olunacağına ve karyelerimizde bilâ tezkire bir ferd gelür ise hânelerimizde mihmân olunub ahvâli bi't-tahkîk iktizâ idenlere ihbâr ve şâyed yâd ve yaramaz makûlesi ve 'asker firârîsi ve gerek bir gûnâ şena'atle tezkireli ve tezkiresiz hafıyy ü celî li'eclî'l-ihfâ vürûd iden olduğu ve haber alındığı sûrette kezâlik mûmâ-ileyhimâya haber virilerek ahz ve giriftiyle teslim ve ihtifâ iden kimesnenin terbiye ve güşmâline ahrâr olunacağına ve cümlemiz tarafından komşu ve gerek uzak ve yakîn bi'l-cümle 'ibâdullahın velev bir helâlin sırkat ve mâl ve canlarına zarâr u gezend getürmeyüb ve getürülmesine ve hasbe'l-beşeriyye cür'et iden olur ise bir gün ketm itmeyüb mûmâ-ileyhimâdan mevcûd olanlarına ihbârla terbiyesi niyâz kılınacağına ve meskûn olduğumuz karyelerde hâlimizle meşgûl olub bir tarafa hânemizle firâr tarîkiyla gitmeyeceğimize velev bir sığârın firârı îcâb ider ise mahalli lede't-taharrî müdür ve ka'immakâmımız tarâfına ifâde ve ahz u girift ve lede't-terbiyye hanesinde ibkâsı ve tekâsül eylediğimiz hâlde kefâlet ve ta'ahhüdümüz mülâbesesiyle cümlemizin mes'ûliyyetine müte'ahhid olduklarımızda ve emvâl-i mertebe-i seniyyeden mürecceb hisselerimiz olan mebâliğin vakt ü zemânıyla te'diyesinde kusûr olunmayacağından gayrı bâ-kur'â-i şer'iyeye ahz olunacak neferât-ı nizâmiyyenin bilâ ta'allül i'tâsı ve 'asâkir-i nizâmiyyeden olubda firârı vukû'bulurise kardaş ve akrabamız ve komşumuz velev evlâdımız olsun bi't-taharrî buldurularak mûmâ-ileyhimâya teslimi ve tüccâr ve ehl-i 'ırz gürûhundan başka hizmetkâr ve çoban ve emsâli kesân zimmetlerinde bârgîr bulunduğu sûrette der-hâl fûrûht itdirilmesi ve o

³⁴⁸ İskânı teşvik etmenin yanı sıra iskân edilenlerin yerlerinden ayrılmamaları için devlet aşiret mensuplarına uygun yerlerden arazi tahsis etmekte, çift aletleri, öküz, tohum ve hane (ev) tedarik etmekteydi. Ziraat yapacak kadar sermayeleri olmayanlar, eğer ziraate kabiliyetleri var ise ziraatle uğraşan uygun köylülere ortakçı yapılarak, bunların da ziraatle uğraşmaları, ziraate kabiliyeti olmayanlara ise köyde hizmetkârlık, çobanlık, sığırtmaçlık ve devecilik gibi uygun bir iş bulunup herkesin bir işle meşgul olmaları sağlanmaktaydı. Bk. Söylemez, *age*, s. 183.

makûlenin bârgîr tedârikine kalkışması lâzım gelür ise irâ'eten ruhsat virilmeyeceği ve muhâlefet sûretinde oldukları hâlde mûmâ-ileyhimâyâ ihbârla def' itdirileceğinden gayrı terbiyyeleri husûsuna ikdâm olunacağı ve'l-hâsıl ber-beyân bâlâ husûsât vesa'ir gûnâ hilâf-ı şer'-i şerîf ve kânûn-ı emr-i münîf bir gûnâ hâl ve hareket itmeyeceklerimize ve cür'et iden olduğu sûrette bi'l-ihbâr kâffe-i terbiyyelerimiz müsted'â ve ta'ahhüdümüz bulunmağla birbirlerimize işbu husûsât-ı münderice vesâ'irede müteselsilen kefil-i kavî olduklarımızı 'arz ve ifâde beyânında işbu varaka-i ma'mûleye tahrîr ve imlâ ve i'tâ kılınmış olmağla ol bâbda ve her hâlde emr u fermân hazret-i men lehu'l-emrindir

Ben ehâlî-yi Aşîret-i Cihanbeyli

Ben ehâlî-yi Aşîret-i Mikâillü

Ben ehâlî-yi Aşîret-i Şeyhbizünlü

Ben ehâlî-yi Aşîret-i Modanlu

Ben ehâlî-yi Aşîret-i Atmanlu

Ben ehâlî-yi Aşîret-i Hemanlu

Ben ehâlî-yi Aşîret-i Sehanlu

Ben Aşîret-i ehâlî-yi Zivelü

Ben ehâlî-yi Aşîret-i Geygel

(...) ve ehâlî-yi aşîret-i mezkûrun dahi emr-i zira'at ü felâhatla meşğûl ve ticâret-i sa'ire ile mağlûlen ta'ayyüş ve kesb-i refâh ve emniyyetleri niyyet-i hâlisesiyle mevki'-i münasebeye iskânları hususuna emr u fermân-ı isabet-unvân-ı hazret-i ma'delet-penâhî şeref-ta'allük ve sezâ buyurulmuş ve ol vechile iskânları icrâ kılınmış ise de fimâ ba'de kendü 'ırzı ve nâmûsuyla mağlûl ve emr-i zira'at ü felâhat ve ticaretleriyle meşğûl olub bir gûnâ şena'at ve mugâyir-i ma'delet uygunsuzluk vuku'a getirülmeyeceği husûsuna ehâlîce birbirlerine ve muhtâr ve ...aşâyir-i ahâliye kefâlet-i müteselsileye rabtı icâb-ı hâl ve muktezâ-yı emr u ferman cenâb-ı ...bulunmuş ve aşîretlerimiz derûnlarında uygunsuzlukla meşhûr ve bundan böyle ıslâh-ı nefsleri gayr-ı ma'mûl oldukları cihetle zeylu mazbatalu bir kıt'a defterde muharreru'l-esâmî kesânın tard ve tab'iyyediyle gayr-ı ez Terkânlu aşîretlerimiz ahâlilerinin

ber-beyân ... 'ıyân (aşıkâr) eyledikleri harekât nâ-hemvârada (eğri olmayanda) bulunmama-
ları ve hasbe'l-hâl bulunan olduğu sûretde terbiyelerine cümleten ikdâm ve i'tinâ olunacağı
ve ...eyledikleri sûretde ashâb-ı cete (?) haklarında der-kâr olan cezâ ...larına ve sâniyen
ashâb-ı cetede îfâya müte'ahhid birbirlerine kefâlet-i müteselsile vechile kefil oldukları mi-
sillü taraflarımızdan dahi ahâlî-yi merkûmûna kefil-i kavî bulunduğumuz mülâbesesiyle
sâlifü'l-beyân muhalefet-i şern ve mugâyir-i kânûn hareket vuku'a gelübde iğmâz eyliyen-
lerin (görmemezlikten gelenlerin) ihbârlarıyla terbiyelerine gayret ve kesb-i ittila'la (malu-
mat almakla) iğmâzı ve rehâvet eylediğimiz hâlde maru'z-zikr ahâlîce der-kâr olan cezânın
evvelen nefsimizde ve mu'ahharan îcâb idenlerde îfâya müte'ahhid ve kabul üzere oldukla-
rımızı ve bir aşîret meyânesinde uygunsuzluk zuhûr idüb cümleten yekdil ve yekcihet olarak
ihtifâya cesâret eyledikleri istima'ımız olduğu sırada dahi bâkî 'aşâyir ahâlîsi cümleten ol
'aşîrete da'vâcı olarak ber-muceb-i kânûn cezâ aşîretce terbiyelerine gayret olunacağına
müte'ahhiden ve müttehiden (birlikte) birbirlerimize ve cümlemiz ahâlî-yi aşîrete mütesel-
silen kefil bulunduğumuz işbu mahalle kayd ve beyân olmağla ol bâbda emr u irâde hazret-
i men lehu'l-emrindir

Mühürler (45 kişi)

(s. 123)

Bâlâ-yı kefâlet-nâme-i çâkerânemizde beyân olduğu üzere ehâlî-yi 'aşâyirden uygunsuz-
larının tard ve def'leriyle 'aşâ'ir ehâlîleri îfâde eyledikleri ahvâl-i na-merhiyyenin vukû'a
getürülmesi husûsuna ta'ahhüd ve birbirlerine kefâlet-i müteselsile ile kefâlet ve muhtârân
ve hânedân-ı 'aşâyir ve söz sahiblerinin dahi umûmî-yi ehâlîye müttehiden ve müttefikân ve
müteselsilen kefâletleri îcâb ve iktizâsı taraflarımızdan dahi muhtâr ve ihtiyâr ve hanedân ve
ashâb-ı...aşîrete müteselsilen kefâleti kabûl ile şerâ'it-i muharrere üzere kefil bulundukla-
rımız cihetle ahâlî-yi merkûmûndan ber-beyân 'arz ve 'ıyan eylemiş oldukları husûsât-ı nâ-
meşrû'a ve kâffe-i menâfi'-i rızâ bir gûnâ hâl ve harekete ibtidâr idübde ketm ve ihtifâya
mücâseret vuku'bulur ve haber alunur ise kangımızın aşîreti ahâlîsi olur ise olsun cümlemiz
işbu kefâlet kazıyyesinde birbirlerimize müteselsil bulunub ma'azallah zuhûr eyliyecek
şena'at ve kabahât îcâbınca terbiyyesi nefsimize 'â'id ve râcî' olacağından bir gûnâ erâ'eten
ruhsat ve ağmâz-ı ...ve rehâvet olunmayarak der-'akab cümlemiz da'vâcı olub ol 'aşîret
ahâlî ve hânedân ve söz sâhiblerinin terbiyyesi istid'âsında bulunacağımız ve eğerce vakı'
olan uygunsuzluk ve şena'at taraflarımızdan dahi bir gûnâ tekâsül ve müsa'ade olunmak

lâzımgelür ve tebeyyün iderise müretteb idecek cezâ ...ve saniyen muhtâr ve ihtiyâr ve hânedân ve söz sahibleri ve sâlisen ahâlî-yi umûmiyye-i aşîrete ve mu'ahharan ashâb-ı ...îfâ ve icrâsı husûsu müsted'âmız ve ol vechile müte'ahhiden birbirlerimize ve cümle muhtâr ve ihtiyâr ve hânedan ve ashab-ı ...kefâlet-i müteselsile ile kefil olduklarımız işbu mahalle şerh ve beyân ve tahriran i'tâ kılınmış olmağla ol babda ve her hâlde emr u fermân hazret-i men lehu'l-emrindir (toplam 39 mühür).

Aşayir-i Seb'a Kaimmakamlığı 'add ve i'tibâr olunan Cihanbeyli ve tevâbi' -i aşayir ehalileri ve bi'l-cümle ihtiyâr ve muhtarlarıyla hanedân ve söz sahibleri bu def'a Tuğlak nam mahalde akd olunan Meclis-i Kebîr-i Umûmî'de hâzır ve mevcûd oldukları hâlde aşayir-i mezkûrun iskân ve mahall-i münasebeye îvâ'leri bundan akdem şeref-sünûh buyurulan fermân-ı âlî mücebince icrâ buyurulmuş ve ba'zı aşâyirin iskân oldukları karyelerin mer'a ve mezra'aları seng olduğundan hasbe'z-zarûr hayvanâtları telef olmak ve kendüleri mezru'âtdan mahrûm bulunmak mülabesesiyle o makûlelerin *Haymana Kazası'yla Konya'ya tâbi' Aksaray Kazası tobrağında vakı' elli seneden mukaddem delilan ve kabusuz ve aşayir ta'addiyâtından dolayı ehalileri perişân olarak hâliyâ ani'n-nüfus ve'z-zira'a cend kıt'a viranelere tobluca nakliyle mahall-i mezkûrların i'mar ve hâneler binâ ve inşâsıyla zer' ve ihyâsı lede'l-istîzân şeref-sünûh buyurulan müsâ'ade-i seniyye-i âsafaneleriyle beraber aşâyir-i mezkûrun kefâlet-i müteselsileye rabtıyla cümlesinin iştigâllerini mübeyyin lazımgelan kefâletname defterinin bi't-tesviye takdîm-i hâk-i pâ-yı vâlâ-yı müşîrâneleri husûsuna sezavâr buyurulan emr u ferman (...) beyân olunduğunda cümleten îfâ-yı hüsn-i teşekkür ve ...canib-i ...hazret-i zillullah ve taraf-ı müstecmiü'l-mecd ve'ş-şeref devletleriçün da'vât-ı hayriyye birle bi'l-ihbâr başkaca tertîb olunan zeylu mazbatalu defterde muharreru'l-esâmî kesândan mâ'adâ bâlâ-yı kefâletnamede tahrîr ve terkîm olunduğu üzere gayr-ı ez Terkânlu bâkî dokuz aşiret ehâlilerinden bir aşiret ehalişi münferiden ve diğer aşiret ehalipleri ol aşiret ehaliplerine ve cümlesi müteselsilen birbirlerine ve ihtiyâr ve muhtâr ve sâireleri münferiden ve bâkî aşiret muhtâr ve hânedân ve söz sahibleri cümleten ve müteselsilen ehaliye ve müdirân ve a'zâ-yı meclis dahi hakeza herbirleri aşiretleri hânedân ve muhtârân ve diğer ve diğer aşiret hânedânlarına ve birbirlerine kefâlet-i müteselsile ile kefil-i kavî ve ehali tarafından bend-i evvelde serd ü beyân olunan kâffe-i uygunsuzluk ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve kanûn-ı emr-i münîf harekât-ı nâ... ibtidâr olunmıyacağı ve şâyet bir neferin ictisârı vukû'unda tertîb idecek cezâ-yı lâyıkanın cümlesi haklarında îfâsına müte'ahhiden ve bir gûna harekât-ı nâ-marziye vukû'a getürmiyeceklerine müttefikân ve müteselsilen kefil olduklarını huzûr-ı şer' ve meclisde takrîr u*

beyân ve ba'zı kefil olmayub içlerinden tard ve def'leri iltimâsları bulunan eşhâs-ı mechûle-
nin mevâkı'-ı münâsebeye başka başka iskân ve irca'ları husûsunda ve herhalde emr u fer-
man hazret-i men lehu'l-emrindir fi Şaban sene 67

Ben Kaimmakam-ı Cihanbeyli

Ed-da'î Nâib Mehmed Nureddin

Ben Kâtib-i Mal Abdullah Rakım

Ben Kâtib-i Tahrirât es-Seyyid İbrahim

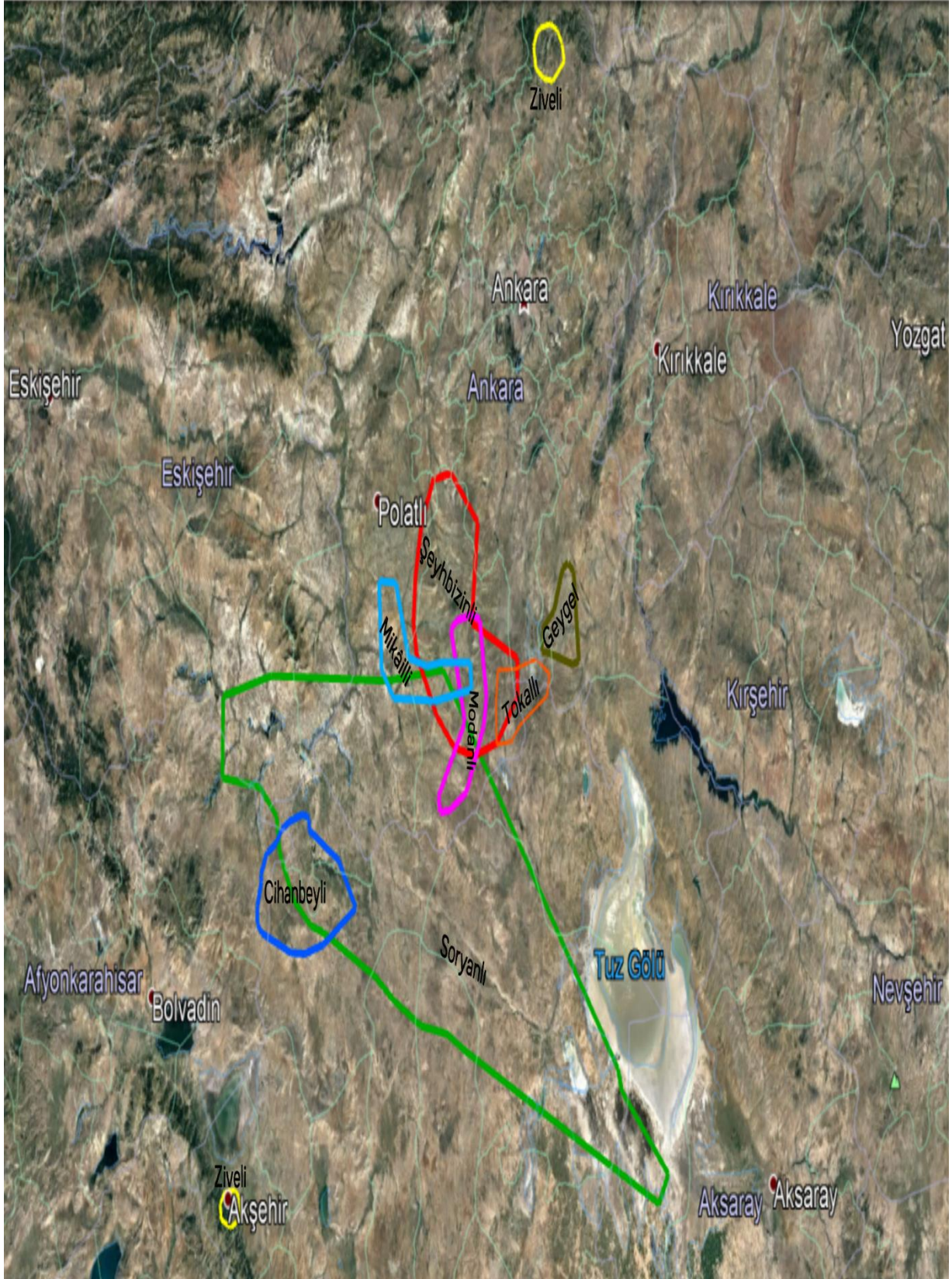
Ben Mukayyid-i Nüfus es-Seyyid Kâmil

3.1. Cihanbeyli ve Tâbi Aşiretlerin İstatistikî Bir Değerlendirmesi

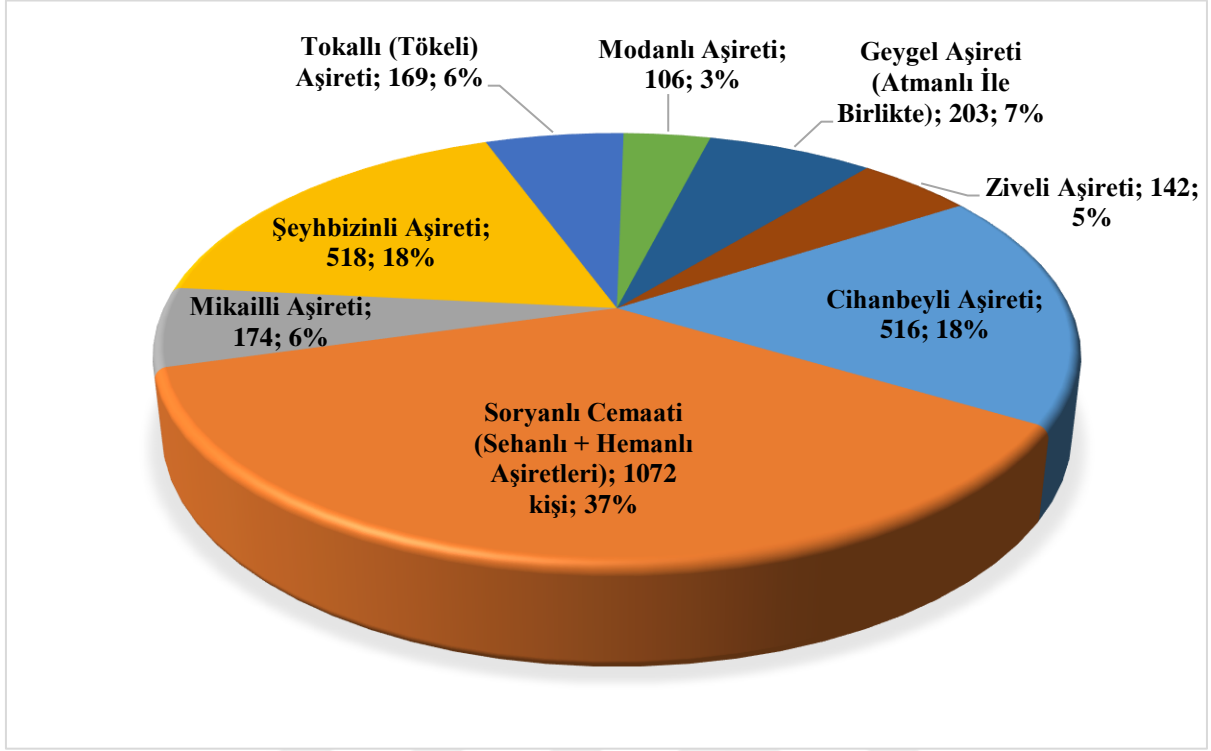
Bu kısımda 1851 yılını gösteren 3525 numaralı iskân defterinin değerlendirilmesi yapılmış; Cihanbeyli Aşireti ve bağlantıları nüfus, meslekî faaliyetler ve göç edenler üzerinden genel bir değerlendirmeye tâbi tutulmuştur. Bunu yaparken 3525 numaralı iskân defteri kayıtların-
dan hareket edilmiş olup, Cihanbeyli Aşireti ve bağlantılarına ait bilgiler tablo ve grafikler
ile özetlenmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda Cihanbeyli Aşireti ve bağlantılarının sosyal ve
iktisadi durumlarına ilişkin şunlar ifade edilebilir:

1851 yılına ait olan 3525 numaralı Cihanbeyli ve bağlı aşiretlerin kayda alındığı iskân def-
terine göre “Etrak” ve “Ekrad” olmak üzere toplamda 2900 erkek nüfus mevcuttur. Bunların
her biri hane reisi olarak kaydedilmiş olup, eşlerinin var olduğu düşünülerek bir ekleme ya-
pıldığında Cihanbeyli ve bağlı aşiretlerin erkek + kadın nüfusu toplamda 5800 kişi olmakta-
dır. Defterdeki nüfusun aşiretlere göre dağılımı Grafik 1’de gösterilmiş olup, bunlardan yak-
laşık %75’inin meslekleri kaydedilmiştir. Geriye kalan kişilerin ise meslek sahibi olmayan-
ların dışında sa’il/dilenci, mefkud/kayıp, amelmande/emekli, yetim ve sabi, özürlü vs. şe-
kilde kaydedildiği görülmektedir.

Harita 9: Cihanbeyli ve Bağılı Aşiretlerin Yerleşim Alanları

Grafik 1: Cihanbeyli ve Bağlı Aşiretlerin Nüfusu³⁴⁹

1851 yılına ait olan 3525 numaralı Cihanbeyli ve bağlı aşiretlerin kayda alındığı iskân defterine göre meslek sahiplerinin büyük oranda tarım ve hayvancılık sektöründe faaliyet gösterdikleri görülmektedir. Aşiretlerde tarım ve hayvancılık baskın şekilde ana geçim kaynağıdır. Sadece tarım ile meşgul olan hane sayısı genelin %28,8'ine, tarımla uğraşanların yanında hayvan besleyen hane sayısı ise genelin %10,5'ine karşılıktır. Yani doğrudan tarım ve hayvancılık ile meşgul olan hane sayısı genelin yaklaşık %40'ına karşılık gelmektedir. Bu sayıya sadece koyun ve deve sahibi olanlar ile işi çobanlık olanlar eklendiğinde bu oran %60'ın üzerine çıkmaktadır. Buna tarım ve hayvancılık sektörü üzerinden bu işin ticaretini yapanlar ve tarım-hayvancılığa hizmet eden işlerde çalışanların (amele/ırgad olanların) da eklenmesi halinde tarım ve hayvancılık sektörü vasıtasıyla maişet temin edenlerin oranı yaklaşık %70'e ulaşmaktadır. Geri kalan nüfusun %2,2'sini çerçiler, %0,5'ini din adamları, %1,5'ini hademe/hizmetliler, %1'ini sabi ve yetim olanlar, %1,3'ünü abdallar, %0,6'sını özür sahipleri, %0,2'sini askerler ve %6,1'ini de diğer kategorisinde toplanan sa'il, amelmande, fevt, mefkud vs. kayıtlı kişiler oluşturmakta olup, bunların dışında kalan nüfusun (%18'inin) ise meslekleri kayıtlı değildir (bk. Tablo 43).

³⁴⁹ BOA. NFS.d. 3525, s.2-120.

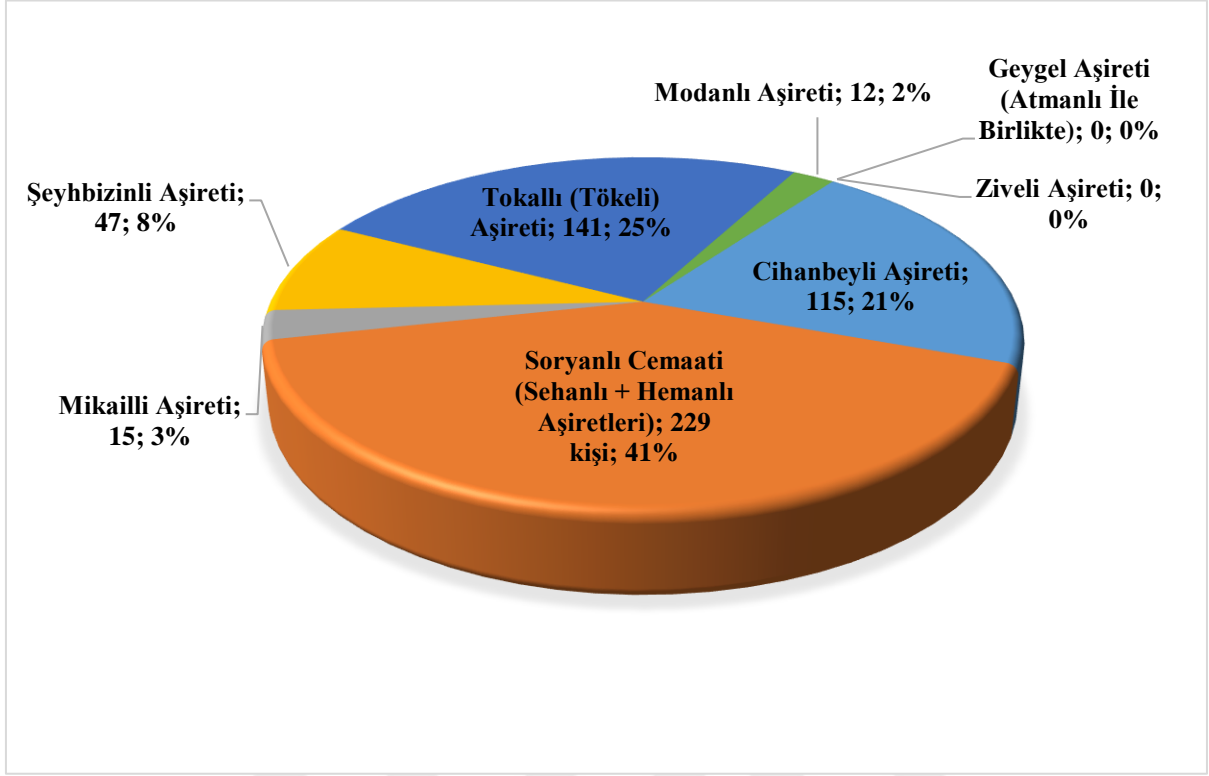
Tablo 43: Cihanbeyli ve Bağlı Aşiretlerin Köylerindeki Hane Reislerinin Meşguliyetleri**(1851)³⁵⁰**

Aşiret Adı	Hane Sayısı	Sadece Öküziyle Rençper (Ziraatçı)	Sadece Koyun Sahibi	Öküziyle Rençper ve Koyun Sahibi	Öküziyle Rençper ve Koyun Tüccarı	Koyun Sahibi ve Koyun Tüccarı	Sadece Koyun Tüccarı	Deve Sahibi	Devesiyle Ticaret Yapmakta	Çerçi	Çoban	Amele/İrgad	Din Adamı	Hademe/Hizmetli	Yetim veya Sabi	Abdal	Özürlü	Asker	Diğer
Cihanbeyli	516	96	21	116	7	18	4	16	5	5	46	10	4	7	8	5	6	4	15
Soryanlı Cemaati (Sehanlı + Hemanlı Aşiretleri)	1072	233	23	119	29	21	46	48	8	34	165	8	2	13	19	20	12	3	67
Mikailli	174	37	23		2		14	11	3	10	41								20
Şeyhbizinli	518	243	14		13		17	6	4	17	83	9	6	16		4			44
Tokallı (Tökeli)	169	35	1						1		5		3	1			1		11
Modanlı	106	60		9							5	1		7	1				15
Geygel (Atmanlı İle Birlikte)	203	119	1	1	4		1	12			45			2	1	11		1	5
Ziveli	142	13	25	62	15	1	4				22								
Toplam	2900	836	108	307	70	40	86	93	21	66	412	28	15	46	29	40	19	8	177
%	100	28,8	3,7	10,5	2,4	1,3	2,9	3,2	0,7	2,2	14,2	0,9	0,5	1,5	1	1,3	0,6	0,2	6,1

1851 yılına ait 3525 numaralı iskân defterindeki var olan nüfus kayıtlarında hane sahiplerinin sakini oldukları yerleşimlerden 1845 kuraklığı-kıtlığı sebebiyle başka yerlere göç ettikleri görülebilmektedir. Kıtlık-kuraklık sebebiyle Cihanbeyli Aşireti ve bağlantılarından toplamda 559 kişinin göç etmesi söz konusu olup, hangi aşiretten kaç kişinin böyle bir eylemde bulunduğu Grafik 2’de gösterildiği üzeredir. Bununla birlikte 1845 kuraklığı-kıtlığı sebebiyle göç edenlerin günümüz şehirlerinden hangileri dahilinde nereye gittikleri sorusu akla gelebilir. Bunun için gidilen yerlerin ayrıntısıyla gösterilmeye çalışıldığı Grafik 3 önemli olup, bu grafikte büyük çoğunluğu günümüzde bile kullanılmakta olan yerleşim adlarıyla karşılaşmak mümkündür.

³⁵⁰ BOA. NFS. d. 3525, s. 2-120.

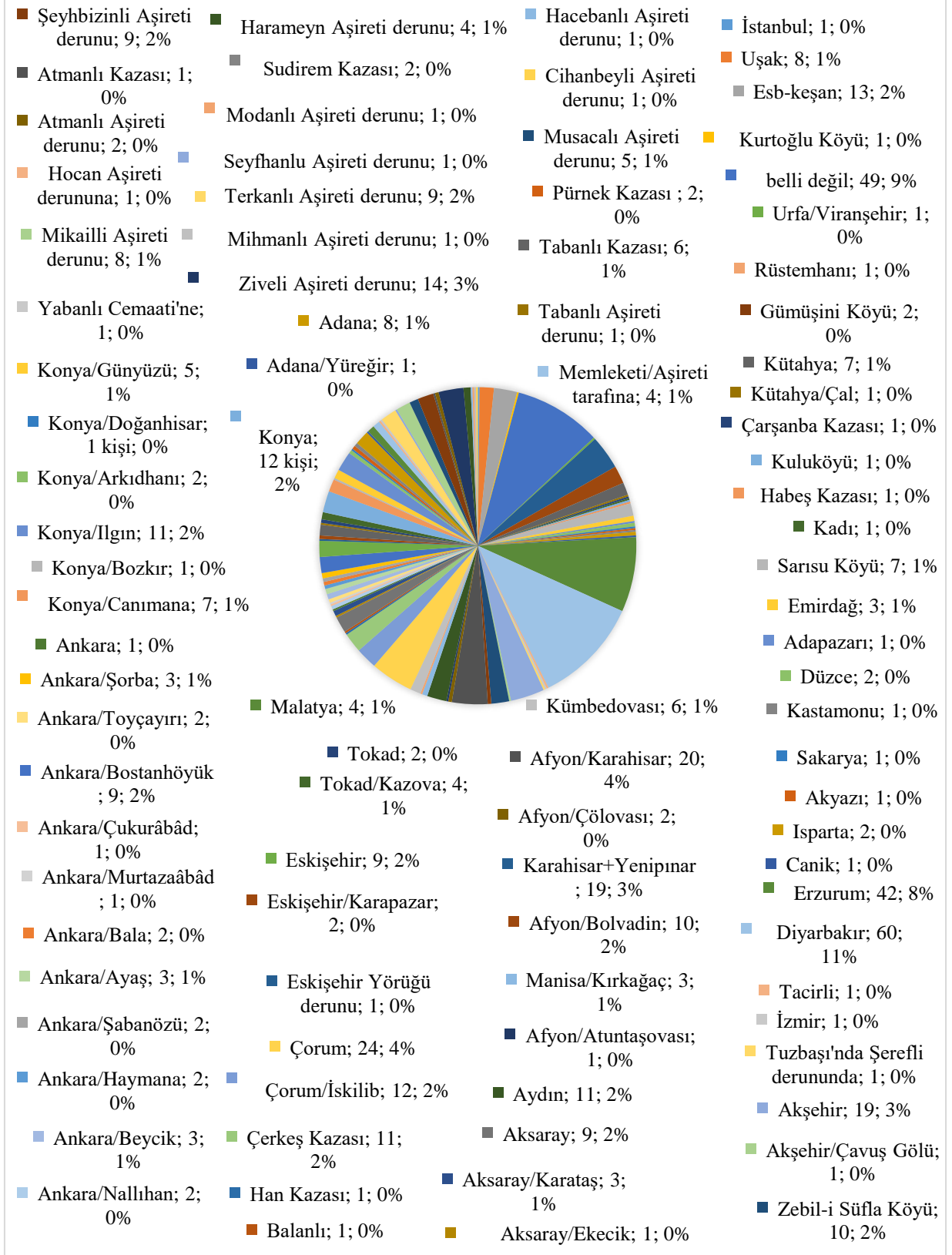
Grafik 2: Cihanbeyli ve Bağlı Aşiretlerin Kuraklık-Kıtlık Karşısındaki Verdikleri Göçler³⁵¹

Cihanbeyli Aşireti ve bağlantılarına ait yerleşimlerden kıtlık-kuraklık sebebiyle nerelere göç edildiği hakkında şu tasnifi gerçekleştirmek mümkündür: Toplamda gerçekleştirilen 559 göç hareketinden; %9,3'ü Batı Anadolu istikametinde Uşak, Afyonkarahisar, Kütahya, Aydın, İzmir ve Manisa taraflarına, %18,9'u Doğu ve Güney Doğu Anadolu istikametinde Malatya, Diyarbakır ve Erzurum'a, %1,9'u güney istikametinde Isparta ve Adana taraflarına, %10,1'i kuzey istikametinde Düzce, Çorum, Tokat, Kastamonu ve Canik tarafları olmak üzere diğer yerleşimlere, %0,5'i İstanbul, Adapazarı ve Sakarya civarına göç etmiş bulunmaktadır. Bunların dışında göç edenlerin %50,2 oranında İç Anadolu dahilinde kalan Ankara, Aksaray, Konya, Eskişehir ve diğer yerlere hareketlenmeleri söz konusudur. İç Anadolu dahilindeki bu hareketlenmelerin yaklaşık %20'sinin aşiretleri derununa/içerisine/ tarafına dönük olduğu ayrıca belirtilebilir. Bunlardan başka %8,7'lik bir kısmın göç ettikleri yerleşimler açıkça belirtilmemiş olup, belli değildir.

³⁵¹ BOA. NFS.d. 3525, s. 2-120.

Grafik 3: Cihanbeyli ve Bağlı Aşiretlerin Kuraklık-Kıtlık Karşısında Göç Ettikleri Mahaller (1845)

SONUÇ

Anadolu coğrafyası, bilindiği üzere 1000-1300 yılları arasındaki üç yüz yılda Türkistan, Horasan ve Azerbaycan'dan gelen büyük kitleler hâlindeki göçler ile yurt edinilmeye başlanmış ve böylelikle Anadolu'nun etnik siması hızlı bir değişim sürecine girmiştir. Durum karşısında topraklarını savunmakta aciz kalan Bizans idaresi, Anadolu'da kalan Rum ahaliden bir kısmını Balkanlar'a taşımak mecburiyetinde kalmış, boşalan sahalar Türkmenlerce iskân edilmiştir.

Orta Anadolu kırsalının günümüzdeki toplumsal örgütlenmesine etki eden birçok sebep bulunmakla birlikte başlıca sebepler; Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da egemenlik sürmekte olan Akkoyunlu Devleti'nin zamanla ortadan kalkması nedeniyle bu devletin hâkimiyetinde bulunan konar-göçer teşekküllerin zamanla Orta Anadolu'ya doğru yayılmaları/gelmeleri, 1500'lerin sonlarında Osmanlı-İran savaşları nedeniyle Anadolu'nun doğu kısmının ekonomik ve sosyal bünyesinin zayıflaması nedeniyle Doğu Anadolu'dan Orta Anadolu'ya doğru göçlerin başlaması, Celali kargaşalıklarının etkisiyle boşalan köylerin Şark'tan gelen konar-göçerler tarafından doldurulmak istenmesi, Anadolu'nun sunmuş olduğu sonsuz derecedeki sosyal ve iktisadi imkânlar olarak ifade edilebilir.

Cihanbeyli Aşireti, konumuza kaynaklık eden 1851 tarihli nüfus defterine göre dokuz farklı aşiretten oluşan bir "aşiret konfederasyonu" idi. Bu konfederasyonun içinde Kürt menşeli aşiretler ekseriyeti teşkil etmekle birlikte Türkmen aşiret mensupları da vardı. Cihanbeyli taifesinin Anadolu'daki yurtları hakkındaki ilk bilgiye 1568'de "Cihanbeğlü Cemaati" adı ile Bozulus Türkmenleri çatısı altında Diyarbakir (Amid) Sancağı'nda rast gelinmektedir. Cihanbeyli Aşireti ve onun gibi onlarca konar-göçer teşekkülün Orta Anadolu'ya gelip yerleşmelerini 1570'lerde Anadolu'da etkisini gösteren nüfus artışı ve nüfus artışı ile bağlantılı olan ancak pek çok daha başka sebepten neşet eden, 1590'larda artış göstermeye başlayan Celali terörünün yarattığı şartların neticesinde yoğunluk kazanan göçlerde aramak gerekmektedir. Nitekim 1500'lerin sonlarında Osmanlı-İran savaşları nedeniyle Anadolu'nun

doğu kısmının ekonomik ve sosyal bünyesi bir hayli zayıflamıştı. Buna istinaden Doğu Anadolu'dan Orta Anadolu'ya doğru göçler başlamış, Orta Anadolu'da “şarkiyân” adında yerleşim adları ortaya çıkmıştı. Tüm bu göstergeler, Cihanbeyli Aşireti ve bağlantılarının Harput ve çevre sahalardan çıkarak Orta Anadolu'ya; Haymana sahasına gelip yerleşme tarihinin Celali Fetreti'nin yaşandığı 1590-1640 arasındaki sürece karşılık geldiğini göstermektedir. İlave edelim ki bu göç, devletin baskısıyla değil, aşiret ve bağlantılarının Anadolu'nun sunmuş olduğu sonsuz derecedeki sosyal ve iktisadi imkânları elde etmek arzusuna dayanan bir yer değiştirmenin neticesidir. Kısacası aşiretin Cihanbeyli Platosu'na yerleşmesini 1600-1650 arasındaki bir tarihe, bilhassa da 1640'lı yıllara doğru, yani Celali kargaşalıklarının ikinci evresinin sona erdiği, ancak bu kargaşalıklar nedeniyle Orta Anadolu kırsalındaki köylerin çok büyük oranda boşalmış olduğu bir zamana yerleştirmek mümkündür.

3525 numaralı nüfus defterine göre Cihanbeyli Aşireti ile idarî anlamda ona bağlı konumdaki Mikaili, Şeyhbizinli, Modanlı, Atmanlı, Hemanlı, Sehanlı, Ziveli ve Geygel'den oluşan dokuz aşiretin liderleri ve sair ileri gelenlerinin ortak mühürleri, imzaları ile kefalet altına alınmaları söz konusuydu. Aşiret beyleri ile yine bu aşiretlerin diğer ileri gelenleri olan muhtar, ihtiyar, hanedan ve diğer söz sahipleri iskânları bağlamında 1851 tarihli bu kefaletnameler ile devlete çeşitli konularda söz veriyorlardı. Devletin aldığı tedbirlere bağlı olarak ahalinin verdiği bu taahhütler, şüphesiz aşiretlerin nizam altına alınarak normal vatandaşların sahip oldukları hak ve hukukuna bağlanmasını amaçlamaktaydı. Bu minvalde Sultan Abdülmecid, Afşar Aşireti'nin iskânı ile ilgili bir fermanında şöyle demektedir, “Aşâir-i merkûmenin her ne suretle olur ise olsun kadîmden me'lûf oldukları göçebelik hallerinden ve sefâletten kurtulub müteammim-i nimet ve emn u rahat ve ziraat ve hirâset ve icrâ-yı san'at ve ticaretle mükteseb-i taayyüş ve menfaat olmaları matlûb-ı padişâhanem olduğundan...”. Bu bakış açısı ekseninde devlet, 1841 senesinden itibaren bütün aşiretlerin Tanzimat usullerine göre yönetilmesi kararını almış ve bu karar Rîşvan ve Cihanbeyli'yi oluşturan dokuz aşiret örneklerinde görüldüğü üzere, kademe kademe olacak şekilde 1850'li yıllara kadar hayata geçirilmişti. Yine devlet, aşiretlerin yerleşik düzene uyum sağlayabilmeleri için onlara tarım arazisi ve tohum yardımında da bulunmuştu.

1851 yılına ait olan 3525 numaralı Cihanbeyli ve bağlı aşiretlerin kayda alındığı nüfus defterine göre meslek sahiplerinin büyük oranda tarım ve hayvancılık sektöründe faaliyet gösterdikleri görülmektedir. Aşiretlerde tarım ve hayvancılık baskın şekilde ana geçim kaynağıdır. Buna tarım ve hayvancılık sektörü üzerinden bu işin ticaretini yapanlar ve tarım-hayvancılığa hizmet eden işlerde çalışanların (amele/ırgad olanların) da eklenmesi halinde tarım

ve hayvancılık sektörü vasıtasıyla maişet temin edenlerin oranı yaklaşık %70'e ulaşmaktadır. Geri kalan nüfusun 13,4'ünü çerçiler, din adamları, hademe/hizmetliler, sabi ve yetim olanlar, abdallar, özür sahipleri, askerler ve diğer kategorisinde toplanan sa'il, amelmande, fevt, mefkud vs. kayıtlı kişiler oluşturmakta olup, bunların dışında kalan nüfusun (%18'inin) ise meslekleri kayıtlı değildir. Mesleği kaydedilmeyen kişilerin de bir mesleğinin olduğu düşünülerek bir ekleme yapıldığı takdirde tarım ve hayvancılık sektörü vasıtasıyla maişet temin edenlerin oranı yaklaşık %90'a ulaşmaktadır. Bu durum nüfusun büyük oranda üretici olduğunu göstermekle birlikte Sultan Abdülmecid'in fermanında geçtiği üzere aşiretler hakkında istenilen refah seviyesini yakalama noktasında önemli bir aşamaya geldiğinin göstergesidir. Ayrıca 1845 kuraklığı-kıtlığı sebebiyle Cihanbeyli Aşireti ve bağlantılarından toplamda 559 kişinin (%19'unun) göç etmesi söz konusu olup, genel nüfus içindeki kişilerin büyük oranda yerlerinde kalmayı tercih etmiş olmaları da Osmanlı Devleti'nin uygulamış olduğu iskanın başarıya ulaştığını göstermektedir.

Cihanbeyli Aşireti ve kollarının siyasi, iktisadi ve sosyal yapıları hakkında henüz bir lisans üstü tez mevcut değildir. Benzer şekilde bu konuda müstakil bir kitap veya bilimsel bir makale de görülememektedir. Aşiret ve bağlantıları hakkındaki çalışmalar daha ziyade sınırlı sayıdaki yabancı seyyahların gözlemleri ile internet ortamında, web sayfalarındaki aile hatıratlarına dayanmaktadır. Bu durum çalışmanın kıymetini bir kat daha artırmakta olup, bu çalışmanın Orta Anadolu tarihine katkı sunacağı ve birçok başka araştırmalara da örnek teşkil edeceği umulmaktadır.

KAYNAKÇA

Arşiv Kaynakları

BOA. NFS. d. 3525

BOA. İ. DH 99/5008-1-2.

BOA. A. MKT. 103/94-1-2.

BOA. A. MKT. 103/94-2.

Te'lif ve Tetkik Eserler

“Kıbtîler” DİA (Haz.), *DİA*, C: 25, Ankara 2002.

AINSWORTH William Francis, *Travels and Researches in Asia Minor, Mesopotamia, Chaldea and Armenia*, Vol: 1, London 1842.

AKÖZ Alaaddin, “Konya Çevresinde Moğol Aşiretler”, Alaattin Aköz-Doğan Yörük (Ed.), *Konya Araştırmaları Göç ve İskân, içinde*, Konya 2017.

AKPINAR Deniz – NİZAMOĞLU Ahmet, “XIX. Yüzyılın Sonu İle XX. Yüzyılın Başlarında Kırşehir’in İdari Taksimatı ve İktisadi Yapısı”, *Tarih Okulu Dergisi*, Sayı: 34 (2018), s. 493-528.

ALAKOM Rohat, *Orta Anadolu Kürtleri*, e-kitap, Evrensel Yayınları, İstanbul 2004.

ALTINAY Ahmet Refik, *Anadolu’da Türk Aşiretleri (966-1200)*, La Kitap Yayınları, Ankara 2017.

Anadolu Beylikleri El Kitabı, Haşim Şahin (Ed.), Grafiker Yayınları, Ankara 2016.

Âşık Paşazâde Tarihi, C. Çiftçi (Haz.), Mostar Yayınları, İstanbul 2008.

AYGÜN Necmettin, “1830’larda Aksaray’daki Konar-Göçer Topluluklardan Çemelü Cemaati”, *Cappadocia Journal of History and Social Sciences*, Vol: 9 (2017), pp. 384-401.

AYGÜN Necmettin, “Nüfus Defterleri’ne Göre Boynuincelü Aşireti (1830-1845)”, Belle-ten, S: 295 (2018), s. 937-952.

AYGÜN Necmettin, “Osmanlı Devleti Kırsalında İktisadî Örüntüler ve Trabzon’da Koyun (Sürü) Sahipleri (1722)”, *Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, S: 25 (2018), s. 11-68.

AYGÜN Necmettin, *Nüfus Defterleri’nde Aksaray’ın Sosyal ve Ekonomik Tarihi (1830-1845)*, C: I, Aksaray Üniversitesi Somuncubaba Tarih ve Kültür Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara 2016.

BARCAN Ömer Lütfi, “Osmanlı İmparatorluğunda Bir İskân ve Kolonizasyon Metodu Olarak Sürgünler”, *İktisat Fakültesi Mecmuası*, C: XIII, İstanbul 1953, s. 56-78.

BASWORTH Clifford Edmund, *Tarih-i Gazneviyan*, Hasan Anüşe (Çev.), Emir Kebir Yayınevi, Tahran 1378.

BAŞARIR Özlem, “XVIII. Yüzyılda Diyarbekir Voyvodalığı’nın Mekânsal Örgütlenmesi”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, S: 18 (2011), s. 196-229.

BAŞÇI Nezahat, “Osmanlı-Safevi İlişkileri Bağlamında ‘Selimnâmelerde’ Kürtler”, İ. Özcoşar-S. Vali (Ed.), *Osmanlı Devleti ve Kürtler, içinde*, Kitap Yayınları, İstanbul 2017, s. 207-239.

BİLGİLİ Ali Sinan, “Tarsus Türkmenleri (Varsaklar)”, *Anadolu’da ve Rumeli’de Yörükler ve Türkmenler Sempozyumu (Tarsus 24 Mayıs 2000) Bildiriler Kitabı*, Yörük Türkmen Vakfı Yayınları, Ankara 2000, s. 9-49.

BULDUK Üçler, *Karahisar-ı Sahib Sancağı*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2013.

ÇETİN Altan, “Memlûklar Devrinde Türkmenlere Dair”, A. Taşgın ve diğerleri (Ed.), *Ortaçağ Anadolu’sunda Bir Türkmen Şeyhi Dede Garkın, içinde*, İstanbul 2014, s. 222-227.

ÇEVİK Mehmet, *Abdal Fıkraları Üzerine Bir İnceleme*, Ürün Yayınları, Ankara 2018.

DEMİR Alpaslan, “Aşiret Devlet İlişkileri ve Aşiretlerin Ekonomik Faaliyetleri”, A. Aköz-D. Yörük (Haz.), *Konya Araştırmaları Göç ve İskân*, Konya 2017.

DİNÇ Fasih, “Osmanlı-İran Sınır Boyunda Sadaka Sağlama Biçimi Olarak Rehine Siyaseti”, İ. Özcoşar-S. Vali (Ed.), *Osmanlı Devleti ve Kürtler, içinde*, Kitap Yayınları, İstanbul 2017, s. 97-134.

EBULGAZİ BAHADIR HAN, (*Şecere-i Terakime*) *Türklerin Soy Kütüğü*, Muharrem Ergin (Haz.), Tercüman 1001 Temel Eser, Tercüman Gazetesi Yayınları, İstanbul, ty, s. 82.

ERDOĞAN Emine, “Ankara Yörükleri (1463, 1523/30 ve 1571 Tahrirlerine Göre)”, *OTAM*, S: 18, Ankara 2005, s.119-135.

ERDOĞAN Emine, “Göç Olgusunun 16. Yüzyıl Osmanlı Kırsal Yaşamına Etkisi Üzerine Bazı Tespitler”, 38. *ICANAS (Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi, Bildiriler (10-15 Eylül 2007-Ankara))*, C: I, Ankara 2011, s. 341-352.

ERLER Mehmet Yavuz, *Osmanlı Devleti'nde Kuraklık ve Kıtık Olayları (1800-1880)*, Libra Yayınları, İstanbul 2010, s. 139-146.

GÖKBİLGİN M. Tayyib, *Rumeli'de Yörükler, Tatarlar ve Evlâd-ı Fâtihân*, Y. Beyaz (Yayına Haz.), İşaret Yayınları, İstanbul 2008.

GÜL Muammer, *Orta Çağlarda Doğu ve Güneydoğu Anadolu*, Bilge Kültür Sanat Yayınları, İstanbul 2010.

GÜL Mustafa F., “Nevşehirli Damat İbrahim Paşa'nın İskân Faaliyetleri: Lâle Devri'nin Şanslı Şehri Nevşehir”, *Tarihin Peşinde*, S: 10 (2010), s. 237-254.

GÜLTEN Sadullah, *Bozok Türkmenleri*, Pervane Yayınları, İstanbul 2015.

GÜNDÜZ Tufan, “Bozulus Ne İdi?”, *Anadolu'da ve Rumeli'de Yörükler ve Türkmenler Sempozyumu (Tarsus 24 Mayıs 2000) Bildiriler Kitabı*, Yörük Türkmen Vakfı Yayınları, Ankara 2000, s. 125-135.

GÜNDÜZ Tufan, “Konar Göçer”, *DİA*, C: 26, Ankara 2002.

GÜNDÜZ Tufan, *Anadolu'da Türkmen Aşiretleri*, Yeditepe Yayınları, İstanbul 2015.

GÜNDÜZ Tufan, *Danışmendli Türkmenleri*, Yeditepe Yayınları, İstanbul 2016.

GÜNDÜZ Tufan, XVII. ve XVIII. Yüzyıllarda Danışmendli Türkmenleri, Yeditepe Yayınları, İstanbul 2005.

HALAÇOĞLU Yusuf, *Anadolu'da Aşiretler, Cemaatler, Oymaklar (1453-1650)*, C: II, Togan Yayınları, İstanbul 2011.

HALAÇOĞLU Yusuf, *Anadolu'da Aşiretler, Cemaatler, Oymaklar (1453-1650)*, C: III, Togan Yayınları, İstanbul 2011.

HALAÇOĞLU Yusuf, *XVIII. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun İskân Siyaseti ve Aşiretlerin Yerleştirilmesi*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1991.

HAMILTON W. J., *Researches in Asia Minor, Pontus and Armenia*, Vol: 2, London 1842.
Türkçe Versiyonu: W. J. Hamilton, *Küçük Asya*, K. Toraman (Çev.), Midas Yayınları, Ankara 2013.

İNALCIK Halil, “Osmanlı Devleti’nin Doğuşu Meselesi”, O. Özel-M. Öz (Der.), *Söğüt’ten İstanbul’a*, Ankara 2000, s. 227-232.

İNALCIK Halil, *Osmanlı İmparatorluğu’nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi*, C: I, Eren Yayınları, İstanbul 2000.

KARADENİZ Hasan B., “Atçekenler ve Kulu”, *Kulu Sempozyumu Bildirileri (19-21 Ekim 2012-Kulu)*, İstanbul 2018.

KONUĞU Enver, “Cihan Şah”, *DİA*, C: 7, İstanbul 1993.

KONYALI İbrahim Hakkı , *Niğde Aksaray Tarihi*, C: I, Fatih Yayınevi, İstanbul 1974.

KORKMAZ Zeynep, *Nevşehir ve Yöresi Ağızları*, C: I, Ankara Üniversitesi DTCE Yayınları, Ankara 1977.

Küçük Asya’nın Bin Yüzü Ankara, S. Aydın-K. Emiroğlu-Ö. Türkoğlu-E. D. Özsoy (Haz.), Dost Kitabevi, Ankara 2005.

OCAK A. Yaşar, *Kalenderiler*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1999.

ORHONLU Cengiz, *Osmanlı İmparatorluğu’nda Aşiretlerin İskânı*, Eren Yayınları, İstanbul 1987.

ORTAYLI İlber, *Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahallî İdareleri (1840-1880)*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2000.

ÖZEL Oktay, “Şiddetin Egemenliği 1550 ila 1700 Arasında Celaliler”, C. Woodhead (Ed.), *Osmanlı Dünyası, içinde*, Alfa Yayınları, İstanbul 2018, s. 245-268.

ÖZEL Oktay, *Türkiye 1643*, İletişim Yayınları, İstanbul 2013.

PERROT George, *Souvenirs d'un Voyage en Asie Mineure, The Paper*, Paris 1864.

PERROT Georges, *Les Kurdes de L’Haimaneh*, *Revue des Deux Mondes*, Selim Karagöz (Çev.), Paris 1865.

SAKİN Orhan, *Bozok Sancağı ve Yozgat*, Doğu Kütüphanesi Yayınları, İstanbul 2012.

SARIKÖSE Barış, *Kulu Sosyal ve Ekonomik Tarih*, Çizgi Yayınları, Konya 2018.

SARIKÖSE Barış–SARIKÖSE Selma Turhan, *Kadınhanı (1844-1845)*, Çizgi Yayınları, Konya 2015.

SAYDAM Abdulah, “Sultanın Özel Statüye Sahip Tebaası: Konar-Göçerler”, *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S: 20 (2009), s. 9-31.

SAYDAM Abdullah, “Tanzimat İlkelerinin Aşiretlere Uygulanmasına Bir Örnek: Boynucelü Aşireti”, *Türk Kültürü*, S: 503-504 (2005), s. 78-92.

SAYDAM Abdullah, “XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Aşiretlerin İskânına Dair Gözlemler”, *Anadolu’da ve Rumeli’de Yörükler ve Türkmenler Sempozyum Bildirileri (Tarsus 14 Mayıs 2000)*, Yörük Türkmen Vakfı Yayınları, Ankara 2000, s. 217-229.

SEVİM Ali – MERCİL Erdoğan, *Selçuklu Devletleri Tarihi Siyaset Teşkilat ve Kültür*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1995.

SOOFIZADEH Abdolvahid, “Selçuklular Döneminde Türklerin Doğu Anadolu ve Azerbaycan Bölgelerine Yerleşmeleri”, Saadettin Gömeç ve diğ. (Haz.), *Er Kişi Ebulfez Elçibey’e Armağan*, Berikan Yayınevi, Ankara 2018.

SÖYLEMEZ Faruk, *Osmanlı Devleti’nde Aşiret Yönetimi-Rişvan Aşireti Örneği*, Kitabevi Yayınları, İstanbul 2011.

SÜMER Faruk, “Akkoyunlular”, *DİA*, C: 2, İstanbul 1989.

SÜMER Faruk, “Karakoyunlular”, *DİA*, C: 24 Ankara 2001.

SÜMER Faruk, “Karamanoğulları”, *DİA*, C: 24, Ankara 2001.

SÜMER Faruk, *Oğuzlar (Türkmenler) Tarih-Boy-Teşkilat-Destanları*, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 1972.

SÜMER Faruk, *Oğuzlar*, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul 1992.

ŞAHİN İlhan, *Osmanlı Döneminde Konar-Göçerler*, Eren Yayınları, İstanbul 2006.

TEKİN Ferhat, “Göçmen Kürtlerde Aşiret Kültürü: Kulu Örneğinde Bir Değerlendirme”, *Kulu Sempozyumu Bildirileri (19-21 Ekim 2012-Kulu)*, İstanbul 2018.

TEKİNDAĞ Şehabettin, “Teke-eli ve Tekeoğulları”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Enstitüsü Dergisi*, S: 7-8 (1977), s. 56-61.

TEXIER Charles, *Küçük Asya Coğrafyası Tarihi ve Arkeolojisi*, C: 3, Ali Suat (Çev.), Enformasyon ve Dökümantasyon Hizmetleri Vakfı, Ankara 2002.

TEXIER Charles, *Küçük Asya Coğrafyası, Tarihi ve Arkeolojisi*, C: 2, Ali Suat (Çev.), Enformasyon ve Dökümantasyon Hizmetleri Vakfı, Ankara 2002.

TURAN Osman, *Selçuklular Tarihi ve Türk-İslam Medeniyeti*, Ötüken Yayınevi, İstanbul 2008.

TURAN Osman, *Selçuklular Zamanında Türkiye (Siyasi Tarih Alp Arslan'dan Osman Gazi'ye)*, Boğaziçi Yayınevi, İstanbul 2002.

TURAN Refik, "Sultan Alparslan 1063-1072", Refik Turan (Ed.), *Selçuklu Tarihi El Kitabı, içinde*, Grafik Yayınları, Ankara 2018, s. 87-90.

TÜRKAY Cevdet, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Oymak Aşiret ve Cemaatler*, İşaret yayınları, İstanbul 2012.

ULUGANA Sedat, *Tarih İçinde Konya'daki Kürtler*, Peri Yayınları, İstanbul 2015, s. 9-10.

YILMAZ Mehmet, "Tanzimat Döneminde Yapılan Nüfus Sayımlarına Göre Kulu Köyü", *Kulu Sempozyumu Bildirileri (19-21 Ekim 2012)*, İstanbul 2018.

YİĞİT İlker, "İskân Sürecinde Konar-Göçerler: Konya ve Çevresi Örneği (XV-XX. Yüzyıllar)", M. Şeker ve diğ. (Ed.), *Uluslararası Orta Anadolu ve Akdeniz Beylikleri Tarihi, Kültürü ve Medeniyeti Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, C: II, içinde, Konya 2016, s. 578-598.

YİNANÇ Refet, "Dulkadiroğulları", *DİA*, C: 9, İstanbul 1994.

YÖRÜK Doğan, *XVI. Yüzyılda Aksaray Sancağı (1500-1584)*, Tablet Yayınları, Konya 2005.

Online Kaynaklar

<http://ankaraili.blogcu.com/inler-polatli/3922922> (E.T. 25.07.2019).

<http://canbegasireti.com/hakkimizda/> (E.T. 18.06.2019).

<http://polatli.gov.tr/karabenli-mahallesi> (E.T. 25.07.2019).

<http://www.basnews.com/index.php/tr/lifestyle/366730> (E.T. 26.07.2019).

<http://www.celtiklikoyu.com/koyumuz-celtikli/koyumuzu-taniyalim/koyumuz-hakkinda/koyumuzun-komsulari>. (E.T. 14.07.2019).

http://www.haymanagazetesi.org/index.php?sayfa=haberler_icerik&id=2602#.XSsj8eg-zaM8 (E.T. 14.07.2019).

<http://www.malatyasonhavadis.com/orta-asyadan-horasana-ve-anadoluya-atmali-asireti-makale,2459.html> (E.T. 14.07.2019).

<http://www.orenkoyluler.com/Page2.aspx> (E.T. 01.06.2019).

<http://www.polatli.gov.tr/uzunbeyli-mahallesi> (E.T. 22.07.2019).

<http://www.tyb.org.tr/seyhbizinlilar-1045yy.htm>. (E.T. 14.07.2019).

<https://altincanak.tr.gg/K.oe.y.ue.m.ue.z.ue.n-Tarihi.htm> (E.T. 26.07.2019).

<https://kelimeler.gen.tr/yo-z-nedir-ne-demek-337849> (E.T. 15.07.2019).

<https://nisanyan-map.com/?lv=2&y=%C3%87ay%C4%B1rba%C5%9F%C4%B1&t=&srt=x&u=1&ua=0> (E.T. 22.07.2019).

<https://nisanyanmap.com/?y=Derek%C4%B1%C5%9Fla&t=&lv=1> (E.T. 24.07.2019).

<https://nisanyanmap.com/?y=Kesikkavak&t=&lv=1> (E.T. 25.07.2019).

<https://touch.hurseda.net/Yasam/188230-Ankaranin-Haymanasinda-bir-Kurt-yurdu.html> (E.T. 25.07.2019).

https://tr.wikipedia.org/wiki/Polatlıca,_Polatlı (E.T. 25.07.2019).

https://tr.wikipedia.org/wiki/Yurtbeyli,_Haymana (E.T. 05.07.2019).

<https://www.dinar.bel.tr/afyon-dinar/ilcemiz-yakin-tarihi/> (E.T. 14.07.2019).

<https://www.dinar.bel.tr/afyon-dinar/ilcemiz-yakin-tarihi/> (E.T. 14.07.2019).

<https://www.facebook.com/%C4%B0mam-R%C4%B1za-Oca%C4%9F%C4%B1-Canbek-A%C5%9Fireti-1587478204849073/> (E.T. 18.06.2019).

<https://www.facebook.com/pg/Atmali-A%C5%9Fireti-Tarihi-143271842786920/posts/> (E.T. 14.07.2019).

https://www.facebook.com/pg/Demir%C3%B6z%C3%BC-k%C3%B6y%C3%BC-Haymana-BAZIKA-185367878271178/about/?ref=page_internal (E.T. 25.07.2019).

<https://www.haberler.com/golbasi-nin-7-ci-koyu-akvirancarsak-2567762-haberi/> (E.T. 26.07.2019).

https://www.turkcebilgi.com/yurtbeyli_haymana (E.T. 05.07.2019).

ÖZEL Oktay, “Osmanlı Demografi Tarihi Açısından Avarız ve Cizye Defterleri”,
https://www.academia.edu/5204053/Demografi_Tarihi_A%C3%A7%C4%B1s%C4%B1ndan_Avar%C4%B1z_ve_Cizye_Defterleri (E.T. 14.07.2019).

SÖYLEMEZ Faruk, Bozok Sancağı'nda Rişvan Oymakları”, bk. <https://bozoksempozyumu.bozok.edu.tr/dosya/C:1/140-149.pdf> (E.T. 28.05.2019).

ÖZGEÇMİŞ

Mustafa Doğan 10 Haziran 1974 tarihinde Aksaray İli Sağlık Kasabasında dñnyaya geldi. İlkokulu Sağlık Kasabasında, ortaokul ve lise eğitimini Aksaray İmam Hatip Lisesinde tamamladı. 1993 yılında girdiği Selçuk Üniversitesi Eđitim Fakóltesi Tarih Öğretmenliği Bölümünü 1997 yılında bitirerek aynı yıl Aksaray Belediyesinde memuriyete başladı. 1998 yılında Sultanhanı 1. Alaeddin Keykubat Lisesinde öğretmenliğe başlayan Mustafa DOĞAN, Aksaray'da muhtelif okullarda 13 yıl tarih öğretmenliği ve idarecilik yaptı. Askerlik görevini Şanlıurfa'nın Halfeti İlçesinde öğretmen-asker olarak tamamlayan Mustafa Doğan, yüksek lisansını Aksaray Üniversitesi Fen Edebiyat Fakóltesi Tarih Bölümünde yaptı.

2010 yılında Aksaray İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne İl Müdür Yardımcısı olarak atanan Mustafa Doğan, 2011 yılından bu yana İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne vekâlet etmektedir. Doğan, evli ve 3 çocuk babasıdır.

Mustafa Doğan

Aksaray, 2019